

ВДИВЛЯЮЧИСЬ В ОБЛИЧЧЯ ЗЛА

ТЕСС ГЕРРИТСЕН

КЛУБ МЕФІСТО

БЕСТСЕЛЕР THE NEW YORK TIMES

КСД

TESS

GERRITSEN

The Mephisto Club

A NOVEL

ТЕСС ГЕРРИТСЕН

Клуб «Мефісто»

РОМАН

Переклад з англійської Олени Оксенич

ХАРКІВ
2021 КСД

УДК 821.111(73)
Г39

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Gerritsen T. The Mephisto Club : A Novel / Tess Gerritsen. —
New York : Ballantine Books, 2007. — 464 p.

Дизайнер обкладинки *Владлен Трубчанінов*

ISBN 978-617-12-8954-3 (PDF)

- © Tess Gerritsen, 2006
- © Depositphotos.com / Koufax73, обкладинка, 2021
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2021
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2021

Нілові та Мері

ПОДЯКИ

Кожна книжка кидає виклик, здається горою, яку майже неможливо підкорити. Та хоч як важко буває, я втішаюся знанням про те, що поруч мене стоять мої дивовижні друзі та колеги. Дуже дякую моїй незрівнянній агентці Мег Ралі та команді в агенції Джейн Ротросен. Ваша допомога – моя провідна зоря. Також дякую дивовижній редакторці Лінді Мерроу, з якою засяє будь-який письменник, Джині Сентрелло за ентузіазм протягом стількох років та Джиллі Гейлпарн за тепло й увагу. І Селіні Волкер з «Трансворлд» по той бік океану, яка не втомлюється бути моєю групою підтримки.

Нарешті, маю подякувати тому, хто зі мною найдовше. Мій чоловік Джейкоб знає, як важко бути одруженим із письменницею. І він усе одно поряд.

І винищ усіх духів нечестивців та дітей
стражів, бо ж вони зіпсували людей.

*Книга Еноха 10:15,
прадавній юдейський текст,
II ст. до Різдва Христового*

1

Вони скидалися на взірцеву родину.

Так думав хлопець, стоячи біля могили свого батька й слухаючи банальності з Біблії, які зачитував найнятий священник. Того теплого червневого дня, повного комашви, небагато людей зібралися, щоб оплакати смерть Монтеґ'ю Сола, — не більше дюжини, і багатьох із них хлопець бачив уперше в житті. Останні пів року він провів далеко від дому, у школі-інтернаті, тож декого з відвідувачів донині ніколи не зустрів. Та й більшість цих людей його взагалі не цікавила.

А от дядькова родина була дуже цікава. Цих варто було роздивлятися.

Лікар Пітер Сол був дуже схожий на покійного брата: худорлявий, на позір інтелігентний, у сов'ячих окулярах, тонке темне волосся вже стало на шлях неминучого облісіння. В Емі, його дружини, було кругле й приємне лице, і вона постійно стривожено зиркала на п'ятнадцятирічного небожа, наче їй так і кортіло роздушити його в обіймах. Їхньому синові Тедді було десять. Він мав худі руки й ноги, та й узагалі був маленьким клоном Пітера Сола, аж до сов'ячих окулярів.

А ще вони мали дочку Лілі. Шістнадцятилітню.

Пасма волосся вибилися їй із хвостика й прилипали до обличчя від спеки. Їй було помітно незатишно в чорній сукні, і вона неспокійно похитувалася вперед-назад, наче готувалася зірватися з місця. Наче б воліла бути будь-де, тільки не відмахуватися від дзичливих комах на цьому цвинтарі.

«Вони такі нормальні на вигляд, такі звичайні, — подумав хлопець. — Зовсім не такі, як я». А тоді їхні з Лілі погляди раптом зустрілися, і він затремтів від подиву. Наче впізнав рідну душу. У ту мить він майже відчував, як її очі зазирають у найтемніші куточки його свідомості, оглядають ті потайні місця, яких ніхто не бачив. Яких він нікому не показував.

Він стривожено відвернувся. Зосередився натомість на інших людях, що оточували могилу. Батьковій домоправительці. Юристі. Двох найближчих сусідах. Самих знайомих, які були тут для годиться, а не з приязні. Вони знали Монтеґ'ю Сола як тихого науковця, який нещодавно повернувся з Кіпру, і дні його відтоді минали над книжками, мапами та уламками кераміки. Насправді цей чоловік був для них незнайомцем. Так само як його син.

Відправа нарешті скінчилася, і все зібрання суцільною амебою посунуло до хлопця, готуючись огорнути його співчуттям, висловити, як же їм прикро, що він утратив батька. Ще й так скоро після повернення до Сполучених Штатів.

— Принаймні твоя родина тобі допоможе, — мовив священник.

«Родина? Так, гадаю, тепер ці люди — моя родина», — подумав хлопець. До нього боязко наближався малюк Тедді, якого злегка підштовхувала мати.

— Тепер ти будеш моїм братом, — сказав Тедді.

— Невже?

— Мама підготувала для тебе кімнату. Поруч із моєю.

— Але ж я залишаюся тут. У батьковому домі.

Тедді спантеличено глянув на матір.

— То він з нами не поїде?

Емі Сол швидко промовила:

— Любий, ти не можеш жити зовсім один, тобі лише п'ятнадцять. Може, тобі так сподобається в П'юриті, що ти сам захочеш лишитися з нами.

— Моя школа — в Коннектикуті.

— Так, але навчальний рік уже скінчився. Авжеж, якщо хочеш, повернешся у вересні до своєї школи. А от на літо поїдеш із нами.

— Я не буду тут один. До мене приїде мати.

Запало мовчання. Емі з Пітером перезирнулися, і хлопець знав, про що вони думають. Мати давно його покинула.

— Вона приїде по мене, — наполіг він.

Дядько Пітер м'яко відповів:

— Синку, про це ми поговоримо пізніше.

* * *

Уночі хлопець лежав у ліжку в домі свого батька й слухав, як унизу, в кабінеті, стиха перемовляються тітка з дядьком. У тому ж кабінеті, де Монтеґ'ю Сол останні місяці гарував над розшифруванням дорогоцінних уривків папірусу. У тому ж кабінеті, де п'ять днів тому з ним стався удар і він упав просто на стіл. Ці люди не повинні бути там, серед батькових коштовностей. Вони чужі в його домі.

— Він іще хлопчик, Пітере. Йому потрібна родина.

— Ми не можемо силою тягнути його в П'юриті, якщо він не хоче їхати з нами.

— Коли тобі п'ятнадцять, ти не маєш права голосу в таких речах. Вирішують дорослі.

Хлопець устав з ліжка, вислизнув із кімнати. Пробрався до середини сходів, щоб було краще чути.

— Та й до того ж зі скількома дорослими він мав справу? Твого брата рахувати не доводиться. Він так замотався в те мумійське ганчір'я, що, певно, і не помічав дитини під ногами.

— Емі, це несправедливо. Мій брат був хорошою людиною.

— Хорошою, але нетямуючою. Не уявляю, яка жінка могла схотіти народити від нього. А тоді ще й лишила хлопчика Монті на виховання! Не розумію, яка жінка на таке здатна.

— Монті не так уже й погано його виховав. Хлопець прекрасно вчиться в школі.

— Такі в тебе мірки доброго батьківства? Хороші оцінки в дитини?

— Юнак ще й дуже врівноважений. Добре тримався на службі.

— Пітере, та він зацікавив. Ти сьогодні хоч одну емоцію в нього на обличчі бачив?

— Монті теж такий був.

— Холоднокровний?

— Ні, інтелектуальний. Логічний.

— Але ти розумієш, що під цією маскою хлопчина мусить ховати біль. Мені аж плакати хочеться — йому зараз так потрібна мати й він так наполягає, що вона по нього приїде, хоча ми всі знаємо, що цього не буде.

— Ми цього не знаємо.

— Ми тієї жінки навіть не бачили! Просто одного дня Монті написав із Каїра, що тепер у нього є син. Він так само міг і з очерету його дістати, як Мойсея.

Хлопець почув, як трохи вище рипнула підлога, і зиркнув туди, де починалися сходи. Його заскочила Лілі, пильно дивилася на нього понад перилами. Вона спостерігала, вивчала його, мов якусь екзотичну істоту, якої раніше не бачила, і тепер намагалася визначити, чи він небезпечний.

— Ой! — вигукнула тітка Емі. — Ти не спиш!

Дядько з тіткою щойно вийшли з кабінету й стали попід сходами, дивлячись на нього. Обличчя в них були дещо стривожені: він же міг підслухати всю їхню розмову.

— Ти добре почувашся, любий? — спитала Емі.

— Так, тітонько.

— Уже так пізно. Може, знову ляжеш?

Та він не поворухнувся. Затримався на сходах, уявляючи, як може житися з цими людьми, що можна дізнатися від

них. Можна цікаво провести літо, аж поки мати не приїде по нього.

— Тітонько Емі, я прийняв рішення, — мовив він.

— Щодо чого?

— Щодо літа й того, де я хотів би його провести.

Вона негайно припустила найгірше.

— Я тебе прошу, не квапся! У нас дуже гарний будинок, просто над озером, і в тебе буде своя кімната. Хоча б у гості приїдь, перш ніж остаточно вирішувати.

— Але ж я вирішив залишитися з вами.

Його тітка замовкла, ошелешена. Тоді її обличчя осяяла усмішка й вона поспішила вгору сходами, обійняти його. Від неї пахнуло милом «Дав» та шампунем «Брек» — так звичайно, так пересічно. Усміхнений дядько Пітер тепло поплескав його по плечі — то був його спосіб привітати в родині нового сина. Їхня втіха була схожа на павутиння з цукрової вати, вона затягувала до їхнього світу, складеного з любові, світла та сміху.

— Діти будуть такі раді, що ти поїдеш з нами! — сказала Емі.

Хлопець зиркнув угору, але Лілі вже не було. Вислизнула непоміченою. «Доведеться за нею пильнувати, — подумав він. — Бо сама вона вже пильнує за мною».

— Тепер ти частина родини, — проголосила Емі.

Поки вони всі разом піднімалися нагору, вона вже взялася розповідати про плани на літо й усі ті місця, які вони відвідають, усі ті особливі смаколики, що вона для нього зготує. Голос у неї був щасливий, в ньому навіть проривався сміх — точно мати з новонародженим.

Емі Сол і не здогадувалася, що саме вони збиралися привезти до свого дому.

2

ДВНАДЦЯТЬ РОКІВ ПО ТОМУ.

Можливо, це була помилка.

Докторка Мора Айлс затрималася біля дверей Церкви Богородиці Божественного Світла, не певна, чи варто заходити всередину. Парафіяни вже зібралися, тож вона стояла сама серед нічної темряви, і сніг, шепочучи, падав їй на непокриту голову. Крізь зачинені двері долинуло, як органістка почала грати гімн «Adeste Fideles»¹, — це означало, що всі вже всілися. Якщо вона хотіла до них приєднатися, був саме час увійти.

Мора вагалася, бо насправді не належала до кола вірян у цій церкві. Утім, музика кликала, так само як обіцянка тепла й розради в знайомих ритуалах. А тут, на темній вулиці, вона була сама. Сама на Святвечір.

Вона піднялася вгору сходами, до будівлі.

Навіть о цій пізній порі лави були заповнені родинами й заспаними дітьми, яких витягли з ліжечок заради опівнічної служби. Морине запізнення привабило кілька поглядів, і поки згасали останні акорди «Adeste Fideles», вона швидко прослизнула на перше ж порожнє місце в кінці зали. І майже одразу мусила знову підвестися разом з усіма: залунала му-

¹ «Adeste Fideles» («Прибудьте всі вірні») — традиційний різдвяний гімн у християнстві західного обряду. (Тут і далі прим. перекл.)

зика, отець Деніел Брофі підійшов до вітваря й намалював у повітрі хрест.

— Нехай буде з вами спокій та милість Господа Бога-Отця нашого та Ісуса Христа, — прорік він.

— І з духом твоїм, — пробуркотіла Мора суголосно всім вірянам. Минуло стільки років без церкви, однак відповідь природно злетіла з вуст, надійно втовкмачена в дитинстві недільними службами. — Змилуйся, Господи. Змилуйся, Ісусе. Змилуйся, Господи.

Деніел не знав, що вона тут, і Мора повністю зосередилася на ньому. На темному волоссі, грації жестів, густому баритоні. Сьогодні можна було дивитися на нього без сорому, без зніжковілості. Сьогодні можна було витріщатися.

— Дай нам утіху в Царстві Небесному, де Він живе і править з тобою та Духом Святим, Господи єдиний навіки-віків.

Мора відкинулася на лаву, вона чула здавлене кахикання й пхихкання втомлених дітей. На вітварі мерехтіли свічки, віншуючи світло й надію цієї зимової ночі.

Деніел почав читати:

— Ангел же сказав їм: «Не бійтесь, бо я звіщаю вам велику радість, що буде радістю всього народу...»

«Святий Лука, — подумала Мора, впізнаючи слова. — Лука-цілитель».

— «...І ось вам знак: Ви знайдете дитя сповите, що...»

Він замовк, раптом спинивши погляд на Морі. Вона подумала: «Невже тобі так дивно бачити мене тут, Деніеле?»

Священник відкашлявся, глянув у свої нотатки й продовжив читати:

— «Дитя сповите, що лежатиме в яслах»¹.

¹ Євангеліє від Луки 2:10–12. Тут і далі цитати з Біблії наведено в пер. І. Хоменка.

Тепер він знав, що вона сидить поміж його парафіян, та їхні погляди більше не зустрічалися. Ані під час «Cantate Domino» та «Dies Sanctificatus», ані протягом дароприношення та літургії євхаристії. Люди навколо підвелися й посунули вперед, за причастям, та докторка Айлс лишилася на місці. Якщо не віруєш, вкушати гостію й пити вино з іншими – лицемірство.

«Що я тоді тут роблю?»

Та все ж вона лишалася, поки проходили заключні обряди, благословення й розпуск вірян.

– Ідіть з миром во Христі.

– Дякувати Господу, – відгукнулися парафіяни.

Служба скінчилася, і люди почали розходитися, застібаючи пальта і вдягаючи рукавиці, доки човгали до виходу. Мора так само підвелася і, тільки ступила в прохід, помітила, що Деніел намагається привернути її увагу, безгучно натякаючи, щоб вона не йшла. Мора знову сіла, завважуючи зацікавлені погляди тих, хто проходив повз її лаву. Вона знала, що вони бачать чи принаймні що уявляють: самотня жінка, спрагла втішних слів священника у Святвечір.

Чи вони бачили щось більше?

Вона не дивилася на них. Людей усе меншало, а Мора дивилася просто перед собою, зосередившись на вівтарі. Думаючи: «Уже пізно, мені треба додому. Не знаю, що може з цього всього вийти».

– Привіт, Моро.

Вона підвела очі й зустріла Деніелів погляд. Церква ще не спорожніла. Органістка збирала свої ноти, кілька хористів надягали пальта, та в цю мить уся увага Деніела була зосереджена на Морі, наче в залі лишилася тільки вона.

– Давно ти не заходила, – мовив він.

– Певно, що так.

— Здається, з серпня?

«То ти теж лічив дні».

Він опутився на лаву поруч із нею.

— Здивований тебе тут бачити.

— Нині ж Святвечір.

— Але ти не віруєш.

— Обряди мені однаково подобаються. І пісні.

— Ти тільки для цього прийшла? Заспівати кілька гімнів?

Проголосити кілька разів «Амінь» та «Дякувати Господу»?

— Я хотіла послухати музику. Побути серед людей.

— Тільки не кажи, що ти сьогодні зовсім сама.

Мора знизала плечима, засміялася.

— Деніеле, ти мене знаєш. Я не надто товариська істота.

— Я просто подумав... ну, я припускав...

— Що?

— Що ти будеш з кимось. Особливо сьогодні.

«Так і є. Я з тобою».

Вони обоє змовкли, коли в прохід вийшла органістка з повною торбою нотних зшитків.

— Добраніч, отче Брофі.

— Добраніч, місіс Істон. Дякую за ваш чудовий виступ.

— То було чисте задоволення.

Органістка кинула останній допитливий погляд на докторку Айлс і рушила до виходу. Вони почули, як стукнули, зачиняючись, двері, і нарешті лишилися самі.

— То чому тебе так довго не було? — спитав Деніел.

— Ну, ти знаєш ці мої смертні справи — не дають спочити. Один із наших патологоанатомів мусив кілька тижнів тому лягти на операцію, довелося його підмінити. Я була зайнята, от і все.

— Завжди можна взяти телефон і подзвонити.

— Так, я знаю.

Він теж міг би, але не телефонував. Деніел Брофі ніколи не перетнув би межу, і, можливо, це було добре: їй доводилося боротися зі спокусою за них обох.

— Як твої справи? — запитала Мора.

— Ти знала, що минулого місяця в отця Роя стався удар?
Я тепер поліційний капелан.

— Детектив Ріццолі мені розповіла.

— Кілька тижнів тому був на місці злочину в Дорчестері. Там, де офіцера застрелили. Бачив тебе.

— Я тебе не бачила. Треба було привітатися.

— Ну, ти була зайнята. Зосереджена, як завжди. — Він усміхнувся. — Ти буваєш дуже сердитою з виду, Моро. Ти це знала?

Жінка засміялася.

— Може, саме в цьому й проблема.

— Проблема?

— Я відлякую чоловіків.

— Мене ж ти не злякала.

«Як можна? — подумала Мора. — Твоє серце недоступне, його не розіб'єш».

Вона підкреслено глянула на годинника й підвелася.

— Уже пізно, і я стільки часу в тебе забрала.

— Не те щоб у мене були нагальні справи, — зауважив Деніел, прямуючи з нею до виходу.

— Маєш доглядати цілу паству душ. До того ж нині Святвечір.

— Як ти могла помітити, мені теж сьогодні немає куди податися.

Мора зупинилася, розвернулася до нього. Вони стояли самі в церкві, вдихаючи знайомі аромати воску й ладану, що несли спогади про дитинство, повне інших Святвечорів, інших служб. Про ті дні, коли відвідини церкви не викликали того сполоху, який вона відчувала зараз.

— Добраніч, Деніеле, — мовила вона, повертаючись до дверей.

— Побачимося ще за чотири місяці? — гукнув він навздогін.

— Не знаю.

— Я скучив за нашими бесідами, Мора.

І знову вона завагалася, піднісши руку до дверей.

— Я теж скучила. Може, саме тому нам краще обходитися без них.

— Ми не зробили нічого такого, чого слід було б соромитися.

— Поки ні, — м'яко відповіла Мора, дивлячись не на нього, а на важкі різьблені двері, що стояли між нею та втечею.

— Мора, не треба все так кидати. Я не розумію, чому б нам не підтримувати певні...

Він замовк. Дзвонив її мобільний.

Мора виловила його з сумочки. О цій порі дзвінок не віщував нічого доброго. Відповідаючи, вона відчувала на собі Денієлів погляд і власне тремтіння від цього погляду.

— Докторка Айлс, — сказала вона, удавано спокійно.

— Веселого Різдва, — озвалася детектив Джейн Ріццолі. — Здивована, що ви не вдома, спершу зателефонувала туди.

— Я пішла на опівнічну службу.

— Боже, та вже ж перша година. Хіба вона не скінчилася?

— Так, Джейн, скінчилася, і я саме йду з неї, — відповіла Мора, обрубуючи подальші запитання. — Що у вас для мене?

Докторка Айлс уже знала, що це не дзвінок ввічливості, а виклик.

— Адреса — Прескотт-стріт, 210, Східний Бостон. Приватний будинок. Ми з Фростом приїхали з пів години тому.

— Подобиці?

— У нас одна жертва, молода жінка.

— Вбивство?

— О так.

— Дуже впевнено говорите.

— Приїдете й побачите.

Вона поклала слухавку й побачила, що Деніел досі дивиться на неї. Але мить ризику, мить для слів, про які вони обоє могли пошкодувати, минула. Втрутилася смерть.

— Тобі треба працювати?

— Сьогодні чергую. — Мора опустила телефон назад до сумочки. — Рідних у місті не маю, тож сама зголосилася.

— Саме в цю ніч?

— Те, що нині Різдво, мало що для мене змінює.

Вона застібнула комір пальта й вийшла з будівлі в ніч. Він вийшов слідом за нею, і поки Мора торувала шлях до свого авто через свіжий сніг, Деніел дивився на неї зі сходів, а його біле вбрання тріпотіло під вітром. Озирнувшись, вона побачила, що він, прощаючись, підніс руку.

Він махав їй і тоді, коли вона вже поїхала геть.

3

Сині вогні трьох патрульних машин пробивалися крізь філігрань снігопаду, повідомляючи всім поблизу: тут щось сталося, щось жахливе. Намагаючись поставити свій «лексус» попід кучугуру, щоб могли проїхати інші автомобілі, Мора відчула, що подряпала бампер. О цій порі, на Святвечір, на цю вузьку вуличку звертали тільки автівки таких, як вона, із пошту Смерті. Вона посиділа трохи, готуючись до виснажливих годин роботи, сині спалахи зачаровували втомлені очі. Кінцівки зааніміли, кров перетворилася на крижану кашу. «Прокидайся, — звеліла собі подумки. — Час ставати до роботи».

Докторка Айлс вийшла з автомобіля, і раптовий подих холоду звіяв увесь сон. Вона пройшла по свіжій сніговій пудрі, що білим пухом розліталася з-під її чобіт. Хоча було вже пів на другу, у кількох скромних будинках уздовж вулиці горіло світло і в одному вікні, прикрашеному трафаретними зображеннями оленів у польоті та льодяників, виднівся силует допитливого сусіда, який визирав зі свого теплого дому в ніч, яка не була вже ані тиха, ані свята.

— Агов, докторко Айлс? — гукнув до неї патрульний, знайомий з лиця старший коп. Було ясно, що він її точно знає. Усі вони її знали. — Як це вам сьогодні так пощастило, га?

— Можу запитати у вас те саме, офіцере.

— Гадаю, ми обоє витягли короткі соломинки, — засміявся він. — Веселого, так його, Різдва.

— Детектив Ріццолі вже там?

— Так, вони з Фростом відео знімають. — Коп указав на подібний до коробки будинок, запханий у ряд підтоптаних старіших будівель, у якому горіли всі вогні. — Вони, певно, вже на вас чекають.

Морину увагу привернув різкий звук: когось жорстоко нудило. Вона побачила білявку, яка, зігнувшись навпіл, притримувала довге пальто, щоб не замастити поділ, і блювала в кучугуру.

Патрульний пирхнув. Пробуркотів до Мори:

— Оце *нівроку* детектив відділу вбивств з неї буде. Приходить, така, наче зі знімального майданчика «Кегні та Лейсі»¹. Командує тут. Авжеж, міцний горішок. А тоді заходить до будинку, один погляд, і вже блює в сніг.

Він зареготав.

— Я її раніше не бачила. Вона з відділу розслідування вбивств?

— Чув, саме перевелася з відділу боротьби з наркотиками й проституцією. Це комісару прийшла в голову блискуча ідея залучити до відділу побільше жінок. — Патрульний похитав головою. — Вона надовго не затримається, от згадаєте мої слова.

Жінка витерла рота, зробила кілька нетвердих кроків до ганку й опустилася на сходи.

— Агов, *детективе!* — гукнув патрульний. — Ви б, може, відійшли з місця злочину? Якщо знову знудить, хай хоч не там, де збирають докази!

Молодший коп, який стояв неподалік, пирснув.

Білява детектив різко звелася на ноги, і яскраве мигтіння патрульних вогнів освітило мертвно-бліде обличчя.

¹ «Кегні та Лейсі» (1981–1988) — американський телесеріал про двох жінок-детективів.

— Я хвилинку в машині посиджу, — пробелькотіла вона.

— Авжеж. Так і зробіть, мем.

Мора дивилася, як детектив повертається до прихистку свого авто. Які жахіття в тому будинку чигають на неї саму?

— Док, — покликав її детектив Баррі Фрост. Він саме вийшов з будинку й стояв на ґанку, зіщулившись у своїй вітрівці. Біляве волосся було розпатлане, наче він щойно виліз із ліжка. Хоча обличчя в нього завжди було бліде, жовтуватий полиск освітлення ґанку надав йому ще хворобливішого вигляду.

— Я так розумію, там усе погано, — мовила судмедекспертка.

— Не те, що хотілося б бачити на Різдво. От подумав, що варто вийти, ковтнути повітря.

Вона зупинилася біля сходів, зауважила мішанину слідів на присипаному снігом ґанку.

— Сюди можна?

— Так. Це сліди поліції Бостона.

— А що з іншими слідами, доказами?

— Ми тут нічого не знайшли.

— Злочинець що, залетів у вікно?

— Здається, підмів після себе. Ще видно сліди від віника.

Мора спохмурніла.

— Уважний до деталей.

— Зачекайте, ось ще всередині побачите.

Вона піднялася сходами, вдягнула бахіли й рукавички. Зблизька Фрост мав іще гірший вигляд: обличчя було видо-вжене, безкровне. Та детектив набрав повітря і ввічливо запропонував:

— Можу вас провести.

— Ні, побудьте тут. Ріццолі мені все покаже.

Він кивнув, але на неї й не глянув: дивився на вулицю з відчайдушною зосередженістю людини, яка намагається втримати вечерю всередині. Докторка Айлс залишила його наодинці

з цією битвою й простягнула руку до дверей, готуючись до найгіршого. Ще кілька хвилин тому вона була зовсім виснажена й намагалася збадьоритися, а тепер відчувала, як напруження мов струмом пройшлося по нервах.

Вона ввійшла до будинку, затрималася на порозі. Серце калатало, хоча перед нею відкривалася цілком мирна картина. У передпокої була пошарпана дубова підлога. У відчинених дверях виднілася вітальня, обставлена дешевими меблями, що погано пасували одне до одного: продавленим диваном, кріслом-мішком, книжковою шафою, сколоченою з окремих планок та цільних блоків. Поки що тут ніщо не говорило про місце злочину. Жахіття були попереду, вона знала, що на неї чекають саме вони, бо бачила їхнє відображення в очах Баррі Фроста та на попелястому обличчі жінки-детектива.

Мора пройшла через вітальню до їдальні, де за сосновим столом стояли чотири стільці. Утім, її увагу привернули не меблі, а посуд, нібито накритий для родинної вечері. На чотирьох.

Одна з тарілок була прикрита лляною серветкою з плямами крові.

Жінка сторожко потяглася до серветки. Підняла її за краєчок і глянула на те, що лежало під нею на тарілці. Одразу ж пустила серветку й відсахнулася, хапаючи повітря.

— Бачу, ліву кисть ви знайшли, — пролунав голос.

Докторка Айлс рвучко розвернулася.

— Чорт, ви мене налякали.

— Хочете справді злякатися? — спитала детектив Джейн Ріццолі. — Ідіть за мною.

Вона розвернулася й повела Мору далі коридором. Як і Фрост, Джейн, здавалося, теж щойно встала з ліжка. Брюки були зім'яті, темне жорстке волосся сплутане. На відміну від

напарника, вона крокувала безстрашно, бахіли шурхотіли по підлозі. З усіх детективів, які регулярно з'являлися в залі для розтинів, саме Джейн найчастіше підходила до самого столу, схилялася над ним, щоб краще роздивитися, тож і зараз не вагалася, йдучи вперед. Це Мора відставала, раз по раз зиркаючи на краплі крові на підлозі.

— Тримайтеся цього боку, — звеліла Джейн. — Маємо тут нечіткі відбитки в обох напрямках. Якесь спортивне взуття. Усе вже підсохло, але не хочу, щоб ви щось розмазали.

— Хто повідомив про вбивство?

— То був дзвінок на 911. Одразу після опівночі.

— Звідки?

— З цього будинку.

Мора спохмурніла.

— Жертва? Вона кликала на допомогу?

— Голосу чути не було. Хтось набрав номер екстреної служби й залишив слухавку знятою. Перший патруль приїхав за десять хвилин після дзвінка. Патрульний побачив, що двері незамкнені, увійшов до спальні й мало не здурів. — Джейн зупинилася перед дверима й зиркнула на судмедекспертку через плече. З пересторогою. — Ось тут стає лячно.

Наче відрубаної руки було мало.

Джейн відійшла, дала Морі зазирнути до спальні. Жертви видно не було, лише кров. У середньому людське тіло містить близько п'яти літрів крові. Така ж кількість червоної фарби може заляпати всі поверхні в невеличкій кімнаті. Перед її ошелешеними очима постали саме такі екстравагантні плями, схожі на яскравий серпантин, сміливо розвішаний на білих стінах, меблях та білизні.

— Артеріальна, — зауважила Ріццолі.

Докторка Айлс могла тільки мовчки кивнути, простежуючи поглядом за арками потоків, читаючи моторошну історію,

написану червоним на цих стінах. Коли вона вчилася на четвертому курсі й проходила практику в приймальному відділенні, якось бачила, як жертва вогнепального поранення стікала кров'ю на столі. Тиск у пацієнта падав, тож хірург-резидент з відчаю вдався до термінової лапаротомії, сподіваючись узяти під контроль внутрішню кровотечу. Він розрізав живіт і вивільнив фонтан артеріальної крові з розірваної аорти, який залив обличчя й халати лікарів. У ті останні божевільні секунди, поки вони працювали відсмоктувачами й пхали до рани стерильні серветки, Мора не могла відвести очей від крові, її діамантового сяйва, м'ясного запаху. Вона опустила руку у відкритий живіт, за ретрактором, і тепло, що негайно просочило рукав її халата, здавалося втішним, мов тепла ванна. Того дня в операційній Мора побачила, який бентежний потік може створити навіть слабкий артеріальний тиск.

І тепер саме кров на стінах цієї спальні привернула її увагу, розкриваючи історію останніх секунд життя жертви. Коли було зроблено перший розріз, серце її ще билося, ще створювало кров'яний тиск: перша автоматна черга крові лишила високий арковий слід над ліжком. Кілька сильних ударів, і арка почала слабшати. Тіло намагалося компенсувати падіння тиску, звужуючи артерії, прискорюючи пульс. Та з кожним ударом серця воно порожніло, прискорюючи власну загибель. Коли тиск нарешті зовсім упав і серце зупинилося, фонтана крові більше не було, лише слабка цівка, останні краплі. Саме такий запис смерті Мора побачила на стінах і ліжку.

Тоді її погляд зупинився на тому, що вона майже пропустила за цими потоками. На тому, від чого за спиною аж сипнуло холодом. На стіні кров'ю було намальовано три перевернуті хрести. А під ними — загадкові символи:

†††
i v p))) c

— Що це означає? — тихо запитала Мора.

— Не маємо уявлення. Намагаємося зрозуміти.

Мора не могла відвести очей від напису. Вона зглотнула.

— З чим ми в біса маємо справу?

— Зачекайте, ви ще не все бачили. — Джейн обійшла ліжку й показала на підлогу з іншого боку. — Жертва тут. Принаймні більша її частина.

Тільки по той бік ліжка Мора побачила жінку, яка лежала на спині, оголена. Знекровлення надало шкірі алебастрового відтінку, і докторка Айлс раптом пригадала Британський музей, де виставлялися десятки уламків римських скульптур. Плин століть розтріскав мармур, відбив голови, відламав руки, лишаючи самі анонімні тулуби. Ось що вона побачила, дивлячись на тіло. *Розбиту Венеру. Без голови.*

— Здається, він убив її там, на ліжку, — сказала Джейн. — Це пояснює бризки на цій конкретній стіні та кров на матраці. Далі перетягнув її на підлогу, може, потребував твердої поверхні, щоб закінчити.

Джейн набрала повітря й відвернулася, наче раптом дійшла до межі й більше не могла дивитися на тіло.

— Ви сказали, що перший патруль приїхав за десять хвилин після дзвінка на 911, — уточнила Мора.

— Саме так.

— Те, що тут відбулося, — ампутації, відрізання голови — потребувало більше за десять хвилин.

— Ми це розуміємо. Навряд чи телефонувала жертва.

Рипнула під кроками підлога, обидві жінки озирнулися й побачили у дверях Баррі Фроста, який зовсім не хотів заходити.

— Приїхали криміналісти, — повідомив він.

— Нехай заходять. — Джейн трохи помовчала. — Вигляд у тебе не дуже.

— Гадаю, я ще молодець. Зважаючи на все.

— Як там Кассовіц? Вже поблювала? Нам тут не завадить допомога.

Фрост похитав головою.

— Досі в машині сидить. Не думаю, що її шлунок до цього готовий. Піду по криміналістів.

— Заради Бога, скажи їй, хай яйця відростить! — гукнула Ріццолі навздогін, коли він вийшов. — Ненавиджу, коли жінки мене підставляють. Псують репутацію нам усім.

Докторка Айлс знову подивилася на тіло на підлозі.

— Ви знайшли...

— Решту? — закінчила за неї Джейн. — Так. Ліву кисть ви бачили. Права рука лежить у ванні. А тепер, гадаю, час показати вам кухню.

— Що там?

— Нові несподіванки.

Джейн рушила через кімнату до коридору.

Мора розвернулася до неї й краєм ока побачила себе в дзеркалі спальні. Відображення дивилося на неї втомленими очима, чорне волосся злиплося від розталого снігу. Але не власне обличчя змусило її заціпеніти.

— Джейн, — прошепотіла вона. — Погляньте сюди.

— Куди?

— У дзеркало. Ті символи. — Мора розвернулася й вдивилась у символи на стіні. — Бачите? Це дзеркальне зображення! Це не символи, а літери, які треба читати в дзеркалі.

Джейн подивилася на стіну, тоді на дзеркало.

— То це слово?

— Так. Тут написано *Pessavi*.

Детектив похитала головою.

— Навіть так це мені нічого не каже.

— Це латина, Джейн.

— І як перекладається?

— На мені гріх.

На мить жінки витріщились одна на одну. Тоді Джейн раптом реготнула:

— Оце так неймовірна заява. Думаєте, молитви до Діви Марії вистачить, щоб стерти цей конкретний гріх?

— Можливо, слово стосується не вбивці. Можливо, йдеться про жертву. — Вона подивилася на Джейн. — На *мені* гріх.

— Покарання, — припустила Ріццолі. — Помста.

— Це ймовірний мотив. Вона чимось розлютила вбивцю. Згрішила проти нього. Це — його розплата.

Джейн глибоко вдихнула.

— Ходімо до кухні.

Вона повела Мору коридором. Біля дверей зупинилась і глянула на неї, заляклу на порозі й надто ошелешену побаченим, щоб вимовити хоча б слово.

На вкритій кахлями підлозі було намальоване велике коло, нібито червоною крейдою. По колу на певній відстані розпливлися п'ять калюж чорного воску, який розтав і вже застигнув. «Свічки», — подумала Мора. У центрі кола лежала відрізана жіноча голова — так, щоб очі дивилися просто на них.

Коло. П'ять чорних свічок. Це ритуальне приношення.

— І тепер я мушу їхати додому, до своєї донечки, — промовила Джейн. — Зранку ми всядемося навколо ялинки, розгортатимемо подарунки й прикидатимемося, що у світі панує мир. Але я думатиму про... цю штуку... яка витріщається на мене зараз. Веселого, бляха, Різдва.

Докторка Айлс зглитнула.

— Відомо, хто вона?

— Ну, я не тягнула сюди друзів та сусідів для точного впізнання. Гей, ви знаєте цю голову на підлозі кухні? Але, судячи з фото на водійському посвідченні, можна сказати, що це Лорі-Енн Такер. Двадцять вісім років. Каштанове волосся, карі очі. — Детектив різко засміялася. — Складіть до купи всі частини тіла, десь це й отримаєте.

— Що ми про неї знаємо?

— У сумочці знайшли корінець від чека. Вона працює в Музеї природничих наук. Ким саме — поки не знаємо, але якщо судити з будинку та меблів... — Джейн зиркнула на їдальню. — Заробляє вона небагато.

Почулися голоси та кроки, до будинку ввійшли криміналісти. Джейн негайно випросталася, щоб зустріти їх із подобою звичної для неї самовпевненості. Усім відома незламна детектив Ріццолі.

— Привіт, народде, — сказала вона, коли до кухні обережно ступили Фрост та двоє криміналістів. — У нас тут весело.

— Господи Ісусе, — пробелькотів один з криміналістів. — А де решта жертви?

— У кількох кімнатах. Гадаю, вам краще почати з...

Вона замовкла, різко напружилася.

Дзвонив телефон на кухонному столі.

Фрост стояв найближче.

— Що скажеш? — запитав він, дивлячись на Ріццолі.

— Відповідай.

Її напарник боязко взяв слухавку затягнутою в рукавичку рукою.

— Алло? Алло? — І знову поклав. — Дали відбій.

— Як визначився номер?

Фрост натиснув кнопку історії дзвінків.

— Бостонський.

Джейн узяла свій мобільний, подивилася на дисплей.

— Я спробую перетелефонувати, — сказала вона, набираючи номер. Послухала сигнали. — Не відповідає.

— Я перевірю, чи з нього телефонували сюди раніше, — сказав Фрост. Проглянув історію, кожен вхідний та вихідний дзвінок. — Так, ось дзвінок на 911. Десять хвилин на першу.

— Наш убивця проголосив про завершення роботи.

— Є ще дзвінок, перед цим. Кембриджський номер. — Він підвів очі. — П'ять хвилин на першу.

— То наш убивця телефонував звідси *двічі*?

— Якщо це був убивця.

Джейн пильно подивилася на телефон.

— Нумо, поміркуємо. Він стоїть тут, у кухні. Щойно вбив її й розчленував. Відрубав кисть, руку. Виклав голову тут, на підлозі. Для чого комусь телефонувати? Він хоче похвалитися? І кому тоді зателефонує?

— То перевірте, — запропонувала Мора.

Джейн знову взяла свій мобільний, цього разу набрала номер у Кембриджі.

— Дзвонить. Гарзд, це автовідповідач... — Вона замовкла й раптом різко глянула на докторку Айлс. — Ви не повірите, чий це номер.

— Чий?

Вона дала відбій і знову набрала номер. Передала телефон Морі.

Судмедекспертка почула чотири сигнали. Тоді ввімкнувся запис на автовідповідачі. Голос одразу ж здався бентежно знайомим.

«Ви зателефонували до докторки Джойс П. О’Доннел. Я хочу вас вислухати, тож залиште повідомлення, будь ласка, і я вам перетелефоную».

Мора натиснула кнопку й так само ошелешено подивилася на Джейн.

– Для чого вбивці телефонувати Джойс О’Доннел?

– Жартуєте? – перепитав Фрост. – Це її номер?

– А хто це? – запитав один із криміналістів.

Ріццолі глянула на нього.

– Джойс О’Доннел – упириця, – мовила вона.

4

Це було не те місце, де Джейн воліла б опинитися різдвяного ранку.

Вони з Фростом сиділи в її «субару», припаркованому на Браттл-стріт, і дивилися на велику білу резиденцію в колоніальному стилі. Коли Джейн була тут востаннє, стояло літо й садок перед будинком був бездоганно доглянутий. Дивлячись на нього тепер, у зовсім інший сезон, вона знову була вражена тим, з яким смаком підібрані деталі, від сизого оздоблення до красивого різдвяного вінка на дверях. Ковані ворота були прикрашені сосновими гілками з червоною стрічкою, а у вікно першого поверху було видно ялинку з мерехтливими прикрасами. Дивно. Навіть упирі святкують Різдво.

— Якщо ти не хочеш, — сказав Фрост, — з нею можу поговорити я.

— Думаєш, я не впораюся?

— Думаю, тобі буде важко.

— Важко буде не вчепитись їй у горлянку.

— Бачиш? Я саме про це. Твоє ставлення до цієї жінки тільки заважатиме. Ти вже мала з нею справу, і це на все впливає. Ти не можеш зберігати нейтралітет.

— Ніхто не зміг би, знаючи, хто вона така й чим займається.

— Ріццолі, вона робить те, за що їй платять.

— Шльондри теж так роблять.

«Тільки от шльондри нікого не кривдять», — подумала Джейн, дивлячись на будинок Джойс О'Доннел. Будинок, за який було заплачено кров'ю жертв убивств. Шльондри не входять до зали суду, пританцювуючи, у стильному костюмі від «Сент-Джон» і не дають свідчень на користь м'ясників.

— Я просто кажу — намагайся зберігати спокій, гаразд? — сказав Фрост. — Ми не мусимо її любити. Але не можемо собі дозволити її бісити.

— Думаєш, я збираюся?

— А ти глянь на себе. Уже випустила пазури.

— Це суто самооборона. — Джейн штовхнула дверцята машини. — Бо я знаю, що це стерво спробує встромити в мене свої.

Вона вийшла з автомобіля, вгрузла в сніг до литок, але майже не відчула, як крізь шкарпетки просочується холод: найгіршим було не фізичне тремтіння. Детектив зосередилася на будинку, на майбутній зустрічі з жінкою, яка надто добре знала її потайні страхи. І знала, як ці страхи використати.

Фрост розчахнув ворота, і вони пішли розчищеною стежкою до будинку. Кам'яні плити вкрила крига, і Джейн так зосереджено намагалася не послизнутися, що, поки дійшла до сходів, уже почувалася невпевненою й вибитою з рівноваги. Не найкращі відчуття для зустрічі з Джойс О'Доннел. Не допомогло й те, що, коли двері відчинилися, за ними стояла звично елегантна господиня: біляве волосся укладене в гладенький боб, рожева сорочка на гудзиках і слакси кольору хакі ідеально пасують до спортивної фігури. Джейн у поношеному чорному брючному костюмі, з мокрими від снігу відворотами штанів почувалася прохачкою біля дверей маєтку. «Саме цього вона від мене й хоче».

О'Доннел холодно кивнула.

— Детективи.

Господиня не відійшла від дверей одразу — пауза, що мала на меті продемонструвати: тут, на її території, головує вона.

— Можна ввійти? — нарешті запитала Джейн. Знала, що їх, звісно ж, пропустять. Гра вже почалася.

О’Доннел махнула рукою, запрошуючи їх у дім.

— Не так я хотіла б провести Різдво, — сказала вона.

— Я — так само, — відбила удар Ріццолі. — І впевнена, що жертва теж такого не хотіла.

— Як я вже казала, усі записи стерто, — мовила О’Доннел, ведучи їх до вітальні. — Можете послухати, але чути там немає чого.

Мало що змінилося, відколи Джейн була в цьому домі востаннє. Вона побачила ті ж абстрактні картини на стінах, ті ж східні килими насичених відтінків. Новою була лише різдвяна ялинка. У дитинстві Джейн їх прикрашали безсистемно, гілки були обтяжені різноманітними прикрасами, не всі з яких доживали до кінця Різдва в домі Ріццолі. І дощик — дуже багато дощичку. Джейн називала такі ялинки лас-вегасівськими.

А на цій не було жодної нитки дощичку. Жодного Лас-Вегаса в цьому домі. Натомість ялинка була прикрашена кришталевими призмами та срібними сльозинками, що відбивали зимове світло на стіни танцівними цятками. «Навіть її бісова ялинка змушує мене почуватися неадекватною».

О’Доннел підійшла до автовідповідача.

— Ось усе, що наразі є, — мовила вона й натиснула кнопку.

Цифровий голос виголосив:

— Нових повідомлень немає.

Жінка глянула на детективів.

— Боюся, запис, про який ви питали, зник. Повернувшись додому, я прослухала і стерла всі повідомлення. Коли дісталася до вашого, у якому ви просили цього не робити, було запізно.

— Скільки всього було повідомлень? — запитала Джейн.
— Чотири. Ваше — останнє.
— Дзвінок, який нас цікавить, мав надійти близько десяти хвилин на першу.

— Так, і номер зберігся в електронному журналі.
О'Доннел натиснула кнопку, перемотала до потрібного дзвінка.
— Але хай хто телефонував, він нічого не сказав. — Вона подивилася на Джейн. — Повідомлення як такого не було.

— Що ви чули?
— Я вже казала. Нічого.
— Сторонні звуки? Телевізор, дорожній гамір?
— Навіть без важкого дихання обійшлося. Кілька секунд тиші, а тоді відбій. Саме тому я одразу ж його стерла. Не було чого слухати.

— Номер вам знайомий? — запитав Фрост.
— А мав би бути?
— Ми питаємо, щоб знати, — сказала Джейн з помітною жовчю в голосі.

Їхні з О'Доннел погляди зустрілися, і в цих очах Ріццолі побачила спалах презирства. «Я навіть уваги її не варта».

— Ні, цей номер мені незнайомий, — відповіла та.
— Ім'я Лорі-Енн Такер вам щось каже?
— Ні. А хто це?
— Уночі її вбили у власному домі. Дзвінок надійшов з її телефону.

О'Доннел помовчала й розважливо промовила:
— Це могла бути помилка.
— Навряд чи, докторко О'Доннел. Гадаю, дзвінок справді було адресовано вам.

— Для чого телефонувати мені й мовчати? Найімовірніше, вона почула повідомлення на автовідповідачі, зрозуміла, що помилилася, й повісила слухавку.

— Не думаю, що вам телефонувала жертва.

О'Доннел знову помовчала, цього разу довше.

— Розумію, — мовила вона.

Пройшла до крісла, сіла, але не тому, що не могла встояти на ногах. Вона мала цілком безтурботний вигляд: імператриця на прийомі.

— Ви вважаєте, що мені телефонував убивця.

— Здається, така ймовірність вас зовсім не бентежить.

— Я надто мало знаю, щоб бути збентеженою. Взагалі нічого не знаю про цю справу. То, може, розповісте мені?

Вона махнула рукою на диван, запрошуючи відвідувачів присісти. То був перший натяк на гостинність з її боку.

«Бо ж тепер ми маємо дещо цікаве, — подумала Джейн. — На неї повіяло кров'ю. Саме її прагне ця жінка».

Диван був білосніжний, і Фрост не одразу сів, наче боявся замастити оббивку. Та Джейн навіть не глянула, всілась у мокрих від снігу штанах і зосередилася на О'Доннел.

— Жертвою стала жінка двадцяти восьми років, — сказала вона. — Її вбили сьогодні вночі, близько опівночі.

— Підозрювані?

— Нікого не заарештовували.

— То ви не знаєте, хто вбивця.

— Я кажу, що ми нікого не заарештовували. Наразі йдемо за зачіпками.

— І я — одна з них.

— Хтось телефонував вам із дому жертви. Це цілком міг бути злочинець.

— І для чого йому, якщо припустити, що це «він», говорити зі мною?

Ріццолі подалася вперед.

— Ми обидві знаємо для чого, докторко. Бо ви цим заробляєте. Певно, маєте непоганий фан-клуб з убивць, які вважають

себе вашими друзями. Знаєте, ви ж знаменитість поміж душогубців. Пані мозкоправ, яка спілкується з потворами.

— Я намагаюсь їх зрозуміти, от і все. Вивчаю їх.

— Ви їх захищаєте.

— Я нейропсихіатр. Значно краще кваліфікована давати свідчення в суді, ніж більшість свідків-експертів. Не кожному вбивці місце за ґратами. Серед них є дуже скривджені люди.

— Так, вашу теорію я знаю. Дайте хлопчині по голові, по-псуйте лобові частки мозку, і він не нестиме жодної відповідальності за те, що скоїть після цього. Може вбити жінку, розрубати її на частини, а ви однаково захищатимете його в суді.

— То ось що сталося з жертвою? — Обличчя О'Доннел стало неприємно бадьорим, очі хижо загорілися. — Її розчленували?

— А чого ви питаєте?

— Просто хотіла б знати.

— Професійна допитливість?

О'Доннел відкинулася на спинку крісла.

— Детективе Ріццолі, я опитала чимало вбивць. З роками склала повну статистику мотивів, методів, схем. Тому — так, це професійна допитливість.

Вона помовчала й додала:

— Розчленування трапляється не так уже й рідко. Особливо коли це допомагає позбутися жертви.

— Цього разу все було не так.

— Ви точно знаєте?

— Це очевидно.

— То він виставив напоказ частини тіла? Зробив постановку?

— А що? Маєте хворих на голову дружків, які таке люблять? Не хочете поділитись іменами? Вони ж вам пишуть, правда? Ваше ім'я відоме — докторка, яка любить подробиці.

— Якщо й пишуть, то зазвичай анонімно. Імен своїх не називають.

— Але листи ви отримуєте, — зауважив Фрост.
— Люди зі мною зв'язуються.
— Убивці.
— Або вигадники. Неможливо визначити, правду вони говорять чи ні.

— Гадаєте, деякі з них просто діляться фантазіями?
— І напевно ніколи їх не втілюватимуть. Вони просто потребують вираження своїх неприйнятних бажань. Усі ми маємо такі. Навіть найлагідніший чоловік часом мріє про те, що волів би робити з жінками, про збочені речі, якими ніколи не наважиться поділитися. Б'юся об заклад, детективе Фросте, навіть ви плекаєте кілька неналежних фантазій.

Вона не зводила з нього очей: цей погляд мав змусити його почуватися незатишно. Фрост, до його честі, навіть не зашарівся.

— Хтось писав вам про фантазії, пов'язані з розчленуванням? — запитав він.

— Останнім часом — ні.

— Але писали ж?

— Як я вже казала, розчленування — не така вже рідкість.

— У фантазіях чи в реальності?

— І так, і так.

Втрутилася Джейн:

— Хто писав вам про свої фантазії, докторко О'Доннел?

Жінка спокійно зустріла її погляд.

— Листування конфіденційне. Саме тому вони знають, що можуть поділитися зі мною таємницями, розповісти про свої жадання й фантазії.

— Ці люди вам телефонують?

— Нечасто.

— І ви з ними розмовляєте?

— Я їх не уникаю.

— У вас є список цих людей?
— Не те щоб список. Навіть не пам'ятаю, коли це було востаннє.
— Це було сьогодні вночі.
— Ну, мене не було вдома, щоб відповісти.
— О другій ночі вас теж не було вдома, — зазначив Фрост. —
Ми телефонували, спрацював автовідповідач.

— Де ви були вночі? — спитала Джейн.
О'Доннел знизала плечима:
— Не вдома.
— О другій ночі на Святвечір?
— Я була з друзями.
— О котрій ви повернулися?
— Десь о пів на третю.
— Це, певно, дуже хороші друзі. Не хочете поділитись їхніми іменами?

— Не хочу.
— Чому?
— Чому я не хочу порушення свого права на приватність?
Я справді мушу відповідати на це запитання?

— Ми розслідуємо вбивство. Цієї ночі було жорстоко вбито жінку. Місце злочину було чи не найбрутальнішим з тих, які я взагалі бачила.

— І ви хочете знати моє алібі.
— Просто цікаво, чому ви не хочете розповісти.
— То мене підозрюють? Чи ви лишень прагнете показати мені, хто тут головна?

— Ви не підозрювана. Наразі.
— Тоді я не зобов'язана взагалі з вами говорити. — Господиня різко підвелася й рушила до дверей. — Я вас проведу.

Фрост теж почав підводитися, тоді побачив, що напарниця сидить нерухомо, і знову опустився на диван.

Джейн сказала:

— Якби вам було не начхати на жертву, якби ви тільки бачили, що він зробив з Лорі-Енн Такер...

О'Доннел розвернулася до неї.

— То, може, ви мені розповісте? Що саме з нею зробили?

— Хочете подробиць, чи не так?

— Це галузь моїх досліджень. Я мушу знати подробиці. — Вона підійшла до Джейн. — Це допомагає мені зрозуміти.

«Або ж просто тебе заводить. Тому ти раптом стала така зацікавлена. Навіть нетерпляча».

— Ви сказали, що її розчленували, — мовила О'Доннел. — Голову було відрубано?

— Ріццолі, — застережливо озвався Фрост.

Але Джейн не мала нічого говорити: О'Доннел уже дійшла власних висновків.

— Голова — дуже потужний символ. Такий особистісний. Індивідуальний. — Вона підійшла ближче, граційна, мов хижачка. — Він забрав її з собою, як трофей? На згадку про вбивство?

— Скажіть, де ви були сьогодні вночі.

— Або ж залишив на місці злочину? Там, де вона спричинила б максимальний шок? Де її неможливо було б пропустити? Може, на кухонному столі? Чи на видноті на підлозі?

— З ким ви були?

— Виставити напоказ голову, обличчя — це потужне повідомлення. Це для вбивці спосіб сказати вам, що він повністю контролює ситуацію. Він показує вам вашу безпорадність, детективе. І власну силу.

— З ким ви були?

Щойно ці слова злетіли з вуст Джейн, вона збагнула, що припустилася помилки. Вона дозволила О'Доннел підганяти і втратила самовладання. Яскрава ознака слабкості.

— Мої друзі — це особисте, — відповіла О'Доннел і з легкою усмішкою додала: — Окрім одного, про якого вам і без того

відомо. Маю на увазі нашого спільного знайомця. Знаєте, він постійно про вас питає. Постійно хоче знати, як у вас справи.

Вона не повинна була називати імені. Обидві знали, що йдеться про Воррена Гойта.

«Не реагуй, — думала Джейн. — Не показуй, як глибоко вона занурила пазурі». Та вона відчувала, як заціпеніло її лице, і завважила стривожений погляд Фроста. Шрами, залишені Гойтом на її долонях, були найпомітнішими ранами, однак існували й значно глибші. Навіть тепер, більш ніж два роки по тому, вона здригалася, чуючи його ім'я.

— Він ваш шанувальник, детективе, — вела далі О'Доннел. — Через вас він більше ніколи не зможе ходити, та Воррен не плекає образ.

— Мені начхати, що він думає.

— Я минулого тижня їздила до нього. Він показав мені колекцію газетних вирізок — «досьє Джейні», як він це називає. Коли влітку ви втрапили в ту облогу лікарні, він цілу ніч не вимикав телевізор. Бачив кожну секунду репортажу. — О'Доннел помовчала. — Розповів мені, що у вас народилася донечка.

Джейн заклякла. «Не дозволяй так із собою поводитися. Не дозволяй їй устромити пазурі ще глибше».

— Здається, вашу дочку звати Реджина, чи не так?

Ріццолі підвелася, і хоча вона була нижчою за О'Доннел, щось у її очах змусило другу жінку відсахнутися.

— Ми вам ще зателефонуємо, — кинула Джейн.

— Телефонуйте скільки завгодно, — відповіла докторка. — Мені немає чого вам сказати.

* * *

— Вона бреше, — промовила Джейн.

Детектив різко смикнула дверцята автомобіля й сіла за кермо. Втупилась у сцену, що наче з різдвяної листівки зійшла: на

бурульках сяє сонце, вкриті сніговими візерунками будинки прикрашені гарними вінками й гостролистом. І ніяких тобі крикливих Санта-Клаусів з оленями чи екстравагантних інсталяцій на дахах, як у Ревере, де вона виросла. Ріццолі подумала про будинок Джонні Сільви через дорогу від дому її батьків та черги витрішколюбів, які завжди завертали на їхню вулицю, подивитися на світлове шоу, яке Сільви щогрудня влаштовували у своєму дворі. Там був Санта, і троє волхвів, і ясла з Марією та Ісусом, і стільки тварин, що Ноїв ковчег затонув би. І все освітлено, як на ярмарку. Електрики, яку Сільви спалювали на це кожного Різдва, вистачило б на якусь дрібну африканську країну.

Але тут, на Браттл-стріт, не було таких яскравих видовищ, сама стримана елегантність. Тут не було жодного Джонні Сільви. Втім, краще вже мати за сусіда йолопа Джонні, ніж жінку з цього будинку.

— Вона знає про справу більше, ніж нам говорить.

— Як ти дійшла цього висновку? — запитав Фрост.

— Це інстинкт.

— Я думав, ти в інстинкти не віриш. Завжди ж так кажеш.

Що це лишень здогадки.

— Але я знаю цю жінку. Знаю, що її цікавить. — Джейн подивилася на напарника, чиє обличчя в слабкому зимовому світлі здавалося ще блідшим, ніж зазвичай. — Вона вночі отримала більше, ніж просто дзвінок від убивці.

— Ти вгадуєш.

— Чому вона стерла повідомлення?

— А чому б ні? Якщо там нічого не було?

— Це вона так каже.

— От же ж. Вона тебе дістала, — похитав головою Фрост. — Я так і знав.

— І близько не підійшла.

— Невже? Коли заговорила про Реджину, тобі не вибило запобіжники? Вона мозкоправ, знає, як тобою маніпулювати. Тобі взагалі не варто мати з нею справу.

— А кому? Тобі? Тій розмазні Кассовіц?

— Комусь, хто не мав з нею справ. Комусь, кого вона не зачепить.

Він допитливо подивився на Джейн, так, що їй захотілося відвернутися. Вони вже два роки були напарниками, і хоча не надто близько дружили, між ними було порозуміння, яке нечасто трапляється між друзями чи навіть коханцями, бо вони бачили ті самі жажіття, вели ті самі битви. Фрост краще за всіх, навіть за її чоловіка Гебріела, знав, що поєднувало їх із Джойс О'Доннел.

Та з убивцею, відомим як Хірург.

— Вона досі тебе лякає, так? — тихо запитав він.

— Вона мене просто бісить.

— Бо знає, від чого тобі страшно. І ніколи не припиняє нагадувати про нього, згадувати його ім'я.

— Наче я хоч трошечки боюся типа, який навіть пальцями ніг поворухнути неспроможний? Який і посцяти не може, поки медсестра йому трубку в прутня не запхає? О так, Воррен Гойт мене дуже лякає.

— Тобі досі сняться кошмари?

Це запитання заскочило Джейн. Збрехати вона не могла, напарник помітив би, тому промовчала взагалі, дивлячись перед собою, на ідеальну вулицю з ідеальними будинками.

— Мені б снилися, якби таке сталося зі мною, — сказав Фрост.

«Але ж не сталося, — подумала Ріццолі. — Це я відчувала Гойтове лезо на горлі, це я ношу шрами від його скальпеля. Це про мене він досі думає, досі фантазує». Хоча він більше

ніколи не зможе скривдити її, від самого знання про те, що вона досі об'єкт його бажань, у неї виступали сироти.

— Чому ми про нього говоримо? — спитала вона. — Йдеться про О'Доннел.

— Цих двох не розділиш.

— Це ж не я постійно його згадую. То повернімося до справи, гаразд? Джойс П. О'Доннел та чому вбивця вирішив їй зателефонувати.

— Ми не можемо бути певні, що їй телефонував саме злочинець.

— Поговорити з О'Доннел — ось чудовий секс по телефону в уяві кожного збоченця. Вони розповідають їй свої найпаскудніші фантазії, вона їх ковтає й просить добавки, тим часом роблячи нотатки. Ось для чого він їй телефонував. Хотів похвалитися своїм досягненням. Хотів, щоб його послухали. Докторка Вбивство — очевидний кандидат для такого».

Вона розлючено повернула ключа в замок й завела двигун. З вентилятора подуло холодом.

— Він для цього їй телефонував. Похвалитися. Скупнутися в її увазі.

— Для чого їй про це брехати?

— А чому б не сказати нам, де вона була вночі? Виникають запитання щодо того, з ким вона була. Чи цей дзвінок не був запрошенням.

Фрост насупився.

— Ти маєш на увазі те, що я думаю?

— Незадовго до опівночі наш убивця шинкує Лорі-Енн Такер. Тоді телефонує О'Доннел. Вона стверджує, що її не було вдома, що дзвінок пішов на автовідповідач. А що, як вона була вдома? Що, як вони таки поговорили?

— Ми телефонували їй о другій. Вона не відповіла.

— Бо вдома її більше не було. Вона сказала, що була з друзями... — Ріццолі подивилася на напарника. — Що, як то був один друг? Один новісінький дружбан.

— Та ну. Ти справді думаєш, що вона захищала б цього вбивцю?

— Як на мене, вона на все спроможна. — Джейн відпустила гальмо й відїхала від узбіччя. — На все.

5

— Не годиться так проводити Різдво, — сказала Анджела Ріццолі, зиркаючи на дочку з-за кухонної плити.

На конфорках побулькивали, клацаючи кришками, чотири каструлі, пара пасмами звивалася навколо вологого від поту волосся Анджели. Вона підняла кришку з каструлі й висипала в окріп миску домашніх ньоків. Їхнє булькання віщувало неминуче наближення обіду. Джейн глянула на безкінечні тарелі частування. Найгіршим страхом Анджели Ріццолі було те, що щось колись вийде з її дому голодним.

Сьогодні цього не мало статися.

На столі ароматно пахнула орегано та часником запечена бараняча нога, поруч на пательні сичала картопля, здобрена розмарином. Джейн побачила чабату та салат із томатів і моцарели. Самотнім внеском Джейн та Гебріела до цього бенкету став салат із зелених бобів. З-під кришок на плиті доносилися інші аромати, в окропі крутилися й булькали ніжні ньокі.

— Чим тобі допомогти, мамо? — запитала Джейн.

— Нічим. Ти ж із роботи, то посидь.

— Хочеш, я натру сир?

— Ні-ні, ти, певно, втомилася. Гебріел сказав, що всю ніч не спала. — Анджела швиденько помішала в каструлі дерев'яною ложкою. — Не розумію, чому ти й сьогодні мусила працювати. Це нерозумно.

— Така в мене робота.

— Але це ж Різдво.

— Скажи це поганцям.

Джейн дістала з шухляди тертку й почала натирати шмат пармезану. На цій кухні неможливо було сидіти спокійно.

— А чому Майк та Френкі не допомагають? Ти, певно, весь ранок куварила.

— Та ти знаєш своїх братів.

— Так, — пирхнула Джейн. «На жаль».

У вітальні, як завжди, горлав з телевізора футбол. Крики чоловіків доєднувалися до ревіння стадіону — всі віншували якогось типа з пружним задком та м'ячем зі свинячої шкіри.

Анджела швиденько оглянула бобовий салат.

— О, на вигляд непогано! Чим заправляла?

— Не знаю, це Гебріел готував.

— Тобі так пощастило, Джейні. Твій чоловік уміє готувати.

— Пару днів помуч татка голодом, і він теж навчиться.

— Не навчиться. Так і змарніє за столом, чекаючи, поки обід сам до кімнати запливе.

Анджела зняла каструлю з плити й перевернула над друшляком, висипаючи готові ньокі. Коли пара розсіялася, Джейн побачила її мокре обличчя, обрамлене пасмами волосся. Надворі вітер пронизував крижані вулиці, а тут, на материній кухні, від спеки горіли обличчя й вікна вкривала пара.

— А ось і матуся, — сказав Гебріел, заходячи до кухні з Реджиною на руках. — Дивіться, хто вже прокинувся.

— Щось вона недовго проспала, — зауважила Джейн.

— Це під футбол? — Гебріел засміявся. — Наша дочка точно вболіває за «Патріотів». Чула б ти, як вона завивала, коли «Дельфіни» їм забили.

— Дай їй мені.

Джейн розкрила обійми й притиснула непосидючу Реджину до грудей. «Моїй дитині лише чотири місяці, — подумала, —

а вона вже намагається від мене втекти». Розлючена маленька Реджина прийшла до цього світу, вимахуючи кулачками, червона від крику. «Невже тобі так не терпиться вирости? — питала себе Джейн, заколисуючи дочку. — Не хочеш трохи довше побути маленькою, дозволити тримати тебе, тішитися тобі, поки роки не вивели тебе за мій поріг?»

Малеча схопила матір за волосся й боляче смикнула. Джейн поморщилася, прибрала чіпку ручку. І раптом подумала про іншу руку, холодну, позбавлену життя. Чиясь інша дочка нині лежить у морзі, розрубана на шматки. «Ну ось, Різдво. Сьогодні мені як ніколи не варто думати про мертвих жінок». Але цілуючи шовковисте волосся Реджини, вдихаючи аромат мила й дитячого шампуню, вона не могла викинути з голови іншу кухню й те, що дивилося на неї з кахляної підлоги.

— Агов, ма, там перерва. Коли їсти будемо?

Джейн підвела очі: до кухні вкотився Френкі, старший брат. Востаннє вони бачилися рік тому, коли він прилетів додому на Різдво з Каліфорнії. Відтоді плечі в нього стали ще ширші. Здавалося, Френкі щороку збільшується, руки були вже такі м'язисті, що висіли тепер не прямо, а арками, мов у горили. «Стільки годин у спортзалі, і що це йому дало? — подумала Джейн. — Став більший, але точно не розумніший». Вона кинула схвальний погляд на Гебріела, який відкорковував к'янті. Вищий і стрункіший за Френкі, він мав будову скакуна, а не ваговоза. «Якщо маєш мізки, — подумала вона, — кому потрібні м'язи монстра?»

— Обід за десять хвилин, — повідомила Анджела.

— Тобто до третьої чверті не закінчимо, — відповів Френкі.

— Може, просто вимкнете телевізор? — запропонувала Джейн. — Це ж різдвяний обід.

— Так, і якби ти вчасно з'явилася, ми поїли б раніше.

— Френкі, — обірвала його Анджела. — Твоя сестра працювала всю ніч. І бачиш — вона мені допомагає. Тож не чіпай її!

У кухні запанувала тиша: брат із сестрою обоє здивовано подивилися на матір. «Невже ма хоч раз стала на мій бік?»

— Що ж. Класне Різдво, — сказав Френкі й вийшов.

Анджела переклала ньокі в глибоку миску й полила паруючим телячим соусом.

— Ніякої поваги до жіночої роботи, — пробуркотіла вона.

Джейн засміялася.

— Це ти щойно помітила?

— Наче ми на ту повагу не заслужили? — Анджела потяглася за великим ножем і атакувала пучок петрушки з дрібним кулетним стукотом. — Це я винна. Треба було його краще виховати. Хоча насправді винен твій батько, це він приклад подає. І зовсім мене не цінує, ні в чому.

Джейн зиркнула на Гебрієла, який скористався моментом і втік із кухні.

— Ем... Мамо? Тато чимось тебе роздратував?

Анджела глянула на доньку через плече, лезо ножа зависло над порубаною зеленню.

— Ти не хочеш знати.

— Хочу.

— Джейні, я про це не говоритиму. О ні. Вважаю, що кожен батько заслуговує на повагу від своєї дитини, хай би що чинив.

— То щось він таки вчинив.

— Кажу тобі, я про це не говоритиму.

Анджела згребла петрушку, притрусила нею ньокі в мисці. Тоді потупцяла до дверей і загорлала, перекрикуючи звук телевізора:

— Обід! Сідайте!

Попри наказ Анджели, Френк Ріццолі з синами ще кілька хвилин не могли відірватися від екрана. Почалося шоу в перерві, і полем закружляли довгоногі дівчата в блискітках. Троє чоловіків Ріццолі сиділи, не зводячи з них очей, тільки Гебрі-

ел підвівся, щоб допомогти Джейн та Анджелі занести частування до їдальні. Хоча він ані слова не сказав, погляд у нього був красномовний.

«Відколи це різдвяний обід став полем бою?»

Анджела грюкнула мискою картоплі об стіл, увійшла до вітальні й схопила пульт. Одним натиском вимкнула телевізор.

Френкі застогнав:

— Ну мам, там Джессіка Сімпсон має бути за десять...

Тут він помітив, яке в матері обличчя, і негайно замовк.

Майк першим зіскочив з дивана. Без жодного слова слухняно прослизнув до їдальні. Його брат Френкі та Френк-старший пішли слідом, значно похмуріше.

Стіл був накритий неймовірно. У кришталевих підсвічниках мерехтіли свічки. Анджела розклала сині з золотом порцелянові тарілки, і лляні серветки, і нові винні келихи, недавно куплені в магазині посуду «Данск». Та коли вона сіла й оглянула цей бенкет, у погляді не було гордості, саме кисле невдоволення.

— Як чудово, місіс Ріццолі, — сказав Гебріел.

— О, дякую. Я знаю, ти можеш оцінити, скільки зусиль потребує таке частування. Бо ж сам умієш готувати.

— Ну, я стільки років жив сам, що й вибору не мав. — Він опустив руку під стіл, стиснув долоню Джейн. — Пощастило знайти дівчину, яка готує.

Треба було додати «коли руки доходять».

— Я навчила Джейні всього, що сама знаю.

— Ма, можеш передати баранину? — гукнув Френкі.

— Перепрошую?

— Баранину.

— А що сталося з «будь ласка»? Не передам, поки не почую цього слова.

Батько Джейн зітхнув.

— Та ну тебе, Енджі. Це ж Різдво. Можеш просто нагодувати хлопа?

— Я цього хлопа тридцять шість років годую. Не вмере з голоду тільки через те, що я прошу трохи чемності.

— Ем... ма? — втрутився Майк. — Чи могла б ти, ем, будь ласка, передати картоплю?

І смиренно додав ще раз:

— Будь ласка?

— Так, Майкі, — передала йому миску Анджела.

Певний час ніхто не говорив, чутно було лише, як жують щелепи й шкрябають порцеляну ножі. Джейн глянула на батька, який сидів з одного краю столу, тоді на матір з іншого. Їхні погляди не зустрічалися. Вони цілком могли б їсти в різних кімнатах, така між ними була прірва. Джейн не часто розглядала батьків, але сьогодні відчула в цьому потребу, і побачене її засмутило. Коли вони встигли так постаріти? Коли в мами з'явилися ці складки на повіках, а татове волосся так порідшало?

Коли вони зненавиділи одне одного?

— Джейні, може, розповіси, чим була така зайнята цієї ночі? — запропонував батько, дивлячись на дочку й ретельно уникаючи Анджели.

— Ем, тату, ніхто не хоче про таке слухати.

— Я хочу, — втрутився Френкі.

— Різдво ж. Думаю, що...

— То кого порішили?

Джейн глянула на старшого брата через стіл.

— Молоду жінку. Неприємне видовище.

— Я про це потеревенив би, — сказав Френкі й поклав до рота шмат рожевої баранини. Майстер-сержант Френкі кидає їй виклик.

— Тобі б не сподобалося. Мені точно не сподобалося.

– Вона хоч гарна була?
– А це тут до чого?
– Просто цікаво.
– Ідіотське запитання.
– Чому? Якщо вона гарна, це допомагає зрозуміти мотив того типа.

– Мотив для вбивства? Боже, Френкі!
– Джейн, – застеріг батько. – Припини, Різдво ж.
– Ну, Джейні має рацію, – рубонула Анджела.
Френк здивовано подивився на дружину.
– Твоя дочка богохулить за столом, а ти на мене нападаєш?
– Думаєш, тільки гарних жінок можна вбивати?
– Ма, я такого не казав, – заперечив Френкі.
– Він такого не казав, – підтримав сина батько.
– Але ж подумав. Ви обидва подумали. Тільки приваблю-
ві жінки варті уваги. Любити чи вбивати цікаво тільки тоді, як
вони гарні.

– Я тебе прошу.
– Про що просиш, Френку? Ти знаєш, що це правда. Глянь
на себе.

Джейн з братами, спохмурнівши, розвернулися до батька.
– Нащо на нього дивитися, ма? – спитав Майк.
– Анджело, це ж Різдво, – сказав Френк.
– Я знаю, що Різдво! – Анджела скочила на ноги й схлипну-
ла. – Я знаю.

Вона вийшла на кухню. Джейн подивилася на батька:

– Що відбувається?

Френк знизав плечима.

– У жінок такого віку буває. Життя змінюється.

– Це не просто зміни. Піду спитаю, що з нею.

Джейн підвелася й пішла за матір'ю.

– Мамо?

Анджела наче й не почула. Стояла спиною до дверей, збиваючи вершки в мисці з неіржавної сталі. Міксер торохкотів, стіл укривали білі плями.

— Мамо, все гаразд?

— Треба зайнятися десертом. Зовсім забула збити вершки.

— Що сталося?

— Треба було все підготувати до того, як сідати. Ти ж знаєш, що твій брат Френкі стає нетерплячий, як мусить надто довго чекати наступної страви. Якщо просидить там більше ніж п'ять хвилин, то й незчуєшся, як знову телевізор увімкне. — Анджела взяла цукор, сипонула повну ложку в миску й продовжила збивати. — Ну хоч Майкі намагається бути чемним, як може. Хоч і бачить погані приклади. Хоч куди глянь — самі погані приклади.

— Слухай, я бачу, щось не так.

Анджела вимкнула міксер і, згорбившись, подивилася на вершки, збиті мало не на масло.

— Джейні, це не твій клопіт.

— Якщо він твій, то й мій теж.

Мати озирнулася на неї.

— Шлюб складніший, ніж тобі здається.

— Що вже тато накоїв?

Анджела розв'язала фартуха, кинула на стіл.

— Віднесеш пиріг замість мене? Голова болить. Піду на гору, ляжу.

— Мамо, поговори зі мною.

— Більше я нічого не скажу. Я не з тих матерів. Ніколи не змушувала дітей ставати на чийсь бік.

Анджела вийшла з кухні й погупала нагору, до спальні.

Джейн зачудовано повернулася до їдальні. Френкі був надто зайнятий розпилюванням другої порції баранини й навіть очей не підвів. Але Майк мав стривожений вигляд. «Може,

Френкі й тупий як валянок, а от Майк точно зрозумів, що щось сьогодні дуже не так». Вона подивилася на батька, який вилив у свій келих мало не всю пляшку к'янті.

— Тату? Не хочеш розповісти, в чому річ?

Батько сьорбнув вина.

— Ні.

— Вона дуже засмучена.

— І це наша з нею справа, ясно?

Він підвівся, поплескав Френкі по плечі.

— Ходімо. Ще встигнемо на третю чверть.

* * *

— То було найпаскудніше наше Різдво, — сказала Джейн дорогою додому. Реджина спала у своєму автокріслі, і вперше за вечір вони з Гебріелом могли поговорити без перешкод. — Усе зазвичай не так. Тобто ми чубимось і все таке, але мама завжди все вирівнює.

Вона глянула на чоловіка, чий вираз обличчя в погано освітленій машині було важко прочитати.

— Пробач.

— За що?

— Ти не знав, що береш дружину з божевільні. Тепер, певно, питаєш себе, у що ж ти вліз.

— Так. Я сказав би, саме час дружину поміняти.

— Ну, це ж трошки спадає на думку, еге ж?

— Джейн, не верзи казна-що.

— Дідько, інколи мені самій хочеться втекти від своєї рідні.

— А от я точно не хочу втікати від тебе.

Гебріел знову зосередився на дорозі, де вітер проносив жмутки снігу перед фарами. Вони їхали мовчки. Тоді він сказав:

— Знаєш, я ніколи не чув, щоб мої батьки сварилися. Жодного разу, поки ріс.

— Вперед, добивай. Я знаю, що моя родина — купа верескунів.
— Просто ти з сім'ї, у якій озвучують свої почуття. Грюкають дверима, горланять і регочуть, мов гієни.

- О, все краще й краще.
- Хотів би я в такій рости.
- Авжеж.

Джейн засміялася.

— Мої батьки не кричали, Джейн, і не грюкали дверима. І сміялися нечасто. Ні, родина полковника Діна надто дисциплінована, щоб опуститися до такої низості, як емоції. Не пригадую, щоб він хоч раз сказав «люблю тебе» мені чи моїй матері. Я мусив учитися це говорити. І досі вчуся. — Він подивився на неї. — Це ти мене вчиш.

Вона торкнулася його ноги. Її крутий, куленепробивний чоловік. Навіть його можна чогось навчити.

— Тому ніколи за них не вибачайся, — закінчив Гебріел. — Бо вони створили тебе.

— Іноді я в цьому сумніваюся. Як гляну на Френкі, то й думаю: Господи, будь ласка, нехай виявиться, що мене підкинули їм на поріг.

Чоловік засміявся.

— Ситуація сьогодні була напружена. То в чому річ?

— Не знаю. — Джейн відкинулася на спинку сидіння. — Та рано чи пізно ми про все дізнаємося.

6

Джейн сунула взуті ноги в бахіли, вдягнула хірургічний халат, зав'язала за спиною. Глянувши крізь скляну перегородку в лабораторію, подумала: «Як же не хочеться туди йти». Але Фрост був уже в залі, вбраний у халат і маску, над якою було видно, як він скривився. Морин асистент Йошима дістав з конверта рентгенівські знімки й повісив на негатоскоп. Спина докторки Айлс затуляла стіл, ховаючи те, з чим Ріццолі так не хотілося мати справу. Лише годину тому вона сиділа за столом у себе на кухні, Реджина воркотіла в неї на колінах, а Гебріел готував сніданок. Тепер омлет перевертався в шлунку, хотілося зірвати халат і вийти звідси на чистий сніг.

Натомість вона штовхнула двері до залу для розтинів.

Судмедекспертка глянула на неї через плече, на обличчі не читалося жодного негативу з приводу процедури, що на них чекала. Просто професіоналка, така ж, як інші, готова стати до роботи. Вони обидві мали справу зі смертю, та Мора була з нею в ближчих стосунках, їй було простіше дивитися смерті в лице.

— Ми вже збиралися починати, — сказала вона.

— Затрималася на дорозі. Там нині зранку безлад.

Детектив зав'язала маску, підходячи до краю столу. Намагалася не дивитися на рештки, натомість зосередившись на негатоскопі.

Йошима клацнув вимикачем, увімкнулося світло за двома рядами знімків. Рентгени черепа. Утім, вони були не схожі на

інші знімки голови, які Джейн бачила. Там, де мав би бути спинний мозок, було лише кілька хребців, а далі... нічого. Тільки зазубрена тінь м'яких тканин там, де розрізали шию. Вона уявила, як Йошима викладає голову для знімків. Цікаво, чи голова котилася, мов м'яч, поки він розташовував її на плівці й налаштовував коліматор? Джейн відвернулася.

І перевела погляд на стіл. На рештки тіла, розкладені в анатомічній послідовності. Тулуб лежав на спині, відрубані частини — приблизно там, де мали б бути. Пазл із кісток та плоті, який чекає складання. Хоча Джейн не хотілося туди дивитися, голова теж була на місці, перекотилася на ліве вухо, наче жертва дивилася вбік.

— Я маю роздивитися рану, — сказала Мора. — Допоможете, потримаєте в правильному положенні? — Пауза. — Джейн?

Ріццолі здригнулася й подивилася на судмедекспертку.

— Що?

— Йошима зніматиме, а мені треба оглянути рану зі збільшенням.

Докторка Айлс узяла череп затягнутими в рукавички руками й покрутила голову так, щоб краї рани зійшлися.

— Ось, потримайте в цьому положенні. Вдягніть рукавички й заходьте з цього боку.

Джейн зиркнула на Фроста. «Краще вже ти, ніж я», — промовляли його очі. Вона перейшла до іншого краю столу, зупинилася, з ляскотом надягнула рукавички, потяглася до черепа. Зрозуміла, що дивиться в очі жертви, рогівки яких були тьмяні, наче воскові. Півтора дня в холодильнику вистудили плоть, і, тримаючи це обличчя в долонях, Ріццолі подумала про м'ясний прилавок у місцевому супермаркеті, з крижаними курчатами, загорнутими в пластик. «Зрештою, усі ми просто м'ясо».

Мора зігнулася над раною, вивчаючи її в лупу.

— Здається, тут єдиний удар спереду. Дуже гостре лезо. Кістка подряпана доволі глибоко, під вухами. Мінімальна схема ножа для хліба.

— Хлібні ножі не дуже гострі, — мовив Фрост звідкись іздалеку.

Джейн підвела очі й побачила, що він відійшов від столу й стояв на півдорозі до вмивальника, тримаючи руку на масці.

— Я мала на увазі не саме лезо, а структуру розрізу, — пояснила Мора. — Йдеться про надрізи, що заглиблюються в одній площині. Тут ми бачимо перший дуже глибокий розріз, що розітнув щитоподібний хрящ і дійшов аж до хребта. Тоді — швидке розчленування між другим та третім хребцями. На це обезголовлення могло піти менше хвилини.

Йошима з цифровою камерою підійшов ближче, зробив знімки рани в збільшенні. Фронтальний, бічний. Жажіття під усіма кутами.

— Добре, Джейн, — сказала докторка Айлс. — Подивимось у площині розрізу.

Вона забрала голову й перевернула її вниз маківкою.

— Потримайте, будь ласка, ось так.

Ріццолі краєм ока помітила розрубану плоть та відкриту трахею й різко відвернулася, тримаючи голову наосліп.

Мора знову піднесла до голови лупу, розглядаючи рану зблизька.

— Бачу борозни на щитоподібному хрящі. Гадаю, лезо було зазубрене. Зробіть знімки.

І знову заклацав спуск, Йошима нахилився ближче, знімаючи. «На цих світлинах будуть мої руки, — подумала Джейн. — Ця мить буде збережена в досьє. Її голова, мої руки».

— Ви сказали... ви сказали, що на стіні була артеріальна кров, — подав голос Фрост.

Судмедекспертка кивнула.

- У спальні.
- Вона була жива.
- Так.
- І це... обезголовлення зайняло кілька секунд?
- З гострим ножем та вмілими руками вбивця цілком міг упоратися за цей час. Хіба що хребет його сповільнив.
- То вона знала, так? Певно, вона це відчувала.
- Тут я дуже сумніваюся.
- Коли тобі відрізають голову, принаймні кілька секунд ти притомний. У «Шоу Арта Белла» розповідали. У нього в студії був якийсь лікар, говорили про гільйотину. Про те, що, коли твоя голова падає в кошик, можеш бути ще живий. Насправді відчувати своє падіння.
- Це може бути правдою, але...
- Той лікар сказав, що Марія Стюарт навіть намагалася говорити, коли їй відрубали голову. Вуста ворушилися.
- Господи, Фросте, — урвала напарника Джейн. — Обов'язково мене ще більше жахати?
- Це ж можливо, правда? Що жертва відчувала, як відділяється її голова?
- Імовірність дуже мала, — відповіла Мора. — І я це кажу не для того, щоб вас заспокоїти.
- Вона перевернула голову на столі на бік.
- Помацайте череп. Ось тут.
- Фрост нажахано витріщився на неї.
- Ні, все гаразд, це не обов'язково.
- Ну ж бо. Вдягніть рукавичку й торкніться скроневої кістки. Там шкіру пошкоджено. Я це помітила, тільки коли ми змили кров. Помацайте череп у цьому місці й скажіть, що саме відчуваєте.
- Було помітно, що це останнє, чого хотів би Фрост, та він натягнув рукавичку й неохоче торкнувся пальцями голови.

— Там, ем, заглибина в кістці.

— Вдавлений перелом черепа. Його видно на рентгені. — Мора підійшла до негатоскопа й показала на знімок. — На бічному знімку видно, як від точки удару віялом розходяться тріщини, наче павутиння по скроневій кістці. Насправді ми так і називаємо такі переломи — мозаїчні чи павутинні. Місце має особливе значення, бо тут проходить середня менінгевальна артерія. Якщо вона розірветься, пацієнт матиме кроволив у черепну порожнину. Розкривши череп, побачимо, чи з нею сталося саме це. — Вона подивилася на Фроста. — Удар по голові був сильний. Думаю, жертва була непритомна, коли він почав різати.

— Але ще жива.

— Так. Вона точно була ще жива.

— Однак ви не знаєте, чи непритомна.

— На кінцівках немає пошкоджень від самозахисту. Немає фізичних свідчень того, що вона відбивалася. Ніхто не дозволить просто так перерізати собі горло без боротьби. Я гадаю, її оглушив цей удар. Навряд чи вона відчувала лезо. — Докторка Айлс помовчала й тихо додала: — Принаймні сподіваюся на це.

Вона підійшла до тіла з правого боку, взяла ампутовану руку й піднесла до неї лупу.

— На поверхні хряща, де відбулося відділення руки в ліктьовому суглобі, є сліди інструмента, — сказала. — Здається, тут було використано той же ніж. Дуже гострий, із зазубреним краєм.

Мора приклала руку до ліктя, наче збираючи манекен, подивилася, чи сходиться. На обличчі в неї не було жаху, лише зосередження. Так само вона могла вивчати якийсь підшипник чи деталь, а не відрізану плоть. Не кінцівку жінки, яка колись піднімала цю руку, щоб розчесатися, помахати комусь, у танці.

Як Мора це вдавалося? Як вона щоранку приходила сюди, знаючи, що на неї чекає? День за днем бралася за скальпель, розтинала трагедію передчасно обірваного життя? «Я теж маю справу з трагедіями. Але не мушу пиляти черепи чи лізти руками в грудні клітки».

Судмедекспертка обійшла стіл, підійшла ліворуч. Без вагань узяла відрізану кисть. Холодна, знекровлена, та скидалася на віск, а не на плоть, на уявлення майстра з кінореквізиту про те, якою на вигляд має бути справжня рука. Мора піднесла до неї лупу, почала вивчати поверхню зрізу. Спочатку мовчала, але на чолі прорізувалися зморшки.

Зрештою вона поклала кисть і підняла ліву руку, роздивляючись куксу. Зморшки стали глибші. Знову взяла кисть і звірила дві рани, намагаючись порівняти поверхні: кисть до зап'ястка, воскову шкіру до воскової шкіри.

Тоді різко поклала частини тіла й подивилася на Йошиму.

— Можете виставити рентгени зап'ястка й кисті?

— Ви закінчили зі знімками черепа?

— Повернуся до них згодом. А поки хочу подивитися на ліву кисть та зап'ясток.

Йошима зняв перший набір знімків, розвісив інші. На яскравому тлі негатоскопа засвітилися кістки пальців, колони фаланг, подібні на тендітні бамбукові стебла. Мора зняла рукавички, підійшла до негатоскопа, не зводячи погляду зі знімків. Вона мовчала; саме ця тиша сказала Джейн, що щось тут не так.

Нарешті докторка Айлс розвернулася й подивилася на неї.

— Ви обшукали весь будинок жертви?

— Так, авжеж.

— Повністю? Усі шафи, усі шухляди?

— Там мало що було. Вона переїхала за кілька місяців до того.

— А холодильник? Морозильну камеру?

— Їх обшукали криміналісти. А що?

— Подивіться на ці знімки.

Ріццолі стягнула брудні рукавички й підійшла до негатоскопа. Ніщо з того, що вона бачила, не відповідало Мориному стурбованому тону: там не було нічого, що не відповідало б тому, що вона бачила на столі.

— І що я маю тут побачити?

— Бачите кисть ось тут? Ці кісточки називаються зап'ястковими й утворюють основу руки, перед розгалуженням фаланг.

Вона взяла руку Джейн, перевернула долонею догори, відкривши шрам, який завжди нагадуватиме детективу про те, що з нею зробив інший убивця. Спогад про жорстокість, який лишив на її тілі Воррен Гойт. Та Мора нічого не сказала про шрам, натомість показала на м'ясисту основу долоні, біля зап'ястка.

— Ці кістки розміщені тут і на знімку подібні до восьми камінців. Це лише маленькі кісточки, з'єднані зв'язками, м'язами й сполучною тканиною. Вони надають нашим рукам гнучкості, дозволяють займатися дивовижними речами, від скульптури до гри на піаніно.

— Гаразд. І що?

— Ось ця кістка, в проксимальному ряду... — Мора вказала на знімок, на кістку біля зап'ястка. — Вона називається човноподібною. Під нею видно суглоб, і на цьому знімку виразно помітний уламок іншої кістки. Це частина шилоподібного відростка. Відрізавши їй кисть, він захопив і частину променевої кістки.

— Все одно не розумію, що це означає.

— Подивіться на знімок кукси. — Докторка Айлс показала на інший знімок. — Бачите дистальний край двох кісток передпліччя? Тонка кістка — ліктьова, а товща, з боку великого

пальця, — променева. Ось той шилоподібний відросток, про який я говорила раніше. Розумієте, до чого я хилю?

Джейн спохмурніла.

— Він цілий. На цьому рентгені руки вся кістка ціла.

— Саме так. Вона не просто ціла, до неї навіть досі прикріплений уламок іншої. Тобто човноподібної.

Обличчя Ріццолі раптом заніміло в прохолоді цього приміщення.

— Ого, — тихо промовила вона. — Здається, справи кепські.

— Дуже кепські.

Джейн розвернулася й підійшла до столу. Вдивилась у відрубану кисть, яка лежала біля того, що вона — як і всі вони — вважала рукою, до якої вона колись була прикріплена.

— Розрізи не збігаються, — сказала Мора. — І знімки теж.

Фрост мовив:

— Ви хочете сказати, що ця кисть їй не належить?

— Маємо підтвердити це аналізом ДНК. Але я вважаю, що доказ цього тут, на негатоскопі. — Судмедекспертка подивилася на Джейн. — Є інша жертва, яку ви ще не знайшли. І ми маємо її ліву кисть.

7

15 ЛИПНЯ, СЕРЕДА. Фаза Місяця: молодик.

У родині Солів є свої ритуали.

О першій дня дядько Пітер повертається зі своєї неповної зміни в клініці. Перевдягається в джинси й футболку та йде на город, де ростуть справжні помідорні джунглі та огіркові лози на підпорках.

О другій на пагорб з боку озера піднімається маленький Тедді. З вудкою, але без здобичі. Жодного разу не бачив, щоб він приніс додому хоча б одну рибину.

О чверть на третю приходять дві подружки Лілі з купальниками та рушниками. Та, що вища, здається Сара, приносить радіо. Тепер тихий пообідній час бентежить їхня дивна, гучна музика. Рушники розстелено на газоні, і три дівчини мліють на сонці, мов сонні представниці родини котячих. Їхня шкіра блищить від олійки для засмаги. Лілі сідає, тягнеться по пляшку з водою. Підносячи її до вуст, вона раптом завмирає, дивлячись на моє вікно. Бачить, що я спостерігаю за нею.

Це вже не вперше.

Вона повільно ставить пляшку, щось каже подружкам. Дівчата теж сідають і дивляться в мій бік. Витріщаються на мене так само, як я витріщаюся на них. Сара вимикає радіо. Вони підводяться, витрушують рушники та йдуть до будинку.

За мить Лілі стукає мені у двері. Відповіді не чекає, заходить непрохано.

— Чому ти за нами стежиш? — запитує.

— Я просто визирав з вікна.

— Ти на нас дивився.

— Бо ви виявилися там.

Її погляд падає на мій стіл. Там лежить розгорнута книжка, яку мати подарувала мені на десятиріччя. Вона відома як «Єгипетська книга мертвих» і є збіркою прадавніх поховальних текстів. Там є всі закляття й замовляння, що потрібні для подорожі посмертям. Дівчина підходить ближче до книжки, та не наважується торкнутися, наче сторінки можуть обпекти її.

— Тебе цікавлять ритуали смерті? — питаю я.

— Це все забобони.

— Звідки ти знаєш, якщо не пробувала?

— Ти справді вмієш читати ієрогліфи?

— Мати мене навчила. Але це дріб'язкові закляття, не дуже сильні.

— А що може сильне закляття?

Вона дивиться на мене, погляд прямий і незмигний, тож мені стає цікаво, чи є в ній щось більше. Чи не недооцінив я її.

— Найсильніші закляття, — кажу я їй, — можуть повертати мертвих до життя.

— Тобто як у «Мумії»? — сміється вона.

Я чую гиготіння за спиною, розвертаюся й бачу у дверях її подружок. Вони підслуховували й зараз дивляться на мене презирливо. Вочевидь, я найдивніший хлопець, якого вони знають. І навіть гадки не мають, як я насправді відрізняюся від інших.

Лілі згортає «Книгу мертвих».

— Дівчата, нумо купатися, — каже вона й виходить з кімнати. За нею шлейфом тягнеться солодкий запах олійки для засмаги.

Я дивлюсь у вікно, як вони спускаються пагорбом до озера. У домі стає тихо.

Іду до кімнати Лілі. Знімаю довгі каштанові волосини з її щітки й опускаю до кишені. Знімаю кришечки з лосьйонів та кремів на нічному столику, нюхаю; кожен аромат несе з собою спалах спогаду. Лілі за столом на сніданку. Лілі сидить біля мене в машині. Я висуваю шухляди, відчиняю шафи, торкаюсь її одягу. Одягу, який міг би носити будь-який американський підліток. Зрештою, вона лишень дівчина, не більше. Але за нею слід пильнувати.

Це я роблю найкраще.

СІЕНА, ІТАЛІЯ. СЕРПЕНЬ.

Лілі Сол скинулася від глибокого сну й лежала, важко ди-
хаючи, між покручених простирадл. У щілині не до кінця за-
чинених дерев'яних віконниць сяяло янтарне світло пообіддя.
У напівморозі над ліжком дзижчала муха, кружляла в перед-
чутті смакування її вологої плоті. Її страху. Жінка сіла на
тонкому матраці, відкинула сплутане волосся й почала роз-
тирати скроні, поки серце потроху сповільнювалося. З-під
пахв текли цівки поту, вбирались у футболку. Вона змогла
проспати час найгіршої денної спеки, але в кімнаті однаково
було задушливо, густе повітря тиснуло. «Я не можу вічно так
жити, – подумала Лілі, – інакше просто збожеволію. Можли-
во, вже збожеволіла».

Вона підвелася, підійшла до вікна. Навіть кахлі під ногами
випромінювали тепло. Відчинивши віконниці, жінка подиви-
лася на крихтну п'яццу, на будинки, які сонце перетворювало
на кам'яні печі. Золотава імла вкривала умброю дахи й бані.
Розсудливі мешканці Сієни ховалися від літньої спеки по до-
мівках; зараз надворі були лише туристи – блукали вузькими
провулками, широко розплющивши очі, пітніючи й хекаючи
на крутому підйомі до базиліки, чи позували для фото на
П'яцца-дель-Кампо, де підшви плавляться на розпеченій
цеглі, – тобто робили всі ті властиві туристам речі, які вона
сама робила, коли вперше приїхала до Сієни й ще не підла-

штувалася під місцевий ритм, поки середньовічне місто ще не накрила серпнева спека.

Під вікном, на п'яцетті, не було жодної живої душі. Та, відвертаючись, жінка зауважила різкий рух у тіні біля дверей. Вона завмерла, не зводячи очей з того місця. «Я його не бачу. А він мене?» Тоді мешканець затінку вийшов зі схованки, потрусив через п'яцетту й зник з очей.

Просто пес.

Лілі зі сміхом відвернулася від вікна. Не в усіх тінях ховаються чудовиська. Але в деяких — саме вони. Деякі тіні ходять за тобою слідом, погрожують, хоч куди ти пішла.

У крихітній ванні вона плеснула теплуватою водою на обличчя, зібрала темне волосся у хвіст. Не марнувала часу на макіяж — за останній рік позбулась усіх звичок, які її сповільнювали. Вона обходилася валізкою та наплічником, мала лише дві пари взуття — сандалі та кросівки. Джинси, футболки й светри були з нею від літньої спеки до зимової сльоти. У виживанні йдеться передусім про численні шари чи то одягу, чи то емоційного захисту. Тримайся подалі від стихій, не прив'язуйся.

Бережи себе.

Вона взяла наплічник і вийшла з кімнати в тьмяний коридор. Там зупинилася, як завжди, сунула картонного сірника в одвірок у нижній частині дверей, зачинила й замкнула їх. Не те щоб той старий замок міг би когось стримати — йому, як і всьому будинку, певно, було кількасот років.

Морально підготувавшись до спеки, Лілі вийшла на п'яцетту. Знову зупинилася, оглядаючи порожню площу. Для місцевих було ще надто рано, але за годину-дві вони прокинуться від ситого сну й повернуться до своїх крамниць та офісів. Вона ще мала трохи часу, перш ніж Джорджіо чекатиме її на роботі. То була нагода прогулятися, змахнути павутиння, відвідати свої улюблені місця в улюбленому місті. Вона пробула в Сієні лише

три місяці, але вже відчувала, як місто вислизає з-під ніг. Скоро вона муситиме звідси поїхати, як з усіх улюблених місць.

«Я і так тут надто затрималася».

Жінка перетнула п'яцетту й рушила вузьким провулком до Віа ді Фонтебранда. Маршрут привів її до старовинного фонтана, повз споруди, які раніше давали притулок середньовічним майстрам і де згодом були бійні. Фонтебранду, цю визначну пам'ятку Сієни, колись ушанував Данте, і вода там лишалася чиста й принадна, навіть із плином століть. Якось Лілі прийшла туди під час повні. За легендою, саме в цей час туди приходили купатися перевертні, перш ніж знову перетворитися на людей. Жодного перевертня вона тоді не побачила, тільки п'яних туристів. Можливо, це те саме.

Тепер вона піднімалася вгору, ляскаючи грубими сандалями по розпеченій бруківці. Проминула святилище й дім святої Катерини, покровительки Сієни, яка довгий час жила лише на святому причасті, без іншої їжі. Свята Катерина мала яскраві видіння пекла, чистилища й раю і прагнула слави й божественної агонії мучеництва. Та спромоглася хіба на невтішно звичайну смерть після тривалої й дискомфортної хвороби. Видираючись на пагорб, Лілі подумала: «Я теж мала видіння пекла. Але мучеництва не хочу. Хочу жити. Що завгодно зроблю, щоб вижити».

Коли вона піднялася до базиліки Сан-Доменіко, її футболка була наскрізь мокра від поту. Вона постояла на вершині, віддихалася, дивлячись униз на місто, на розмиті літньою імлою черепичні дахи. Від цього краєвиду щеміло серце, бо Лілі розуміла, що скоро його покине. Вона вже й так затрималася в Сієні довше, ніж слід було, і відчувала, як зло наздоганяє її, майже вчувала у вітрі тінь його смороду. На пагорбі юрмилися слабконогі туристи, та вона стояла в тихій відокремленості, мов привид серед живих. «Уже мертва, — подумалось їй. — Я живу в борг».

— Перепрошую, міс? Говорите англійською?

Лілі злякано озирнулася й побачила чоловіка з жінкою середнього віку у футболках із символікою університету Пенсильванії та мішкуватих шортах. Чоловік тримав фотоапарат хитрого вигляду.

— Хочете, щоб я вас сфотографувала? — запитала Лілі.

— Було б прекрасно! Дякую.

Вона взяла фотоапарат.

— Він якось особливо знімає?

— Ні, просто натисніть кнопку.

Пара взялася за руки, позуючи на тлі схожого на середньовічний гобелен краєвиду Сієни. Матимуть фото на згадку про важкий підйом у спекотний день.

— Ви американка, чи не так? — мовила жінка, коли Лілі повертала фотоапарат. — Звідки саме?

Просто товариське запитання, туристи постійно про таке одне одного питають: це спосіб відчутти зв'язок з подібними собі далеко від дому. Та Лілі негайно насторожилася. «Я майже певна, що це невинна допитливість. Але я не знаю цих людей. Не можу бути повністю впевнена».

— З Орегону, — збрехала вона.

— Серйозно? У нас там син живе! А місто яке?

— Портленд.

— Який тісний світ! Він живе на Нортвест-Ірвінг-стріт. А ви десь поблизу?

— Ні.

Лілі вже задкувала, відступаючи від цих нав'язливих людей, які, певно, далі наполягли б на тому, щоб разом випити кави, і ставили б іще більше запитань, випитуючи подробиці, якими вона не мала наміру ділитися.

— Хорошого вам відпочинку!

— Ви не хотіли б...

— У мене зустріч.

Вона махнула рукою й утекла. Попереду височіли двері базилики, обіцяючи прихисток. Жінка ввійшла в прохолодну тишу й зітхнула з полегшенням. Церква була майже порожня, у просторій залі блукало лише кілька туристів, і голоси в них були блаженно приглушені. Лілі рушила до готичної арки, у якій крізь вітраж уламками коштовного світла сяяло сонце, повз гробниці сієнських дворян уздовж обох стін. Звернула до каплиці в ніші, зупинилася перед вівтарем з позолоченого мармуру й подивилася на раку з мощами голови святої Катерини Сієнської. Її смертні рештки розділили й розподілили як священні реліквії: тіло в Римі, ступня у Венеції. Чи знала вона, що на неї чекає така доля? Що її голову відкруть із занепаłego тіла, муміфіковане обличчя виставлять перед незліченними пітними туристами й балакучими школярами?

Гладенькі очниці святої дивилися на неї з-за скла. «Ось яка смерть на вигляд. Але ти й так це знаєш, правда ж, Лілі Сол?»

Тремтячи, жінка вийшла з ніші й поспішила через повну відлунь церкву до виходу. Опинившись знову на вулиці, була майже вдячна за спеку. Але не за туристів. Стільки чужих людей з камерами. Будь-хто з них міг крадькома сфотографувати її.

Лілі почала спускатися з пагорба до П'яцца Салімбені, повз палац Толомеї. Плутанина вузьких вулиць управно дурила туристів, та вона знала, як знайти дорогу в цьому лабіринті, і швидко й рішуче крокувала до місця призначення. Тепер вона запізнювалася: надто довго затрималася на пагорбі, і Джорджію точно сваритиметься. Не те щоб це викликало в неї жах, бо ж його бурчання ніколи не мали значних наслідків.

Тож коли вона прийшла на роботу з п'ятнадцятихвилинним запізненням, то не відчула ані найменшої тривоги. Дзвоник на дверях провістив її прихід, коли жінка ввійшла до крамниці та вдихнула знайомий запах припалих пилом книжок, камфори й цигаркового диму. Джорджію із сином Паоло, обидва з на-

лобними лупами, схилилися над столом у задній кімнатці. Коли Паоло підвів голову, на Лілі витріщилось одне величезне око, мов у циклопа.

— Ти мусиш це побачити! — гукнув він до неї італійською. — Щойно прийшло, від колекціонера з Ізраїлю.

Вони були в такому захваті, що й не помітили її запізнення. Лілі поставила наплічник за своє робоче місце й протиснулася повз антикварний стіл та дубову церковну лаву, повз римський саркофаг, який наразі ганебно слугував тимчасовим місцем зберігання документів. Переступила розкритий ящик, з якого на підлогу висипалася дерев'яна пакувальна стружка, і, звівши брови, глянула на річ на столі в Джорджію. Це був блок різьбленого мармуру, можливо частина будівлі. Лілі помітила патину на двох суміжних поверхнях, м'який полиск, залишений століттями під вітром, сонцем і дощем. Наріжний камінь.

Молодий Паоло зняв свою лупу, темне волосся стало сторчма. Коли він так усміхався їй, скуйовджені пасма нагадували вуха й він сам скидався на легендарного сієнського перевертня, хоч і цілком незавадного і вкрай чарівного. Як і батько, Паоло не мав у собі ані краплини жорстокості, і Лілі радо мала б його за коханця, якби не знала, що неодмінно розіб'є йому серце.

— Думаю, тобі сподобається, — сказав він і запропонував жінці лупу. — Тебе такі штуки завжди цікавлять.

Вона схилилася над каменем, розглядаючи вирізану на ньому фігурку чоловіка. Той стояв прямо, убраний у спідницю, з браслетами на зап'ястках і щиколотках. Однак голова була не людська. Лілі вдягла лупу й нахилилася ближче. У лінзі проступили деталі, й вона відчула, як за спиною сипнуло холодом. Побачила вишкірені собачі ікла й пальці з пазурами. І роги.

Вона випросталася. В горлі пересохло, голос звучав дивно, наче здалеку.

— Кажете, колекціонер з Ізраїлю?

Джорджіо кивнув і зняв свою лупу, перетворюючись на старшу й повнішу версію Паоло. Ті ж темні очі, але зі зморшками в кутках.

— Ми раніше не мали з ним справи, тож і не певні в його джерелах. Не знаю, чи можна йому довіряти.

— Чому він нам це прислав?

Джорджіо знизав плечима.

— Ящик приїхав сьогодні — це все, що я знаю.

— Він хоче, щоб ви його продали?

— Попросив лише про оцінку. Що скажеш?

Лілі потерла палину пальцем. Знову відчула холод, що йшов від каменя.

— За його словами, звідки це?

Джорджіо потягнувся по папери.

— Пише, що придбав цей камінь вісім років тому в Тегерані. Гадаю, контрабанда. — Він знову знизав плечима й підморгнув Лілі. — Та звідки нам знати, еге?

— Персія, — промимрила жінка. — Це Аріман.

— Що таке Аріман? — спитав Паоло.

— Не що, а хто. Це демон з прадавньої Персії. Дух нищення. — Вона поклала лупу на стіл і глибоко вдихнула. — Це їхнє втілення зла.

Джорджіо засміявся й радісно потер долоні.

— Бачиш, Паоло? Я казав, що вона має знати. Чорти, демони — вона їх усіх знає. Щоразу має відповідь.

— Чому? — подивився на неї Паоло. — Ніколи не розумів, чому тебе так цікавить зло.

Що вона могла на це відповісти? Як розповісти, що одного разу дивилася Звіру в очі й Він дивився на неї? Бачив її? «І відтоді переслідує мене».

— То це не підробка? — уточнив Джорджіо. — Справжній наріжний камінь?

— Гадаю, що так.

— То я краще одразу ж йому напишу, еге? Нашому новому приятелеві в Тель-Авів. Скажу, що він надіслав камінь правильній людині, яка розуміє його цінність. — Він дуже обережно поклав камінь назад до ящика. — Ми неодмінно знайдемо покупця на таку особливу річ.

«Хто захоче мати вдома це жахіття? — подумала Лілі. — Кому захочеться, щоб зло витріщалося на нього зі стіни власного дому?»

— О, мало не забув, — додав Джорджіо. — Ти знала, що маєш шанувальника?

Лілі насупилася, дивлячись на нього.

— Що?

— В обід до нас заходив чоловік. Питав, чи не працює на мене американка.

Жінка завмерла.

— Що ти йому сказав?

Відповів Паоло:

— Я не дав батькові нічого сказати. Міг би вийти клопіт, бо ти не маєш дозволу на роботу.

— Але я тут подумав, — вів далі Джорджіо. — Думаю, що цей чоловік просто до тебе небайдужий, тому й питав.

Він підморгнув Лілі. Вона зглитнула.

— Він не назвався?

Джорджіо грайливо поплескав сина по плечі.

— Бачиш? Сину, ти надто повільний, — насварився він на нього. — Тепер якийсь чолов'яга її в нас забере.

— Як його звали? — знову запитала Лілі, різкішим голосом. Та ані батько, ані син, здається, не помітили зміни в її поведінці. Надто вже зайняті були тим, що дражнили один одного.

— Він не сказав, — відповів Джорджіо. — Може, хоче побавитися в інкогніто, еге? Щоб ти повгадувала.

— Він був молодий? Який був на вигляд?

— О, то тепер тобі цікаво.
— Було в ньому щось... — Вона завагалася. — Незвичайне?
— Що ти маєш на увазі?
Вона мала на увазі — нелюдське.
— У нього дуже сині очі, — весело сказав Паоло. — Дивні такі. Яскраві, мов у янгола.

Тільки це — пряма протилежність янгола.

Лілі розвернулася, негайно підійшла до вікна, визирнула крізь брудне скло на вулицю. «Він тут, — подумала. — Він знайшов мене в Сієні».

— Та повернеться він, *cara mia*¹, — мовив Джорджіо. — Май терпіння.

«І коли це станеться, мене не має тут бути».

Вона схопила наплічника.

— Пробачте. Мені щось недобре.

— Що сталося?

— Певно, не варто було вчора їсти ту рибу. Щось не вкладається. Я піду додому.

— То Паоло тебе проведе.

— Ні! Ні. — Лілі смикнула двері, дзвінок шалено закалатав. — Усе гаразд.

Вона вибігла з крамниці, не озираючись, побоюючись, що Паоло намагатиметься бігти за нею, щоб провести, мов джентльмен. Лілі не могла дозволити собі сповільнитися. Поспіх був понад усе.

До квартири вона поверталась обхідним шляхом, уникаючи залюднених площ та великих вулиць. Натомість зрізала дорогу крихітними провулками, вузькими сходами між середньовічних стін, колами наближаючись до району Фонтебранди. На збір речей піде хвилин п'ять: вона навчилася бути мобільною, пере-

¹ Моя люба (*італ.*).

їжджати за першої ж потреби — треба було лише кинути одяг і косметичку до валізи й дістати запас євро зі сховку за комодом. У ці три місяці Джорджіо неофіційно платив їй готівкою, знаючи, що вона не має дозволу на роботу. Вдалося зібрати непогану суму, якою можна було протриматися між роботами, — мало вистачити на облаштування в новому місті. Отже, схопити валізу й готівку — і вперед. Одразу на автовокзал.

Ні. Якщо добре подумати, саме цього він і чекатиме. Краще вже таксі. Так, недешево, але якщо тільки за місто виїхати, може до Сан-Джиміньяно, то можна сісти на потяг до Флоренції. А там уже розчинитися в натовпі.

До будинку Лілі зайшла не через п'яцетту; натомість обійшла бічною вулицею, повз смітники й велосипеди на ланцюгах, і піднялася задніми сходами. З однієї з інших квартир лунала гучна музика, лилася в коридор з відчинених дверей. То був похмурий сусідський підліток, Тіто, і його бісове радіо. Краєм ока вона помітила хлопця, який скрутився на дивані, наче зомбі. Пройшла повз його квартиру до своєї. Саме діставала ключі, коли помітила розірваного сірника й завмерла.

Він більше не стирчав в одвірку — лежав на підлозі.

Лілі позадкувала, серце калатало. Коли проходила повз двері Тіто, хлопець підвів голову від дивана й помахав їй. Не міг обрати зручнішого часу для товариськості. «Не кажи ані слова, — мовчки благала вона. — Не смій щось говорити».

— Ти сьогодні не на роботі? — гукнув він італійською.

Жінка розвернулася й побігла вниз сходами. Мало не перецепилася через велосипед, залітаючи до провулка. «Надто пізно, чорт забирай», — подумала вона, чкурнувши за риг, піднялася короткими сходами. Пірнула в зарослий садок, присіла за старою стіною й завмерла, не наважуючись навіть дихнути. П'ять хвилин, десять. Не чула ані кроків, ані звуків переслідування.

«Може, сірник сам випав. Може, я ще заберу валізу. Гроші».

Вона ризикнула визирнути понад стіною, у провулок. Нікого. «Спробувати? Наважитися?»

Лілі знову вислизнула в провулок. Вузькими вуличками пробралася до п'яцетти, але на відкрите місце не виходила — замість того обережно зайшла за ріг будинку й визирнула на вікно свого житла. Дерев'яні віконниці відчинені, як вона їх і лишила. У сутінках вона помітила порух у вікні. Силует, лише на мить обрамлений віконницями.

Різко смикнулася за стіну. «Чорт. Чорт».

Вона розстібнула наплічника, зазирнула до гаманця. Сорочок вісім євро. Вистачить кілька разів поїсти й купити квиток на автобус. Може, ще й на таксі до Сан-Джиміньяно, але не більше. У неї була банківська картка, та користуватися нею вона наважувалася лише у великих містах, де можна було загубитися серед людей біля банкомата. Минулого разу вона діставала її у Флоренції суботнього вечора, коли на вулиці було повно народу.

«Не тут, — подумала. — Не в Сієні».

Жінка вийшла з п'яцетти й занурилась у провулки Фонте-бранди. Цей район вона знала найкраще й тут могла втекти від будь-кого. Дісталася до крихітної кав'ярні, яку відкрила для себе кілька тижнів тому, — сюди ходили лише місцеві. Всередині було темно, як у печері, і густо висів тютюновий дим. Лілі влаштувалася за столиком у кутку, замовила сандвіч із сиром та помідорами й еспресо. Тоді, з плином вечора, ще еспресо. І ще. Спати вона сьогодні не буде. Можна дійти до Флоренції пішки. Скільки там — двадцять, двадцять п'ять миль? Вона раніше вже спала в полі. Крапа персики, збирала в темряві виноград. Може повторити.

Вона поглинула свій бутерброд, згребла всі крихти. Невідомо, коли можна буде знову поїсти. Коли вийшла з кав'ярні, уже стояла ніч і можна було ходити темними вулицями, не боячись,

що її впізнають. Був іще один варіант. Ризикований, але так не доведеться двадцять п'ять миль іти пішки.

І Джорджію погодиться. Він відвезе її до Флоренції.

Лілі йшла та йшла, обійшла дугою П'яцца-дель-Кампо, на якій бриніло життя, трималася бічних вуличок. Поки дійшла до помешкання Джорджію, литки боліли, ступні натерло від подорожі бруківкою. Вона затрималася під покривом темряви, зазирнула у вікно. Дружина Джорджію багато років як померла, тож помешкання ділили батько з сином. Світло всередині горіло, та вона не бачила, щоб на першому поверсі був якийсь рух.

Їй стало клепки не стукати в парадні двері. Натомість вона пройшла до невеличкого садка позаду, відчинила хвіртку, прослизнула повз ароматні грядки з чебрецем та лавандою й постукала на кухню.

Ніхто не відповів.

Лілі прислухалася, чи не працює телевізор, — може, вони її не чують, але чути було лише приглушені звуки вулиці.

Вона поклала руку на клямку дверей, вони відчинилися.

Вистачило одного погляду. Погляду на кров, розтрошені руки, спотворені обличчя. На Джорджію та Паоло, які сплелися в останніх обіймах.

Жінка позадкувала, затуливши рота рукою. Сльози в очах розмивали побачене. «Це я винна. Це все я винна. Їх убили через мене».

Задкуючи через лаванду, вона вперлась у дерев'яну хвіртку. Зіткнення привело її до тям.

«Тікай. Біжи».

Вона вибралася з садка, не замикаючи хвіртку за собою, й помчала вулицею, ляскаючи сандалями по бруківці.

І не зупинялася, поки не дісталася передмістя Сієни.

9

— Ми абсолютно переконані в тому, що є друга жертва? — спитав лейтенант Маркетт. — Підтвердження ДНК поки немає.

— Але є дві різні групи крові, — відповіла Джейн. — Ампутована рука належить особі з першою позитивною, у Лорі-Енн Такер — друга позитивна. Тож докторка Айлс, безперечно, має рацію.

У конференц-залі запала мовчанка.

Доктор Цукер тихо мовив:

— Стає дуже цікаво.

Ріццолі подивилася на нього через стіл. Від пильного погляду психолога-криміналіста доктора Лоренса Цукера їй завжди ставало незатишно. Він дивився на неї так, наче вона одна була об'єктом його цікавості, вона майже відчувала, як його погляд свердлить їй мозок. Вони працювали разом два з половиною роки тому, розслідуючи справу Хірурга, і Цукер знав, що це ще довго переслідуватиме її. Знав про її кошмари, панічні атаки. Бачив, як вона постійно терла шрами на долонях, наче хотіла стерти з них спогади. З тих часів кошмари про Воррена Гойта майже припинилися. Та коли Цукер так на неї дивився, вона почувалася беззахисною, бо ж він знав, якою вразливою вона якось була. І Джейн зневажала його за це.

Вона відвела очі й зосередилася на двох інших детективах, Баррі Фрості та Єві Кассовіц. Брати Кассовіц у команду було помилкою. Весь відділок знав, що вона прилюдно блювала

в кучугуру, і Джейн могла передбачити, що буде далі. На наступний після Різдва день на столі рецепції загадковим чином з'явилося велетенське пластикове відро, позначене прізвищем Кассовіц. Їй варто було б посміятися з цього чи хоча б розлютитися. Вона ж натомість зіщулилася в себе за столом, мов побитий тюлень, надто деморалізована, щоби хоч щось сказати. Кассовіц не вижити в цьому хлопчачому клубі, якщо вона не навчиться відбиватися.

— Отже, маємо вбивцю, який не просто розчленовує жертв, — сказав Цукер, — а ще й носить частини їхніх тіл з місця на місце злочину. Маєте фото кисті?

— У нас багато фото, — сказала Джейн і передала йому досьє аутопсії. — З вигляду кисті ми впевнені, що вона жіноча.

Знімки були досить страхотливі, щоб у будь-кого всередині все перевернулося, та Цукерове лице, поки він їх гортав, не видавало ані шоку, ані огиди. Саму допитливість. Невже вона побачила в його очах захват? Невже його тішило видовище звірств, скоєних із тілом молодої жінки?

Він затримався над знімком кисті.

— Лаку на нігтях немає, але точно скидається на манікюр. Так, згоден, рука наче жіноча. — Цукер пильно вдивився в Джейн блідими очима поверх окулярів у роговій оправі. — Що маєте щодо відбитків пальців?

— За власницею руки немає злочинів. В армії не служила. У НІКЦ¹ нічого немає.

— У жодній із баз?

— Щодо її відбитків — нічого.

— Ця кисть не може бути медичним відходом? Може, після ампутації в лікарні?

¹ NCIC, National Crime Information Center — Національний інформаційно-кримінологічний центр.

Заговорив Фрост:

— Я дав запит у всі медичні центри Бостона й передмість. В останні два тижні було дві ампутації кисті, одна в Массачусетській центральній, інша — в «Пілігримі». Обидві — внаслідок травми. Перша — інцидент із ланцюговою пилкою. Друга — напад пса. В обох випадках кисті були покалічені так, що пришити їх назад було неможливо. А в першому це взагалі був чоловік.

— Це кисть не з медичних відходів, — мовила Джейн. — І не пошкоджена. Її відрізали дуже гострим зазубреним лезом. Також без особливих хірургічних навичок: зрізано кінчик променевої кістки, без жодних спроб контролю крововтрати. Ані перев'язаних судин, ані розсікання шкіри по шарах. Просто чистий розріз.

— Комуś зі зниклих вона може підходити?

— Не в Массачусетсі, — сказав Фрост. — Ми розширюємо критерії пошуку до всіх білих жінок. Вона не могла зникнути дуже давно, бо ж кисть здається свіжою.

— Її могли заморозити, — припустив Маркетт.

— Ні, — заперечила Джейн. — Під мікроскопом не видно клітинних пошкоджень. Так сказала докторка Айлс. Коли тканини замерзають, вода, розширюючись, руйнує клітини, а вона цього не побачила. Руку могли тримати в холодильнику чи пакеті з льодом, як роблять для перевезення донорських органів, але її не заморожували. Тож ми думаємо, що власницю руки було вбито не більше ніж кілька днів тому.

— Якщо взагалі було вбито, — сказав Цукер.

Усі витріщилися на нього. Страшне припущення в його словах змусило всіх завмерти.

— Гадаєте, вона може бути ще жива? — мовив Фрост.

— Ампутації самі собою не смертельні.

— Ого, — відгукнувся Фрост. — Відрізати їй руку, не вбиваючи...

Цукер погортав решту знімків з аутопсії, затримався над кожним із зосередженістю ювеліра над лупою. Нарешті відклав їх.

— Убивці розчленовують тіло з двох можливих причин. Перша — суто практична, утилізація. Такі вбивці дуже самосвідомі й орієнтовані на ціль. Вони розуміють, що мають позбутися доказів і приховати свої злочини.

— Організовані вбивці, — вставив Фрост.

— Якщо за розчленуванням іде поширення чи приховання частин тіла, для цього потрібне планування. Це продуманий вбивця.

— Тут частини тіл зовсім не були приховані, — сказала Джейн. — Вони були розкидані по будинку — там, де, зрозуміло, їх знайдуть.

Ріццолі передала Цукерові ще стос фотографій.

— Ось ці — з місця злочину.

Психолог розгорнув теку й зупинився над першим же фото. Пробуркотів:

— Стає ще цікавіше.

«Він дивиться на відрізану руку на обідній тарілці, і йому спадає на думку саме це слово?»

— Хто накрив стіл? — підвів на Джейн очі Цукер. — Хто розставив тарілки, столове срібло, келихи для вина?

— Ми гадаємо, що це був убивця.

— Чому?

— Хто в біса скаже чому?

— Я про те, чому ви припустили, що це зробив саме він.

— Бо під однією з тарілок була розмазана пляма крові, там, де він її ставив.

— Відбитки пальців?

— На жаль, ні. Він був у рукавичках.

— Це свідчення попереднього планування. Продуманості. — Цукер знову перевів погляд на фото. — Стіл накрито на чотирьох. Це має особливе значення?

— Ми знаємо не більше за вас. У шафі було вісім тарілок, тож він міг би поставити більше. Але вирішив поставити чотири.

Лейтенант Маркетт запитав:

— То як вважаєте, докторе Цукере, з чим ми маємо справу?

Психолог не відповів. Він повільно гортав фотографії, зупинився на відрізаний руці у ванні. Тоді перегорнув до знімка кухні. У довгому мовчанні дивився на розталі свічки, на коло на підлозі. На те, що лежало в центрі кола.

— Здається, він готувався до якогось дивного ритуалу, — сказав Фрост. — Крейдяне коло, спалені свічки.

— Це точно скидається на ритуал. — Цукер підвів на них погляд, і від блиску в його очах у Джейн по спині прокотився холод. — Це злочинець намалював коло?

Ріццолі завагалася, стурбована цим запитанням.

— Хочете сказати — чи не жертва?

— Я не роблю припущень, сподіваюся — ви так само. Чому ви так упевнені, що це коло намалювала не жертва? Що вона не охоче взяла участь у ритуалі?

Джейн захотілося зареготати. «Авжеж, я б теж охоче погодилася, щоб мені відрізали голову». А вголос сказала:

— Убивця мав намалювати це коло та підпалити свічки. Бо ми не знайшли в будинку крейди. Намалювавши коло на підлозі, він забрав її з собою.

Цукер відкинувся на спинку стільця, задумливий.

— Отже, цей убивця розчленовує, але не приховує частин тіла. Не спотворює обличчя. Не залишає нічого криміналістам, що вказує на ознайомленість з правоохоронною системою. І однаково він дає нам, так би мовити, найкрасномовніший з доказів — частину тіла іншої жертви. — Психолог помовчав. — Він залишив сім'я?

— У тілі жертви його не знайшли.

— А на місці злочину?

— Криміналісти пройшли по всьому будинку з ультрафіолетом. Знайшли численні волосини, але не сперму.

— Знову характеристика продуманої поведінки. Він не залишає доказів сексуальної активності. Якщо він справді вбиває з сексуальним підтекстом, то досить добре контролює себе, щоб відтермінувати розрядку.

— А якщо немає сексуального підтексту? — запитав Маркетт.

— Тоді я не зовсім розумію, що це все означає, — відповів Цукер. — Утім, розчленування, виставлені напоказ частини тіла. Свічки, крейдяне коло. — Він обвів поглядом усіх за столом. — Певен, ми всі думаємо про одне. Сатанинські ритуали.

— Був Святвечір, — додав лейтенант. — Найсвятіший з вечорів.

— Однак наш убивця не вшановує Князя миру. Він намагається викликати Князя темряви, — погодився Цукер.

— Є ще фотографія, яку вам варто побачити, — сказала Джейн, вказуючи на стос знімків, яких Цукер іще не бачив. — На стіні був напис. Кров'ю жертви.

Психолог знайшов потрібний знімок.

— Три перевернуті хрести, — зауважив він. — Вони так само можуть мати сатанинське значення. А що за символи під хрестом?

— То слово.

— Не бачу.

— Обернене зображення. Його можна прочитати, якщо піднести дзеркало.

Цукер здійняв брови.

— Ви ж знаєте, що означає дзеркальний напис?

— Ні. Що він означає?

— Коли диявол укладає угоду, щоб купити душу, договір пишеться й підписується дзеркально оберненим письмом. — Він насупився, дивлячись на слово. — То що там написано?

- *Ressavi*. Це латина. Означає: «На мені гріх».
- Зізнання? — припустив Маркетт.
- Чи вихвалання, — сказав Цукер. — Наче говорить Сатані: «Я виконав твою волю, господарю».
- Він подивився на знімки на столі.
- Хотів би я завести цього вбивцю в кімнату для допитів. Стільки символізму. Чому він розклав частини тіла саме таким чином? Що означає кисть на тарілці? Обідній стіл, накритий на чотирьох?
- Чотири вершники Апокаліпсису, — тихо промовила детектив Кассовіц.
- За всю зустріч вона майже нічого не сказала.
- Чому ви це припускаєте? — зацікавився Цукер.
- Ми говоримо про Сатану. Про гріх. — Кассовіц прокашлялася, сіла рівно, і голос став міцніший. — Це все біблійні теми.
- Стіл на чотирьох так само може означати трьох невидимих друзів, які приєднуються до нього на пізню вечерю, — сказала Джейн.
- Вас не підкупає біблійна тематика? — спитав Цукер.
- Я знаю, що це нагадує сатанізм, — мовила Ріццолі. — Тобто все на місці — коло й свічки, дзеркальний напис, перевернуті хрести. Наче нас підштовхують до цього висновку.
- Думаєте, це просто постановка?
- Можливо, щоб сховати справжню причину вбивства Лорі-Енн Такер.
- Які тут можуть бути мотиви? Вона мала проблеми на особистому фронті?
- Вона розлучена, але колишній чоловік живе в Нью-Мексико. Розійшлися, вочевидь, мирно. Вона переїхала до Бостона лише три місяці тому. Здається, бойфрендів не мала.
- У неї була робота?

Єва Кассовіц відповіла:

— Я говорила з її керівником у Музеї природничих наук. Лорі-Енн працювала в сувенірній крамничці. Ніхто не знав про якісь її проблеми чи конфлікти.

— Ми в цьому повністю впевнені?

Цукер звернувся до Джейн, не до Кассовіц — таке презирство змусило її зашарітися. Ще один удар по і без того постраждалій самооцінці.

— Детектив Кассовіц сказала вам усе, що ми знаємо, — підтримала колегу Джейн.

— Гаразд, — мовив Цукер. — То чому цю жінку було вбито? Для чого обставляти все це як сатанізм, якщо це не він?

— Щоб зацікавити. Привернути увагу.

Цукер зареготав.

— Хіба воно й без того не привернуло б нашу увагу?

— Не нашу. Увагу людини, значно важливішої для нашого вбивці.

— Вам ідеться про докторку О'Доннел, чи не так?

— Ми знаємо, що він телефонував їй, однак вона стверджує, що її не було вдома.

— І ви їй не вірите?

— Ми не можемо цього підтвердити, бо вона витерла всі повідомлення. Сказала, слухавку кинули.

— Що змушує вас думати, що це неправда?

— Ви знаєте, хто вона, чи не так?

Психолог пильно подивився на Джейн.

— Я знаю, що між вами був конфлікт. Що її дружба з Ворреном Гойтом вас турбує.

— Річ не в мені та О'Доннел...

— Але ж це так. Вона водить дружбу з чоловіком, який мало не вбив вас, із тим, чия найглибша фантазія — завершити цю справу.

Ріццолі нахилилася вперед, напружившись усім тілом.

— Не треба цього, докторе Цукере, — тихо мовила вона.

Щось у неї в очах змусило його повільно відкинутися на спинку стільця, відступаючи.

— Вважаєте О'Доннел підозрюваною?

— Я їй не довіряю. Вона найманка для поганців. Заплатить їй за свідчення, вона піде до суду й захищатиме хоч якого вбивцю. Заявлятиме, що він зазнав неврологічної шкоди, не відповідає за власні дії й місце йому в лікарні, а не за ґратами.

Маркетт додав:

— Правоохоронці її не люблять, докторе Цукере. Ніде.

— Слухайте, навіть якби ми її любили, — продовжила Джейн, — однаково маємо запитання без відповідей. Чому вбивця телефонував їй з місця злочину? Чому її не було вдома? Чому вона не каже нам, де була?

— Бо знає про ваше вороже ставлення.

«Вона не уявляє, якою ворожою я можу бути».

— Детективе Ріццолі, ви хочете сказати, що докторка О'Доннел пов'язана з цим убивством?

— Ні. Але вона цілком може ним скористатися. Отримати з нього прибуток. Хоче вона того чи ні, вона на це надихнула.

— Як?

— Знаєте, як домашні коти іноді вбивають мишей і приносять господарям додому, наче якимось приношенням? Знак дружби?

— Гадаєте, наш убивця намагається вразити О'Доннел.

— Саме тому він їй зателефонував. Тому так ретельно продумав місце злочину — щоб збудити її цікавість. Тоді, щоб переконатися, що його робота не залишиться без уваги, він набирає 911. А за кілька годин, коли ми вже стоїмо в кухні, телефонує в будинок із таксофона, щоб переконатися, що ми там. Злочинець утягує нас усіх. Правоохоронців. І О'Доннел.

Маркетт запитав:

— Вона усвідомлює, у якій небезпеці перебуває? У фокусі уваги вбивці?

— Це їй начебто не дуже вразило.

— Що ж може налякати цю жінку?

— Можливо, надісланий ним знак приязні. Еквівалент мертвої миші. — Джейн помовчала. — Не забуваймо, ми досі не знаємо, де кисть Лорі-Енн Такер.

10

Джейн не могла викинути з голови цю кисть, коли, стоячи в себе на кухні, нарізала холодну курятину для пізнього перекусу. Вона віднесла їжу до столу, де сидів її зазвичай бездоганно охайний чоловік: засукані рукави, дитяча слина на комірці. Чи є щось сексуальніше за чоловіка, який терпляче чекає, поки відригне його дочка? Реджина голосно ригнула, Гебріел засміявся. Прекрасна, досконала мить: вони разом, цілі й здорові.

Тоді Джейн опустила погляд на нарізану курку й подумала про те, що лежало на іншій тарілці, на столі іншої жінки. І відсунула тарілку геть.

«Ми всі просто м'ясо. Курятина. Чи яловичина».

— Гадав, ти голодна, — сказав Гебріел.

— Здається, передумала. Раптом курка перестала бути апетитною.

— Через цю справу, так?

— Якби ж я могла про неї не думати.

— Бачив досьє, яке ти принесла додому. Не зміг утриматися, подивився. Мене це теж бентежило б.

Джейн похитала головою.

— У тебе ж наче відпустка. Нащо ти дивишся фото з розтину?

— Знімки просто лежали на столі. — Він поклав Реджину до коліски. — Хочеш це обговорити? Можеш виговоритися переді мною, якщо так тобі стане краще.

Вона глянула на доньку, яка насторожено за ними пильнувала, і раптом засміялася.

— Боже, коли вона підросте й усе розумітиме, ну й сімейні розмови в нас будуть. Дороженька, то скільки безголових трупів ти бачила сьогодні?

— Зараз вона нас не розуміє. Тож говори зі мною.

Джейн підвелася, підійшла до холодильника, дістала пляшку елю, зняла кришку.

— Джейн?

— Ти справді хочеш подробиць?

— Я хочу знати, що тебе так турбує.

— Ти бачив фото, тож знаєш, що мене турбує. — Вона знову сіла, зробила великий ковток пива й тихо мовила, дивлячись на пляшку, вкриту краплинами конденсату: — Мені здається, що мати дітей — це нерозважливо. Любиш їх, виховуєш, а тоді дивишся, як вони йдуть від тебе у світ, де їх кривдять. Де вони зустрічають людей на кшталт...

«На кшталт Воррена Гойта» — так вона думала, але вголос цього не сказала; вона майже ніколи не називала його імені вголос. Наче так можна було прикликати самого диявола.

Раптом задзижчав домофон, жінка різко виструнчилася. Глянула на годинник на стіні.

— Десята тридцять.

— Я гляну, хто там. — Гебріел пішов до вітальні, натиснув на кнопку. — Так?

Пролунав неочікуваний голос.

— Це я, — промовила мати Джейн.

— Піднімайтеся, місіс Ріццолі, — відповів Гебріел і впустив її. Кинув здивований погляд на дружину. — Так пізно. Що вона тут робить?

— Я вже боюся питати.

Вони почули кроки Анджели на сходах, повільніші й важчі, ніж завжди, у супроводі гупання, наче вона щось тягла за собою. Тільки на сходовому майданчику другого поверху вони побачили, що це було.

Валіза.

— Мамо? — промовила Джейн, але, навіть говорячи це, не вірила, що ця жінка зі скуйовдженим волоссям і дикими очима могла бути її матір'ю. Пальто Анджели було розстібнуте, край коміра загорнувся всередину, штани мокрі до колін, наче вона йшла до них крізь кучугури снігу. Вона обома руками вчепилась у валізу й мала такий вигляд, наче готова жбурнути її в когось. У будь-кого.

Вона здавалася небезпечною.

— Я сьогодні маю переночувати у вас, — сказала Анджела.

— Що?

— То можна ввійти чи ні?

— Авжеж, мамо.

— Дозвольте, місіс Ріццолі, я заберу, — мовив Гебріел, беручи її валізу.

— От бачиш? — сказала Анджела, тицяючи в нього пальцем. — Ось як має поводитися чоловік! Бачить, що жінці потрібна допомога, й одразу стає до справи. Саме таким має бути джентльмен.

— Мамо, що сталося?

— Що сталося? Що сталося? Не знаю, з чого й почати!

Реджина заревла, протестуючи проти довгої занедбаності.

Анджела одразу ж кинулася на кухню, взяла онучку на руки.

— Крихітко моя, бідолашне дівчатко! Ти й гадки не маєш, що на тебе чекатиме, як виростеш.

Вона сіла за стіл і взялася заколисувати дитину, обійнявши її так міцно, що дівчинка почала звиватися, намагаючись виритись із задушливих обіймів божевільної жінки.

- Гаразд, мамо, — зітхнула Джейн. — То що тато вчинив?
- Від мене ти цього не почувеш.
- То від кого я маю це чути?
- Я не налаштовуватиму своїх дітей проти їхнього батька.

Батьки не повинні говорити одне про одного зле.

- Я вже не маленька й маю знати, що відбувається.

Та Анджела нічого не пояснила. Продовжила похитуватися вперед-назад, обіймаючи дитину. Реджина все активніше намагалася виборсатися.

- Ем... і ти до нас надовго, мамо?

- Я не знаю.

Джейн озирнулася на Гебріела, якому стало мудрості не втручатися в розмову, і побачила той же спалах паніки в його очах.

— Мабуть, доведеться знайти собі нове житло, — сказала Анджела. — Власну квартиру.

- Чекай, мамо. Ти що, не збираєшся повертатися?

— Саме це я й кажу. Я починаю нове життя, Джейні. — Вона підвела обличчя до дочки, гордовито випнувши щелепу. — Інші жінки це роблять, йдуть від чоловіків, і все в них добре. Вони нам не потрібні. Можемо вижити самотужки.

- Мамо, у тебе ж немає роботи.

— Як ти думаєш, що я робила останні тридцять сім років? Готувала для цього чоловіка, прибирала за ним. Гадаєш, він за це дякував? Приходить додому, ковтає те, що перед ним поставлено. Навіть не смакує, що їсть. Знаєш, скільки людей мені говорили, що мені б свій ресторан відкрити?

«Насправді, — подумала Джейн, — ресторан був би нівроку». Але вголос не сказала, щоб не підтримувати це божевілля.

— От і не кажи мені «у тебе немає роботи». Моєю роботою було дбати про того чоловіка, і я нічого не одержала навзамін.

Тож цілком можу робити те саме, але вже за гроші. — Анджела обійняла Реджину ще з більшим завзяттям, маля, протестуючи, кавкнуло. — Я до вас ненадовго. Спатиму в дитячій кімнаті, на підлозі буде цілком добре. І доглядатиму малу, коли ви обоє будете на роботі. Знаєте ж, дитину всім селом ростять.

— Гаразд, мамо, — зітхнула Джейн і пішла до телефона. — Якщо ти не скажеш, що відбувається, то, може, тато пояснить.

— Ти що робиш?

— Зателефоную йому. Певна, він уже готовий просити прощення.

«Певна, він зголоднів і хоче повернення свого шеф-кухаря». Вона підняла слухавку, набрала номер.

— Можеш не перейматися, — сказала Анджела.

Один дзвінок, другий.

— Кажу тобі, він не відповість. Його й удома нема.

— То де він? — запитала Джейн.

— У неї.

Вона завмерла, у слухавці все дзвонив і дзвонив без відповіді телефон у батьківському домі. Поволі Джейн повісила слухавку й розвернулася до матері.

— У кого?

— У неї. У хвойди.

— Господи, мамо.

— Господь тут ні до чого.

Анджела різко ковтнула повітря, схлипнула. Нахилилася вперед, притискаючи до грудей Реджину.

— У тата інша жінка?

Анджела кивнула без слів. Піднесла руку, витерла обличчя.

— Хто? З ким він зустрічається? — Джейн присіла, подивилася матері в очі. — Мамо, хто вона?

— З роботи... — прошепотіла та.

— Але ж він працює з купою стариганів.

— Вона новенька. Вона... Вона... — Голос Анджели зірвався. — Молодша.

Задзвонив телефон.

Мати скинулася.

— Я з ним не говоритиму. Так йому й скажи.

Джейн глянула на номер на екрані, та не впізнала його. Може, це телефонував тато. Може, з її телефона, з хвойдиного.

— Детектив Ріццолі, — гаркнула вона в слухавку.

Пауза. Тоді:

— Важка нічка, еге?

«І стає тільки гірше», — подумала Джейн, впізнаючи голос детектива Даррена Кроу.

— Що таке? — запитала.

— Халепа. Ми на Бікон-Гілл. Вам із Фростом теж треба сюди. Неприємно тобі про це казати, але...

— Хіба сьогодні не твоє чергування?

— Ріццолі, це нас усіх стосується. — Вона ще ніколи не чула, щоб Кроу говорив так похмуро, без сліду звичного сарказму. Він тихо мовив: — Це з наших.

З наших. Коп.

— Хто? — запитала вона.

— Єва Кассовіц.

Джейн забракло слів. Вона стискала слухавку так, що німіли пальці, й думала: «Я бачила її кілька годин тому».

— Ріццолі?

Вона прокашлялася.

— Давай адресу.

Повісивши слухавку, Джейн виявила, що Гебріел відніс Реджину до іншої кімнати, а Анджела тепер сиділа, похнюпившись, із порожніми руками.

— Пробач, мамо, — сказала Джейн. — Я мушу йти.

Та лиш виснажено низала плечима.

— Авжеж. Іди.

— Поговоримо, коли я повернуся.

Вона нахилилася поцілувати матір у щоку й побачила зблизька обвислу шкіру, зморшкуваті повіки. «Коли моя мати встигла так постаріти?»

Джейн начепила зброю, дістала з шафи пальто. Застібаючись, почула Гебріела:

— Це все дуже невчасно.

Вона розвернулася до чоловіка. «Що буде, коли я постарію, як мама? Теж підеш від мене до молодшої жінки?»

— Можу затриматися, — мовила вона. — Не чекай на мене.

11

Мора вийшла з «лексуса». Під чоботами затріскотіла, мов бите скло, крига, що вкривала дорогу. Сніг підтанув у теплі дня, та сутінки принесли з собою жорстокий холодний вітер, і калюжі перетворилися на лід: у спалахах численних патрульних автомобілів усі поверхні небезпечно виблискували. Вона побачила, як якийсь коп послизнувся на тротуарі й поїхав, вимахуючи руками, щоб утримати рівновагу, а фургон криміналістів занесло боком так, що він мало не врізався в бампер патрульної машини.

— Пильнуйте, док! — гукнув з того боку вулиці патрульний. — Один офіцер уже послизнувся. Здається, зап'ясток зламав.

— Хтось мав би посипати дорогу сіллю.

— Еге ж, — пробуркотів він. — Хтось мав би. Бо ж місто сьогодні, вочевидь, з роботою не впоралося.

— Де детектив Кроу?

Коп махнув рукою в рукавиці до ряду елегантних будинків.

— Сорок перший номер. За кілька будинків звідси. Можу вас провести.

— Ні, дякую. Я впораюся.

Докторка Айлс замовкла, коли з-за рогу вивернула ще одна патрульна автівка й стала на узбіччі. Вона нарахувала вже принаймні вісім патрульних автомобілів на вузькій вулиці.

— Треба буде дати дорогу фургону з моргу, — завважила вона. — Усім патрульним обов'язково тут бути?

— Так, — відповів коп. Щось у його голосі змусило жінку озирнутися на нього. У різких спалахах синіх вогнів його лице вкривали похмурі тіні. — Ми всі маємо тут бути. Ми завинили перед нею.

Мора згадала місце злочину на Святвечір, коли Єва Кассовіц зігнулася на вулиці навпіл і блювала в кучугуру. І як патрульні глузували з дівчини-детектива та її нудоти. Тепер вона була мертва, й усі кпини вщухли — замість них постала похмура повага, належна кожному загиблому офіцеру поліції.

Коп різко, зі злістю видихнув.

— Її хлопець теж.

— Теж поліціант?

— Так. Допоможіть нам узяти цього негідника, док.

Докторка Айлс кивнула.

— Візьмемо.

Вона пішла далі вулицею, раптом свідома того, скільки очей мали стежити за її рухами, скільки офіцерів точно помітили її прибуття. Вони знали її авто, усі знали, хто вона. Мора бачила, як їй кивали, вітаючи, подібні до тіней фігури, що скупчилися разом, і їхнє дихання парувало, наче вони зібралися там покурити. Усі знали про похмуру причину її візиту, так само як і про те, що кожен з них одного дня може стати нещасливим об'єктом її уваги.

Вітер раптом здійняв хмару снігу, судмедекспертка примружилася, опустила голову, ховаючись від холодних уколів. А коли знову підвела, виявила, що дивиться на людину, якої зовсім не очікувала тут побачити. По той бік дороги отець Деніел Брофі тихо розмовляв з молодим поліціантом, який стояв, спершись спиною на патрульне авто, немов був заслабкий для того, щоб устояти на ногах. Брофі поклав руку йому на плече, втішаючи, й офіцер зі схлипуванням привалився до нього, впав в обійми. Інші копи стояли поблизу і знічено мовчали, човга-

ючи ногами, дивлячись у землю, вочевидь зніяковілі від цих проявів щирого горя. Хоча Мора не чула слів Брофі, вона побачила, що молодий коп кивнув і щось сказав крізь сльози.

«Я ніколи не змогла б робити те, що робить Деніел», – подумала вона. Різати мертву плоть і свердлити кістки було значно простіше, ніж мати справу з болем живих. Раптом Деніел підвів голову й помітив її. Мить вони просто дивились одне на одного. Тоді докторка Айлс відвернулася й рушила далі до будинку, де з кованих перил ґанку звисав, тріпочучи, серпантин жовтої стрічки. Він має свою роботу, вона – свою. Час зосередитися. Але поки вона йшла, не зводячи очей з тротуару поперед себе, на думці їй був Деніел. Чи буде він ще тут, коли вона зробить все, що мусить? І як буде, що далі? Запросити його на каву? Чи це буде надто прямо, надто спрагло? Просто сказати «добраніч» і піти своєю дорогою, як завжди?

«Чого я хочу?»

Вона зупинилася на тротуарі, дивлячись на гарний триповерховий маєток. У всіх вікнах горіло світло. Цегляні сходинок вели до масивних вхідних дверей, на яких блищав у світлі декоративних гасових ліхтарів латунний молоточок. Попри свята, прикрас на цьому ґанку не було – єдині на вулиці двері, на яких не висів вінок. В еркерне вікно вона побачила мигтіння вогню в каміні, але жодного різдвяного вогника.

– Докторко Айлс?

Вона почула, як зарипів метал, і подивилася на детектива, який саме відчинив ковану хвіртку збоку будинку. Роланд Тріпп був одним зі старших копів відділу розслідування вбивств, і сьогодні це було помітно. Він стояв під ліхтарем, який кидав жовтаві відблиски на його шкіру, підкреслюючи мішки під очима й зморшкуватість повік. Здавалося, що, попри масивний пуховик, йому холодно: він говорив, стиснувши зуби, наче намагався стримати цокотіння зубів.

— Жертва там, позаду, — мовив він, відчиняючи для неї хвіртку.

Мора пройшла, хвіртка клацнула в неї за спиною. Тріпп повів її у вузький дворик, освітлюючи дорогу нестабільним світлом ліхтарика. Після останнього снігопаду доріжку розчистили, на бруківці лежав лише тоненький шар занесеного вітром снігу. Детектив зупинився, вказав ліхтариком на низьку кучугуру в кінці проходу. На червону пляму.

— Це сполохало дворецького. Він побачив кров.

— Тут є дворецький?

— О так. У цьому домі гроші водяться.

— Чим він займається, власник будинку?

— Каже, що він професор історії на пенсії. Викладав у Бостонському коледжі.

— Я й не підозрювала, що викладачі історії стільки заробляють.

— Ще всередину зайдете. Це не дім викладача. Він має й інші гроші. — Коп махнув ліхтариком на бічні двері. — Дворецький вийшов звідси з мішком сміття, пішов до смітника, аж помітив, що хвіртка відчинена. Тоді йому вперше спало на думку, що тут щось не так. Тож він повернувся, пройшовся оцим двориком, роззирнувся. Помітив кров і зрозумів, що справді якась халепа. Тоді побачив ще кров на бруківці, в напрямку заднього двору.

Докторка Айлс подивилася під ноги.

— Жертву тягнули цим проходом.

— Я вам покажу.

Детектив Тріпп рушив далі, до невеликого двору, обходячи маєток. Промінь ліхтарика ковзав по вкритих льодом плитах та клумбах, укритих на зиму сосновим гіллям. У центрі дворика стояла біла альтанка. Безсумнівно, влітку тут має бути дуже приємно посидіти в затінку, сьорбаючи каву і вдихаючи аромати саду.

Утім, та, яка займала альтанку зараз, не дихала взагалі. Мора зняла вовняні рукавиці, вдягнула замість них латексні. Вони не захищали від холодного пронизливого вітру. Жінка присіла й відгорнула пластикову плівку.

Детектив Єва Кассовіц лежала на спині, руки вздовж тіла, біляве волосся в крові. Вона була вбрана в темний одяг — шерстяні штани, бушлат та чорні черевики. Пальто було розстібнуте, наполовину піднятий светр відкривав вимощений кров'ю тулуб. На ній була кобура, зброя на місці. Але Мора дивилася на обличчя трупа, і побачене змусило її нажахано відсахнутися. У жінки були зрізані повіки, широко розплющені очі дивились у вічність. На скронях червоними сльозами висохли цівки крові.

— Я бачила її шість днів тому, — мовила судмедекспертка. — На іншому місці злочину.

Вона підвела погляд на Тріппа. Його обличчя ховалося в тіні, видно було лише огрядний силует, що височів над нею.

— Там, у Східному Бостоні.

Детектив кивнув.

— Єва приєдналася до нас лише кілька тижнів тому. Перевелася з відділу боротьби з наркотиками та проституцією.

— Вона живе десь поблизу?

— Ні, мем. У неї квартира в Маттапані.

— То що вона робила на Бікон-Гілл?

— Навіть її хлопець того не знає. Але є певні припущення.

Мора подумала про молодого копа, який схлипував в обіймах Деніела.

— Її хлопець — це той офіцер з отцем Брофі?

— Бен важко все це сприймає. Ще й так жахливо дізнався. Був на патрулюванні, коли почув звістку по радіо.

— І в нього є ідеї, що вона могла робити в цьому районі? Вбрана в чорне, зі зброєю?

Тріпп завагався, так, що Мора помітила.

— Детективе Тріппе? — смикнула вона його. Той зітхнув.

— Їй з нами складно було. Ну, знаєте, через те, що сталося на Святвечір. Може, ми надто сильно її дражнили.

— Це про те, що її знудило на місці злочину?

— Так. Знаю, як підлітки повелися. Просто в нас тут так заведено — дуркуємо, ображаємо одне одного. Але боюся, Єва сприйняла це надто близько до серця.

— Це однаково не пояснює того, що ж вона робила на Бікон-Гілл.

— Бен каже, що після наших кпинів вона заповзялася довести, що чогось варта. Ми думаємо, вона тут працювала над справою, та в цьому разі нікому з команди про це не говорила.

Докторка Айлс подивилася на обличчя Єви Кассовіц. На незмигні очі. Руками в рукавичках відвела вбік жорстке від крові пасмо волосся, відкриваючи рану на голові, але тріщин чи перелому намацати не змогла. Удар, який розірвав шкіру, здавався не досить серйозним, щоб стати причиною смерті. Далі вона зосередилася на тулубі. Обережно підняла светр, відкриваючи грудну клітку, й побачила скривавлений бюстгальтер. Одразу під грудиною була колота рана. Кров уже засохла, краї рани закривала заморожена кірка.

— О котрій її знайшли?

— Близько десятої. Дворецький ще виносив сміття раніше, десь о шостій, але її не бачив.

— Він двічі за вечір виносив сміття?

— У домі була звана вечеря на п'ятьох. Чимало куховаріння, чимало сміття.

— Отже, час смерті в нас між шостою та десятою вечора.

— Саме так.

— Коли хлопець детектива Кассовіц бачив її живою востаннє?

— Близько третьої пополудні. Перед своєю зміною.

— Тож він має алібі.

— Так. Напарник увесь вечір був із ним. — Тріпп помовчав. — Будете вимірювати температуру тіла? Бо температуру повітря ми вже виміряли, як вона вам потрібна. Мінус одинадцять. Мора глянула на важкий одяг покійної.

— Ректальну температуру я тут не вимірюватиму, не хочу роздягати її в темряві. Ваш свідок уже звужив потенційний час смерті. Припустимо, що він визначив його точно.

Детектив пробурчав:

— Певно, з точністю чи не до секунди. Бачили б ви того дво-рецького, того Джеремі. Тепер я знаю, що таке педант.

Темряву прорізало світло. Докторка Айлс розширилася й побачила силует, що наближався до них, обводючи ліхтариком подвір'я.

— Привіт, док, — мовила Джейн. — Не знала, що ви вже тут.

— Щойно приїхала, — відповіла Мора, підводячись. У темряві обличчя Ріццолі не було видно, лише пухнастий ореол волосся. — Не чекала вас тут побачити. Мені телефонував Кроу.

— Мені так само.

— Де він?

— Всередині, опитує хазяїна будинку.

Тріпп пирхнув.

— Ну авжеж. Там же тепло. Це я мушу тут зад собі відморозувати.

— Нічого собі, Тріппе, — зауважила Джейн. — Здається, ти любиш Кроу не менше за мене.

— О так, дуже милий хлопець. Не дивно, що його колишній напарник рано вийшов на пенсію. — Він видихнув, пара з вуст спіраллю полетіла в темряву. — Думаю, треба влаштувати йому ротацію по відділенню, поділитися болем. Хай усі по черзі терплять цього красунчика.

— Повір, я вже витерпіла від нього більше, ніж мала б, — сказала Джейн. Вона глянула на Єву Кассовіц, і голос її став м'якшим. — Він повівся з нею як мудило. То ж Кроу придумав, так? З тим відром на столі?

— Так, — визнав Тріпп. — Але ми всі по-своєму відповідальні. Може, її б тут не було, якби...

Він зітхнув.

— Твоя правда, ми всі повелись як мудаки.

— Ви сказали, що вона прийшла сюди у справі, — нагадала Мора. — Була якась зачіпка?

— О'Доннел, — відповіла Джейн. — Вона сьогодні тут вечеряла.

— Кассовіц була в неї на хвості?

— Ми трохи говорили про стеження — тільки як варіант. Вона не казала, що збирається це втілити.

— О'Доннел була тут, у цьому домі?

— Вона й досі тут, на опитуванні. — Погляд Джейн повернувся до тіла. — Я сказала б, що відданий прихильник О'Доннел зойно лишив їй чергове приношення.

— Думаєте, це той же злочинець?

— Не думаю, знаю.

— Очі скалічені, але розчленування немає. Немає ритуальних символів, як у Східному Бостоні.

Джейн зиркнула на Тріппа.

— Ти їй не показав?

— Та збирався.

— Про що ви? — спитала докторка Айлс.

Джейн підняла ліхтарик, посвітила на задні двері маєтку. Від побаченого Морі сипнуло холодом за спиною. На дверях були намальовані три перевернуті хрести. А під ними, червоною крейдою, одне пильне око.

— Я сказала б, що це робота нашого хлопчини, — мовила Ріццолі.

— Це може бути імітатор. Багато хто бачив ці символи в спальні Лорі-Енн Такер. Та й копи балакають.

— Якщо вас треба переконувати...

Джейн перемістила промінь у низ дверей. На єдиній гранітній сходинці, що вела до будинку, лежав невеликий згорток у тканині.

— Досить було відгорнути край і зазирнути всередину, — сказала вона. — Гадаю, ми знайшли ліву кисть Лорі-Енн Такер.

У дворі раптом здійнявся вітер, підняв хвилю снігу, яка колола очі, заморожувала щоки. Зашурхотіло мертве листя, альтанка над ними зарипіла й здригнулася.

— Ви не думали про те, що сьогоднішнє вбивство не має нічого спільного з Джойс О'Доннел? — м'яко припустила Мора.

— Авжеж має. Кассовіц стежить за О'Доннел до цього місця. Вбивця бачить її та обирає собі за чергову жертву. Все зводиться до О'Доннел.

— Або ж він міг побачити Кассовіц на Святвечір, вона ж була на місці злочину. Він міг стежити за домом Лорі-Енн Такер.

— Тобто тішився піднятим галасом? — спитав Тріпп.

— Так. Насолоджувався тим, що весь той гамір, усі ці копи — це через нього. Через те, що він зробив. Це дає відчуття сили.

— Тож він стежив за Кассовіц, — продовжив Тріпп, — бо тієї ночі звернув на неї увагу? От же ж, зовсім інший відтінок.

Ріццолі глянула на Мору.

— Це означає, що він міг стежити й за нами. Має вже знати наші обличчя.

Докторка Айлс нахилилася, знову накрила тіло пластиком. Незграбно зняла заанімілими руками латексні рукавички, вдягнула вовняні.

— Я зовсім замерзла, більше нічого тут зробити не можу. Її треба доправити до моргу. А мені треба відігріти руки.

— Ви вже викликали перевізників?

— Вони їдуть. Якщо ви не заперечуєте, я зачекаю в себе в машині. Хочу забратися геть з цього вітру.

— Гадаю, нам усім варто звідси забратися, — зауважив Тріпп.

Вони знову пройшли бічним подвір'ям, вийшли за ковану хвіртку, під жовтушне світло газового ліхтаря. По той бік вулиці в мигтінні вогнів патрульних автомобілів виднілися силуети гурту копів. Серед них стояв Деніел, вивищуючись над іншими, сховавши руки в кишенях пальта.

— Можете зачекати з нами в будинку, — запропонувала Джейн.

— Ні, — відмовилася Мора, не зводячи очей з Деніела. — Посиджу в машині.

Ріццолі трохи помовчала. Вона теж помітила отця Брофі й, певно, могла здогадатися, чому докторка Айлс не хоче йти всередину.

— Як хочете зігрітися, док, — мовила Джейн, — тут ви тепла не знайдете. Але то вам вирішувати.

Вона поплескала Тріппа по плечі.

— Ходімо до будинку. Подивимося, як там наш красунчик. Детективи піднялися сходами до маєтку.

Мора затрималася на тротуарі, дивлячись на Деніела. Він, здається, і не помічав її, стояв в оточенні копів, і було якось незручно. Утім, чого тут насправді соромитися? Вона приїхала працювати, він так само. Коли двоє знайомих вітаються в такій ситуації — це надзвичайно природно.

Вона перейшла дорогу й рушила до кола поліціантів. Тільки тоді Деніел її побачив. Так само як інші чоловіки — усі замовкли, поки вона підходила. Хоча Мора працювала з поліціантами щодня, бачила їх на кожному місці злочину, їй ніколи не було повністю комфортно з ними, і це було взаємно. Вона здогадувалася, що вони про неї думають. Холодна докторка Айлс, з такою не порегочеш. А може, вони її боялися, може, статус

докторки медичних наук поряд з іменем відгороджував її від них, робив недоступною.

«А може, річ у мені. Можливо, вони мене бояться».

— Фургон з моргу приїде з хвилини на хвилину, — почала вона по-діловому. — Якщо зможете, розчистіть для них місце на вулиці.

— Авжеж, док, — сказав один із копів і кахикнув.

Знову запала мовчанка, поліціанти дивились у всіх можливих напрямках, тільки б не на неї, човгали по асфальту ногами.

— Що ж, дякую, — мовила Мора. — Я буду у своєму авто.

Вона й не глянула на Деніела, просто розвернулася й пішла геть.

— Моро?

Озирнувшись на його голос, вона побачила, що копи за ними спостерігають. «Завжди буде публіка, — подумала вона. — Ми з Деніелом ніколи не залишимося наодинці».

— Що тобі наразі відомо? — запитав він.

Жінка завагалася, болісно свідомо всіх цих поглядів.

— Не набагато більше, ніж усім іншим.

— Можемо поговорити? Якби я знав більше про те, що сталося, це допомогло б мені втішити офіцера Лаялла.

— Це трохи незручно. Я не впевнена...

— Ти не повинна казати мені того, про що тобі незручно говорити.

Мора нерішуче мовила:

— Посидьмо в моїй машині. Вона стоїть трохи далі.

Вони йшли до неї разом, сунувши руки в кишені, зігнувши голови проти поривів крижаного вітру. Мора думала про Єву Кассовіц, яка лежала сама на підвір'ї, — замерзле тіло, крижана кров у венах. Такої ночі, з таким вітром ніхто не хотів скласти компанію мертвим. Вони дійшли до автомобіля, сіли.

Мора завела двигун, щоб увімкнути обігрівач, та повітря, яке взявся ганяти кондиціонер, не давало тепла.

— Офіцер Лаялл зустрівся з нею? — запитала вона.

— Він у відчаї. Навряд чи вийшло хоч трохи його втішити.

— Я б не могла робити те, що робиш ти, Деніеле. Мені погано вдається працювати з горем.

— Однак ти це робиш. Бо мусиш.

— Не тоді, коли воно ще болюче, ще свіже. Від мене чекають відповідей, не втішань.

Вона глянула на Деніела. У присмерку автомобіля він був лише силуетом.

— Останній поліційний капелан протримався лише два роки. Певна, стрес також спричинився до його удару.

— Знаєш, отцю Рою було шістдесят п'ять.

— А коли я востаннє його бачила, здавалося, що всі вісімдесят.

— Ну, нічні дзвінки — річ не проста, — визнав священник, дихнувши парою у вікно. — Копам так само нелегко. Чи лікарям, пожежникам. Але все не так погано, — додав зі смішком. — Зважаючи на те, що я тебе бачу на місці злочину.

Мора не бачила його очей, та відчувала погляд на своєму обличчі й була вдячна за темряву.

— Ти раніше до мене заходила, — мовив Деніел. — Чому перестала?

— Я ж прийшла на різдвяну месу, чи не так?

Він утомлено засміявся.

— На Різдво всі приходять. Навіть ті, хто не вірує.

— Але ж я прийшла. Я тебе не уникала.

— Хіба ні, Моро? Не уникала?

Вона мовчала. Вони дивились одне на одного в мороці автомобіля. Повітря з кондиціонера ледь нагрілося, пальці в неї досі були заціпенілі, однак жінка відчувала, як до щік прилинуло тепло.

— Я знаю, що відбувається, — тихо сказав Деніел.

— Ти не уявляєш.

— Я людина, така ж, як ти, Моро.

Раптом вона засміялася. Вийшло гірко.

— Це так банально. Священник та його парафіянка.

— Не зводь усе до цього.

— Але ж банально. Певно, траплялося вже тисячі разів. Священники та знуджені домогосподарки. Священники та самотні вдови. У тебе таке вперше, Деніеле? Бо в мене, чорт забирай, так.

Морі раптом стало соромно, що вона так визвірилася на нього, вона відвернулася. Якщо відверто, що він такого зробив, окрім як запропонував їй свою дружбу й увагу? «Я сама творець свого нещастя».

— Якщо від цього тобі стане краще, — тихо промовив Деніел, — не лише ти почувашся нещасною.

Мора сиділа не ворушачись, слухала, як сичить у кондиціонері повітря. Дивилася прямо перед собою, на лобове скло, зараз укрите краплинами конденсату, але всі інші відчуття болісно зосередилися на ньому. Навіть глухою й сліпою вона все одно знала б, де він, — так тонко була налаштована на Деніелову присутність. І так само — на калатання власного серця, на кипіння нервів. Вона відчувала збочений захват від такої декларації нещастя. Принаймні страждає не сама, не сама лежить ночами без сну. У справах серця нещастя шукає товариства.

У вікно голосно постукали. Жінка скинулася, розвернулася й побачила примарний силует у затуманеному склі. Опустила вікно й побачила офіцера поліції Бостона.

— Докторко Айлс? З моргу приїхали.

— Дякую. Зараз прийду.

Вікно з гудінням зачинилося знову, на склі лишилися цівки води. Мора вимкнула двигун і глянула на Деніела.

— У нас є вибір, — промовила. — Можемо обоє бути нещасними або ж просто жити далі своїм життям. Я обираю життя.

Вона вийшла з автомобіля й зачинила дверцята. Вдихнула повітря, таке холодне, що від нього аж горло пекло. Утім, воно виморозило останню нерішучість, прочистивши мозок, і лишило його чітко зосередженим на тому, що судмедекспертка мусила робити далі. Мора пішла геть від машини, не озираючись. Знову прямувала тротуаром, від однієї плями світла ліхтаря до іншої. Тепер Деніел опинився позаду, а попереду чекала мертва жінка. І всі ці копи навколо. На що вони чекали? На відповіді, яких вона, можливо, не має для них?

Мора закуталася в пальто тісніше, немовби відганяючи їхні погляди, думаючи про Святвечір та інше місце злочину. Про Єву Кассовіц, яка тієї ночі вивергала вміст шлунку в сніг на вулиці. Чи мала та хоч крихту передчуття, що стане наступним об'єктом Мориної уваги?

Копи мовчки зібралися біля будинку, поки працівники моргу котили Єву Кассовіц по бічному дворику. Коли каталка з накритим тілом виринула з-за кованої хвіртки, усі оголили голови під крижаним вітром: урочистий стрій у синій формі вшановує одну зі своїх. Навіть коли каталка зникла у фургоні й двері зачинилися, стрій не розсипався. Лише після того як задні фари, блимнувши, зникли в темряві, капелюхи повернулися на голови і всі почали розходитися до своїх автівок.

Мора так само збиралася повернути до своєї, коли відчинилися парадні двері маєтку. Вона підвела погляд, побачила тепле світло, що лилося з-за дверей, і силует чоловіка, який стояв там, дивлячись на неї.

— Перепрошую, ви докторка Айлс? — запитав він.

— Так?

— Містер Сансоне хотів би запросити вас до будинку. Тут значно тепліше, і я саме приготував свіжої кави.

Жінка завагалася, стоячи біля сходів, дивлячись на тепле сьайво, що оточувало слугу. Він стояв дуже прямо, дивився на неї з моторошним спокоєм, що навіював думку про статую, яку вона бачила колись у магазині цікавинок, — дворецького з пап'є-маше, який тримав тацю з несправжніми напоями. Мора кинула погляд у напрямку свого авто. Деніел уже пішов, і їй не залишалося нічого, крім самотньої дороги додому та порожнього будинку.

— Дякую, — промовила вона й почала підніматися сходами. — Чашка кави мені не завадить.

12

Докторка Айлс увійшла до теплого передпокою. Обличчя досі було зацімлене від кусючого вітру. Тільки ставши перед каміном і чекаючи, поки дворецький сповістить містера Сансоне про її прихід, вона відчула, як до щік поволі повертається чутливість — приємно поколювали, прокидаючись, нервові закінчення, шкіру пекло. Мора чула гамір розмови в сусідній кімнаті — голос детектива Кроу, приправлений запитальними інтонаціями, і м'якша, ледве чутна відповідь. Жінка. У каміні затріскотіли іскри, злетів димок, і Мора збагнула, що це справжні дрова, а не штучний газовий камін, як їй спочатку здалося. Над ним висіла середньовічна картина олією — вона так само цілком могла бути автентичною. То був портрет чоловіка в оксамитовому вбранні винного кольору із золотим розп'яттям на шії. Хоча він був немолодий і в темному волоссі проглядало срібло, його очі горіли юним вогнем. У мерехтливому освітленні тієї кімнати вони здавалися пронизливо живими.

Мора здригнулася й відвернулася, дивно збентежена поглядом чоловіка, який майже точно давно помер. У кімнаті були й інші цікавинки, інші коштовності. Вона побачила стільці, обтягнуті смугастим шовком, китайську вазу, на якій мерехтіла патина століть, буфетний столик із рожевого дерева — з коробкою сигар та кришталевим декантером з бренді. Килим, на якому вона стояла, мав прочовгану по центру стежину — свідчення віку й численних ніг, що ходили по ньому, та відносно

цілі краї відкривали майстерність ткача й помітну неозбросним оком якість товстої шерсті. Мора подивилася під ноги, на плетиво витончених лоз на бордовому тлі, які обрамляли єдиного рога, що спочивав у затінку дерев. Раптом вона відчула себе винною, ставши ногами на цей шедевр, тож поспішно зійшла на дерев'яну підлогу, ближче до вогню.

Їй знову впав в око портрет. І знову погляд притягували пронизливі очі священника, які, здавалося, дивилися просто на неї.

— Він у мене в родині вже кілька поколінь. Просто дивовижно, як збереглися барви, чи не так? За чотири століття.

Докторка Айлс розвернулася до чоловіка, який щойно ввійшов до кімнати. Той ступав так тихо, наче просто матеріалізувався в неї за спиною, а вона була надто заскочена, щоб збагнути, що ж йому сказати. На чоловікові був темний гольф, на контрасті з яким ще приголомшливішою здавалася сивина. Утім, судячи з обличчя, йому було щонайбільше п'ятдесят років. Мора точно помітила б його, зустрівши на вулиці, — такими примітними й моторошно знайомими були його риси. Вона побачила високе чоло, аристократичну поставу. У темних очах відображались іскри з каміна, тож вони, здавалося, сяяли зсередини. Він назвав портрет своїм спадком, і жінка одразу ж завважила родинну подібність між зображенням та живим чоловіком. Очі були однакові.

Чоловік простягнув їй руку.

— Вітаю, докторко Айлс. Я Ентоні Сансоне.

Він так пильно дивився на її обличчя, що вона засумнівалася, чи не були вони вже знайомі.

«Ні. Такого привабливого чоловіка я точно запам'ятала б».

— Радий нарешті познайомитися, — сказав він, потискаючи її долоню. — Я стільки всього про вас чув.

— Від кого?

— Від докторки О'Доннел.

Мора відчула, як холодне її рука, й забрала її.

— Навіть не уявляю, чому б їй говорити про мене.

— Повірте, вона говорила лише хороше.

— Це мене дивує.

— Чому?

— Бо я не можу сказати того ж про неї.

Сансоне з розумінням кивнув.

— Вона може дратувати, поки не випаде нагода пізнати її ближче. Оцінити її проникливість.

Двері відчинилися так тихо, що Мора цього й не чула. Тільки тихий дзенькіт порцеляни повідомив про те, що в кімнаті з'явився дворецький з чашками й кавником. Він поставив їх на буфетний столик, запитально подивився на господаря, тоді вийшов. Вони не обмінялися жодним словом, тільки той погляд та кивок у відповідь — весь словник, необхідний двом чоловікам, які, вочевидь, знали один одного досить добре, щоб обійтися без марних слів.

Сансоне жестом запросив гостю сісти, й вона опустила в крісло в стилі ампір, оббите смугастим шовком.

— Перепрощую, що тримаю вас у передпокої, — мовив він. — Однак поліція Бостона зайняла інші кімнати для опитування.

Він налив кави, передав їй.

— Я так розумію, ви вже оглянули жертву?

— Я її бачила.

— І що думаєте?

— Ви ж знаєте, що я не можу це коментувати.

Сансоне відкинувся на спинку крісла, не зважаючи на сільно-золоту парчу.

— Мені йдеться не про саме тіло, — мовив він. — Я цілком розумію, чому ви не можете обговорювати медичні висновки. Та я мав на увазі саме місце злочину. Його образ.

- Вам варто спитати головну слідчу, детектива Ріццолі.
- Мене більше цікавлять ваші враження.
- Я лікарка, а не детектив.
- Але, підозрюю, ви маєте свої враження про те, що сьогодні сталося у моєму саду. — Сансоне схилився вперед, вугільно-чорні очі вп'ялися в неї. — Ви бачили символи, намальовані в мене на дверях?
- Я не можу обговорювати...
- Докторко Айлс, ви нічого не видасте. Я бачив тіло, докторка О'Доннел так само. Коли Джеремі знайшов жінку, він негайно сповістив нас.
- І ви з О'Доннел, мов ті туристи, вирішили подивитися на цікавинку?
- Ми дуже далекі від туристів.
- А ви подумали про те, що могли затоптати сліди? Знищити докази?
- Ми чудово розуміли, що робимо. Мусили оглянути місце злочину.
- Мусили?
- Цей дім — не просто моє житло. Це місце зустрічі колег з усього світу. Те, що насильство вдарило так близько, нас стривожило.
- Будь-кого стривожило б мертве тіло в саду. Однак більшість людей не повели б гостей на нього дивитися.
- Ми мусили знати, чи це було просто насильство.
- Що ж іще?
- Застереження, призначене конкретно для нас. — Сансоне поставив чашку на стіл і зосередився на Морі, так, що жінка відчула себе пришпиленою до шовкової оббивки. — Ви бачили символи, намальовані на дверях крейдою? Око, три перевернуті хрести?
- Так.

— Я так розумію, що у Святвечір сталося ще одне вбивство. Ще одна жінка, ще одне місце злочину з перевернутими хрестами на стіні спальні.

Судмедекспертка не мусила підтверджувати, чоловік напевно побачив відповідь в її обличчі. Вона майже відчувала, як його погляд лине всередину, шукає й бачить забагато.

— Можемо поговорити й про це, — мовив він. — Потрібні деталі мені вже відомі.

— Звідки ви знаєте? Хто розповів?

— Люди, яким я довіряю.

Мора зневірено засміялася.

— Одна з них — докторка О'Доннел?

— Подобається вона вам чи ні, та вона авторитет у своїй галузі. Взяти її роботу з серійними вбивцями. Вона розуміє цих істот.

— Можна сказати, що вона з ними ототожнюється.

— Це на певному рівні необхідно. Вона прагне потрапити їм у голови, дослідити всі щілини.

Так само досліджуваною почувалася й сама Мора під поглядом Сансоне кілька секунд тому.

— Упізнати одне чудовисько спроможне інше чудовисько, — сказала вона.

— Ви справді в це вірите?

— Щодо Джойс О'Доннел — так, вірю.

Сансоне нахилився ще ближче, стишив голос до інтимного шепоту.

— Чи може ваша нелюбов до Джойс носити суто особистий характер?

— Особистий?

— Вона стільки знає про вас, про вашу родину.

Мора ошелешено мовчала, дивлячись на чоловіка.

— Вона розповіла нам про Амальтею, — додав він.

- Вона не мала на це права.
- Ув'язнення вашої матері — публічна справа. Ми всі знаємо, що вчинила Амальтея.
- Це моє особисте життя...
- Так, а вона — один із ваших особистих демонів. Я це розумію.
- Якого біса це вас узагалі обходить?
- Бо ви мене цікавите. Ви дивилися в очі злу, бачили його в обличчі власної матері. Ви знаєте, що воно там, у вас у крові. Ось що мене заворожує, докторко Айлс: ви походите зі злого сімені, однак ось, працюєте на боці янголів.
- Я працюю на боці науки й розуму, містере Сансоне. Янголи цього не стосуються.
- Гаразд, тож у янголів ви не вірите. А в їхніх супротивників?
- Ви про демонів? — Докторка Айлс засміялася. — Звісно ні.
- Чоловік подивився на неї з легким розчаруванням.
- Позаяк ваша релігія — наука й розум, як ви кажете, чи пояснює наука те, що сьогодні сталося в моєму саду? Те, що сталося з тією жінкою на Святвечір?
- Ви просите мене пояснити зло.
- Так.
- Я не можу. І наука не може. Воно просто існує.
- Сансоне кивнув.
- Саме так. Воно просто існує й завжди було поряд. Реальна сутність, що живе поміж нас, стежить за нами. Чекає нагоди пожитися. Більшість людей про нього не знають і не впізнають його, навіть коли воно торкнеться їх, промине на вулиці.
- Він перейшов на шепіт, тоді замовк, і Мора почула тріскіт вогню в каміні, голоси в сусідній кімнаті.
- Але ви знаєте, — мовив господар маєтку. — Ви бачили зло на власні очі.

— Я бачила лише те, що й кожен коп, який розслідує вбивства.

— Я говорю не про звичайні злочини. Чоловіки вбивають дружин, наркодилери стріляють у конкурентів. Я про те, що ви бачили в очах вашої матері. Сяйво, іскра. Не божественна, а диявольська.

У димарі застогнав протяг, жбурнув попіл на камінний екран. Полум'я здригнулося перед невидимим уторгненням. У кімнаті раптом стало холодно, наче з неї витягнуло весь жар, усе світло.

— Я чудово розумію, чому вам не хочеться говорити про Амальтею, — сказав Сансоне. — Це жадливий спадок.

— Вона не має жодного стосунку до того, хто я така. Вона мене не ростила. Я взагалі дізналася про її існування кілька місяців тому.

— І все одно ця тема вас зачіпає.

Мора зустріла його погляд.

— Мені байдуже.

— Мені трохи дивно, що вам байдуже.

— Ми не успадковуємо гріхів наших батьків. Так само як і чеснот.

— Буває спадок надто могутній, щоб його ігнорувати. — Сансоне вказав на картину над каміном. — Шістнадцять поколінь відділяють мене від цього чоловіка. Однак від його спадку мені не втекти. І ніколи не відмитися від того, що він робив.

Мора подивилася на портрет. Її знову вразила схожість між живим чоловіком, який сидів поруч із нею, та обличчям на полотні.

— Ви сказали, що успадкували цей портрет.

— Це не принесло мені радості.

— Хто це?

— Монсеньйор Антоніно Сансоне. Портрет було написано у Венеції 1561 року. У розквіті його могутності, або, можна сказати, у безодні його порочності.

— Антоніно *Сансоне*? Це ж ваше прізвище.

— Я його прямий нащадок.

Докторка Айлс звела брови.

— Але ж він...

— Він був священником. Ви це хотіли сказати, так?

— Так.

— Його історія зайняла б усю ніч. То, може, іншого разу. Скажімо так: Антоніно не був божою людиною. Він робив з іншими людьми таке, що може поставити під сумнів саме значення... — Він трохи помовчав. — Це не той пращур, яким я пишаюся.

— Утім, його портрет висить у вас на стіні.

— Це нагадування.

— Про що?

— Подивіться на нього, докторко Айлс. Він схожий на мене, чи не так?

— Так, навіть моторошно.

— Ми схожі, як брати. Саме тому він тут і висить. Нагадує мені про те, що зло має людське обличчя, приємне обличчя. Ви могли б пройти повз цього чоловіка, побачити, як він вам усміхається, і навіть не уявляли б, що він про вас думає. Можна скільки завгодно роздивлятися обличчя й так і не знати, що насправді ховається під маскою.

Сансоне схилився до неї, сиве волосся відбивало світло вогню, наче срібний шолом.

— На вигляд вони такі ж, як ми, докторко Айлс, — тихо мовив він.

— Вони? Вас послухати, то це окремий вид.

— Можливо, так і є. Залишки прадавньої епохи. Я знаю лише, що вони не такі, як ми. І єдиний спосіб їх упізнати — відстежити те, що вони роблять. Іти кривавим слідом, прислухатися до криків. Шукати те, що більшість департаментів

поліції не помічають, — схеми. Ми зазираємо за завісу гамору повсякденних злочинів, рутинного кровопролиття, щоб побачити гарячі точки. Ми шукаємо відбитки чудовиськ.

— Кого ви називаєте «ми»?

— Людей, які сьогодні були тут.

— Ваших гостей.

— Ми розділяємо віру в те, що зло — це не просто ідея. Воно реальне й має фізичне втілення, має обличчя. — Він помовчав. — На певному етапі життя кожен із нас бачив його в плоті.

Мора здійняла брови.

— Сатану?

— Називайте як хочете, — знизав плечима Сансоне. — Існує стільки імен, з прадавніх часів. Люцифер, Абігор, Самаель, Мастема¹. Кожна культура має для зла своє ім'я. Кожен з нас із друзями особисто мав зустріч з ним. Ми бачили його силу, і визнаю, докторко Айлс, нам страшно. — Їхні погляди зустрілися. — Сьогодні — як ніколи.

— Ви вважаєте, це вбивство у вашому саду...

— Має стосунок до нас. До того, чим ми тут займаємося.

— А саме?

— Ми стежимо за роботою чудовиськ. У цій країні, по всьому світу.

— Клуб детективів-аматорів? З того, що ви кажете, скидається саме на це.

Мора знову перевела погляд на портрет Антоніно Сансоне, який, безсумнівно, коштував величезних грошей. Один погляд на цю вітальню сказав їй, що цей чоловік може собі дозволити розтринькувати статки. І має час на ексцентричні захоплення.

¹ Абігор — великий герцог пекла, п'ятнадцятий дух демонологічного трактату «Малий ключ Соломона». Самаель — руйнівна сила і янгол смерті в Талмуді. Мастема — син янгола та жінки, ототожнюється із Сатаною в юдейській міфології.

— Чому цю жінку вбили в моєму саду, докторко Айлс? — запитав він. — Чому саме мій дім, саме цього вечора?

— Думаєте, це все через вас та ваш клуб?

— Ви бачили малюнки на дверях. І малюнки на місці вбивства у Святвечір.

— І не маю жодної гадки про те, що це означає.

— Перевернутий хрест — поширений сатанинський символ. Але мене більше цікавить крейдяне коло в будинку Лорі-Енн Такер. Те, що на підлозі її кухні.

Заперечення фактів не мало сенсу: він уже знав подробиці.

— То що означає це коло?

— Це може бути захисне коло. Інший символ із сатанинських ритуалів. Малюючи це коло, Лорі-Енн могла намагатися захистити себе. Можливо, взяти під контроль ті сили, які сама викликала з темряви.

— Заждіть. Ви думаєте, що коло намалювала жертва, щоб відлякати диявола?

Морин голос не лишав сумнівів: на її думку, то була нісенітниця.

— Якщо вона справді його намалювала, то не мала жодного уявлення, кого — чи що — вона викликає.

Вогонь раптом затріпотів, викинув яскравий пазур полум'я. Судмедекспертка озирнулася, коли відчинилися двері до кімнати й з'явилася докторка Джойс О'Доннел. Вона спинилася, вочевидь здивована побачити Мору. Тоді перевела погляд на Сансоне.

— Пощастило ж мені. Після двох годин розпитувань поліція Бостона нарешті вирішила мене відпустити. Ентоні, оце так прийом вийшов. Цю вечірку тобі не перевершити.

— Дуже на це сподіваюся, — сказав Сансоне. — Принесу твоє пальто.

Він підвівся, відсунув дерев'яну панель, відчиняючи приховану шафу. Дістав оторочене хутром пальто О'Доннел, і вона

з грацією кішки сунула руки в рукави, мазнувши білявим волоссям йому по руках. Докторка Айлс побачила в цьому короткому контакті близькість, танок двох людей, які добре знали одне одного.

Можливо, дуже добре.

Застібнувшись, О'Доннел пильно подивилася на Мору.

— Давно не бачилися, докторко Айлс, — мовила вона. — Як ваша мати?

«Завжди цілить влучно. Тільки не показувати їй, що поцілила».

— І гадки не маю, — відповіла Мора.

— Ви до неї не навідувалися?

— Ні. Але ви, певно, і так це знаєте.

— О, я завершила розмови з Амальтеєю більше ніж місяць тому. Відтоді її й не бачила. — О'Доннел поволі натягувала вовняні рукавички на довгі витончені пальці. — Якщо вам цікаво, то, коли я бачила її востаннє, їй велося добре.

— Нецікаво.

— Її поставили працювати в бібліотеку в'язниці. Стала тим же книжковим хробаком, читає всі підручники з психології, до яких може дотягнутися. — О'Доннел помовчала, поправляючи рукавички. — Якби вона мала змогу вчитися в коледжі, була б там справжньою зіркою.

«Але натомість моя мати обрала інший шлях. Шлях хижаків. Різників». Хай як Мора намагалася віддалитися, хай як глибоко ховала думки про Амальтею, вона не могла дивитися на власне відображення й не бачити материних очей, материних рис. Чудовиська, яке дивилося на неї з дзеркала.

— Я присвячу її справі цілий розділ у своїй новій книжці, — сказала О'Доннел. — Якщо захочете якимось зі мною поговорити, це буде значним внеском до її історії.

— Мені немає чого додати.

О'Доннел тільки всміхнулася, чекаючи на зневагу.

— Спитати завжди можна, — відповіла вона й кинула на Сансоне довгий погляд, наче мала що сказати, але через Морину присутність не могла. — Добраніч, Ентоні.

— Попросити Джеремі провести тебе додому про всяк випадок?

— Аж ніяк. — О'Доннел осяяла його усмішкою, яка здалася Морі відвертим фліртом. — Я можу про себе подбати.

— Джойс, обставини змінилися.

— Боїшся?

— Не боятися — це божевілля.

Жінка огорнула шию шарфом театральним жестом, що підкреслював: вона не дозволить чомусь настільки тривіальному, як страх, себе затримати.

— Зателефоную тобі завтра.

Сансоне відчинив двері, впускаючи морозне повітря й заметіль сніжинок, які блискітками розсипалися по старовинному килиму.

— Бережи себе.

Він зачекав у дверях, дивлячись, як О'Доннел іде до автомобіля. Тільки коли вона від'їхала, знову зачинив їх і розвернувся до Мори.

— То ви з друзями вважаєте, що ви на боці янголів, — сказала докторка Айлс.

— Я в це вірю.

— А вона на чиєму?

— Знаю, правоохоронці її недолюблюють. Її робота як свідка захисту — бути проти прокуратури. Але я знаю Джойс уже три роки, знаю її позицію.

— І ви в цьому впевнені?

Мора взяла пальто, яке до того поклала на кушетку. Сансоне не намагався допомогти їй, можливо, відчув, що, на відміну від О'Доннел, вона не в настрої для лицарства. Застібаючи

пальто, жінка відчула, що за нею стежать дві пари очей. Портрет Антоніно Сансоне так само дивився на неї, пронизуючи поглядом туман чотирьох століть, і вона не могла дивитися в його напрямку, на чоловіка, вчинки якого через стільки поколінь змушували його тезку здригатися.

— Ви кажете, що дивилися злу в очі, — сказала вона, розвернувшись спиною до господаря дому.

— Ми обоє.

— Тоді ви вже маєте знати, що воно чудово маскується.

Мора вийшла з будинку, вдихнула іскристе морозне повітря. Тротуар лежав перед нею мов темна ріка з острівцями світла від ліхтарів. По той бік вулиці було припарковане самотнє патрульне авто. Двигун працював, і вона побачила за кермом силует патрульного. Підняла руку, вітаючись.

Той помахав у відповідь.

«Немає причин нервуватися, — думала докторка Айлс, рушаючи вперед. — Моє авто трохи далі, поблизу коп». І Сансоне теж був неподалік. Вона озирнулася й побачила, що він стоїть на сходах, дивлячись на неї. Менше з тим Мора дістала ключі від машини, тримаючи пальця біля кнопки тривоги. Ідучи тротуаром, вона проглядала вікна, чи не ворушиться за ними щось. Тільки сівши в автомобіль і замкнувши його, вона відчула, як спадає напруження.

«Час їхати додому. І випити чогось міцного».

Увійшовши до себе, побачила, що на автовідповідачі є два повідомлення. Спочатку Мора пішла до кухні, налила собі брендї, а тоді повернулася до вітальні, сьорбаючи напій, і натиснула відтворення. Звук першого голосу змусив її завмерти.

«Це Деніел. Байдуже, чи пізно буде, коли ти отримаєш це повідомлення, — зателефонуй мені, будь ласка. Нестерпно думати, що ми з тобою... — Пауза. — Моро, нам треба поговорити. Зателефонуй мені».

Вона не ворухнулася. Стояла, стискаючи склянку заанімілими пальцями, коли ввімкнулося друге повідомлення.

«Докторко Айлс, це Ентоні Сансоне. Хотів переконатися, що ви дісталися дому. Будь ласка, перетелефонуйте мені, гаразд?»

Автовідповідач замовк. Мора набрала повітря, потягнулася до телефона й набрала номер.

— Резиденція Сансоне. Джеремі слухає.

— Це докторка Айлс. Можете...

— Вітаю, докторко Айлс. Я передам йому слухавку.

— Просто повідомте, що я вдома.

— Я знаю, що він дуже хотів сам з вами поговорити.

— Немає сенсу його турбувати. Добраніч.

— Добраніч, докторко.

Вона повісила слухавку й затрималася над телефоном, вагаючись, чи робити другий дзвінок.

Різкий удар на ґанку змусив Мору різко випростатися. Вона пішла до дверей, увімкнула на ґанку світло. Надворі вітер носив тонкий, мов порох, сніг. Під дверима лежала бурулька, розколота на сьайливі шматки, мов розбитий кинджал. Мора вимкнула світло, але затрималася біля вікна, дивлячись, як повз будинок проїздить вантажівка комунальної служби й сипле пісок на крижану дорогу.

Тоді повернулася до дивана й, дивлячись на телефон, допила рештки бренді.

«Моро, нам треба поговорити. Зателефонуй мені».

Вона поставила склянку на стіл, вимкнула лампу й пішла спати.

13

22 ЛИПНЯ. Фаза Місяця: перша чверть.

Тітка Емі стоїть біля плити, помішує рагу. Обличчя в неї задоволене, мов у корови. У цей похмурий день, коли на заході збираються темні хмари, їй, здається, байдуже до гуркотіння грому. У світі моєї тітки всі дні сонячні. Вона не бачить зла, не страшилась зла. Схожа на худобу, що жиріє на конюшині на фермі далі дорогою, на худобу, яка нічого не знає про бійню. Сяйво власного задоволення заважає їй бачити безодню просто під ногами.

Вона зовсім не така, як моя мати.

Тітка Емі відвертається від плити й каже:

— Обід майже готовий.

— Я накрию на стіл, — пропоную я, і вона спалахує вдячною усмішкою.

Її так легко потішити.

Я розкладаю на столі тарілки й серветки, виделки кладу зубцями донизу, по-французьки, і відчуваю її люблячий погляд. Вона бачить тихого милого хлопця; сліпа до того, хто я насправді такий.

Тільки моя мати знає. Вона відстежила наш родовід аж до гіксосів¹, які правили Нижнім Єгиптом у ті часи, коли Бог Війни

¹ Гіксоси — кочові племена, що захопили владу в Нижньому Єгипті в XVIII—XVI ст. до н.е. та встановили свою, XV династію єгипетських фараонів.

був священним. «У твоїх жилах тече кров прадавніх мисливців, — сказала моя мати. — Але краще про неї не говорити, люди не зрозуміють».

Коли ми сідаємо за стіл, я майже не розмовляю. Родинних теревенів досить, щоб заповнити будь-яку тишу. Вони балакають про те, що Тедді робив сьогодні на озері, що Лілі чула, коли була в Лорі-Енн. Який гарний урожай томатів чекає на них у серпні.

Після обіду дядько Пітер каже:

— Хто хоче до міста по морозиво?

Я один вирішую лишитися вдома.

Дивлюся з дверей, як їхнє авто їде геть. Щойно воно зникає за пагорбом, піднімаюся нагору, до спальні дядька й тітки. Я чекав нагоди дослідити її. У кімнаті пахне лимонним поліролем для меблів. Ліжко охайно застелене, але є й сліди безладу — дядькові джинси на стільці, кілька журналів на нічному столику — на підтвердження того, що тут живуть люди.

Відкривши аптечку в їхній ванні, між звичних пігулок від головного болю та капсул від застуди я знаходжу рецепт дворічної давнини, виписаний лікареві Пітеру Солу: «Валіум, 5 мг. Одна таблетка тричі на день, якщо є біль у спині».

У пляшечці ще принаймні дюжина таблеток.

Повертаюся до спальні. Висуваю шухляди комоду й бачу, що моя тітка носить бюстгальтери розміру 80В й бавовняну білизну, а дядько — сімейні труси. У нижній шухляді лежить ключ. Для дверей він надто маленький. Здається, я знаю, що ним відімкнути.

Внизу, в дядьковому кабінеті, я приміряю ключ до замка, і дверцята шафи відчиняються. На полиці лежить пістолет. Старий, він успадкував його від батька — тільки тому й не позбувся. Він ніколи його не дістає; гадаю, він його трохі побоюється.

Замикаю шафу, повертаю ключ до шухляди.

За годину чую, як підїжджає їхнє авто, й спускаюся привітатися, коли вони заходять у дім.

Тітка Емі всміхається, побачивши мене.

— Так прикро, що ти з нами не поїхав. Зовсім знудився тут?

14

Лілі Сол розбудило вищання гальм вантажівки. Вона підвела голову, застогнала від болю в шиї та, кліпаючи, сонно глянула у вікно, на сільський пейзаж. Вставало сонце, і ранковий туман золотою імлюю огортав виноградники на пагорбах та вкриті росою садки. Лілі сподівалася, що бідолашні Паоло та Джорджіо потрапили в таке ж прекрасне місце. Якщо хтось заслуговував на місце в раю, то це вони.

«Але я не зустрінуся з ними там. Ось мій останній шанс на рай, тут і тепер. Мить миру, безмежно солодка, бо я знаю, що довго вона не триватиме».

— Прокинулася нарешті, — мовив водій італійською, вивчаючи її темними очима.

Вчора, коли він зупинився на дорозі за Флоренцією, щоб підвезти її, вона не дуже його роздивилася. А тепер, коли кабіну заливало світло ранку, побачила грубі риси обличчя, навислого лоба, щетину на щоках. О, і цей погляд — вона чудово його розуміла. «Так чи ні, синьйорино?» Американські дівчата доступні. Підвезеш, запропонуєш у себе зупинитися, і буде секс.

«Ага, авжеж», — подумала Лілі. Не те щоб вона ніколи не спала з одним-двома незнайомцями. Чи й трьома, у відчайдушні часи. Але ті чоловіки були не без шарму й пропонували те, чого вона страшенно потребувала тоді, — не прихисток, а вітху чоловічих обіймів. Шанс насолодитися короткою приємною оманною: наче хтось спроможний її захистити.

— Якщо тобі треба десь зупинитися, — мовив водій, — я маю квартиру в місті.

— Дякую, не треба.

— Маєш куди піти?

— У мене тут... друзі. Запропонували пожити в них.

— Яка адреса? Підкину тебе аж туди.

Він знав, що вона бреше. Перевіряв її.

— Чесно, — сказав водій. — Без проблем.

— Просто зупинися біля вокзалу. Вони живуть поблизу.

Чоловік знову пожирав її поглядом. Його очі Лілі не сподобалися. Жінка бачила в них підступність, наче м'який блиск луски змії, яка може напасти в будь-яку мить.

Та раптом він знизав плечима й вишкірився, наче йому було зовсім байдуже.

— Раніше бувала в Римі?

— Так.

— Дуже добре розмовляєш італійською.

«Не досить добре, — подумала Лілі. — Варто розтулити рота, і всі розуміють, що я чужоземка».

— Ти в місто надовго?

— Ще не знаю.

«Поки не стане небезпечно. Поки не спланую наступний крок».

— Якщо буде потрібна допомога, зателефонуй мені. — Він дістав з кишені сорочки візитівку, передав їй. — Там мій мобільний.

— Яюсь наберу, — пообіцяла вона й поклала візитівку до наплічника. Хай плекає собі цю фантазію. Буде менше клопоту, коли вона піде.

У Римі, біля вокзалу Терміні, вона вибралася з вантажівки, помахала на прощання. Переходячи дорогу до вокзалу, відчувала на собі його погляд. Не озираючись, пішла до

приміщення. Там визирнула з вікна й побачила, що вантажівка так і стоїть там, чекає. «Їдь уже, – подумала. – Забирайся геть».

Ззаду підїхало таксі, заревло клаксоном. Тільки тоді вантажівка рушила з місця.

Лілі вийшла з вокзалу й попрямувала на площу Республіки, де зупинилась, ошелешена натовпом, спекою, гамором, вихлопами автівок. Перш ніж виїхати з Флоренції, вона змогла зупинитися біля банкомата й зняти три сотні євро, тож зараз почувалася заможною. Якщо не розкошувати, цієї готівки вистачить на два тижні. Харчуватися хлібом, сиром і кавою, зупинятись у найдешевших гостелах. У цьому районі є дешеве житло. А зважаючи на те, скільки іноземних туристів юрмиться біля вокзалу, вона легко зникне в натовпі.

Але мусить бути обережна.

Зупинившись біля крамнички з усіляким мотлохом, Лілі замислилася: як найпростіше змінити зовнішність? Пофарбуватися? Ні. У країні темнокосих красунь краще лишатися брюнеткою. Певно, змінити одяг. У неї надто американський вигляд. Обміняти джинси на дешеву сукенку. Вона ввійшла до брудної крамнички й за пів години вийшла, вбрана в блакитну бавовняну сукню.

У нападі екстравагантності жінка пригостилася великою порцією спагеті болоньезе – перша гаряча страва за два дні. Соус був посередній, спагеті – водянисті й переварені, але Лілі поглинула все, підбрала останні шматочки м'яса черствим хлібом. Тоді, наївшись, втомлена спекою, сонно рушила на пошуки готелю. Знайшла його на брудній вулиці збоку площі. Біля входу якісь пси лишили смердючі сувеніри, у вікнах розвівалася випрана білизна, над смітником, переповненим відходами й битим склом, дзижчали мухи.

Ідеально.

Кімната, яку вона зняла, виходила на тінистий внутрішній дворик. Розстібаючи сукню, вона стежила, як хирлявий кіт ганяв щось надто маленьке, непомітне оку. Шмат мотузки? Приречену мишу?

Лілі роздягнулася до білизни, впала на грудкуватий матрац, вслухаючись у гуркіт віконних кондиціонерів, клаксони та ревіння автобусів Вічного міста. «У місті на чотири мільйони людей можна добре сховатися, — подумала вона. — Тут мене не так легко буде знайти. Навіть дияволу».

15

Едвіна Фелвей жила в передмісті Ньютона. Її дім стояв на краю засніженої території заміського клубу «Бреберн» з видом на східний рукав Чізкейк-Брук, який зараз нагадував блискучу крижану стрічку. Хоча цей будинок не належав до найбільших на вулиці розкішних маєтків, з-поміж статечних сусідів його вирізняла чарівна ексцентричність. Густі лози гліцинії чіплялися за кам'яні стіни, мов покручені артритом пальці, й чекали на весну, що зігріє вузлуваті суглоби й дасть життя квіту. Великий круглий вітраж в одному з фронтонів дивився пильним барвистим оком. Під гостроверхим шиферним дахом гострими іклами висіли бурульки. У передньому дворі гордовито піднімали вкриті кригою голови скульптури, мовби прокидаючись від зимового сну: крилата фея, заморожена в польоті, дракон, тимчасово позбавлений вогняного подиху, струнка діва з квітчастим вінком на чолі, який зима перетворила на корону з пролісків.

— Що скажеш? — спитала Ріццолі, дивлячись на будинок з вікна машини. — Два мільйони? Два з половиною?

— У такому районі, біля полів для гольфу? Я сказав би, що всі чотири, — відповів Баррі Фрост.

— За дивний старий будинок?

— Не думаю, що він такий уже старий.

— Ну, хтось завдав собі клопоту, роблячи його старим на вигляд.

— Я сказав би, що він атмосферний.

— Саме так. Житло для сімох гномів.

Джейн звернула на під'їзну доріжку, припаркувалася біля фургона. Вийшовши на добре посипану піском бруківку, помітила табличку «Інвалід» на приладовому щитку. Зазирнувши в заднє вікно фургона, побачила підйомник для візка.

— Агов! Це ви детективи? — пролунав гучний голос.

Жінка, яка махала їм із ґанку, була цілком здорова.

— Місіс Фелвей? — спитала Джейн.

— Так. А ви, певно, детектив Ріццолі.

— А це мій напарник, детектив Фрост.

— Обережно на бруківці, там слизько. Я намагаюся стежити, щоб для відвідувачів було посипано піском, але практичного взуття ніщо не замінить.

Піднімаючись сходами, щоб потиснути жінці руку, Джейн завважила, що слово «практичний» цілком пасувало до всього гардеробу Едвіни Фелвей. На ній був мішкуватий твідовий піджак, шерстяні штани й гумові чоботи — вбрання англійки з провінції. Вона взагалі повністю дотримувалася цієї ролі, від акценту до зелених садових чобіт. Хоча їй було років шістьдесят, вона була міцна й пряма, мов дерево; приємне обличчя розчервонілося від морозу, плечі були широкі, наче чоловічі. Сиве волосся, охайно підстрижене під горщик, утримували заколки з черепахової кістки, відкриваючи обличчя з виразними вилицями й прямим поглядом синіх очей. Потреби в макіяжі ця жінка не мала — і без того мала приголомшливий вигляд.

— Я поставила чайник, — оголосила Едвіна, запрошуючи детективів до будинку. — Якщо вам раптом захочеться чаю.

Вона зачинила двері, зняла чоботи й сунула ноги в поношені капці. З другого поверху долинув завзятий гавкіт. Судячи зі звуку — великі пси.

— О, я їх у спальні замкнула. З чужинцями вони не дуже виховані. Та й доволі грізні.

— Нам роззутися? — запитав Фрост.

— Боже, та не зважайте. Пси бігають сюди-туди, пісок носять, то я за підлогу не переживаю. Давайте сюди ваш одяг.

Знімаючи куртку, Джейн не могла втриматися й не витріщатися на вигин стелі над головою. Відкриті крокви скидалися на балки в середньовічному залі. Льодяниково сяяло вітражне вікно, яке вона помітила ще з вулиці. Усюди, на кожній стіні, впадали в око якісь цікавинки. Ніша з дерев'яною Мадонною, оздобленою позолоченим листям і кольоровим склом. Російський православний триптих, розфарбований самоцвітними кольорами. Різьблені статуетки тварин і тибетські молитовні шалі, ряд середньовічних дубових церковних лав. Під однією стіною височів аж до самої стелі індіанський тотемний стовп у два поверхи заввишки.

— Ого, — не стримався Фрост. — Цікаве у вас тут місце, мем.

— Мій чоловік був антропологом і колекціонером, аж поки не скінчилося місце для його колекцій. — Жінка махнула на орлячу голову, що дивилася на них з тотемного стовпа. — Ця штука була його улюбленою. У коморі ще більше такого. Коштує, певно, чимало, але я звикла до кожного з цих страхопудал і не можу себе змусити від них відмовитися.

— А ваш чоловік...

— Помер. — Вона сказала це не вагаючись, просто констатувала факт. — Він був старший за мене, я вже давно вдова. Але ми провели разом непогані п'ятнадцять років.

Едвіна повісила їхній одяг, і Джейн краєм ока помітила в захарашеній шафі ціпок чорного дерева з наверхшам — людським черепом. «Яка гидота, — подумала вона. — Я б таке давно викинула».

Господиня зачинила шафу й подивилася на них.

— Певна, детективи, у вас повно роботи з цим розслідуванням. Тож ми подумали й вирішили полегшити вам життя.

— Полегшити? — перепитала Ріццолі.

На кухні завищав чайник, Едвіна зиркнула в коридор.

— Ходімо до кухні, — запропонувала вона й повела їх, човгаючи ношеними капцями по втомленій дубовій підлозі. — Ентоні попередив, що у вас буде чимало запитань, тож ми склали для вас повний графік. Записали все, що згадали про вчорашній вечір.

— Містер Сансоне обговорював це з вами?

— Телефонував учора, розповісти про те, що сталося, після того як я пішла.

— Це дарма. Було б краще, якби ви з ним цього не обговорювали.

Едвіна зупинилася.

— Чому? Щоб ми підходили до цього наосліп? Якщо ми хочемо стати поліції в пригоді, маємо бути певні щодо фактів.

— Я хотіла б мати неупереджені й незалежні свідчення.

— Повірте, члени нашої групи досить незалежні. Кожен має власну думку, Ентоні не допустив би іншого. Саме тому ми так добре працюємо разом.

Чайник раптом припинив верещати, жінка глянула в бік кухні.

— О, то він його зняв, — мовила вона.

«Він? Хто ще тут є?»

Едвіна поспішила до кухні, почувся її голос.

— Залиш це на мене.

— Усе гаразд, Вінні, я вже залив чай. Ти ж хотіла «ірландський сніданок», так?

Чоловік сидів в інвалідному візку спиною до гостей. Ось і той, кому належав фургон біля будинку. Він розвернувся привітати їх, і Джейн побачила копицю м'якого темного волосся й окуляри в товстій черепаховій оправі. Сірі очі диви-

лися на неї зосереджено й допитливо. З вигляду він годився на сина Едвіна: років двадцять п'ять, не старший. Але вимову мав американську й не було родинної схожості між міцною здоровою жінкою та цим блідим молодиком.

— Дозвольте вас познайомити, — мовила Едвіна. — Це детектив Фрост та детектив Ріццолі. А це — Олівер Старк.

Джейн похмуро глянула на молодика.

— Ви вчора були в гостях у маєтку Сансоне.

— Так. — Олівер помовчав, вивчаючи її обличчя. — Це проблема?

— Ми сподівалися поговорити з вами окремо.

— Вони не раді тому, що ми вже обговорили цю справу поміж собою, — пояснила йому Едвіна.

— Вінні, хіба ж я про це не попереджав?

— Але ж виходить значно ефективніше, коли ми збираємо всі подробиці. Економимо всім час.

Едвіна підійшла до столу, згребла на купу гору газет, від «Бангкок Пост» до «Айрїш Таймс», перенесла їх на робочий стіл, дістала два стільці.

— Ну ж бо, сідайте. Піду принесу досьє.

— Досьє? — знову перепитала Джейн.

— Звісно ж ми вже завели досьє. Ентоні вирішив, що вам теж потрібні примірники.

Вона широкими кроками вийшла з кухні й загупала сходами вгору.

— Скидається на могутнє дерево, правда ж? — завважив Олівер. — Не знав, що англійки такі виростають.

Він під'їхав до кухонного столу, жестом запросив їх приєднуватися.

— Розумію, це суперечить усім вашим поліційним віруванням — ви за окреме опитування свідків, усе таке. Але так справді ефективніше. Плюс ми зранку мали конференц-

розмову по телефону з Готтфрідом, тож матимете три свідчення за раз.

— Ви про Готтфріда Баума? — уточнила Ріццолі. — Це четвертий гість?

— Так. Він учора мав повертатися до Брюсселя, тому вони з Едвіною рано поїхали. Ми зв'язалися з ним кілька годин тому, звірили факти. Наші спогади здебільшого однакові. — Він мляво всміхнувся Джейн. — Чи не перший на моїй пам'яті випадок, коли ми всі в чомусь згодні.

Детектив зітхнула.

— Розумієте, містере Старку...

— Ніхто мене так не кличе. Я Оллі.

Джейн сіла так, щоб їхні очі були на одному рівні. Він зустрів її погляд трохи насмішкувато, наче промовляючи: «Я розумник і знаю це. Точно розумніший за деяких представниць поліції». Її дратувало те, що він, напевно, мав рацію. На вигляд був типовим геніальним хлопчиком, з яким не хочеться сидіти поруч на математиці. Такі здають свою контрольну з алгебри, поки всі інші б'ються над першою задачею.

— Ми не намагаємося зіпсувати ваш традиційний протокол, — сказав Олівер. — Просто хочемо допомогти. І можемо, якщо працюватимемо разом.

Нагорі загавкали пси, застукотіли пазурами по підлозі, тоді Едвіна цитьнула на них, гупнули двері.

— Ви можете допомогти, відповівши на наші запитання, — сказала Джейн.

— Здається, ви не розумієте.

— Чого ж я не розумію?

— Того, якими корисними ми можемо бути. Наша група.

— Авжеж. Містер Сансоне розповів про ваш невеличкий клуб борців зі злочинністю.

— Це товариство, а не клуб.

— А яка різниця? — спитав Фрост. Олівер глянув на нього.
— Це серйозно, детективе. Нас багато по всьому світу. І ми не аматори.

— Ви професіональний правоохоронець, Оллі? — запитала Джейн.

— Я математик. Але насправді мене цікавить символіка.

— Перепрошую?

— Я тлумачу символи. Походження й значення, очевидне й приховане.

— Ага. А місіс Фелвей?

— Вона антрополог. Нещодавно приєдналася до нас. Має чудові рекомендації від нашого лондонського філіалу.

— А містер Сансоне? Він точно не з правоохоронців.

— А міг би бути.

— Він назвався професором на пенсії. Сказав, що викладав історію в Бостонському коледжі. Як на мене, не схоже на копа. Олівер засміявся.

— Ентоні завжди применшує свою значущість. Такий уже характер.

До кухні повернулася Едвіна з текою.

— У кого, Оллі?

— Це ми про Ентоні. Поліція вважає його просто професором коледжу на пенсії.

— Йому так подобається. — Едвіна сіла. — Зайвий розголос може нашкодити.

— Що нам варто про нього знати? — запитав Фрост.

— Ну, як ви знаєте, він доволі заможний, — відповіла Едвіна.

— Це було очевидно.

— Я про серйозні статки. Той дім на Бікон-Гілл — ніщо порівняно з його маєтком у Флоренції.

— Чи будинком у Лондоні, — додав Олівер.

— І це мусить нас вразити? — спитала Джейн.

Едвіна відповіла холодним поглядом.

— Самі гроші нечасто вражають. Йдеться про те, що люди на робить з ними. — Вона поклала теку на стіл перед Джейн. — Це вам, детективе.

Ріццолі розгорнула теку. На першій же сторінці була охайно набрана хронологія подій минулого вечора згідно зі спогадами трьох гостей — Едвіни, Олівера та загадкового Готтфріда Баума.

«(час указано приблизно)

18:00 Прибуття Едвіни та Готтфріда

18:15 Прибуття Олівера Старка

18:20 Прибуття Джойс О'Доннел

18:40 Джеремі подає першу страву»...

Вони вказали повне меню. Після консоме подали заливне з лосося з молодим салатом. Далі яловиче філе з хрусткою картоплею. Портвейн, на закуску — сир реблошон. І, нарешті, торт «Захер» зі збитими вершками до кави.

О двадцять першій тридцять Едвіна з Готтфрідом разом вирушили до аеропорту Логан, де він сів на рейс до Брюсселя.

О двадцять першій сорок п'ять Олівер поїхав з Бікон-Гілл додому.

— Це все, що ми згадали щодо часу, — мовила Едвіна. — Намагалися бути якнайточнішими.

«Аж до консоме», — подумала Джейн, продивляючись хронологію. В ній не було нічого особливо помічного, повторювалась інформація, яку надали до того Сансоне з дворецьким, але з додатковими кулінарними подробицями. Загальна картина була та сама. Зимовий вечір. Протягом двадцяти хвилин на Бікон-Гілл прибувають четверо гостей. Господар пригощає їх вишуканою вечерею, і вони, сьорбаючи вино, обговорюють злочини дня, навіть не уявляючи, що надворі, у вимороженому саду за будинком, убивають жінку.

«Той іще клуб борців зі злочинністю. Жодної користі з цих аматорів».

Наступна сторінка містила лише одну літеру, «М» готичним шрифтом. Під нею — напис від руки: «Олівере, твій висновок? Е.С.». Ентоні Сансоне? Джейн перегорнула сторінку й побачила фото, яке негайно впізнала: символи, намальовані на задніх дверях Сансоне.

— Це з учорашнього місця злочину, — сказала вона. — Звідки це у вас?

— Ентоні надіслав зранку. Одна з його учорашніх фотографій.

— Це зображення не для поширення, — мовила Ріццолі. — Це доказ.

— І дуже цікавий доказ, — завважив Олівер. — Ви ж знаєте про значення цих символів?

— Вони сатанинські.

— О, це ж автоматична відповідь. Бачите на місці злочину дивні символи й одразу припускаєте, що це робота якогось гидкого культу сатаністів. Улюблені злочинці громадськості.

Фрост запитав:

— Гадаєте, це щось інше?

— Я не кажу, що це не може бути культ. Сатаністи використовують перевернутий хрест на позначення Антихриста. І те вбивство на Святвечір, там, де було обезголовлення, на підлозі навколо голови було намальоване коло. І згорілі свічки. Це точно нагадує сатанинський ритуал.

— Звідки ви все це знаєте?

Олівер глянув на Едвіну.

— Вони справді вважають нас такими нетямущими?

— Байдуже, звідки ми знаємо подробиці, — мовила Едвіна. — Факт у тому, що нам відомо про справу.

— То що скажете про цей символ? — вказав на фото Фрост. — Той, що схожий на око? Він теж сатанинський?

— Не обов'язково, — відповів Олівер. — Спочатку зважимо на те, що ви бачили на Святвечір. Там було коло червоною крейдою, в яке він поклав відрізану голову жертви. І п'ять свічок по периметру.

— І це означає?

— Ну, самі собою кола — доволі примітивні символи й доволі універсальні. Вони можуть означати будь-що. Сонце, місяць. Захист. Вічність. Переродження. Цикл життя. І так, їх використовують сатанинські культу на позначення жіночого сексуального органа. Ми не можемо сказати, що з цього воно означало для людини, яка намалювала його тієї ночі.

— Але воно могло мати сатанинське значення, — мовив Фрост.

— Авжеж. А п'ять свічок могли представляти п'ять кінців пентаграми. Тепер подивімося на те, що було намальовано вчора в Ентоні на дверях. — Він указав на фотографію. — Що ви тут бачите?

— Око.

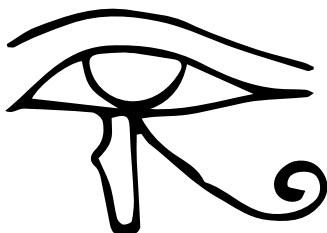
— Розкажіть мені про це око.

— Воно наче зі сльозою. І внизу стирчить вія.

Олівер дістав з кишені сорочки ручку, перегорнув аркуш на чистий бік.

— Я намалюю чіткіше, щоб ви бачили, які окремі елементи містить цей символ.

Він відтворив малюнок на аркуші:

— Однаково схоже на око, — зауважив Фрост.

— Так, але всі ці подробиці — вія, сльоза — роблять це око дуже особливим. Цей символ називається уджат. Експерти з сатанинських культів можуть сказати, що це символ всевидючого ока Люцифера. Сльоза позначає його скорботу за душами поза межами його впливу. Деякі шанувальники теорії змови стверджують, що саме цей символ друкують на американській валюті.

— Тобто на верхівці піраміди?

— Саме так. Це так званий доказ того, що світовими фінансами керують ті, хто вклоняються Сатані.

— Отже, повертаємося до сатанинських символів, — сказала Джейн.

— Це одна інтерпретація.

— Які ж інші?

— Цим символом також послуговується прадавнє братерство вільних каменярів, чи то пак масонів. У цьому випадку символ має доволі невинне значення. У них це око позначає просвітлення.

— Пошук істини, — додала Едвіна. — Йдеться про розкриття таємниць майстерності.

— Хочете сказати, що вбивця — масон? — мовила Джейн.

— Боже правий, ні! — заперечив Олівер. — Я зовсім не це маю на увазі. Бідолашних масонів постійно в чомусь звинувачують, навіть не повторюватиму всього цього тут. Вважайте, що я просто читаю вам невеличку лекцію з історії. Розумієте, інтерпретація символів — це моя спеціалізація. Я намагаюся пояснити, що цей символ, уджат, вельми старий. Його роками використовували з різною метою. Для деяких людей його значення священне. Для інших — жаске, це символ зла. Але оригінальне значення в часи прадавнього Єгипту було не загрозливим і доволі практичним.

– То що він означав?

– Він уособлював око Гора, бога сонця. Гора зазвичай зображують на картинах та в скульптурах з головою сокола на тілі людини. Його земним утіленням був фараон.

Ріццолі зітхнула.

– То цей символ може бути сатанинським або ж говорити про просвітлення. Чи позначати око єгипетського бога з пташиною головою.

– Є ще один варіант.

– Так і знала.

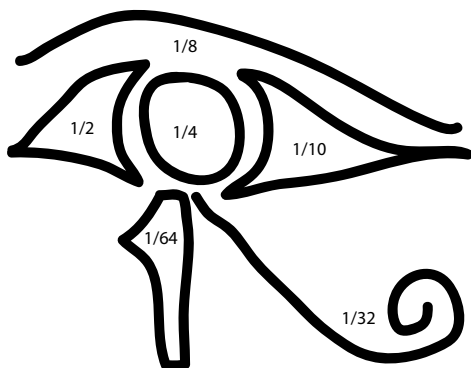
Олівер знову взяв ручку й намалював ще один варіант ока.

– Цей символ почали використовувати в Єгипті близько 1200 року до н.е. Він представлений в ієратичному письмі.

– І це однаково око Гора? – спитав Фрост.

– Так, але завважте, що око складене з окремих секцій. Райдужка представлена цим колом, між двома половинками склери. Тоді маємо сльозу та вію, як ви це називаєте. Схоже на просто стилізований уджат, але насправді цей символ має дуже практичне, математичне використання. Кожна частина ока являє собою дріб.

Він дописав до малюнка цифри:

— Дроби отримуємо, ділячи наступні числа навпіл. Усе око являє собою ціле число, одиницю. Ліва половина склери уособлює одну другу, половину. Вія — одну тридцять другу.

— Це все до чогось веде? — спитала Джейн.

— Авжеж.

— А саме?

— В оці може бути зашифроване повідомлення. На першому місці злочину відрубана голова була оточена колом. На другому маємо уджат на дверях. Що, як ці два символи пов'язані? Що, як один має бути ключем до потлумачення другого?

— Математичним ключем?

— Так. І коло в першій справі представляє елемент уджата.

Джейн насупилася, дивлячись на малюнки Олівера, на цифри, які він накидав у різних секторах усевидючого кола.

— Хочете сказати, що коло на першому місці вбивства насправді мало б бути райдужкою.

— Так. І воно має значення.

— Тобто уособлює собою число? Дріб.

Вона підвела погляд до Олівера й побачила, що той хилиться до неї, а бліді щоки горять захватом.

— Саме так, — погодився він. — І який це дріб?

— Одна четверта, — сказала Джейн.

— Правильно, — усміхнувся молодик. — Правильно.

— Одна четверта від чого? — запитав Фрост.

— О, цього ми ще не знаємо. Може йтися про чверть місяця. Чи одну з чотирьох пір року.

— Або ж це може означати, що він завершив лише чверть свого завдання, — припустила Едвіна.

— Так, — погодився Олівер. — Можливо, так він каже нам, що будуть іще вбивства. Що всього він запланував їх чотири.

Джейн подивилася на Фроста.

— Стіл було накрито на чотирьох.

У подальшій тиші дзвінок мобільного Джейн прозвучав несподівано й голосно. Вона впізнала номер лабораторії криміналістів, тож негайно відповіла.

— Ріццолі.

— Привіт, детективе. Це Ерін з трасології. Я щодо того червоного кола на підлозі кухні.

— Так, ми саме зараз про нього говоримо.

— Я порівняла пігмент із символами з Бікон-Гілл, з малюнками на дверях. Пігменти сходяться.

— Тобто наш злочинець в обох випадках користувався однією червоною крейдою.

— Ну, саме тому я й телефоную. Це не крейда.

— А що ж?

— Дещо значно цікавіше.

16

Криміналістична лабораторія містилась у південному крилі «Шредер Плази», на тому ж поверсі, що й кабінети відділу розслідування вбивств. Джейн з Фростом проминули вікна, що виходили на пошарпаний і похмурий район Роксбері. Сьогодні сніг укрив усе білим покривом, очистив навіть небо, зробив повітря прозорим. Однак Джейн хіба що кинула погляд на цей кришталевий небокрай, зосередившись на кімнаті S269, де була трасологічна лабораторія.

Криміналістка Ерін Волчко вже чекала на них. Щойно детективи ввійшли до кімнати, вона рвучко розвернулася від мікроскопа, над яким сиділа, й схопила теку зі столу.

— Мусите виставитися, — сказала вона. — З цим довелось попрацювати.

— Ти завжди так кажеш, — завважив Фрост.

— Але цього разу — серйозно. Думала, цей буде найпростішим з усіх доказів із першого місця злочину, а натомість довелось носитися тут як скаженій, щоб зрозуміти, чим же намалювали те коло.

— Не простою крейдою, — припустила Джейн.

— Ні. — Ерін передала їй документи. — Дивіться.

Ріццолі розгорнула звіт. На першій сторінці побачила знімки червоних плям на розмитому тлі.

— Я почала зі світлової мікроскопії великого збільшення, — почала розповідати Ерін. — Від шестисот до тисячі разів. Оці

плями — частинки пігменту, яким було намальовано те червоне коло на підлозі кухні.

— І що це означає?

— Кілька речей. Тут видно різний ступінь забарвленості, тож частинки неоднорідні. Індекс рефракції теж змінюється, від 2,5 до 3,01, до того ж численні частинки — двозаломні.

— Тобто?

— Це безводні частинки оксиду заліза — цілком звичайна речовина, багато де в світі трапляється. Саме вона надає глині характерних відтінків і використовується художниками для отримання червоного, жовтого й коричневого кольорів.

— Наче нічого особливого.

— От і я так думала, аж поки не копнула глибше. Я припустила, що ці частинки — зі шматка крейди чи пастельного олівця, тож порівняла їх зі зразками з двох місцевих художніх крамниць.

— Збіги є?

— Жодного. Під мікроскопом різниця очевидна. По-перше, червоні гранули пігменту в пастельних олівцях показали значно менше різноманіття кольору та індексу рефракції. Це тому, що безводний оксид заліза в наш час переважно синтетичний, його виробляють, а не видобувають із землі. Зазвичай застосовують сполуку під назвою «червоний марс», суміш оксидів заліза та алюмінію.

— А ці гранули пігменту на фото не синтетичні?

— Ні, це природний безводний оксид заліза. Також називається гематитом, від слова «кров» грецькою, бо іноді він буває червоним.

— Природний використовується в художньому знарядді?

— Ми знайшли кілька особливих марок крейди та пастельних олівців з натуральним гематитом. Одначе крейда містить карбонат кальцію. А до промислово вироблених пастельних олівців зазвичай додають натуральний клей, щоб скріпити пігмент, —

якийсь крохмаль, типу метилової целюлози, чи трагакантову камедь. Замішують пасту й пропускають через форму, щоб отримати олівці. У зразках з місця злочину немає слідів трагаканту чи будь-якого крохмалю. І карбонату кальцію не досить, щоб пігмент походив з кольорової крейди.

— Тож маємо справу з чимось таким, чого в художній крамниці не купиш.

— Не в нас.

— То звідки ця червона штука?

— Власне, поговорімо про червону штуку. Про те, що воно таке взагалі.

— Ти сказала — гематит.

— Так, безводний оксид заліза. Але в складі кольорової глини він зветься інакше — вохрою.

Втрутився Фрост:

— Це ж нею індіанці розмальовували обличчя?

— Людство користується вохрою принаймні триста тисяч років, її знаходили навіть у печерах неандертальців. Червона вохра по всьому світу використовувалась у поховальних церемоніях, можливо через схожість із кров'ю. Її знаходять у печерних малюнках кам'яного віку й на стінах Помпей. У давнину нею розмальовували тіла, прикрашаючи або ж ідучи на війну. І використовували в магічних ритуалах.

— І в сатанинських церемоніях також?

— Це колір крові. Він має символічну силу в усіх релігіях. — Криміналістка помовчала. — Та в цього вбивці неординарні смаки.

— Це ми вже знаємо, — завважила Джейн.

— Я маю на увазі, що він знається на історії. Бере для ритуальних малюнків не звичайну крейду, а примітивний пігмент, яким користувались у палеоліті. Його на подвір'ї не накопаєш.

— Але ж ти сказала, що червона вохра міститься у звичайній глині, — сказав Фрост. — То, може, і накопав.

— Ні, якщо його подвір'я десь поблизу. — Ерін кивнула на теку в руках Джейн. — Подивіться на результати хімічного аналізу, на те, що показала газова хроматографія та раманівська спектроскопія.

Ріццолі перегорнула сторінку, побачила роздрукований графік з численними спалахами.

— Поясниш, що тут до чого?

— Авжеж. Спочатку раманівську спектроскопію?

— Ніколи про неї не чула.

— Це археологічний метод для аналізу історичних артефактів. За допомогою світлового спектра речовини визначаються її властивості. Особливо цінне для археологів те, що сам артефакт при цьому залишається цілим, тож можна аналізувати пігменти на всьому, від обгорток мумій до Туринської плащаниці, жодним чином їх не пошкоджуючи. Я попросила доктора Ієна Мак-Евоя з факультету археології Гарварду проаналізувати результати спектроскопії, і він підтвердив, що зразок містить оксид заліза, плюс глину, плюс кремній.

— Це червона вохра?

— Так, червона вохра.

— Але ж ти це вже знала.

— Однаково було приємно отримати підтвердження. Тоді доктор Мак-Евой запропонував допомогти з відстеженням того, звідки походить саме ця конкретна червона вохра.

— Хіба це можливо?

— Метод ще на стадії дослідження, і в суді його за доказ не пропустять. Але докторові було цікаво, і він порівняв наш зразок із профілями вохри, зібраної по всьому світу. Він визначає концентрацію одинадцяти інших мікроелементів, таких як магній, титан та торій. Згідно з теорією, конкретне географічне походження відбивається у виразній комбінації мікроелементів. Це однаково що дивитися на зразки ґрунту з шини авто-

мобіля й знати, що його свинцево-цинковий профіль відповідає шахтарським регіонам Міссурі. У випадку з вохрою ми перевірємо зразок на вміст одинадцяти окремих складових.

— Саме тих мікроелементів.

— Так. І археологи уклали цілу бібліотеку місць видобування вохри.

— Навіщо?

— Це допомагає встановити походження артефактів. Наприклад, звідки походить пігмент Туринської плащаниці? З Франції чи Ізраїлю? Відповідь може допомогти зрозуміти, звідки сама плащаниця. Або прадавній наскельний малюнок — звідки художник узяв вохру? Якщо її джерело — за тисячу миль звідти, це свідчить про те, що або він сам подолав цю відстань, або існувала якась форма доісторичної торгівлі. Саме тому бібліотека джерел вохри така цінна. Вона дозволяє зазирнути в життя наших пращурів.

— То що відомо про наш зразок? — запитав Фрост.

— Що ж, — усміхнулась Ерін. — По-перше, він містить велику кількість діоксиду марганцю — п'ятнадцять відсотків, саме тому колір насичений, соковитий. Така ж пропорція марганцю — у червоній вохрі, якою користувались у середньовічній Італії.

— То вона італійська?

— Ні. Венеційці імпортували її. Коли доктор Мак-Евой порівняв повний склад мікроелементів, то побачив, що він збігається з одним конкретним місцем, де червону вохру видобували навіть нині. Це острів Кіпр.

— Мені потрібна мапа, — визнала Ріццолі.

Ерін указала на теку:

— Я саме роздрукувала її з Інтернету.

Джейн перегорнула сторінку.

— Гарзд, бачу. Середземне море, південніше Туреччини.

— Здається, з червоною крейдою йому було б простіше, — завважив Фрост.

— І значно дешевше. Ваш убивця використовує незвичайний пігмент із загадкового джерела. Можливо, у нього є зв'язки з Кіпром.

— Або ж він веде з нами якусь гру, — припустив Фрост. — Малює химерні символи, використовує химерні пігменти. Наче хоче задуриати нам голови.

Джейн вивчала мапу. Вона все думала про символ на дверях у саду Ентоні Сансоне. Уджат, всевидюче око. Вона подивилася на Фроста.

— Єгипет саме південніше Кіпру.

— Думаєш про те око Гора?

— А це що? — спитала Ерін.

— Символ з місця злочину на Бікон-Гілл, — відповіла Ріццолі. — Гор був єгипетським богом сонця.

— Це сатанинський символ?

— Ми не знаємо, що він означає для порушника, — мовив Фрост. — У кожного своя теорія. Він сатаніст. Він любитель історії. Або ж це просте звичайне безумство.

Криміналістка кивнула.

— Як із тим Сином Сема. Пам'ятаю, поліція чимало часу змарнувала на те, щоб дізнатися, хто ж той загадковий Сем. А виявилось, що це просто слухова галюцинація вбивці. Пес, що говорить.

Джейн згорнула теку.

— Знаєте, сподіваюся, що наш убивця теж псих.

— Чому? — запитала Ерін.

— Бо альтернатива лякає мене значно більше. Вона означає, що вбивця повністю при своєму глузді.

* * *

Джейн та Фрост сиділи в автомобілі, поки грівся двигун і дефростер очищував лобове скло. Якби ж так само просто

було розігнати туман, що ховав убивцю. Вона не могла скласти його образ, навіть приблизно не уявляла, який він на вигляд. Містик? Митець? Історик? «Знаю тільки, що він різник».

Фрост натиснув на газ, і вони влились у ряд машин, які рухалися значно повільніше, ніж звичайно, бо дорогу вкривала слизька крига. Небо було чисте, температура падала, тож вечір обіцяв бути найхолоднішим за цю зиму. В такий вечір треба сидіти вдома з мискою наваристого рагу, тож Ріццолі сподівалася, що сьогодні зло триматиметься подалі від вулиць.

Її напарник рушив на схід по Коламбус-авеню, тоді звернув до Бікон-Гілл, де вони планували ще раз глянути на місце злочину. Авто нарешті прогрілося, і Джейн жахала думка про те, щоб знову виходити на цей вітер, у двір Сансоне, досі поцяткований плямами мерзлої крові.

Вона завважила, що вони вже біля Массачусетс-авеню, і раптом сказала:

- Можеш звернути праворуч?
- Хіба ми не до маєтку Сансоне?
- Просто зверни.
- Як скажеш.

Фрост повернув.

- Їдь далі, в напрямку Олбані-стріт.
- До судмедекспертів?
- Ні.
- То куди ми їдемо?
- Ще кілька кварталів.

Джейн дивилася на зміну адрес на табличках, а тоді сказала:

- Стій. Зупинись.

І пильно вдивилася в інший бік вулиці.

Фрост підїхав до тротуару, звів брови.

- «Кінкос»?

— Тут працює мій тато. — Джейн глянула на годинника. — Майже полудень.

— Що ми робимо?

— Чекаємо.

— Ну тебе, Ріццолі. Це через твою матір?

— Ця історія псує мені життя просто зараз.

— Ну посварилися твої батьки. Буває.

— Зачекай, хай твоя матір до тебе переїде. Подивишся, чи сподобається це Еліс.

— Певен, усе минеться й твоя мама поїде додому.

— Якщо йдеться про іншу жінку — не минеться. — Вона раптом випросталася. — Ось він.

Френк Ріццолі вийшов з офісу «Кінкос» і застібнув куртку. Глянув на небо, помітно здригнувся й видихнув білу хмаринку.

— Здається, він іде обідати, — сказав Фрост. — Що тут не так?

— Ось, — тихо мовила Джейн. — Ось що не так.

За ним з дверей вийшла жінка з пишним білявим волоссям, у чорній шкіряній куртці й тісних синіх джинсах. Френк вишкірився і обійняв її за талію. Вони пішли вулицею, обійнявшись, геть від Джейн та Фроста.

— Якого дідька, — видихнула Джейн. — То це правда.

— Знаєш, краще нам просто поїхати звідси.

— Ти поглянь на них. Поглянь!

Фрост завів двигун.

— Я й сам не відмовився б від обіду. Може, поїдемо до...

Джейн пхнула дверцята й вийшла з машини.

— Ріццолі, ти чого?!

Вона перебігла вулицю й рушила слідом за батьком.

— Агов, — гукнула. — Агов!

Френк зупинився, рука впала з жінчиної талії. Він розвернувся й дивився, роззявивши рота, як підходить його дочка. Білявка не зрозуміла ситуації й продовжила чіплятися за Френ-

ка, поки він марно намагався вивільнитися. З відстані жінка здавалася привабливою, але зблизька Джейн побачила глибокі зморшки, що віялом розходилися від кутиків очей, і навіть щільний макіяж не міг їх приховати. До того ж на неї війнуло тютюновим димом. І ось на це купився Френк? На кудлату блонду? Людський еквівалент ретривера?

— Джейні, — мовив він. — Зараз не час...

— А коли час?

— Я тобі зателефоную, гаразд? Сьогодні все обговоримо.

— Френкі, любий, що відбувається? — втрутилася білявка.

«Не смій кликати його “Френкі”!» Джейн люто витріщилася на жінку.

— А тебе як звати?

Та випнула підборіддя.

— Сама хто така?

— Відповідай на запитання, чорт забирай!

— То змусь мене! — Жінка подивилася на Френка. — Хто це в біса така?

Френк торкнувся голови, застогнав, немов від болю.

— Дідько.

— Поліція Бостона, — промовила Джейн. Дістала посвідчення, сунула його білявці під носа. — Назвися.

Білявка на документ і не глянула, налякано дивилася на Джейн.

— Сенді, — пробелькотіла.

— Сенді, а далі?

— Гаффінгтон.

— Документи, — наказала Ріцолі.

— Джейні, — втрутився її батько. — Годі вже.

Сенді слухняно дістала гаманець, показала права.

— У чому ми винні? — Вона підозріло глянула на Френка. —

Що ти вже накоїв?

- Це просто маячня, — промовив він.
- І коли ця маячня скінчиться? — напосіла на нього дочка. — Коли ти подорослішаєш?
- То вже не твоя справа.
- Он як? Вона зараз сидить у мене в квартирі, певно, всі очі вже виплакала. А все тому, що ти свої клятві штани застібнути неспроможний.
- Вона? — перепитала Сенді. — Про кого це?
- Тридцять сім років шлюбу, і ти кидаєш її заради цієї колоди?
- Ти не розумієш, — відрубав Френк.
- О, я чудово розумію.
- Ти не уявляєш, як воно. Я все життя гарю наче проклятий. А хтось хіба що готує їй байдики б'є. Мені шістдесят один рік, і що я маю? Не думаєш, що я заслужив на те, щоб хоч трохи повеселитися?
- Думаєш, мамі весело?
- Це її проблема.
- І моя також.
- Ну, я тут ні до чого.
- Стоп, — втрутилася Сенді. — То це твоя дочка? Вона глянула на Джейн.
- Ти сказала, що ти коп.
- Вона справді коп, — зітхнув Френк.
- Ти їй серце розбиваєш, розумієш? — сказала Джейн. — Тебе це хоч трохи обходить?
- А моє серце? — перебила Сенді.
- Не зважаючи на білявку, Джейн не зводила очей з батька.
- Тату, я тебе просто не впізнаю. Раніше я тебе поважала, а тепер глянь на себе! Це просто жалюгідно. Ця блонда тільки дупою потрусилася, і ти вже як кобель за нею. О так, татку, піди потрахайся.
- Френк тицьнув у неї пальцем.

— Так! Годі!

— Думаєш, ця колода про тебе піклуватиметься, якщо заворієш, га? Думаєш, вона залишиться біля тебе? Чорт, та вона хоч готувати вміє?

— Як ти смієш?! — спалахнула Сенді. — Ти мене своїм значком злякати хотіла!

— Мама тебе прийме, тату, я це знаю. Поговори з нею.

— Те, що ти зробила, незаконно! Має бути! Це поліційне залякування!

— Я тобі покажу, що таке поліційне залякування, — огризнулася Джейн. — Напирай далі.

— І що ти зробиш, заарештуєш мене? — Сенді тиснула на неї, очі звузилися до густо вимашчених тушшю прорізів. — То давай. — Вона тицьнула пальцем у груди Джейн, штовхнула. — Не посмієш.

Далі Ріццолі діяла рефлекторно, ні на мить не замислилася — просто зреагувала. Вона схопила Сенді за руку, вивернула її. Крізь стукіт у вухах чула, як білявка верещить і лається. Як батько кричить:

— Припини! Припини, заради Бога!

Та Джейн суто машинально, не стримуючись штовхнула Сенді на коліна, як учинила б із будь-яким порушником. Однак цього разу нею керувала лють, змушувала викручувати жінці руку сильніше, ніж це було необхідно, щоб завдати їй болю. Принизити.

— Ріццолі! Господі Ісусе, годі вже!

Голос Фроста нарешті пробився крізь калатання серця. Вона різко відпустила Сенді й відступила, важко дихаючи. Подивилася на жінку, яка квилала на тротуарі. Френк опустився на коліна біля Сенді й допоміг їй підвестися.

— І що ти в біса робитимеш тепер? — спитав Френк дочку. — Заарештуєш її?

— Ти все бачив. Вона мене штовхнула.

— Вона засмучена.

— Вона перша почала.
— Ріццолі, — тихо втрутився Фрост. — Облиш це, гаразд?
— Я могла б її заарештувати, — сказала Джейн. — Могла б, чорт забирай.
— Так, гаразд, могла б, — погодився напарник. — Але ти справді цього хочеш?
Джейн видихнула.
— Маю нагальніші справи, — пробуркотіла вона. Тоді розвернулася й пішла до автівки.
Коли сіла всередину, її батько та білявка вже зникли за рогом.
Фрост сів поряд, замкнув двері.
— Це було не круто з твого боку, — мовив він.
— Поїхали вже.
— Ти напрошувалася на бійку.
— Ти її бачив узагалі? Мій тато зустрічається з якоюсь хвойдою!
— Ось тому тобі й треба триматися від неї подалі. Ви можете повбивати одна одну.
Джейн зітхнула, затулила обличчя рукою.
— Що я мамі скажу?
— Нічого. — Фрост завів двигун, відїхав від тротуару. — Їхній шлюб — не твоя справа.
— Я ж маю повернутися додому, дивитись їй в очі. Бачити її біль. Це моя справа.
— То будь хорошою дочкою, підстав їй плече, дай виплакати. Бо саме це їй потрібно.

* * *

«Що я скажу мамі?»

Джейн підїхала до будинку, трохи посиділа в машині, страшачись того, що мало бути далі. Може, не варто їй розповідати про те, що сьогодні сталося. Анджела й без того знала про

тата та міс Ретривер. Для чого тицяти це їй під ніс? Принижувати її ще більше?

«Бо на маминому місці я воліла б про це почути. Не хотіла б, щоб дочка мала від мене такі таємниці, хай які вони болісні».

Джейн вийшла з автівки, міркуючи над тим, що сказати, і знаючи, що, хай що вона вирішить, вечір буде жакливий і жодні її слова чи вчинки не применшать болю матері. Фрост сказав: «Будь хорошою дочкою, підстав їй плече». Гаразд, на це вона спроможна.

Піднялася на другий поверх, важко ступаючи й мовчки проклинаючи міс Сенді Гаффінгтон, яка зіпсувала їм усім життя. «О, я за тобою стежитиму. Тільки дорогу на червоне перейди, хвойдо, і я прийду. Прострочені квитки на парковку? Тобі буде непереливки. Мама не може дати здачі, а я, чорт забирай, можу». Ріццолі встромила ключ у двері й затрималася, почувши всередині материн голос. Звук її сміху.

«Мама?»

Джейн штовхнула двері й відчула аромат кориці та ванілі. Почула інший сміх, бентежно знайомий. Чоловічий. Вона ввійшла до кухні й витріщилася на колишнього детектива Вінса Корсака, який сидів за столом із чашкою кави. Перед ним стояла велетенська тарілка з печивом.

— Привіт! — сказав він, піднісши руку з чашкою на знак привітання.

Маленька Реджина, яка сиділа поряд з ним у люльці, теж піднесла крихітну ручку, немовби наслідуючи його.

— Ем... Що ти тут робиш?

— Джейні! — насварилася Анджела, виймаючи з духовки деко зі свіжим гарячим печивом. — Не кажи такого Вінсу.

«Вінс? Вона його Вінсом зве?»

— Він телефонував запросити вас із Гебріелом на вечірку, — пояснила Анджела.

— І вас теж, місіс Ріццолі, — підморгнув їй Корсак. — Що більше ціпочок, то краще!

Анджела розчервонілася — і не від жару з духовки.

— Певна, він через телефон відчув запах печива, — мовила Джейн.

— Так вийшло, що я саме готувала. Сказала, що, якщо він зайде в гості, зроблю додаткову партію для нього.

— Від такого не відмовляються, — зареготав Корсак. — Слухай, правда добре, коли мама тут, га?

Джейн глянула на крихти на його неспасованій сорочці.

— Бачу, дієти ти вже не дотримуєшся.

— А я бачу, що в тебе гарний настрій.

Він голосно сьорбнув кави й провів жирною рукою по губах.

— Чув, ти собі в біса дивну справу вхопила. — Він глянув на Анджелу. — Пробачте мою французьку, місіс Ріццолі.

— О, та кажіть що хочете, — відмахнулась Анджела. — Почувайтесь як удома.

«Будь ласка, не заохочуй його».

— Наче сатанинський культ? — уточнив Корсак.

— Ти про це вже чув?

— Пенсія на слух не впливає.

«І на розум теж». Хай як він дратував її дурними жартами й жахливою гігієною, Корсак був одним з найтямущіших слідчих, яких вона знала. Хоча він пішов на пенсію минулого року через серцевий напад, по-справжньому від значка так і не відмовився. Вечорами буднів його можна було знайти в Джей Пі Дойла, в улюбленій забігайлівці бостонських копів, де він слухав останні оповідки з поля бою. На пенсії чи ні, Вінс Корсак і помре копом.

— Що ще чув? — запитала Джейн, сідаючи за стіл.

— Що цей ваш убивця — митець, лишає після себе гарні малюнки. І любить... — Корсак завагався, глянув на Анджелу, яка знімала печиво з дека. — Любить шинкувати. Тепло?

— Надто тепло.

Анджела зняла останнє печиво, поклала в пакет із застібною й театральню поставила його перед Корсаком. Джейн не очікувала побачити її такою. Мати метушилася по кухні, збираючи миски й каструлі, збивала піну, миючи посуд. Вона не здавалася жалюгідною, покинутою, пригніченою, навпаки — немов скинула десять років. Це так буває, коли від тебе йде чоловік?

— Розкажіть Джейн про вечірку, — спонукала Анджела, наливаючи Корсаку ще кави.

— О, так. — Він оглушливо сьорбнув. — Розумієш, минулого тижня я підписав папери на розлучення. Мало не рік сперечалися за гроші, і от тепер усе нарешті скінчилося. Я так вирішив, що час відсвяткувати свій новий статус вільного чоловіка. Прикрасив квартиру — гарний шкіряний диван, телевізор з великим екраном. Куплю кілька ящиків пива, зберу друзів, і погульбеєнимо!

«Він перетворився на п'ятдесятип'ятирічного підлітка з черевом та зачесаною лисиною. Куди жалюгідніше?»

— То ви прийдете, правда? — запитав Корсак. — Друга субота січня.

— Я спитаю Гебріела.

— Якщо він не зможе, приходь сама. Тільки старшу сестричку не забудь.

Він підморгнув Анджелі, та загіготіла.

Ставало дедалі гірше. Джейн відчула полегшення, коли почувла приглушений дзвінок свого мобільного. Пішла до вітальні, де залишила сумочку, викопала його звідти.

— Ріццолі.

Лейтенант Маркетт не марнував часу на ввічливість.

— Поводьтєся чємніше з Ентоні Сансонє, — сказав він.

З кухні долинув регіт Корсака, і цей звук її роздратував. «Якщо вже фліртуєш з моєю мамою, заради Бога, роби це деінде».

— Чув, йому та його друзям було з вами непереливки, — сказав лейтенант.

— Може, дасте цьому конкретніше визначення?

— Його допитували майже дві години. Причепилися до дворецького, до гостей. Тоді сьогодні знову поїхали до нього. Наче це він під розслідуванням.

— Ну ой, дуже прикро, що я його зачепила. Ми все робили так, як і завжди.

— Ріццолі, намагайся не забувати, що він не підозрюваний.

— До цього висновку я ще не дійшла. О'Доннел була в його будинку, Єву Кассовіц убили в нього в саду. А коли дворецький знайшов тіло, що зробив Сансоне? Почав знімати. Поширювати фото серед друзів. Хочете правду? Ці люди ненормальні. Сансоне так точно.

— Він не підозрюваний.

— Я його ще не відкинула.

— Можеш мені повірити. Дай йому спокій.

Ріццолі помовчала.

— Не хочете розповісти детальніше, лейтенанте? — тихо спитала вона. — Чого я ще не знаю про Ентоні Сансоне?

— Це не та людина, з якою варто ворогувати.

— Ви знайомі?

— Не особисто. Просто передаю інструкцію згори. Нам сказали ставитися до нього з повагою.

Джейн поклатла слухавку. Підійшла до вікна, подивилася на пообіднє небо, яке втратило свою блакить. Певно, знову сніжитиме. Вона подумала: «То гадаєш, що завжди бачитимеш, а тоді приходять хмари й затуляють усе».

Детектив узяла мобільний і почала набирати номер.

17

Мора дивилась у віконце, як Йошима в свинцевому фартуху встановлює коліматор над червною порожниною. На деяких людей уранці в понеділок на роботі чекає хіба що новий стос паперів чи повідомлень. На Мору ж нині чекала жінка на столі, тепер уже оголена. Судмедекспертка побачила, як Йошима вийшов з-за свинцевої перегородки, забрати плівку на проявлення. Він глянув на неї й кивнув.

Мора повернулася до лабораторії.

Тієї ночі, зіщулившись і тремтячи від холоду в саду Ентоні Сансоне, вона бачила це тіло лише у світлі ліхтариків. Сьогодні ж детектив Єва Кассовіц лежала виставлена напоказ, і яскраве світло підкреслювало кожну тінь. Кров було змито, відкрилися рожеві рани — рана на голові, колота рана на грудях. І очі без повік, із каламутними від повітря рогівками. Морі було нестерпно дивитися на них, на ці скалічені очі.

Рипіння дверей провістило прихід Джейн.

— Ще не почали? — спитала та.

— Ні. Хтось іще прийде?

— Сьогодні тільки я.

Джейн зав'язувала халат, та раптом завмерла, дивлячись на стіл. На обличчя мертвої колеги.

— Я мала б виступити на її боці, — тихо сказала вона. — Коли ті придурки у відділі взялися за свої дурні жарти, я мала б їх зупинити.

— Це вони мають відчувати провину, Джейн. Не ви.
— Але я була на її місці. Знаю це відчуття. — Ріццолі все дивилася на відкриті роги. — Ці очі не вийде причепурити до похорону.

— Труна має бути закрита.

— Око Гора, — м'яко мовила Джейн.

— Що?

— Той малюнок на дверях Сансоне. Старовинний символ, ще давньоєгипетський. Називається уджат, всевидюче око.

— Хто вам про це розповів?

— Один з гостей Сансоне. — Детектив подивилася на Мору. — Ці люди, Сансоне та його друзі, страшенно дивні. Що більше я про них дізнаюся, то моторошніше стає. Особливо від нього.

З'явився Йошіма зі стосом свіжих проявлених плівок. Коли кріпив їх до негатоскопа, вони мелодійно дзеленчали.

Докторка Айлс узяла спеціальну лінійку, виміряла рану на голові, записала виміри.

— Знаєте, він мені тієї ночі телефонував, — сказала вона, не підводячи голови. — Перевіряв, чи доїхала я додому.

— Ви про Сансоне?

Судмедекспертка підвела очі.

— Вважаєте його підозрюваним?

— Ви подумайте ось про що. Коли знайшли тіло, знаєте, що Сансоне зробив? Перш ніж викликати поліцію? Дістав фотоапарат і зробив кілька знімків. Його дворецький наступного ранку розвіз їх по його друзях. І скажіть мені, що це не дивно.

— Але ви розглядаєте його як підозрюваного?

Після паузи Джейн визнала:

— Ні. А якби розглядала, були б проблеми.

— Що ви маєте на увазі?

— Попросила Гебріела дещо для мене розкопати. Він зробив кілька дзвінків, щоб більше дізнатися про нашого багатія,

поставив кілька запитань, а тоді двері різко зачинилися. ФБР, Інтерпол — ніхто не хоче говорити про Сансоне. Вочевидь, він має високопоставлених друзів, готових його захищати.

Мора подумала про маєток на Бікон-Гілл. Дворецький, старожитності...

— Можливо, це пов'язано з його статками.

— Все успадковано. Він точно не заробив стільки грошей, викладаючи історію середніх віків у Бостонському коледжі.

— Про які статки йдеться?

— Той будинок на Бікон-Гілл — вважайте його за нетрі. Він також має будинки в Лондоні та Парижі плюс родинний маєток в Італії. Цей чоловік — жаданий холостяк, заможний, привабливий. Але на сторінках про світське життя його не знайти. Жодних благодійних балів, вечорів у смокінгу. Наче повний відлюдник.

— Мені він не здався схожим на шанувальника вечірок.

— Що ще можете про нього сказати?

— Ми не так довго й спілкувалися.

— Але ж спілкувалися, тієї ночі.

— На вулиці було страшенно холодно, він запросив мене на каву.

— Вам це не здалося дивним?

— Що?

— Те, що він запросив вас особисто?

— Я оцінила цей приємний жест. І, до речі, мене запросив дворецький.

— Конкретно вас? Він знав, хто ви?

Мора завагалася.

— Так.

— Що він від вас хотів, док?

Докторка Айлс перейшла до колотої рани на грудях, виміряла її, записала результати. Запитання ставали надто гострими,

і їй не подобався підтекст — те, що вона дозволила Ентоні Сансоне собою скористатися.

— Я не розповідала йому нічого суттєвого про справу, Джейн. Якщо вам про це йдеться.

— Але ви про неї говорили?

— Ми багато про що говорили. І так, він хотів знати мою думку. Це не дивно, зважаючи на те що тіло знайшли в його дворі. Зрозуміло, що він допитливий. І, може, трохи ексцентричний.

Вона зустріла погляд Ріццолі, незатишно зондувальний, і перевела увагу знову на тіло, на рани, які бентежили її значно менше за запитання детектива.

— Ексцентричний? Це все, що ви можете сказати?

Мора згадала, як Сансоне вивчав її, як вогонь каміна відбивався в його очах, і на думку спали й інші слова. Розумний. Привабливий. Небезпечний.

— Вам не здається, що він трохи моторошний? — спитала Джейн. — Бо мені здається.

— Чому?

— Ви бачили його дім. Це як машина часу. А ви ж ще в інших кімнатах не були, з усіма цими портретами, що витріщаються зі стін. Наче заходиш до замку Дракули.

— Він професор історії.

— Колишній. Більше не викладає.

— Певно, це теж спадок, безцінний. Вочевидь, він цінує історію своєї родини.

— О так, родинний спадок. Тут йому пощастило. Четверте покоління з трастовим фондом.

— І все одно він мав успішну наукову кар'єру, слід віддати йому належне. Не став байдикуватим плейбоєм.

— Ось цікавий момент. Родинний трастовий фонд було засновано 1905 року, його прадідом. Знаєте, як його названо?

— І гадки не маю.

— Фонд «Мефісто».

Мора спантеличено глянула на Ріццолі.

— «Мефісто»? — повторила вона.

— Стає цікаво, про який родинний спадок ідеться, з такою назвою.

— Що означає це ім'я? — запитав Йошима.

— Я перевірила, — відповіла йому Джейн. — Це скорочення від «Мефістофель». Док мусить знати, про кого мова.

— Ім'я взяте з легенди про доктора Фауста, — пояснила Мора.

— Про кого? — знову запитав Йошима.

— Доктор Фауст був чаклуном. За допомогою потаємних символів він викликав диявола. З'явився злий дух на ім'я Мефістофель і запропонував йому угоду.

— І яку ж?

— В обмін на усі наявні знання з магії доктор Фауст продав душу дияволу.

— Тож Мефістофель...

— Слуга Сатани.

З інтеркому раптом пролунав голос.

— Докторко Айлс, — заговорила Луїз, Морина секретарка. — На першій лінії зовнішній дзвінок. Це містер Сансоне. Відповісте чи записати повідомлення для вас?

«Ото згадали чорта».

Мора зустрілася поглядом з Джейн, та швидко кивнула.

— Я відповім, — сказала судмедекспертка. Зняла рукавички, підійшла до телефона на стіні, зняла слухавку. — Містере Сансоне?

— Сподіваюся, я вас не відволікаю, — мовив він.

Вона глянула на тіло на столі й подумала: «Єва Кассовіц не заперечуватиме. Мерці найтерплячіші».

– Маю хвилинку.

– У суботу я влаштовую невеличку вечерю, хочу і вас запросити.

Мора завагалася, гостро свідомо того, що Ріццолі за нею спостерігає.

– Мушу подумати, – відповіла.

– Певен, вам хочеться знати, в чому річ.

– Саме так.

– Обіцяю не діймати вас запитаннями про розслідування.

– Однаково я не можу про це говорити. Ви це знаєте.

– Зрозуміло. Я все одно не тому вас запрошую.

– Чому ж?

Надто пряме, не елегантне запитання, але вона мусила його поставити.

– Ми маємо спільні інтереси. Спільні турботи.

– Не зовсім розумію, про що ви.

– Приходьте в суботу, на сьому годину. Тоді все і обговоримо.

– Я перевірю свій графік і повідомлю.

Вона повісила слухавку.

– Чого він хотів? – спитала Джейн.

– Запросив мене на вечерю.

– Він чогось від вас хоче.

– Стверджує, що нічого.

Мора підійшла до шафки, взяла нові рукавички. Хоча руки й не тремтіли, поки вона їх надягала, відчувалося, що обличчя палає і в кінчиках пальців пульсує кров.

– І ви в це вірите?

– Звісно ні. Саме тому й не піду.

Джейн тихо сказала:

– Може, й варто.

Мора розвернулася до неї.

– Ви серйозно?

— Я хотіла б дізнатися більше про цей фонд «Мефісто». Хто вони, чим займаються на своїх потайних зустрічах. Іншого способу отримати інформацію може й не бути.

— То ви хочете, щоб я зробила це для вас?

— Я лишень кажу, що піти — не обов'язково погана ідея. Якщо будете обережна.

Докторка Айлс підійшла до столу. Дивлячись на Єву Кассовіц, подумала: «Ця жінка служила в поліції, була озброєна. І однаково їй забракло обачності». Вона взяла ніж і зробила перший розріз.

Лезо накреслило на тулубі У, розрізи йшли від обох плечей і сходилися під грудиною, нижче, ніж зазвичай, щоб зберегти рану. Ще до того, як розрізати ребра, відкрити грудну клітку, Мора знала, що знайде всередині. Вона бачила це на рентгенівських знімках, які зараз висіли на негатоскопі: сферичні обриси серця, значно більші, ніж мали б бути в здорової молодій жінки. Піднявши щит грудинної кістки та ребер, вона зазирнула всередину й підвела руку під набряклу сумку, у якій було серце.

Вона була подібна до повного мішка крові.

— Перикардіальна тампонада, — мовила Мора й глянула на Джейн. — Стався крововилив у серцеву сумку. Оскільки простір там обмежений, сумка так натягнулася, що серце не могло більше качати кров. Або ж сам удар ножом спричинив смертельну аритмію. Хай там що, це швидке й ефективне вбивство. Але він мав знати, куди цілить.

— Убивця знав, що робить.

— Або ж йому пощастило. — Докторка Айлс показала на рану. — Як бачите, лезо ввійшло під мечеподібний відросток. Вище нього серце непогано захищене грудною кліткою й ребрами. Але тут, де розташована рана, якщо вдарити під потрібним кутом...

- Влучиш у серце?
- Це нескладно. Ще інтерном, стажуючись у невідкладній допомозі, я це робила. Голкою, звісно.
- Сподіваюся, на мертвій людині.
- Ні, вона була жива. Але серцебиття не було чути, тиск падав, і рентген так само показував кулеподібне серце. Я мусила щось зробити.
- І ви її штрикнули?
- Голкою для серцевих пункцій. Викачала із серцевої сумки рівно стільки крові, щоб вона живою доїхала до хірургії.
- Це як у шпигунському романі «Вушко голки», — промовив Йошима. — Вбивця б'є жертв просто в серце, і вони помирають так швидко, що крові майже немає. Доволі чиста робота.
- Дякую за корисну підказку, — відповіла Джейн.
- Насправді Йошима має рацію, — завважила Мора. — Наш убивця обрав швидкий спосіб убити Єву Кассовіц. Але з Лорі-Енн Такер не кваплячись відрізав кисть, руку, голову, а тоді намалював ті символи. З цією жертвою він часу не марнував. Це наводить на думку, що Єву було вбито з суто практичних причин. Можливо, вона заскочила його зненацька й він просто мусив позбутись її на місці. Тож і зробив це якомога швидше: удар у голову, а тоді швидкий укол у серце.
- Але не пошкодував часу для малювання символів на дверях.
- Звідки ми знаємо, що він не намалював їх спочатку? Для комплекту зі згортком, який саме доставив до дверей?
- Ви про кисть.
- Мора кивнула.
- Про його приношення.
- Її скальпель повернувся до роботи, різав, розтинав. З'явилися легені, які вона опустила в сталеву миску — там вони перетворилися на губчасту масу. Погляд на рожеву поверхню

та кілька зрізів з кожної частини розповіли їй, що це здорові легені людини, яка не курила, призначені добре послужити власниці аж до старості. Мора перейшла до черевної порожнини, занурилася в неї, дістаючи шлунок, підшлункову залозу, печінку. Живіт Єви Кассовіц був плаский, такому можна було тільки позаздрити — безсумнівно, наслідок довгих годин присідань та качання пресу. Як просто всі ці зусилля були знецінені скальпелем, зведені до надрізаних м'язів та провислої шкіри. Таз поволі наповнювався органами: блищав, мов клубок вугрів, тонкий кишківник, кривавою горою вивищувалися печінка та селезінка. Усе здорове, дуже здорове. Мора перейшла до заочеревинного простору, дістала оксамитові нирки, від кожної відрізала по маленькому шматочку, опустила в банку для зразків. Вони потонули у формаліні, лишаючи за собою кривавий слід.

Випроставшись, судмедекспертка глянула на Йошиму.

— Можете показати знімки черепа? Подивимося, що в нас там.

Її помічник зняв рентгени торса й почав вішати новий набір, який вона ще не оглядала. Тепер з негатоскопа сяяли знімки голови. Мора зосередилася на кісткових пластинках одразу під раною на шкірі, шукаючи в обрисах черепа красномовної тріщини чи заглибини, яких не вдалося намацати, але нічого не побачила. Навіть без тріщини удару мусило вистачити на оглушення жертви, щоб знерухомити її на час, потрібний для того, щоб розстібнути їй пальто й підняти светра.

Встромити лезо їй у серце.

Спочатку Мора зосередилася на черепі. Тоді перейшла до бічного знімка й перевела увагу на шию, зупинившись поглядом на під'язиковій кістці. За нею на знімку була конусувата темна пляма, не схожа ні на що, бачене раніше. Насупившись, Мора підійшла ближче до негатоскопа і вдвинулася в аномалію. Фронтально її було майже не видно за щільними шийними

хребцями. А на бічному знімку пляма проглядалася ясно, і частиною структури скелета вона не була.

— Що це в біса таке? — пробуркотіла докторка Айлс.

Ріццолі підійшла до неї.

— На що дивитесь?

— Ось ця штука. Це не кістка, не нормальна частина шиї.

— Може, щось у неї в горлі?

Мора розвернулася до столу й сказала Йошимі:

— Можете принести ларингоскоп?

Ставши біля голови жертви, вона підняла її підборіддя. Вперше Мора використала ларингоскоп на четвертому курсі, коли намагалася вставити ендотрахеальну трубку в горло чоловіка, який перестав дихати. Навколо було божевілля, у пацієнта зупинилося серце. Резидент-куратор дозволив Морі лише одну спробу. «Маєш десять секунд, — сказав він, — якщо не вийде, я зроблю». Вона вставила ларингоскоп, вдивилась у горло, шукаючи голосові зв'язки, але бачила лише язик та слизову оболонку. Минали секунди, медсестра ритмічно натискала на груди пацієнта, реанімаційна бригада дивилася на Мору, а вона боролася з інструментом, знаючи, що з кожною секундою без кисню помиратиме дедалі більше мозкових клітин пацієнта. Нарешті резидент забрав у неї інструмент і відштовхнув, щоб зробити все самому. Це була принизлива демонстрація її некомпетентності.

Мертві такого втручання не потребують. Коли вона тепер опускала ларингоскоп у горло, не верещав серцевий монітор, на неї не дивилася команда, жодне життя не висіло на волосині. Єва Кассовіц була терпляча, поки Мора відсувала її язик, щоб не заважав. Тоді докторка нахилилася, зазирнула в горло. Шия була довга й тонка, і Мора з першого разу помітила голосові зв'язки — блідо-рожеві смужки обабіч дихальних шляхів. Між ними застрягнув, виблискуючи, предмет.

– Щипці, – сказала Мора, простягаючи руку. Йошима поклав інструмент їй на долоню.

– Бачите його? – запитала Джейн.

– Так.

Судмедекспертка підчепила предмет, обережно витягла з горла. Опустила його на тацю для зразків, він дзенькнув проти неіржавної сталі.

– Це те, що я думаю? – мовила детектив.

Мора перевернула предмет, що виблискував перламутром під яскравим світлом.

Мушля.

18

Пообіднє світло перейшло в сірі сутінки, коли Джейн під'їхала до кампусу Гарвардського університету й припаркувалася за Конант-Голлом. Стоянка була майже порожня. Вийшовши під різкий вітер, Ріццолі подивилася на старі цегляні будівлі, порожні з вигляду, на тонкі пасма снігу, що кружляли примороженим тротуаром, й усвідомила, що, коли закінчить своє завдання, вже стемніє.

Єва Кассовіц так само була копом. Утім, вона не очікувала, що смерть чигатиме в темряві.

Джейн застібнула комір пальта й рушила до приміщень університетського музею. За кілька днів, коли студенти повернуться із зимових канікул, кампус знову оживе. Але цього холодного дня Джейн була тут сама, крокувала, примружившись від кусючого вітру. Вона дійшла до бічного входу в музей і зрозуміла, що там зачинено. І не дивно: була неділя. Обійшла до парадних дверей розчищеною стежкою між кучугур брудного снігу. На вході з Оксфорд-стріт зупинилася, подивилася на масивну цегляну будівлю. Над дверима був напис: «Музей компаративної зоології».

Піднявшись гранітними сходами, детектив потрапила до приміщення та до іншої епохи. Під ногами рипіла дерев'яна підлога. Відчувався запах пилу багатьох десятиліть та жар старих радіаторів, попід стінами ряд за рядом стояли дерев'яні шафи-вітрини.

Але людей не було. Передпокій був порожній.

Джейн заглибилася в музей, проминаючи засклені вітрини зі зразками, й зупинилася подивитися на колекцію комах на булавках: велетенських чорних жуків з клішнями, здатними прокусити ніжну шкіру, й крилатих тарганів з блискучими щитками. Здрігнувшись, вона пішла далі, повз подібних до коштовностей яскравих метеликів, повз шафу з пташиними яйцями, яким ніколи не вилупитися, і зябликами, які вже ніколи не заспівають.

Рипіння підлоги підказало, що вона тут не сама.

Ріццолі розвернулася, вдивилась у вузький прохід між двома високими шафами. Блякле зимове світло з вікна світило в спину зігнутому чоловікові, який човгав до неї, мов безликий силует. Тільки коли він наблизився, нарешті покинувши свій запилений сховок, вона нарешті побачила зморшкувате обличчя, окуляри в дротяній оправі. Спотворені товстими лінзами блакитні очі дивилися пильно.

— То ви та жінка з поліції, чи не так? — запитав він.

— Доктор фон Шиллер? Я детектив Ріццолі.

— Так і знав, що це ви. Так пізно сюди ніхто не заходить. Двері зазвичай о цій порі вже замкнені, тож вважайте, що у вас тут особиста екскурсія.

Він підморгнув їй, наче це особливе ставлення мало лишитися таємницею між ними. Рідкісна нагода без черг помилуватися мертвими жуками й опудалами птахів.

— То що, ви її принесли? — запитав науковець.

— Вона тут.

Джейн дістала з кишені прозорий пакет на застібці, й очі старого засяяли від одного погляду на його вміст.

— То ходімо! Піднімімося до мого кабінету, там я зможу все добре роздивитися, зі збільшенням. Очі в мене вже не ті. Ненавиджу ті флуоресцентні лампи, але для таких штук вони мені потрібні.

Ріццолі пішла слідом за ним до сходів, підлаштовуючись під болісно повільний крок. «Він іще може викладати? Здається, що він уже застарий навіть для того, щоби просто піднятися сходами». Але саме фон Шиллера їй рекомендували, коли вона зателефонувала на кафедру компаративної зоології, і блиск в його очах від того, що саме вона принесла, був безпомилковим сьайвом захвату. Він не міг дочекатися, коли ж можна буде загарбати мушлю.

— Ви багато знаєте про мушлі, детективе? — спитав фон Шиллер, повільно піднімаючись і чіпляючись вузлуватою рукою за різьблені перила.

— Тільки те, що можна дізнатися, поїдаючи моллюсків.

— Тобто ви їх ніколи не збирали? — Він озирнувся на неї. — Знаєте, Роберт Луїс Стівенсон якось сказав: «Можливо, мати смак до колекціонування мушель — ліпша доля, ніж народитися мільйонером».

— Невже?

«Я краще була б мільйонеркою».

— У мене ця пристрасть з дитинства. Батьки щороку возили нас на Амальфітанське узбережжя. У моїй кімнаті було стільки коробок з мушлями, що й розвернутися ніде було. Знаєте, вони досі всі в мене. Зокрема прекрасний зразок *Epitonium celesti*. Вельми рідкісний. Я купив його, коли мені було дванадцять, і заплатив чимало. Але я завжди думав, що витратити гроші на мушлі — все одно що інвестувати в найвитонченіше мистецтво матінки-природи.

— Ви подивилися знімки, які я надіслала вам електронною поштою?

— О, так. Переслав їх Стефано Руфіні, моєму старому товаришеві. Він консультант у компанії «Медшеллз», яка збирає зразки з усього світу й продає заможним колекціонерам. Ми з ним згодні щодо ймовірного походження вашої мушлі.

— То що це за мушля?

Фон Шиллер глянув на неї з усмішкою.

— Гадаєте, я дам вам остаточну відповідь, не оглянувши її?

— Здається, ви вже знаєте.

— Звузив кількість варіантів — це все, що я наразі можу сказати.

Підйом поновився.

— Вона з класу гастроподів, — сказав зоолог і зробив крок. — Підклас ценогастроподів. — Ще один крок, ще одна деталь. — Надродина букінація.

— Перепрошую, що все це означає?

— Що ваша мушля передусім гастропод, що перекладається як «черевонігий». Той же клас, до якого належать равлики чи блюдечка. Одноступкові, з м'язистою ногою.

— Це так мушля називається?

— Ні, це філогенетичний клас. У світі налічується принаймні п'ятдесят тисяч різновидів гастроподів, і не всі вони мешкають в океані. Наприклад, звичайний наземний слимак теж гастропод, хоч і не має мушлі.

Вони нарешті піднялися сходами, і тепер фон Шиллер вів Ріццолі ще одним коридором, повним вітрин з мовчазним звіринцем, мешканці якого несхвально дивилися на неї скляними очима.

Відчуття чужих поглядів було таким гострим, що Джейн зупинилася й озирнулася в порожню галерею, де зберігалися, вітрина за вітриною, експонати.

«Тут немає нікого, крім нас, убитих тварин».

Вона розвернулася до фон Шиллера.

Він зник.

На мить Джейн опинилася сама в коридорі, де було чути лише гупання її власного серця, і на неї вороже дивилися численні істоти, полонені за склом.

— Докторе фон Шиллере? — гукнула вона, і голос покотився відлунням по залах.

Його голова вигулькнула з-за вітрини.

— То що, ви йдете? Мій кабінет ось тут.

Це місце важко було назвати кабінетом. Двері з табличкою «ДОКТОР ГЕНРІ ФОН ШИЛЛЕР, ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРОФЕСОР» вели до кутка без вікна, заледве більшого за комору для віників. Всередині вмістився стіл з двома стільцями й ще дрібниці. Фон Шиллер клацнув вимикачем, примружився від різкого флуоресцентного світла.

— То подивимося, — мовив він і завзято схопив пакет, який Джейн йому простягнула. — Кажете, вона була на місці злочину?

Ріццолі завагалася, тоді відповіла ствердно. Не наголошуючи на тому, що мушлю запхали в горло мертвій жінці.

— Чому ви думаєте, що це щось важливе?

— Сподіваюся, це ви мені скажете.

— Можна дістати?

— Якщо потрібно.

Він розкрив пакет, покрученими артритом пальцями дістав мушлю.

— О так, — промуркотів, втискаючись за стіл, на рипливий стілець. Увімкнув настільну лампу, дістав збільшувальне скло й лінійку. — Я так і думав. Дивіться, довжина двадцять один міліметр. Не дуже гарний зразок, борозни не дуже красиві, і кілька сколів, бачите? Можливо, стара мушля, яка валялась у коробці в якогось колекціонера.

Він підвів на неї блакитні очі, водянисті за склом окулярів.

— *Pisania maculosa*.

— Це так вона називається?

— Так.

— Ви переконані?

Фон Шиллер з гуркотом поклав лупу й підвівся.

— Не вірите мені? — відрубав. — То ходімо.

— Я не кажу, що не вірю...

— Саме це ви й кажете.

Старий почовгав геть із кабінету зі швидкістю, якої Ріццолі від нього не сподівалася. Роздратований, він поспішав захистити себе й човгав через зали, ведучи Джейн у похмурий лабіринт вітрин з експонатами, повз численні мертві очі, до ряду шаф у найдалшому кутку будівлі. Тут, вочевидь, була не найпопулярніша секція музею. Друковані таблички пожовтіли від старості, скло вітрин тьмяніло від пороху. Фон Шиллер прослизнув у вузький коридор між вітринами, витягнув шухляду, дістав коробку.

— Ось, — сказав він, відчиняючи її, дістав жменю мушель і по одній виклав на скло. — *Pisania maculosa*. Ось іще одна, і ще. А це — ваша.

Він подивився на неї з обуренням ображеного науковця.

— То що?

Джейн подивилася на мушлі — вони всі мали однакові граційні вигини, однакові спіралеваті борозни.

— Вони справді схожі.

— Авжеж схожі! Це один вид! Я знаю, про що говорю, детективе. Це моя галузь.

«І до чого ж корисна галузь», — подумала Джейн, дістаючи записник.

— Ще раз, яка повна назва?

— Дайте сюди.

Фон Шиллер вихопив записник у неї з рук, і Ріццолі залишилося тільки дивитися, як він, сварячись собі під ніс, записує назву. Не дуже приємний старигань. Не дивно, що його ховають у коморі.

Він повернув їй записник.

— Ось. Записано правильно.
— То що це означає?
— Це назва.
— Ні, я маю на увазі — про що говорить ця конкретна мушля?
— А вона мусить про щось говорити? Ви — *Homo sapiens sapiens*, вона — *Pisania maculosa*. Так уже склалося.

— Вона рідкісна?
— Аж ніяк. Їх легко купити в Інтернеті, продавців чимало.
Тобто мушля ніяк не допоможе вистежити вбивцю. Ріццолі зітхнула й сховала записник.

— Вони поширені в Середземномор'ї, — додав старий.
Джейн підвела очі.

— В Середземномор'ї?

— І ще на Азорських островах.

— Перепрошую, я не дуже знаю, де ті Азорські острови.

Він глянув на неї кисло, з недовірою. Тоді махнув, запрошуючи підійти до однієї з шаф, де були виставлені десятки мушель разом з вицвілою мапою Середземномор'я.

— Ось, — тицьнув пальцем. — Ось ці острови, західніше Іспанії. *Pisania maculosa* водиться в цій області, від Азорських островів до Середземноморського басейну.

— І ніде більше? В Америці немає?

— Я щойно вказав ареал поширення. Ті мушлі, які я вам показував, усі зібрані в Італії.

Джейн трохи помовчала, не зводячи очей із шафи. Не могла пригадати, коли востаннє дивилася на мапу Середземномор'я. Зрештою, її світом був Бостон, навіть перетнути межі штату — все одно що поїхати за кордон. То чому мушля? Чому саме ця мушля?

Тоді вона перевела погляд на східний край басейну. Острів Кіпр.

Червона вохра. Мушлі. Що вбивця намагається нам сказати?

— О, — мовив фон Шиллер. — Я не знав, що тут іще хтось є. Джейн не чула кроків, підлога не рипіла. Вона розвернулася й побачила, що за нею височіє юнак. Судячи із зім'ятої сорочки та синіх джинсів, студент магістратури. Він мав вигляд природженого науковця — окуляри в товстій чорній оправі, бліде обличчя — і був такий тихий, що Джейн засумнівалася, чи вміє він говорити.

І він заговорив, затинаючись так, що це було боляче чути.

— П-п-професоре фон Шиллере. Ч-ч-час зач-ч-чинятися.

— Ми саме закінчували, Малкольме. Хотів показати детективу Ріццолі зразки *Pisania*. — Фон Шиллер повернув мушлі в коробку. — Я замкну.

— А-а-але це м-моя...

— Знаю, знаю. Мені вже не довіряють навіть одного дурного ключа, все через мій вік. Слухай, мені однаково треба перебрати папери в себе. Може, проведеш детектива? Обіцяю, я все замкну, як буду йти.

Юнак завагався, наче підбираючи слова для протесту, а тоді зітхнув і кивнув.

Джейн знову поклала пакет з мушлею до кишені.

— Дякую за допомогу, докторе фон Шиллере, — сказала вона. Та старигань уже човгав геть, несучи коробку мушель до шухляди.

Юнак мовчки повів жінку похмурими виставковими залами, повз полонених за склом тварин, і дерев'яна підлога майже не рипіла під його кросівками. «Не в такому місці має проводити недільний вечір хлопчина, — подумала вона. — Що за товариство з викопних решток та проколотих метеликів».

Вийшовши надвір у ранній вечір, Джейн рушила до стоянки, хрумтячи підшвами по снігу з піском. На півдорозі сповільнилася й зупинилася. Роззирнулася, оглядаючи темні

будівлі, острівці світла під ліхтарями. Ніщо не ворушилося, нікого не було.

Чи в ніч своєї смерті Єва Кассовіч бачила наближення вбивці?

Ріццолі пішла швидше, стискаючи ключі в руці, до свого автомобіля, який лишився на стоянці сам. Тільки прослизнувши всередину й замкнувши двері, змогла розслабитися. «Ця справа мене до сказу доведе, — подумала вона. — Навіть через стоянку пройти не можу без відчуття того, що в мене за спиною диявол.

І він наближається».

1 СЕРПНЯ. Фаза Місяця: повня.

Уночі мати говорила зі мною у сні. Сварилася. Казала, що я недисциплінований. «Я навчила тебе всіх прадавніх ритуалів, і заради чого? — питала вона. — Щоб ти їх ігнорував? Не забувай, хто ти такий. Ти обраний».

Я не забув. Хіба можна? З самого дитинства вона розповідала мені оповіді наших предків, про яких Манетон із Себенніта¹ писав в епоху Птолемея Другого: «Вони підпалюють наші міста. Змушують наших людей страждати. Вони ведуть війни, прагнучи винищити цю расу».

У моїх жилах тече священна кров мисливців.

Деяких таємниць не знав навіть мій неухважний і забувуватий батько. Між моїми батьками існував здебільшого практичний зв'язок. Але наш зв'язок з матір'ю простягається крізь час, крізь континенти, аж у мої сни. Вона мною незадоволена.

Тож сьогодні я веду козу до лісу.

Вона йде охоче, бо ніколи не бачила жорстокості від людей. Місяць такий яскравий, що дорогу видно й без ліхтарика. Чую за спиною спантеличене мекання інших кіз, яких я випустив зі стайні, але за мною вони не йдуть. Їхні голоси стають тихіші,

¹ Манетон із Себенніта — давньоєгипетський історик і жрець, який жив у кінці IV — першій пол. III ст. до н.е.

я заглиблююся в ліс і тепер чую лише звук власних кроків та шурхіт копит кози.

Зайшовши досить далеко, я прив'язую її до дерева. Тварина відчуває, що на неї чекає, тривожно мекає, поки я роздягаюся догола. Стаю навколішки в мох. Ніч прохолодна, але тремчу я, бо наперед смакую те, що буде. Піднімаю ніж, і ритуальні слова злітають із вуст з тією ж легкістю, що й раніше, — молитва повелителю нашому Сетові, богові моїх пращурів. Богові смерті й руйнування. Протягом незліченних тисячоліть він скеровував наші руки, вів нас із Леванту до земель фінікійських та римських, до всіх куточків землі. Ми всюди.

Кров бризкає гарячим фонтаном.

Коли все скінчено, я йду, оголений, але взутий, до озера. Під сяйвом місяця заходжу у воду, змиваю козячу кров. Виринаю, очищений і піднесений. Тільки вдягнувшись знову, я відчуваю, як нарешті сповільнюється серцебиття й мої плечі важкою рукою огортає виснаженість. Я міг би заснути там, на траві, та не наважуюся лягти, бо втомився так, що не прокинуся до світанку.

Плентаюся назад, до будинку. Дійшовши до вершини пагорба, бачу її. Лілі стоїть на краю галявини — стрункий силует, волосся сяє під місяцем. Вона дивиться на мене.

— Де ти був?

— Ходив поплавати.

— У темряві?

— Це найкращий час. — Я повільно підходжу до неї. Вона стоїть нерухомо, навіть коли я наближаюся так, щоб торкнутись її. — Вода тепла, ніхто не побачить, якщо плаваєш голим.

Рука в мене холодна від купання, і Лілі тремтить, коли я торкаюсь її щоки. Від страху чи від захвату? Я не знаю. Знаю лише, що вона стежила за мною ці тижні, так само як і я за нею, і між нами щось відбувається. Кажуть, що безодня кличе

безодню. Щось у ній, якась темрява, чує мій поклик і збуджується до життя.

Я стаю ще ближче. Хоча вона старша за мене, я вищий, і коли нахилиюся, моя рука легко обіймає її за талію. Наші стегна притискаються.

Від ляпаса я відсахуюся.

— Ніколи більше мене не торкайся, — каже Лілі. Розвертається та йде до будинку.

Обличчя пече. Я затримуюся в темряві, чекаю, доки зі щокі спаде слід її удару. Вона й гадки не має, хто я такий, кого вона щойно принизила. І не здогадується про наслідки.

Тієї ночі я не сплю.

Натомість лежу в ліжку, перебираючи всі материні настанови про терпіння й вичікування. Вона казала: «Найприємніша винагорода — та, якої ти мусиш чекати». Коли на ранок сходить сонце, я досі в ліжку, обмірковує материні слова. І думаю про принизливого ляпаса. Про те, як Лілі з подругами демонстрували мені свою неповагу.

Тітка Емі внизу готує сніданок. Я відчуваю аромати кави й бекону, що смажиться на сковорідці. І чую, як вона гукає:

— Пітере? Ти бачив мій обвалювальний ніж?

20

Як завжди в спекотний літній день, площа Іспанії являла собою море спітнілих туристів. Вони вешталися пліч-о-пліч, із ший звисали дорогі камери, червоні обличчя ховалися від сонця під обвислими капелюхами й бейсболками. Зі своєї позиції нагорі Іспанських сходів Лілі спостерігала за рухом натовпу, дивилась, як люди закручуються виром навколо яток торговців, як перетинаються течії туристичних груп. Остерігаючись кишенькових злодіїв, вона почала спускатися вниз, відмахуючись від неунікних продавців дрібниць, які кружляли навколо. Наче мухи. Помітила, як кілька чоловіків зиркали на неї, але цікавість ця була швидкоплинна. Погляд, хтива думка, й увага звертається до наступної жінки поблизу. Лілі й думати про них забула, спускаючись до площі повз пару, яка обіймалася на сходах, повз студента, який схилився над книжкою. Вона влилась у натовп. Серед людей їй було безпечно, юрба зберігала її анонімність і захищала її. Авжеж, то була хіба що ілюзія, і жодне місце не несло справжньої безпеки. Переходячи площу, протискуючись повз туристів з камерами та дітлахів з морозивом, Лілі розуміла, що її надто легко помітити. Натовп ховав і здобич, і хижаків.

Вона дісталася дальнього краю площі, пройшла повз крамницю дизайнерського взуття та сумочок, яких ніколи в житті не змогла б собі дозволити. За крамницею був банк з банкоматом, біля якого чекали троє. Вона приєдналася до них. Коли

підійшла її черга, Лілі вже добре роздивилась усіх, хто був поблизу, і потенційних злодіїв не помітила. Отже, можна було зняти велику суму. Жінка провела в Римі вже чотири тижні, а роботи ще не знайшла, попри те що вільно говорила італійською, — жодна кав'ярня, жодна сувенірна крамничка не мали для неї місця, і в гаманці лишилися п'ять євро.

Вона вставила карту в банкомат, дала запит на три сотні євро, зачекала, доки з'явиться готівка. Але карта вийшла назад разом із чеком. Без готівки. Лілі подивилася на чек, всередині похололо. Вона не потребувала перекладу, щоб зрозуміти написане.

«Бракує коштів».

«Гаразд, — подумала вона. — Може, це забагато для одного разу. Спокійно». Знову встромила карту, ввела код, дала запит на двісті євро.

«Бракує коштів».

Жінка за нею в черзі вже махала їй, вимагаючи прискоритися. Лілі втретє вставила картку. Сто євро.

«Бракує коштів».

— Ви там скоро закінчите? Скажімо, *сьогодні?* — спитала нетерпляча жінка.

Лілі розвернулася до неї. Одного погляду, повного люті, вистачило, щоб жінка стривожено відступила. Лілі проштовхалася повз неї й рушила назад на площу, наосліп — наразі їй було байдуже, хто за нею спостерігає, хто її вистежує. Біля Іспанських сходів вона відчула, як ослабли ноги. Опустилася на сходинку, охопила голову руками.

Грошей не було. Вона знала, що їх на рахунок щораз меншає, що зрештою він спорожніє, однак думала, що коштів вистачить принаймні на наступний місяць. Готівки мала хіба що на двічі поїсти, і все. Не буде готелю, не буде постілі. Але чого вже, ці сходи доволі зручні, і краєвид неповторний. Коли зголодніє,

завжди можна покопирсатись у смітті, пошукати недоїдків, залишених туристами.

«Кого я обманюю? Треба дістати грошей».

Вона підвела голову, роззирнулася й побачила купу одинаків. «Привіт, хлопці, ніхто не хоче заплатити за день з палкою ціпою у відчаї?» Тоді помітила трьох поліціантів, які обходили площу по периметру, й вирішила, що це місце не годиться для пошуку кандидатів. Арешт може стати не просто незручністю — він може виявитися фатальним.

Лілі розстібнула наплічник, почала копирсатися в ньому, мов у лихоманці. Може, знайдеться згорток готівки, про яку вона забула, чи кілька монет на дні. Навряд чи. Наче вона не відстежувала кожен пенні. М'ятні цукерки, кулькова ручка... грошей не було.

Утім, вона знайшла візитівку, на якій було надруковано ім'я: ФІЛІППО КАВАЛЛІ. Одразу ж згадалося його обличчя. Водій із хтивим поглядом. Він тоді сказав: «Якщо тобі треба десь зупинитися, я маю квартиру в місті».

«Ну що ж, знаєш, мені таки нема де зупинитися».

Вона сиділа на сходах, бездумно крутила візитівку між пальців, аж поки та не стала зовсім пожмакана. Думала про Філіппо Каваллі та його лихі очі й неголене лице. Може, буде не так уже й погано. Їй доводилося робити й гірші речі. Значно гірші.

«І я досі за них розплачуюся».

Лілі застібнула наплічник, роззирнулася, шукаючи телефон. «Лихі очі чи не лихі, — подумала вона, — а їсти дівчині треба».

* * *

Вона стояла в коридорі, перед дверима квартири 4-G, нервово обсмикувала блузку, пригладжувала волосся. А потім спитала себе, якого дідька це має її обходити, зважаючи на те, яким нечепурою він був під час їхньої останньої зустрічі. «Гос-

поди, хай тільки в нього з рота не тхне», — подумала Лілі. З товстими й негарними ще можна мати справу — заплющити очі й не дивитися. Але якщо подих смердить...

Двері відчинилися.

— Проходь! — сказав Філіппо.

Глянувши на нього, вона відчула бажання розвернутися й утекти. Він був саме таким, як їй пам'яталося: колюча щетина на підборідді, голодні очі вже поглинають її обличчя. Навіть одягнутися пристойно не потурбувався — футболка без рукавів та мішкуваті штани. Та й навіщо йому чепуритися? Він точно знав, що привело її сюди — точно не його спортивне тіло чи блискучий розум.

Лілі ввійшла до квартири, де боролися за верховенство запахи часнику й тютюну. Окрім цього, місце було не таке й жахливе. Вона побачила диван та крісла, охайний стос газет, низький столик. Балкон виходив на інший багатоквартирний будинок. Крізь стіни було чути, як реве сусідський телевізор.

— Трохи вина, Керол? — запропонував господар.

Керол. Вона майже забула, яким іменем назвалася.

— Так, будь ласка, — відповіла. — І... ти раптом не маєш чогось поїсти?

— Поїсти? Звісно.

Філіппо всміхнувся, але хтиво витріщатися не перестав: знав, що це прелюдія перед головним. Він приніс хліб, сир і ще тарілочку маринованих грибів. Зовсім не бенкет — так, перекус. От чого вона варта. Вино було дешеве, різке й терпке, та все одно вона випила дві склянки, поки їла. З тим, що буде далі, краще бути п'яною, аніж тверезою. Чоловік сидів з іншого боку кухонного столу й дивився на неї, сьорбаючи своє вино. Скільки інших жінок приходили до цієї квартири, сиділи за цим столом, готуючись до спальні? Авжеж, жодна

не прийшла з власної волі. Як і Лілі, вони, певно, потребували склянки-двох вина, перш ніж перейти до діла.

Він потягнувся до неї через стіл. Лілі завмерла, поки він розстібав верхні гудзики її блузки, а тоді відхилився назад, шкірячись з вигляду її декольте.

Вона намагалася не зважати на нього, взяла ще хліба, тоді допила вино й налила собі ще.

Філіппо підвівся, обійшов стіл, став у неї за спиною. Розстібнув її блузку до кінця, спустив її з плечей, тоді розстібнув бюстгальтер.

Лілі запхала до рота ще шмат сиру, прожувала, ковтнула. Мало не викашляла все назад, коли він накрив долонями її груди. Заціпеніла, стиснувши кулаки, стримуючи інстинктивне бажання розвернутися й тріснути його. Натомість дозволила йому спустити руку нижче й розстібнути її джинси. Філіппо смикнув її, вона слухняно підвелася, щоб він міг зняти з неї решту одягу. Коли нарешті Лілі стала в його кухні оголена, він відступив на крок, щоб помилуватися видовищем, очевидно збуджений. Свій одяг не потурбувався зняти — просто притулив її до кухонних меблів, розстібнув брюки й узяв її на встоячки, так завзято, що шафки грюкали дверима, а в шухлядах дзеленчали виделки й ложки.

«Швидше. Кінчай уже, чорт забирай».

Але Філіппо тільки почав. Він розвернув її, опустив навколішши і взяв так, просто на кухонних кахлях. Далі вони перемістилися до вітальні, просто до балконного вікна, наче йому хотілося, щоб усі бачили: він, Філіппо, може трахнути жінку в будь-якій позі, в будь-якій кімнаті. Лілі заплющила очі й зосередилася на звуках телевізора в сусідній квартирі. Загупала динамічна музика якогось телешоу, заговорив запальний ведучий. Вона зосередилася на цих звуках, бо не хотіла слухати, як сопе й стогне Філіппо, ляскаючи об неї всім тілом, доходючи до кінця.

Він упав просто на неї млявим мертвим вантажем, що загрожував їй придушити. Лілі вислизнула з-під нього, лягла на спину, слизька від їхнього спільного поту.

За мить він уже хропів.

Вона лишила чоловіка там, на підлозі вітальні, й пішла у ванну кімнату, прийняти душ. Простояла під водою добрячих хвилин двадцять, змиваючи з себе його сліди. Тоді повернулася до вітальні, з мокрим волоссям, щоб переконатися, що він іще спить. Так і було. Лілі тихо прослизнула до спальні й почала копирсатись у шухлядах комода. Під горою шкарпеток знайшла згорток готівки – принаймні шість сотень євро. «Якщо сотні бракуватиме, не біда», – подумала вона, перераховуючи купюри. Однаково заслужила.

Вона вбралася й саме забирала наплічник, коли почула кроки за спиною.

– Вже йдеш, так швидко? – запитав Філіппо. – Невже тобі одного разу вистачить?

Лілі повільно повернулася до нього, витиснула з себе усмішку.

– Один раз з тобою, Філіппо, вартий десяти разів з іншими. Він широко всміхнувся.

– Усі жінки так кажуть.

«То вони всі брешуть».

– Залишся. Я зготую вечерю. – Він підійшов ближче, грайливо торкнувся її волосся. – Залишся, і, може...

Лілі думала секунди дві. Непогано було б переночувати тут, але ціна зависока.

– Мушу йти, – сказала вона й відвернулася.

– Залишся, будь ласка. – Він помовчав і додав з ноткою відчаю: – Я тобі заплачу.

Лілі зупинилася, озирнулася на нього.

– У цьому річ, так? – тихо мовив Філіппо.

Його усмішка згасла, обличчя стало втомленою маскою. Не пихатий коханець, а сумний чоловік середнього віку, з черевом і без жінки. Раніше їй здавалося, що в нього ліхі очі, тепер же вони дивилися переможено, виснажено.

— Я знаю, — зітхнув він. — Ти прийшла не через мене. Гроші потрібні.

Уперше їй було не гидко на нього дивитися. І також уперше вона вирішила бути з ним чесною.

— Так, — визнала Лілі. — Мені потрібні гроші. У мене нічого нема, а роботу в Римі знайти не виходить.

— Але ж ти американка. Можеш просто поїхати додому.

— Додому мені не можна.

— Чому?

Вона відвела очі.

— Просто не можна. Та й там нічого для мене немає.

Філіппо зважив її слова й дійшов розсудливого висновку:

— Тебе шукає поліція?

— Ні, не поліція...

— То від кого ти втікаєш?

«Я втікаю від диявола», — подумала вона. Але сказати цього не могла: ще вирішить, що вона божевільна. Тому просто відповіла:

— Від чоловіка. Я його боюся.

Певно, він подумав, що йдеться про жорстокого хлопця, й співчутливо кивнув.

— То тобі потрібні гроші. Ходи, дам трохи.

Розвернувся й рушив до спальні.

— Філіппо, зажди.

Тепер Лілі почувалася винною. Вона дістала з кишені сотню євро, взятих із шухляди зі шкарпетками. Як можна красти в чоловіка, який так відчайдушно потребує товариства?

— Пробач мені, — мовила вона. — Це твоє. Гроші мені справді потрібні, але я не повинна була їх брати.

Лілі взяла його за руку, сунула гроші, ледве наважуючись глянути йому в очі.

— Я впраюся сама.

І розвернулася йти геть.

— Керол. Це твоє справжнє ім'я?

Вона зупинилася, поклавши руку на клямку дверей.

— Ім'я, не гірше за інші.

— Ти казала, що тобі потрібна робота. Що ти вмієш?

Лілі глянула на нього.

— Я на все готова. Прибирати, обслуговувати столи. Але за готівку.

— Ти дуже добре говориш італійською.

Філіппо оглянув її, міркуючи, і нарешті мовив:

— У мене є кухня тут, у місті. Організовує екскурсії.

— Які саме екскурсії?

— До Форуму, до базиліки, — знизав плечима чоловік. — Ну, знаєш, усі ці місця, куди в Римі ходять туристи. Іноді їй потрібні гіді, які говорять англійською. Але потрібна освіта.

— Вона в мене є! Я закінчила коледж зі спеціалізацією в античності. — Від нової надії серце забилося швидше. — Узагалі багато чого знаю з історії. Про стародавній світ.

— А про Рим знаєш?

Жінка реготнула й поставила наплічник.

— Насправді знаю.

21

Мора стояла на зледенілому тротуарі й дивилася на маєток на Бікон-Гілл, у якому так заманливо світилися вікна. У передпокої мерехтіло світло в каміні, як і тієї ночі, коли вона вперше переступила цей поріг, зваблена танком полум'я, обіцяною чашкою кави. Сьогодні ж її привабила сюди допитливість, цікавість до чоловіка, який інтригував її і, треба визнати, водночас трохи лякав. Вона подзвонила у двері, всередині почувся дзенькіт, покотився відлунням по кімнатах, яких вона ще не бачила. Мора чекала, що відчинить дворецький, і здригнулася, коли їй відчинив сам Ентоні Сансоне.

— Я не був певен, що ви прийдете, — сказав він, пропускаючи докторку Айлс у дім.

— Я так само, — визнала вона.

— Інші приїдуть трохи пізніше. Я подумав, що добре нам спочатку поговорити удвох.

Він допоміг їй з пальтом і відчинив потайну панель, за якою була шафа. У домі цього чоловіка навіть стіни були повні сюрпризів.

— То чому ж ви зрештою вирішили прийти?

— Ви сказали, що ми маємо спільні інтереси. Хотіла дізнатися, що ви мали на увазі.

Сансоне повісив пальто й розвернувся до неї — високий, у чорному вбранні, на обличчі золоті полиски від вогню.

— Зло, — відповів він. — Ось що нас об'єднує. Ми бачили його зблизка, дивилися в його обличчя, відчували його подих. І знали, що воно так само дивиться на нас.

– Багато людей його бачили.
– Але ви пізнали дуже глибоко.
– Ви знову про мою матір.
– Джойс каже, що ніхто ще не зміг підрахувати кількість жертв Амальтеї.

– Я не стежила за цим розслідуванням, трималася подалі. Востаннє бачила Амальтею в липні й не планую знову відвідувати її.

– Якщо ігнорувати зло, воно не зникне. Воно все одно лишатиметься, частиною життя...

– Не мого життя.

– ...аж до ДНК.

– Народження – завжди певна випадковість. Ми не продовжуємо своїх батьків.

– Але на певному рівні, Моро, злочини вашої матері мусять тиснути на вас. Мусять викликати запитання.

– Чи я так само не чудовисько?

– А ви ніколи себе про це не запитуєте?

Мора зупинилася, гостро свідомо того, як уважно цей чоловік на неї дивиться.

– Я зовсім не така, як моя мати. Можна сказати, я її пряма протилежність. Подивіться на кар'єру, яку я зробила, на те, ким я працюю.

– Це спокута?

– Я не маю чого спокутувати.

– Одначе ви вирішили працювати на боці жертв. І правосуддя. Не всі роблять такий вибір, і не всі обстоюють його так завзято й так якісно, як ви. Саме тому я вас і запросив сьогодні. – Він відчинив двері до сусідньої кімнати. – Саме тому я хочу дещо вам показати.

Мора пройшла за ним до обшитої дерев'яними панелями їдальні, де вже було накрито до вечері масивний стіл. Огляда-

ючи кришталеві келихи й тарілки з кобальтовими й золотими краями, вона завважила: накрито на п'ятьох. Тут так само був камін, у якому танцювало полум'я, однак у просторій кімнаті зі стелею під чотири метри було прохолодно, і вона зраділа, що вдягла кашеміровий светр.

— Спершу вина? — запропонував Сансоне, беручи пляшку каберне.

— Так, дякую.

Він налив, передав їй келих, але докторка Айлс на нього й не глянула: її увага була прикута до портретів на стінах. Галерея облич, чоловічих та жіночих, що дивилися крізь патину століть.

— Це ще не всі, — сказав господар. — Моя родина змогла роздобути ці портрети за багато років. Деякі — сучасні копії, деякі — лише уявлення про те, який вигляд вони могли б мати. Але серед них є кілька оригіналів. Такими вони мали бути в житті.

Він перетнув кімнату, став перед одним портретом. На ньому була молода жінка з осяйними темними очима, чорне волосся зібране на потилиці. Обличчя було овальне й бліде, у тьмяному світлі каміна шкіра здавалася напівпрозорою й такою живою, що Морі було нескладно уявити, як у цій білій шиї пульсує кров. Молода жінка сиділа в пів оберта до художника, у винного кольору сукні виблискували золоті нитки, і дивилася вона прямо й сміливо.

— Її звали Ізабелла, — мовив Сансоне. — Портрет було зроблено за місяць до її шлюбу. Довелося добряче відреставрувати, на полотні були сліди пожежі. Пощастило, що картина пережила вогонь, який зруйнував її дім.

— Вона прекрасна.

— Так. І в цьому було її нещастя.

Мора звела брови.

— Чому?

— Вона вийшла за Ніколо Контіні, венеційського дворянина. Шлюб був щасливий за всіма параметрами, аж поки... — Він помовчав. — поки Антоніно Сансоне не зруйнував їхні життя.

Мора здивовано глянула на нього.

— Ви про того чоловіка з портрета в передпокої?

Господар кивнув.

— Мій видатний пращур. О, він виправдовував усе, що чинив, тим, що викорінював диявола. Церква схвалила все — тортури, кровопускання, спалення на вогнищі. Зокрема венеційці особливо зналися на тортурх і творчо підходили до винайдення щоразу нових брутальних засобів для отримання зізнання. Хай які химерні були звинувачення, кілька годин у темниці з монсеньйором Сансоне майже будь-кого змушували визнати себе винним. Чи йшлося про практикування чарів, чи про закляття, накладені на сусідів, чи про злягання з дияволом — зізнання було єдиним способом припинити біль і отримати милостиву смерть. Яка сама собою була не така вже й милостива, позаяк більшість звинувачених було спалено живцем.

Сансоне обвів поглядом кімнату, портрети. Обличчя мертвих.

— Усі люди, яких ви тут бачите, постраждали від його рук. Чоловіки, жінки, діти — він не розрізняв. Кажуть, щодня він прокидався з ентузіазмом до справи, радісно підкріплявся ситним сніданком з хліба та м'яса. Тоді вбирався у вимашчені кров'ю шати та йшов працювати — викорінювати ересь. Крики було чути навіть на вулиці, попри товсті кам'яні стіни.

Мора обводила кімнату поглядом, роздивлялась обличчя приречених, уявляла їх спотвореними болем, вкритими синцями. Чи довго вони опиралися? Чи довго трималися за надію на втечу, на шанс вижити?

— Антоніно перемагав їх усіх, — вів далі Сансоне. — Окрім однієї.

Він знову дивився на жінку з осяйними очима.

— Ізабелла вижила?

— О ні. Його уваги не пережив ніхто. Вона померла, як і інші, але так і не скорилася.

— Відмовилася зізнаватися?

— Або ж здатися. Вона мала лише знеславити чоловіка, зректися його, звинуватити в чаклунстві й, можливо, зберегти своє життя. Бо Антоніно насправді прагнув не її зізнання. Він хотів саму Ізабеллу.

«Краса була її нещастям. Ось що він мав на увазі».

— Рік і місяць, — мовив він. — Стільки вона вижила в ув'язненні без опалення, без світла. І щодня до неї приходив її кат.

Сансоне глянув на Мору.

— Я бачив знаряддя тих часів. Не уявляю, що могло б бути гіршим за те пекло.

— Він так і не переміг її?

— Вона опиралася до кінця. Навіть коли забрали її новонароджене дитя. Навіть коли їй розчавлювали руки, знімали шкіру зі спини, розривали суглоби. Антоніно ретельно занотовував кожну нову жорстокість у своєму особистому щоденнику.

— І ви бачили ці щоденники?

— Так. Їх у родині передають з покоління в покоління. Тепер вони зберігаються в сховищі разом з іншими неприємними реліквіями тієї епохи.

— Жахливий спадок.

— Саме це я мав на увазі, кажучи, що ми маємо спільні інтереси й спільні турботи. Ми обоє успадкували отруєну кров.

Погляд докторки Айлс повернувся до обличчя Ізабелли, і раптом вона усвідомила сказане ним мить тому. «Забрали її новонароджене дитя».

Вона подивилася на Сансоне.

— Ви сказали, що у в'язниці вона народила дитину.

— Так. Сина.

— І що з ним сталося?

— Його віддали під опіку місцевого монастиря, там він і виріс.

— Але ж він був сином еретички. Чому його залишили живим?

— Через те, ким був його батько.

Мора глянула на співрозмовника з ошелешеним усвідомленням.

— Антоніно Сансоне?

Той кивнув.

— Хлопчик народився через одинадцять місяців після ув'язнення матері.

«Дитя згвалтування, — подумала вона. — Отже, рід Сансоне простежується до дитини приреченої жінки. І чудовиська».

Вона роззирнулася, подивилася на інші портрети.

— Я не схотіла б вішати такі портрети у своєму домі.

— Вважаєте, це химерно.

— Вони були б щоденним жахливим нагадуванням. Наче привид, який не дає забути, як вони померли.

— І ви сховали б їх до комори? Уникали б навіть погляду, так само як зараз уникаєте думок про матір?

Мора заціпеніла.

— Я не маю причин думати про неї. Вона не відіграє жодної ролі в моєму житті.

— Але ж це не так. І ви про неї думаєте, чи не так? Цього не уникнути.

— Утім, я точно не вішаю її портрета у своїй вітальні. — Вона поставила келих на стіл. — Ви практикуєте дуже чудернацьку форму вшанування предків. Виставляєте родинного ката у передпокої, мов ікону, якою пишастесь. А тут, у їдальні, зробили галерею його жертв. Ці обличчя дивляться на вас, як колекція трофеїв. Так зазвичай...

«Роблять мисливці».

Мора замовкла, дивлячись на свій порожній келих, раптом усвідомивши, як тихо в домі. Стіл було накрито на п'ятьох, однак вона поки була єдиною гостею — можливо, єдиною запрошеною взагалі.

Вона здригнулася, коли Сансоне торкнувся її руки, потягнувшись по порожній келих. Він розвернувся, наливаючи їй ще вина, і Мора дивилася на його спину, на обриси м'язів під чорним гольфом. Тоді чоловік простягнув їй келиха. Вона взяла його, але не пила, хоча в горлі раптом стало сухо.

— Знаєте, чому ці портрети висять тут? — тихо спитав він.

— Як на мене, це... дивно.

— Я з ними виріс. Вони висіли в домі мого батька і в домі його батька. Так само і портрет Антоніно, але завжди в іншій кімнаті. Завжди на видатному місці.

— Як на віттарі.

— У певному сенсі.

— Ви шануєте цього чоловіка? Цього ката?

— Ми зберігаємо пам'ять про нього. Не дозволяємо собі забувати, ким і чим він був.

— Чому?

— Бо це наша відповідальність. Священний обов'язок, який Сансоне взяли на себе багато поколінь тому, починаючи із сина Ізабелли.

— Дитини, народженої у в'язниці.

Господар кивнув.

— Коли Вітторіо виріс, монсеньйор Сансоне вже помер. Але його репутація чудовиська широко розійшлася, і прізвище Сансоне замість переваги стало прокляттям. Вітторіо міг би покинути його, зречтись своєї крові. Натомість він учинив протилежним чином. Він прийняв прізвище Сансоне, так само як і його тягар.

— Ви згадували про священний обов'язок. Який?

— Вітторіо присягнувся спокутувати вчинене його батьком. Якщо подивитися на родинний герб, видно слова: *Sed libera nos a malo*.

Латина. Мора похмуро глянула на нього.

— Визволь нас від злого.

— Саме так.

— І що саме мають робити Сансоне?

— Полювати на диявола, докторко Айлс. Саме цим ми займаємося.

Мора відповіла не одразу. «Він же не може говорити серйозно», — подумала вона, але погляд чоловіка був твердим і ясним.

— Ви, звісно, маєте на увазі — образно, — нарешті мовила вона.

— Я знаю, ви не вірите в те, що він насправді існує.

— Сатана? — Жінка не втримала сміху.

— Людям неважко повірити в те, що існує Бог, — зауважив Сансоне.

— Саме тому це й зветься вірою. Віра не вимагає доказів, бо їх немає.

— Якщо віриш у світло, маєш так само вірити і в темряву.

— Але ви говорите про надприродну істоту.

— Я говорю про зло в найчистішій його формі. Проявлене у формі реальних істот з плоті й крові, які ходять поміж нас. Це не імпульсивні вбивці — не ревнивий чоловік, який переступає межу, чи наляканий солдат, який убиває неозброєного ворога. Мені йдеться про дещо цілковито інше. Про істот, які здаються людьми, але насправді дуже далекі від цього.

— Демони?

— Можна й так, якщо хочете.

— І ви справді вірите в те, що вони існують, ці потвори, чи демони, чи як ви їх називаєте?

— Я це знаю, — тихо мовив Сансоне.

Дзвінок у двері змусив Мору здригнутися. Вона глянула в бік передпокою, та господар не ворушився. Далі було чути кроки, а тоді — голос дворецького.

— Добри вечір, місіс Фелвей. Можна ваше пальто?

— Я трохи запізнилася, Джеремі. Перепрошую.

— Містер Старк та докторка О'Доннел ще не приїхали.

— Ще ні? О, це вже краще.

— Містер Сансоне та докторка Айлс у їдальні, якщо хочете до них приєднатися.

— Боже, випити мені не завадить.

Жінка, яка ввірвалася до їдальні, зростом не поступалася середньому чоловікові й мала приголомшливий вигляд. Широкі плечі підкреслював твідовий блейзер зі шкіряними еполетами. Хоча у волоссі виднілося срібло, вона рухалася з юнацькою жвавістю й усвідомленням своєї сили. Не вагаючись, жінка рушила до Мори.

— Ви, напевно, докторка Айлс, — мовила вона й по-діловому потиснула тій руку. — Едвіна Фелвей.

Сансоне передав їй келих вина.

— Як там дороги, Вінні?

— Підступні. — Вона зробила ковток. — Дивно, що Оллі ще немає.

— Зараз лишень восьма. Він приїде разом із Джойс.

Едвіна не зводила очей з Мори. Погляд у неї був прямий, дещо безцеремонний.

— Є якийсь прогрес у справі?

— Ми про це не говорили, — сказав Сансоне.

— Серйозно? Але ж нас усіх обходить тільки це.

— Я не можу цього обговорювати, — мовила судмедекспертка. — Певна, ви розумієте чому.

Едвіна подивилася на господаря дому.

— Тобто вона ще не погодилася?

— Погодилася на що? — спитала Мора.

— Приєднатися до нашої групи, докторко Айлс.

— Вінні, ти надто поспішаєш. Я не до кінця пояснив...

— Фонд «Мефісто»? — спитала Мора. — Ви про це?

Запала тиша. В іншій кімнаті задзвонив телефон.

Раптом Едвіна засміялася.

— Вона на крок попереду, Ентоні.

— Звідки вам відомо про фонд? — запитав він, дивлячись на Мору. Тоді з розумінням зітхнув. — Авжеж, детектив Ріццолі. Чув, вона ставить багато запитань.

— Їй платять за допитливість, — відповіла Мора.

— Вона нарешті вдовольнилася тим, що ми не підозрювані?

— Просто їй не до вподоби загадки. А ваша група дуже загадкова.

— Саме тому ви й прийняли моє запрошення. Щоб дізнатися, хто ми такі.

— Здається, я дізналася, — мовила жінка. — І почула досить, щоб ухвалити рішення.

Вона поставила келих на стіл.

— Метафізика мене не цікавить. Я знаю, що у світі є й завжди було зло. Але не конче вірити в Сатану чи демонів, щоб його пояснити. Люди цілком спроможні на зло самі собою.

— І ви зовсім не зацікавлені в тому, щоб приєднатися до фонду? — спитала Едвіна.

— Мені тут не місце. І, гадаю, мені час піти.

Вона розвернулася й побачила у дверях Джеремі.

— Містере Сансоне? — Дворецький тримав переносний телефон. — Телефонував містер Старк. Він вельми стривожений.

— Через що?

— Докторка О'Доннел мала за ним заїхати, але так і не з'явилася.

— Коли вона мала бути в нього?

— Сорок п'ять хвилин тому. Він телефонував, але вона не бере слухавку ані домашнього, ані мобільного телефона.

— Я її наберу.

Сансоне взяв телефон, набрав номер і чекав, постукуючи пальцями по столу. Дав відбій, знову набрав, барабанячи вже швидше. У кімнаті всі мовчали, всі дивилися на нього, слухали дедалі швидший ритм його пальців. У ніч смерті Єви Кассовіц ці люди сиділи в цій же кімнаті, не усвідомлюючи, що смерть близько. Що вона пробралася в їхній сад і лишила дивні символи на дверях. Позначила цей будинок.

«Можливо, людей усередині так само позначено».

Сансоне поклав слухавку.

— Хіба не варто викликати поліцію? — спитала Мора.

— О, Джойс просто могла забути, — мовила Едвіна. — Надто рано просити поліцію втрутитися.

— Хочете, щоб я поїхав до будинку докторки О'Доннел? — запитав Джеремі.

Сансоне дивився на телефон.

— Ні, — нарешті сказав він. — Я сам поїду. Тобі краще лишитися тут на випадок, якщо Джойс зателефонує.

Мора вийшла за ним до передпокою, де він діставав пальто із шафи. Узяла своє.

— Прошу, лишайтесь, повечеряйте, — сказав чоловік, беручи ключі від автомобіля. — Вам немає сенсу поспішати додому.

— Я не їду додому, — відповіла Мора. — Я їду з вами.

22

На ґанку Джойс О'Доннел горіло світло, але двері ніхто не відчинив.

Сансоне посмикав клямку.

— Замкнено, — сказав він і дістав мобільний. — Спробую ще раз їй зателефонувати.

Поки він набирив номер, Мора зійшла з ґанку й стала на доріжці, дивлячись на будинок О'Доннел, а саме на вікно другого поверху, яке проливало радісне світло в ніч. В середині ледве чутно дзвонив телефон. Тоді знову тиша.

Сансоне дав відбій.

— Увімкнувся автовідповідач.

— Думаю, час телефонувати Ріццолі.

— Поки ні.

Він дістав ліхтарик і почав обходити будинок збоку.

— Куди ви?

Сансоне йшов до під'їзної доріжки, чорне пальто розчинялося в тінях. Промінь ліхтарика ковзнув по плитах і зник за рогом.

Докторка Айлс стояла сама у дворі, слухаючи шурхіт мертвого листя в гілках над головою.

— Сансоне? — гукнула.

Ніхто не озвався. Вона чула лише калатання власного серця, тож пішла вслід за будинок. Зупинилася на порожній під'їзній доріжці, перед тінню гаража. Знову покликала Сансоне, але щось змусило її замовкнути — непевне усвідомлення того, що

хтось спостерігає за нею, вистежує її. Мора розвернулася, просканувала поглядом вулицю. Побачила, як вітер жене папірець, схожий на привида в польоті.

Їй на плече опустилася рука.

Зойкнувши, Мора різко розвернулася й опинилася перед Сансоне, який тихо матеріалізувався за нею.

— Її авто — у гаражі, — мовив він.

— То де вона?

— Я спробую зайти ззаду.

Цього разу жінка не випускала його з очей, слідом за ним пішла через бокове подвір'я крізь глибокий неторканий сніг попід гаражем. Коли вони виринули в задній двір, її брюки були мокрі, сніг просочився у взуття, холодив ноги. Ліхтарик її супутника пройшовся по кущах та шезлонгах, укритих білим оксамитом. Жодних слідів, сніг цілий. Дворик оточувала вкрита лозами стіна, що створювала повністю закритий від сусідів особистий простір. І докторка Айлс була тут сама, з чоловіком, якого заледве знала.

Та його увага була прикута не до неї. Він зосередився на кухонних дверях, які не міг відчинити. Він трохи подивився на них, обмірковуючи наступний крок, тоді глянув на Мору.

— Маєте номер детектива Ріццолі? Наберіть її.

Вона дістала мобільний, підійшла до вікна кухні, де було світліше. Вже збиралася набрати номер, аж раптом завмерла, дивлячись на кухонну раковину за вікном.

— Сансоне, — прошепотіла вона.

— Що?

— Там кров... біля зливу.

Він кинув туди погляд, і наступний крок шокував її. Чоловік схопив один із шезлонгів і жбурнув його у вікно. Скло розбилося, уламки полетіли до кухні. Він пробрався всередину, і за мить двері розчахнулися.

— Тут і на підлозі кров, — мовив Сансоне.

Судмедекспертка побачила червоні розмазані плями на кремових кахлях. Сансоне вибіг із кухні, чорне пальто тріпотіло за спиною, мов накидка, бо з його швидкістю, коли Мора була біля сходів, чоловік уже добіг до другого поверху. Вона побачила ще кров, розмазану по дубових сходах, по плінтусах, наче скривавлені руки чіплялися за сходи й стіни, поки тіло тягнули нагору.

— Моро! — загорлав згори Сансоне.

Вона побігла вгору, на сходовому майданчику другого поверху побачила ще кров, схожу на блискучу лижню серед коридору. І почула звук — наче клекотіння води в аквалангу. І ще не ввійшовши до спальні, вже знала, кого побачить — не мерця, а жертву, яка відчайдушно чіпляється за життя.

Джойс О'Доннел лежала на спині на підлозі, вирячивши очі в смертельній паніці, з шиї бив, пульсуючи, червоний струмінь. Вона з сичанням набрала повітря, закашлялася, в легенях забулькала кров. Яскравий струмінь порснув у лице Сансоне, коли той схилився над жінкою.

— Пропустіть мене! Телефонуйте 911! — наказала Мора, опустилася навколішки й затисла пальцями різану рану.

Вона звикла торкатися мертвої плоті, не живої, і кров, що струменіла по її руках, була приголомшливо тепла. «Прийом Сафара», — згадала вона. Перші правила реанімації: перевірка дихальних шляхів, дихання, кровообігу. Але одним брутальним ударом леза по горлу нападник поставив під сумнів усі три. «Я лікарка, але навряд чи можу її врятувати».

Сансоне закінчив телефонну розмову.

— Швидка їде. Чим я можу допомогти?

— Несіть рушники. Треба зупинити кров!

Рука О'Доннел раптом стиснулася на Мориному зап'ястку з панічною силою. Шкіра була така слизька, що пальці Мори

ковзнули з рани, вивільнивши новий фонтан крові. Знову сичання, знову кашель, знову порскання з розрізаної трахеї. О'Доннел захлиналася. З кожним подихом удихала власну кров. Вона клекотіла в дихальних шляхах, пінилася в альвеолах. Судмедекспертці доводилось оглядати легені інших жертв, яким перерізали горло, вона знала механізм такої смерті.

«А тепер я спостерігаю, як це відбувається, і не можу нічим зарадити».

До спальні ввірвався Сансоне з рушниками, і Мора притиснула зібгану тканину до шиї. Білий махровий рушник магичним чином почервонів. О'Доннел ще сильніше стиснула їй зап'ясток. Губи ворухнулися, але слів не було, тільки булькотіння повітря через кров.

— Все гаразд, все гаразд, — мовила Мора. — Швидка вже близько.

О'Доннел затремтіла, кінцівки судомно здригалися. Але очі були притомні, зосереджені на Морі. «Чи бачить вона це в моїх очах? Те, що знаю я: вона помирає?»

Мора підвела голову, почувши далеке виття сирен.

— Ну ось, — мовив Сансоне.

— Парадні двері зачинені!

— Я спущуся й зустріну їх.

Він підвівся, і докторка Айлс чула, як гупають його кроки на сходах.

О'Доннел досі пильно дивилася на неї. Її уста заворушилися швидше, пальці пазурами вп'ялися Морі в руку. Сирена наближалася, але цю кімнату заповнювало тільки клекотливе дихання жінки, що помирала.

— Джойс, будьте зі мною! — спонукала Мора. — Я знаю, ви витримаєте!

О'Доннел смикала її за зап'ясток сповненими паніки рухами, що загрожували відірвати Морину руку від рани. З кожним

удихом з її горла розліталися яскраві краплі. Очі розширилися, наче вона побачила безодню, що розкривалася перед нею. «Ні, — промовили вуста. — Ні».

У цю мить Мора збагнула, що жінка дивиться вже не на неї, а за її спину. Тільки тоді вона почула, як рипнула підлога.

«Нападник не виходив з дому. Він досі тут. У цій кімнаті».

Вона розвернулася, щоб зустріти удар. На неї кажанячими крилами накотилася темрява, і вона впала. Вдарилась обличчям об підлогу й лежала, оглушена, з чорнотою перед очима. Але крізь дошки підлоги під щокою чула гупання кроків, що віддалялися, наче серцебиття самого будинку. Біль пульсував у голові, перетворюючись на удари, наче хтось уганяв гвіздки їй у череп.

Мора не чула останнього подиху Джойс О'Доннел.

Чиясь рука схопила її за плече. Вона замахала руками, відбиваючись у раптовому нападі паніки, наосліп цілячись у нападника.

— Моро, тихо. Моро!

Він схопив її руки, вона кілька раз слабко смикнулася. А тоді перед очима розвиднілося, і вона побачила перед собою Сансоне. Почула інші голоси, помітила металевий блиск ношів. Озирнувшись, зосередилася на двох парамедиках, які зігнулися над тілом Джойс О'Доннел.

— Пульсу немає. Дихання теж.

— Крапельниця на повну.

— Господи, ти глянь, скільки крові.

— Як там інша пані?

Парамедик глянув на докторку Айлс. Сансоне відповів:

— Начебто все гаразд. Гадаю, вона просто зомліла.

— Ні, — прошепотіла Мора. Схопила його за руку. — Він був тут.

— Що?

— Він залишався тут. У цій кімнаті!

Раптом він усвідомив її слова, відсахнувся, скочив на ноги.

— Ні... зачекайте на поліцію!

Але Сансоне вже вибіг з кімнати.

Мора спробувала сісти й похитнулася, в очах усе попливло. Коли нарешті зір прояснів, вона побачила двох парамедиків на колінах у крові Джойс О'Доннел, в оточенні обладнання й упаковок від ліків та інструментів. На осцилоскопі висвічувалась електрокардіограма.

Пряма лінія.

* * *

Джейн сіла на заднє сидіння патрульного авто поруч із Мору, зачинила двері. Один подих холоду забрав усе тепло з автівки, і докторка Айлс знову затремтіла.

— Ви точно нормально почуваетесь? — запитала детектив. — Може, вам треба до лікарні?

— Я хочу додому, — сказала Мора. — Можна мені додому?

— Нічого більше не пригадуєте? Жодні деталі не спливають?

— Я вже сказала, обличчя я не бачила.

— Тільки чорний одяг.

— Чорне щось.

— Щось? То йдеться про людину чи про звіра?

— Усе сталося дуже швидко.

— Ентоні Сансоне носить чорне.

— То був не він. Він саме вийшов, спустився зустрічати швидку.

— Так він каже.

Обличчя Ріццолі було силуетом на тлі вогнів патрульних машин по всій вулиці. Прибув звичний конвой офіційних автівок, і тепер поміж стовпчиків у дворі тріпотіла жовта поліційна стрічка. Мора просиділа в машині так довго, що кров на її пальті встигла висохнути, і тканина стала жорстка, мов

пергамент. Доведеться пальто викинути: вона більше не мала бажання його вдягати.

Мора глянула на будинок, у якому тепер світилися всі вікна.

— Коли ми прийшли, двері були зачинені. Як він сюди пробрався?

— Ознак зламу немає. Тільки розбите вікно на кухні.

— Ми мусили його розбити. Побачили кров у раковині.

— І Сансоне весь час був з вами?

— Джейн, ми були разом увесь вечір.

— За винятком того, коли він погнався за злочинцем. Каже, що нікого надворі не бачив. І коли ми пішли оглянути двір, виявилось, що він добряче попсував сніг. Зіпсував усі сліди, які могли б нам згодитися.

— Він не підозрюваний.

— Я цього й не казала.

Мора затихла, думаючи про дещо інше, сказане Джейн. «Ознак зламу немає».

— Джойс О'Доннел його впустила. — Докторка Айлс подивилася на Ріццолі. — Вона впустила вбивцю у свій дім.

— Або ж забула замкнути двері.

— Авжеж, двері вона замкнула. Була не дурна.

— Але й не остерігалась як слід. Працюючи з чудовиськами, ніколи не знаєш, хто з них піде слідом за тобою. Ці вбивства мали стосунок до неї, док. З першого ж випадку він привертає її увагу дзвінком. Друге вбивство відбувається за будинком, у якому вона вечеряє. Усе вело до цього, до головної події.

— Чого б їй упускати його до будинку?

— Може, вона гадала, що спроможна його контролювати. Подумайте, у скількох в'язницях вона бувала, скількох людей, таких як Воррен Гойт чи Амальтея Ленк, опитувала. Вона зближується з ними всіма.

Від згадки матері Мора скривилася, але промовчала.

— Вона наче циркова приборкувачка левів. Коли щодня працюєш із тваринами, починаєш думати, що все під контролем. Чекаєш, що кожного разу, як ляснеш батогом, вони стрибатимуть, як хороші кошенята. Може, навіть думаєш, що вони тебе люблять. А тоді якось розвертаєшся спиною, і вони встромляють ікла тобі в шию.

— Я знаю, вона вам ніколи не подобалася, — мовила Мора. — Але якби ви були там, якби бачили її смерть... — Вона глянула на Джейн. — Вона була нажахана.

— Я не почну її любити тільки тому, що вона мертва. Тепер вона жертва, тож я зобов'язана виконати свою роботу якомога краще. Але не можу не думати, що вона сама це накликала.

У скло постукали, детектив опустила вікно. Заирнув коп зі словами:

— Містер Сансоне хоче знати, чи ви закінчили його опитувати.

— Ні, не закінчили. Скажіть, хай зачекає.

— І судмедексперт уже збирається. Маєте ще запитання?

— Як щось буде, я його наберу.

Мора побачила у вікно, як із будинку вийшов її колега, доктор Ейб Брістол. Це він робитиме розтин О'Доннел. Якщо побачене всередині його засмутило, то він ніяк цього не показував. Зупинився на ґанку, спокійно застібнув пальто, натягнув теплі рукавиці, розмовляючи з копом. «Ейб не дивився, як вона помирає, — подумала докторка Айлс. — На його пальті не лишилось її крові».

Джейн відчинила двері автомобіля, і всередину ввірвався новий подих холоду.

— Ходімо, док, — мовила вона, вибираючись назовні. — Відвеземо вас додому.

— Моє авто лишилося на Бікон-Гілл.

— З ним розберетеся потім. У вас тут особисте таксі. — Ріццолі розвернулася й гукнула: — Отче Брофі, вона готова.

Тільки тоді Мора помітила його — на вулиці, у тіні. Він підійшов до них — високий силует, чиє обличчя набуло мерехтливих рис тільки тоді, як він опинився в танцівних вогнях патрульних автівок.

— Ти певна, що добре почувасяся? — спитав він, допомагаючи їй вийти з машини. — Не хочеш до лікарні?

— Прошу, відвези мене додому.

Хоча Деніел і запропонував їй підтримку, вона сховала руки в кишені, відмовившись від його простягнутої руки дорогою до машини. Вона відчувала, що на них дивляться поліціянти. Докторка Айлс і той священник, знову разом. Чи хоч хтось не звернув на них уваги, не поцікавився?

«Чорт забирай, тут немає чим цікавитися».

Вона сіла на пасажирське сидіння, дивлячись просто перед собою, поки він заводив двигун. Мовила:

— Дякую.

— Ти знаєш, я прийду, щойно ти покличеш.

— Це Джейн тебе викликала?

— І я цьому радий. Сьогодні тебе має відвезти додому друг. Не якийсь коп, якого ти заледве знаєш.

Він від'їхав від тротуару, і сліпучі вогні швидкої розтанули позаду.

— Сьогодні ти була надто близько, — тихо сказав Деніел.

— Повір, я цього не хотіла.

— Не варто тобі було йти до будинку. Краще викликала б поліцію.

— Можна ми не будемо про це говорити?

— Моро, лишилося хоч щось, про що ми можемо говорити? Чи тепер завжди буде так? Ти не приходитимеш у гості, не відповідатимеш на дзвінки?

Вона нарешті подивилася на нього.

— Деніеле, я не стаю молодша. Мені сорок один, мій єдиний шлюб був приголомшливо катастрофічний, і я схильна до

безнадійних романів. А я хочу заміж. Хочу бути щасливою. Не можу дозволити собі марнувати час на стосунки, які нікуди не ведуть.

— Навіть якщо дружба й почуття щирі?

— Дружба постійно руйнується. А серця розбиваються.

— Так, — згодився він і зітхнув. — Правда.

Вони трохи проїхали мовчки. Тоді Деніел промовив:

— Я не хотів розбивати тобі серце.

— І не розбив.

— Але я завдав тобі болю. Я це знаю.

— Ми скривдили одне одного. Мусили. — Мора помовчала й додала згіркло: — Цього вимагає твій усемогутній Господь, чи не так?

Вона хотіла зробити йому боляче і з раптової тиші зрозуміла, що влучила в ціль. Священник мовчав, поки під'їжджав до її району, поки звертав на під'їзну доріжку й вимикав двигун. Тоді розвернувся до неї.

— Твоя правда, — сказав. — Мій Господь вимагає забагато, чорт забирай.

І притягнув її до себе.

Вона мала б опиратися, мала б відштовхнути його, вийти з машини. Але не зробила цього: надто довго хотіла цих обіймів, цього поцілунку. І більшого, значно більшого. Це було божевіллям, з цього нічого не могло вийти. Але тепер між ними не стояв ані тверезий розум, ані Бог.

«Не введи нас у спокусу». Вони цілувалися весь шлях від автомобіля до дверей. «Визволь нас від злого». Марні слова — замок з піску, що не встояв проти могутнього припливу. Вони ввійшли до будинку. Мора не вмикала світло, і в темному передпокої здавалося, що темрява робить голоснішим їхнє різке дихання, шурхіт тканини. Вона скинула закривавлене пальто, і воно впало на підлогу чорною калю-

жею. Коридор освітлювало лише слабке сяйво з вікон. Ніщо не проливало світла на їхній гріх, не було очей, щоб засвідчити їхнє падіння.

Вона провела його до спальні. До свого ліжка.

Уже рік вони кружляли в цьому танку, з кожним кроком наближаючись до цієї миті. Вона знала серце цього чоловіка, а він — її, однак його плоть була чужою, незнаною на дотик, на смак. Вона провела пальцями по теплій шкірі, по вигину його спини — нова територія, яку так хотілося дослідити.

На підлогу впали рештки одягу; останній шанс зупинитися вислизнув від них.

— Мора, — прошепотів Деніел, цілючи її шию, її груди. — Моя Мора.

Його слова були ніжні, мов молитва, але не до його Господа, а до неї. Вона зовсім не відчувала провини, розкриваючись для нього. Не її клятву було порушено, не її совість страждатиме. «Сьогодні, Боже, у цю мить, він мій, — подумала, святкуючи перемогу, коли Деніел застогнав на ній, коли вона охопила його ногами, катуючи, підштовхуючи. — Я маю те, чого Ти, Боже, не можеш йому дати. Я забираю його в Тебе. Я заявляю про своє право на нього. Можеш кликати Своїх демонів, мені начхати».

І Деніелові сьогодні теж.

Коли їхні тіла нарешті розрядилися, він упав у її обійми. Вони довго лежали мовчки. У світлі з вікна Мора бачила слабкий блиск його очей, що дивилися в темряву. Він не спав, а міркував. Можливо, шкодував. Минав час, і тиша стала нестерпна.

— Ти шкодуєш? — запитала вона.

— Ні, — прошепотів він, ковзнув пальцями по її руці.

— Чому я не переконана?

— А тобі це потрібно?

— Я хочу, щоб ти радів. Те, що ми зробили, природно. Це в людській природі. — Мора помовчала й додала, зітхнувши: — Але, можливо, це погане виправдання гріха.

— Я зовсім не про це думав.

— А про що?

Деніел поцілував її чоло, тепло дихнув у волосся.

— Я думаю про те, що буде далі.

— Чого ти хочеш?

— Я не хочу тебе втрачати.

— І не мусиш. Тобі обирати.

— Обирати, — м'яко повторив він. — Це однаково що обирати між удихом та видихом.

Перекотився на спину, помовчав. Тоді сказав:

— Здається, я тобі розповідав, як прийшов до того, щоб стати священником.

— Ти говорив, що твоя сестра помирала. Лейкемія.

— І я уклав угоду. З Богом. Він виконав моє прохання, Софі жива. І я дотримувався своєї частини угоди.

— Тобі було лише чотирнадцять. Надто юний вік, щоб обіцяти віддати все своє життя.

— Але я пообіцяв. І можу стільки добра зробити в Його ім'я, Моро. Я був щасливий, дотримуючись свого слова.

— А тоді зустрів мене.

Деніел зітхнув.

— А тоді зустрів тебе.

— Ти маєш обрати, Деніеле.

— Або ти зникнеш з мого життя. Знаю.

— Я не хочу цього.

Він глянув на неї.

— То не зникай, Моро! Прошу тебе. Ці кілька місяців без тебе я почувався загубленим. Відчував таку провину за те, що хотів тебе. Але думати міг лише про тебе.

— Яке місце я займатиму, лишившись у твоєму житті? Ти збережеш свою церкву, а що отримаю я? — Вона пильно вдивлялася в темряву. — Насправді нічого не змінилося, еге ж?

— Змінилося все. — Він узяв її за руку. — Я тебе кохаю.

«Але не досить. Не так сильно, як ти любиш свого Бога».

І все одно вона дозволила йому знову обійняти себе. Відповіла на поцілунки. Цього разу вони кохалися не ніжно, тіла відчайдушно, люто зіштовхувалися. Не любов, а кара. Сьогодні вони одне одного використовують. Якщо вона не може мати кохання, то хай буде хіть. Дати йому щось незабутнє, щось таке, що переслідуватиме його в ті ночі, коли Бога замало. «Ось від чого ти відмовляєшся, кидаючи мене. Ось той рай, від якого ти тікаєш».

І Деніел утік, ще до світанку. Вона відчула, як він заворушився поряд з нею, тоді повільно сів на ліжку й почав одягатися. Звісно ж — недільний ранок, парафія чекає.

Він схилився, поцілував її волосся. Прошепотів:

— Мушу йти.

— Знаю.

— Я кохаю тебе, Моро. Ніколи не думав, що скажу таке жінці, а от зараз кажу.

Він ніжно торкнувся її обличчя, вона відвернулася, щоб не показувати йому свої сльози.

— Я приготую тобі кави, — запропонувала, сідаючи.

— Ні, лишайся в ліжку. Я знайду вихід.

Ще один поцілунок, і він устав. Вона чула його кроки в коридорі, звук, з яким зачинилися двері.

Отже, це нарешті сталося. Вона перетворилася на чергове кліше — Єва з яблуком, спокусниця, що заманила святенника до гріха. Цього разу змієм був не Сатана, а їхня власна самотність. «Ви хочете знайти диявола, містере Сансоне. То подивіться на мене. Подивіться на будь-кого з нас».

Надворі небо поволі світлішало, вітаючи холодний світанок. Мора відсунула ковдру, від теплої білизни піднявся запах їхньої пристрасті, п'янкий аромат гріха. Вона не змивала його з себе, просто вдягнула халат, капці й пішла до кухні готувати каву. Набираючи воду для кави, вона дивилась у вікно на лози клематису, вкриті кришталевим льодом, на рододендрони, що похилили пом'яте листя, і не мала потреби дивитися на термометр, щоб знати: холод сьогодні буде жорстокий. Вона уявила, як Деніелові парафіяни кутаються в пальта, виходячи з машин, і крокують до Церкви Богородиці Божественного Світла, долаючи недільний холод заради підбадьорливих слів отця Брофі. Що ж він скаже їм сьогодні? Чи зізнається, що навіть він, їхній пастир, звернув з праведного шляху?

Мора ввімкнула кавоварку й пішла до дверей по газету. Коли ступила надвір, холод ошелешив її, обпік горло й ніздрі. Вона не марнувала часу — швидко підхопила газету, яка лежала перед будинком, розвернулася й поспішила назад. Потяглася до клямки, коли раптом завмерла, не зводячи погляду з дверей. Зі слів та символів, видряпаних там.

Тоді різко розвернулася, навіжено роздивляючись вулицю. Було видно, як сонце відбивається від криги на асфальті, було чути лише тишу недільного ранку.

Повернувшись до будинку, Мора грюкнула дверима, замкнула всі замки. Тоді побігла до телефона й набрала номер Джейн Ріццолі.

23

— Ви точно вночі нічого не чули? Жодних кроків на ганку, нічого особливого? — спитала Джейн.

Мора сиділа на канапі й тремтіла, хоч і була вбрана у светр та шерстяні штани. Вона не снідала, навіть кави собі не налила, але й зовсім не відчувала голоду. Пів години до приїзду Джейн та Фроста вона просиділа біля вікна вітальні, спостерігаючи за вулицею, прислухаючись до кожного звуку, відстежуючи кожне авто. «Убивця знає, де я живу. Він знає, що вночі відбувалось у моїй спальні».

— Док?

Мора підвела очі на Ріццолі.

— Я нічого не чула. Як прокинулася, написи були тут, у мене на дверях. Коли я вийшла забрати...

Вона здригнулася, серце загупало.

Дзвонив телефон.

Фрост підняв слухавку.

— Резиденція Айлс, говорить детектив Фрост. Перепрошую, містере Сансоне, ми наразі розбираємося тут із ситуацією, їй незручно з вами говорити. Я передам, що ви телефонували.

Джейн знову подивилася на Мору.

— Ви впевнені, що, коли вчора повернулися додому, написів на дверях не було?

— Я не бачила.

— Заходили через парадні двері?

— Так. Зазвичай заходжу через гараж, але моє авто досі на Бікон-Гілл.

— Отець Брофі провів вас до дверей?

— Джейн, було темно. Ми не побачили б написів.

«І були зосереджені одне на одному. Думали лише про те, як дістатися до спальні».

Заговорив Фрост:

— Я піду гляну надворі, може, знайду сліди.

Він вийшов у парадні двері. Хоча й тупцяв тепер просто за вікном, звук його кроків не долинав з-за подвійного скла. Вчора порушник міг проходити просто повз її спальню і вона нічого не почувала б.

— Гадаєте, він учора за вами стежив від будинку О'Доннел? — запитала Джейн.

— Не знаю. Міг. Але я була на всіх трьох місцях злочину. У Лорі-Енн Такер. Біля Єви Кассовіц. Він міг побачити мене в будь-яку з цих ночей.

— І вистежити, де ви живете.

Мора охопила себе руками, намагаючись угамувати тремтіння.

— Я не помітила. Не думала, що за мною можуть стежити.

— У вас встановлено сигналізацію. Вчора ви її вмикали?

— Ні.

— Чому?

— Я... я просто забула її ввімкнути.

«Зовсім про інше думала».

Ріццолі опустилася в крісло перед нею.

— Для чого йому малювати ті символи у вас на дверях? Як гадаєте, що вони означають?

— Звідки мені знати?

— Залишене ним повідомлення — воно таке ж, як у спальні Лорі-Енн Такер. Тільки цього разу латиною він не переймався,

щоб ми точно зрозуміли, що мається на увазі. «На мені гріх». — Джейн помовчала. — Чому він адресував вам саме ці слова?

Мора не відповіла.

— Думаєте, вони призначені вам?

Погляд Джейн був пильний, допитливий.

«Вона надто добре мене знає, — подумала докторка Айлс. — Бачить, що я не все кажу. Чи, може, відчула аромат хіті на моїй шкірі. Треба було прийняти душ до їхнього приїзду, треба було змити запах Деніела».

Вона різко підвелася.

— Я не можу зосередитися. Мушу випити кави.

Розвернулася й рушила до кухні. Там заходилася наливати каву по чашках, діставати вершки з холодильника. Джейн пішла за нею, та Мора намагалася на неї не дивитися. Поставила перед детективом чашку, що парувала, й розвернулася до вікна, сьорбаючи каву, якомога далі відтермінуючи свій сором.

— Ви нічого не хочете мені сказати? — спитала Ріццолі.

— Я все вам розповіла. Прокинулася вранці й знайшла написи на дверях. Не знаю, що ще сказати.

— Коли ви вийшли з будинку О'Доннел, отець Брофі одразу ж повіз вас додому?

— Так.

— І ви не бачили автомобілів у вас на хвості?

— Ні.

— Ну, може, отець Брофі щось помітив. Подивимося, що він пригадає.

— Не треба з ним говорити, — обрубала Мора. — Тобто якби він учора щось побачив, то сказав би мені.

— Я все одно мушу в нього запитати.

Мора розвернулася до Джейн.

— Знаєте, сьогодні неділя.

— Я знаю, який нині день.

— У нього служба.

Детектив примружилася, і Мора відчула, як у неї спалахнули щоки.

— Що сталося вночі? — запитала Ріццолі.

— Я вже сказала. Після О'Доннел я одразу поїхала додому.

— І були всередині аж до ранку?

— Я з дому не виходила.

— А отець Брофі?

Це запитання, таке прозаїчне, спантеличило Мору, і вона замовкла. Тоді опустилася на кухонний стілець, але мовчки, просто дивлячись у свою каву.

— Він довго тут пробув? — запитала Джейн. Так само без жодних емоцій, як справжній коп, хоча докторка Айлс знала, що за цим запитанням ховається несхвалення, і горло їй стиснула провина.

— Майже всю ніч.

— До котрої години?

— Не знаю. Коли він пішов, було ще темно.

— І що ви з ним робили, поки він був тут?

— Це не має стосунку до справи.

— Ви знаєте, що має. Ідеться про те, що вбивця міг побачити, зазирнувши у вікна. Що могло надихнути його на ці слова на ваших дверях. Світло у вітальні було ввімкнене? Ви з Брофі сиділи там і розмовляли?

Мора важко зітхнула.

— Ні. Світло... не горіло.

— У будинку було темно.

— Так.

— І хтось, дивлячись у вікна знадвору, мав би припустити...

— Ви знаєте, чорт забирай, що вони припустили б.

— І мали б рацію?

Їхні погляди зустрілися.

— Джейн, я вчора страшно перелякалася! Деніел був поруч. Він завжди підтримував мене. Ми цього не планували. Єдиний раз... один тільки раз... — Її голос зірвався. — Я не хотіла лишатися сама.

Джейн теж сіла за стіл.

— Знаєте, тоді слова набувають нового змісту. «На мені гріх».

— Ми всі грішні, — відрубала Мора. — Чорт забирай, кожен з нас, без винятків.

— Я вас не критикую.

— Критикуєте. Гадаєте, я цього з голосу не чую?

— Док, якщо ви відчуваєте провину, то не через мої слова. Мора відповіла Ріццолі таким же непохитним поглядом, думаючи: «Авжеж, вона має рацію. Моя провина належить мені».

— Ми мусимо обговорити це з отцем Брофі, ви ж розумієте. Те, що сталося вночі.

Мора зітхнула, примирюючись із ситуацією.

— Будь ласка, як говоритимете з ним, тримайте це в таємниці.

— Ну, телевізійників я до нього не приведу.

— Детектив Фрост не мусить про це знати.

— Авжеж мусить. Він мій напарник.

Мора опустила голову на руки.

— Господи.

— Це стосується справи, і ви це розумієте. Якщо я не повідомлю Фроста, він матиме повне право говорити про перешкоджання розслідуванню.

«Отже, я тепер не зможу дивитися на Фроста й не бачити відображення власної провини», — подумала Мора, зіщулившись, уявляючи його реакцію. Репутація — надзвичайно крихка річ, одна крихітна тріщина — і все розвалиться. Два роки її вважали королевою покійників, незламною судмедексперткою, яка може незмигно дивитися на те, від чого в найдосвідченіших

детективів усе всередині перевертається. Тепер же на неї дивитимуться й бачитимуть слабку, недосконалу, самотню жінку.

З ганку долинули кроки: до будинку повертався Фрост. Мора не хотіла бути присутня під час відкриття ганебної правди. Стриманий і чесний, Баррі Фрост буде шокований дізнатися, хто побував у неї в ліжку.

Але ввійшов детектив не сам. Мора почула голоси й підвела голову саме тоді, коли до кухні ввірвався Ентоні Сансоне. Фрост ішов за ним.

На Ріццолі Сансоне не зважав — він не зводив очей з докторки Айлс. Сьогодні чоловік убрався не в чорне — сірий твідовий піджак, сорочка кольору попелу. «Він так відрізняється від Деніела, — подумала вона. — Я не можу його прочитати, і мені від цього незатишно».

— Я побачив написи на дверях, — мовив він. — Коли це сталося?

— Не знаю, — відповіла Мора. — Уночі.

— Треба було самому вас відвезти.

Втрутилася Джейн:

— Гадаю, вам краще піти.

— Зажди, — застеріг її Фрост. — Тобі треба почути, що він каже про написи на дверях. Про їхнє значення.

— «На мені гріх»? Значення очевидне.

— Не про слова, — відповів Сансоне. — Про символи під ними.

— Ми вже чули про всевидюче око. Ваш товариш Олівер Старк пояснив.

— Він міг помилитися.

— Ви не згодні, що це око Гора?

— Я вважаю, це може бути дещо зовсім інше. — Він подивився на Мору. — Ходімо надвір, я все поясню.

Мора не мала жодного бажання знову бачити звинувачення на своїх дверях, однак це здавалося нагальним, тож вона

мусила піти за чоловіком. Вийшовши на ганок, вона зупинилася, кліпаючи на сонці. Це був прекрасний недільний ранок, коли так приємно посидіти за кавою та газетою. Вона ж натомість боялася залишатись у власному домі, боялася дивитися на свої двері.

Жінка набрала повітря й розвернулася до написів вохрою, що мала колір засохлої крові. Слова «На мені гріх» аж кричали до неї — звинувачення, від якого хотілося зіщулитися, сховати винне обличчя.

Та Сансоне зосередився не на тексті. Він указав на два символи під ним. Більший вони вже бачили на дверях у його саду.

— Як на мене, точнісінько те всевидюще око, — сказала Джейн.

— Погляньте на інший символ, — вказав Сансоне на фігурку унизу дверей. Вона була така дрібна, наче зловмисникові спало на думку намалювати її в останню мить. — Це теж вохра, як на інших місцях злочину.

— Звідки ви знаєте про вохру? — запитала Джейн.

— Мої колеги мають це побачити. Щоб підтвердити мою здогадку.

Він дістав мобільний.

— Заждіть, — втрутилася Джейн. — Це не для публічної демонстрації.

— А ви знаєте, як це інтерпретувати, детективе? Маєте ідеї, з чого почати? Якщо хочете знайти вбивцю, мусите зрозуміти, як він мислить. Його символіку.

Сансоне почав набирати номер. Ріццолі його не зупинила.

Мора присіла так, щоб бачити нижній малюнок. Вдивилась у вигнуті роги, трикутну голову, щілинки очей.

— Схоже на цапа. Але що це означає? — мовила вона й підвела голову до Сансоне. У світлі ранку він височів над нею, чорний та безликий.

— Це зображення Азазела, — була відповідь. — Символ стражів.

— Азazel був ватажком се'ірім, — мовив Олівер Старк. — То були цапоподібні демони, що вселяли жах у прадавні пустелі ще до Мойсея, до фараонів. Ще в епоху Ліліт.

— Що за Ліліт? — запитав Фрост.

Едвіна Фелвей глянула на нього з подивом.

— Ви не знаєте про неї?

Детектив присоромлено знизав плечима.

— Мушу визнати, я не дуже знаюся на Біблії.

— О, в Біблії Ліліт не знайти, — сказала Едвіна. — Її давно вигнано із загальноприйнятої християнської доктрини, хоча вона й має місце в легендах юдеїв. Це перша дружина Адама.

— Адам мав іншу дружину?

— Так, до Єви. — Едвіна всміхнулася, дивлячись на його спантеличене лице. — Що, думаєте, Біблія розповідає історію повністю?

Вони зібрались у Мориній вітальні, за низьким столиком, де між порожніх чашок та блюдець лежав блокнот Олівера. За пів години після дзвінка Сансоне прибули Едвіна та Олівер, щоб оглянути символи на дверях. Кілька хвилин обговорювали їх на ганку, а тоді втекли від холоду до будинку — по гарячу каву та не менш гарячі теорії. Теорії ці вразили Мору своєю холоднокровною інтелектуальністю. Її будинок позначив убивця, а вони спокійно сиділи у вітальні і обговорювали свою дивну теологію. Вона глянула на Джейн, на обличчі якої було неприховано написано: «Вони очманіли». А от Фрост був просто зачарований.

— Я й не чув, що в Адама була інша дружина, — мовив він.

— Це те, про що Біблія ніколи не писала, детективе, — відповіла йому Едвіна. — Потайна історія, яку можна знайти лише в ханаанських чи гебрейських легендах. Вони оповідають про шлюб між Адамом та вільною духом жінкою, хитрою спокусни-

цею, яка відмовилася слухатися чоловіка й лежати під ним, як годиться покірній дружині. Натомість вона вимагала дикого сексу в усіх позах і глузувала з нього, коли він не міг її вдовольнити. Вона була першою істинно вільною жінкою світу й не боялася плотських насолод.

— Здається, з нею було веселіше, ніж із Євою, — завважив Фрост.

— Але в очах церкви Ліліт була бридотою — жінка, не контрольована чоловіком, істота настільки сексуально ненажерлива, що зрештою вона покинула свого нудного Адама й утекла заради оргій з демонами. — Едвіна помовчала. — І внаслідок цього породила наймогутнішого з демонів, який відтоді став істинною карою людства.

— Це ви про диявола?

Заговорив Сансоне:

— Так вважали у середньовіччі: Ліліт була матір'ю Люцифера. Едвіна пирхнула.

— Бачите, як історія обходиться з сильними жінками? Як відмовляєшся бути поступливою, як трохи надто сильно любиш секс, церква перетворює тебе на чудовисько й називає матір'ю диявола.

— Або зовсім витирає тебе з історії, — додав Фрост. — Бо я нині вперше чую про Ліліт. Чи про цього цапоподібного.

— Про Азазела, — уточнив Олівер.

Молодик вирвав з блокноту свій останній малюнок і поклав його на стіл так, щоб усі бачили. То була деталізована версія обличчя, намальованого в Мори на дверях, — рогатого козла з вузькими очима та полум'ям на голові.

— Про цапоподібних демонів згадують Левіт та Ісає. То були кудлаті істоти, які плуталися з дикими створіннями, такими як Ліліт. Ім'я Азазел можна простежити до ханаанців — імовірно, воно походить від імен одного з їхніх древніх богів.

— І саме його стосується символ на дверях? — запитав Фрост.

— Мені здається, що так.

Ріццолі засміялася, не стримуючи скепсису.

— Здається? О, то в нас тут самі факти, чи не так?

— Думаєте, ми марнуємо час цією дискусією? — звернулася до неї Едвіна.

— Думаю, що цей символ позначає те, що кому хочеться. От ви вважаєте, що це цаподемон. А от для дивака, який його намалював, це може бути щось абсолютно інше. Пригадуєте все те, що ви з Олівером наговорили про око Гора? Дробі, фази Місяця? То що, тепер це все — суцільна маячня?

— Я пояснив, що око може втілювати чимало різних аспектів, — мовив Олівер. — Єгипетський бог. Всевидюще око Люцифера. Або ж масонський символ мудрості й просвітлення.

— Це ж протилежні значення, — втрутився Фрост. — Диявол проти мудрості?

— Зовсім не протилежні. Не забувайте про те, що означає саме слово «Люцифер». У перекладі це «Той, хто несе світло».

— Не скидається на зло.

— Деякі люди на це сказали б, що Люцифер і не є злим, — заважила Едвіна, — бо він представляє допитливий розум, незалежність мислення — саме те, що колись загрожувало церкві.

Джейн пирхнула.

— То що, Люцифер не такий уже й поганець? Просто ставив забагато запитань?

— Те, кого саме звати дияволом, залежить від точки зору, — сказала Едвіна. — Мій покійний чоловік був антропологом. Я жила в різних куточках світу, колекціонувала зображення демонів, схожих на шакалів, кішок, змій. Чи прекрасних жінок. У кожній культурі є власне уявлення того, який на вигляд диявол. Утім, майже всі культури, аж до найпримітивніших племен, згодні в одному: диявол насправді існує.

Мора згадала безлику чорноту, яку бачила краєм ока в спальні О'Доннел, і відчула, як по шиї пробігли мурахи. Вона не вірила в Сатану, але вірила в зло. «І ввечері була переконана в тому, що воно поруч». Погляд упав на Оліверів малюнок рогатого козла.

— Ця штука... цей Азazel. Він теж уособлює диявола?

— Ні, — відповів Олівер. — Азazel часто символізує стражів.

— Про яких це стражів ви постійно говорите? — запитав Фрост.

Едвіна глянула на Мору.

— Докторко Айлс, у вас є Біблія?

— Так, — похмуро глянула на неї Мора.

— Можете принести?

Вона підійшла до книжкової шафи, проглянула верхню полицю, шукаючи поглядом знайому стару обкладинку. То була Біблія її батька, і Мора роками її не розгортала. Тепер же дістала й передала Едвіні, яка взялася гортати сторінки, здійснюючи порох у повітря.

— Ось воно. Буття, розділ шостий. Вірші перший та другий: «І сталось, як почали люди множитися на землі та народилися в них дочки, побачили сини Божі людських дочок, що були гарні, та й стали брати їх собі за жінок, хто котру вподобав».

— Сини Божі? — перепитав Фрост.

— Ці рядки майже точно стосуються янголів, — пояснила Едвіна. — Тут ідеться про те, що земні жінки викликали в янголів хіть, тож вони одружилися з тими. Шлюб між небесним та земним.

Вона знову подивилась у книгу.

— А от вірш четвертий: «Були ж того часу велетні на землі — були вони й потім, коли сини Божі жили з дочками людськими, й ці їм родили. То були славетні велети давнини».

Едвіна згорнула Біблію.

— І що все це означає?

— Тут говориться, що вони мали дітей, — сказала вона. — Тільки тут у Біблії згадуються ці діти, нащадки союзів між людьми та янголами. То була змішана раса демонів, названа нефілімами.

— Вони ж і відомі як стражі, — додав Сансоне.

— Про них ідеться в інших джерелах, більш ранніх за Біблію. У Книзі Еноха, Книзі ювілеїв. Їх описують як чудовиськ, породжених зляганням палих янголів з людськими жінками. Від цих союзів пішла таємна раса гібридів, які, ймовірно, досі ходять поміж нас. Кажуть, ці створіння незвичайно чарівні й талановиті, незвичайно красиві. Часто дуже високі, харизматичні. Та менше з тим вони демони й служать темряві.

— Ви серйозно в це вірите? — запитала Джейн.

— Просто розповідаю вам про те, що написано у священних текстах, детективе. Наші пращури вірили, що люди не одні на землі, до нас були інші і в жилах деяких із нас досі тече кров цих чудовиськ.

— Але ж ви сказали, що то діти янголів.

— Палих янголів. Злих, порочних.

— Отже, ці стражі, типу, мутанти, — мовив Фрост. — Гібриди. Едвіна глянула на нього.

— Окремий підвид, жорстокий і хижий. Ми для них не більше ніж здобич.

— Пишуть, що, коли прийде Армагеддон, — продовжив Олівер, — кінець світу, яким ми його знаємо, сам Антихрист буде одним з нефілімів. Стражем.

«І вони позначили мої двері». Мора вдивилась у малюнок козячої голови. Чи це мало бути попередження?

«Чи запрошення?»

— Ну, — мовила Ріццолі, багатозначно дивлячись на годинник. — Дуже змістовно провели час.

— Ви так і не бачите цінності цього, чи не так? — спитав Сансоне.

— Чудова історія для теревенів навколо багаття, але до вбивці вона мене не наближає.

— Але дає змогу зазирнути йому в голову. Розповідає, у що він вірить.

— Янголи та цаподемони. Авжеж. Чи, може, наш зловмисник просто любить грати з копами в ігри. Змушує марнувати час на гонитву за вохрою й мушлями. — Джейн підвелася. — От-от мають приїхати криміналісти. Може, ви роз'їхалися б по домівках, щоб ми могли попрацювати.

— Заждіть, — втрутився Сансоне. — Ви щось сказали про мушлі?

Джейн подивилася на Фроста, ігноруючи чоловіка.

— Набери криміналістів, спитай, чого вони так затримуються.

— Детективе Ріццолі, — повторив Сансоне. — Розкажіть нам про мушлі.

— У вас начебто є власні джерела. Може, їх розпитаєте?

— Це може бути дуже важливо. Чому б не зекономити наш час?

— По-перше, це ви мені скажіть. Що означає мушля?

— Яка саме? Двостулкова, конічна?

— А є якась різниця?

— Так.

Детектив помовчала.

— Спіралеподібна. Певно, що конічна.

— Її залишили на місці злочину?

— Можна й так сказати.

— Опишіть мушлю.

— Слухайте, в ній немає нічого особливого. Чоловік, з яким я консультиувалася, каже, що таких повно по всьому Середземномор'ї.

Задзвонив телефон Джейн.

— Перепрошую, — сказала вона й вийшла з кімнати.

Усі мовчали. Троє членів фонду «Мефісто» перезирнулися.

— Що ж, — м'яко мовила Едвіна. — Я сказала б, що це остаточно все вирішує.

— Що вирішує? — запитав Фрост.

— Така мушля є на родинному гербі Ентоні, — пояснив Олівер.

Сансоне підвівся, підійшов до вікна. Стояв там, дивлячись на вулицю, — чорний силует на тлі вікна.

— Символи були намальовані червоною вохрою, видобутою на Кіпрі, — мовив він. — Ви розумієте, що це означає, детективе Фросте?

— Жодного уявлення, — визнав той.

— Вбивця не веде ігор з поліцією. Він грає зі мною. З фондом «Мефісто». — Він розвернувся до них, але ранкове сяйво за спиною не давало змоги розібрати вираз його обличчя. — На Святвечір він убиває жінку й залишає на місці злочину сатанинські символи — свічки, коло вохрою. Але найважливіше, що він робить того вечора, — це дзвінок до Джойс О'Доннел, яка входить до нашого фонду. Нас посмикали за рукав, щоб привернути увагу.

— Вашу увагу? Я думав, що йшлося про О'Доннел.

— Тоді Єву Кассовіц убили в моєму саду, у вечір наших зборів.

— Тоді ж вашою гостею була О'Доннел. Це за нею він стежив, на неї поклав око.

— Ще вчора я погодився б. Усе вказувало на те, що ціллю була саме Джойс. Однак ці символи на дверях докторки Айлс кажуть, що вбивця не завершив роботу. Він досі полює.

— Він знає про нас, Ентоні, — сказала Едвіна. — Атакує по одному. Джойс була першою, питання в тому, хто наступний.

Сансоне подивився на Мору.

— Боюся, він вважає вас однією з нас.

— Але ж це не так, — мовила вона. — Я не хочу мати нічого спільного з вашим груповим маренням.

— Док? — втрутилася Джейн. Мора не чула, як вона ввійшла, але Ріццолі стояла в дверях, тримаючи в руці мобільний. — Можете вийти на кухню? Треба поговорити наодинці.

Мора підвелася, пішла за нею.

— Що сталося? — запитала, щойно вони ввійшли до кухні.

— Можете завтра взяти вихідний? Сьогодні нам із вами треба поїхати з міста. Я їду додому, візьму речі. Близько полудня заїду по вас.

— Хочете сказати, що мені треба тікати? Тільки тому, що хтось щось написав у мене на дверях?

— Це не має стосунку до ваших дверей. Щойно телефонували з поліції штату Нью-Йорк. Увечері там знайшли тіло жінки, точно вбивство.

— Чому нас має обходити вбивство в Нью-Йорку?

— Тому що в жінки немає лівої кисті.

24

8 СЕРПНЯ. Фаза Місяця: остання чверть.

Тедді щодня ходить на озеро.

Вранці я чую, як риплять і ляскають сітчасті двері, а тоді чую його кроки на ганку. З мого вікна видно, як він іде від будинку в напрямку води: вудка на худому плечі, коробка зі знаряддям у руці. Дивний ритуал, що, як на мене, не має жодного сенсу, бо Тедді ніколи не приносить додому плодів своєї праці. Щодня по обіді повертається радісний, але з порожніми руками.

Сьогодні я йду за ним.

Тедді не бачить мене, поки пробирається крізь ліс до озера. Я тримаюся позаду, щоб він не чув моїх кроків. Однаково він співає високим дитячим голосом свою недоладну версію «Кукабурри», не усвідомлюючи, що за ним стежать. Він підходить до води, настромлює наживку на гачок, закидає у воду. Минають хвилини, хлопчик улаштовується на трав'янистому березі й дивиться на воду, таку спокійну, що дзеркальну поверхню не тривожить навіть шепіт вітру.

Вудка смикається.

Я присуваюся ближче, поки Тедді витягає здобич. Коричнювата риба звивається на гачку, здригається всіма м'язами, нажахана смертю. Я чекаю смертельного удару, тієї священної точки часу, коли згасає божественна іскра. Але, на мій подив, Тедді хапає здобич, дістає гачок їй із рота й м'яко опускає рибу

назад у воду. Він нахилиється до води, шепоче щось, наче вибачається за те, що втрутився в її ранок.

— Чому ти її не залишив? — питаю я.

Тедді рвучко випростується, наляканий моїм голосом.

— А, це ти, — каже він.

— Ти її відпустив.

— Не люблю їх убивати. Та й це лише окунь.

— То ти їх усіх кидаєш назад?

— Ага.

Тедді знову вішає наживку на гачок і кидає у воду.

— Який тоді сенс узагалі ловити рибу?

— Це цікаво. Наче ми з рибками граємося.

Я сідаю на березі поряд з ним. Над нашими головами дзижчить мошва, Тедді відганяє її. Йому саме виповнилось одинадцять, але шкіра в нього ідеально гладенька, як у дитини, і сонце підсвічує золотавий дитячий пушок на обличчі. Я доволі близько, щоб чути його дихання, бачити, як у тендітній шиї б'ється пульс. Здається, його не бентежить моя присутність; навпаки, він сором'язливо всміхається мені, наче це особлива втіха — провести лінійний літній ранок зі старшим кузенком.

— Хочеш спробувати? — простягає мені вудку.

Я беру її. Але вся моя увага зосереджена на Тедді, на полизку поту на його чолі, на тінях від повік.

Вудка натягується.

— Ключуло!

Я починаю тягнути її, риба опирається, мої руки пітніють від передчуття. Через вудку мені передається її борсання, відчайдушне бажання жити. Нарешті вона вириває з води, б'є хвостом, коли я перекидаю її на берег і хапаю за слизьку луску.

— Тепер дістань гачок, — каже Тедді. — Але обережно, не порань її.

Я кидаю погляд у розкриту коробку й бачу там ніж.

— Вона не може дихати без води, швидше, — підганяє мене Тедді.

Думаю про те, як потягнуся до ножа, як притисну рибу, що звивається, до трави і встромлю його попід зябрами. Як різким ударом розріжу їй живіт. Я хочу відчути, як риба востаннє здригнеться, як її життєва сила перейде до мене спалахом — тим самим, який я відчув, коли мені було десять і я склав присягу херем. Тоді мати нарешті ввела мене до кола й дала мені ніж. «Ти сягнув потрібного віку, — сказала вона. — Час тобі стати одним з нас». Пригадую, як востаннє здригнулась офірна коза, пригадую гордість у материних очах і шепіт схвалення, що прокотився колом чоловіків у робах. Я хочу знову це відчути.

Риби буде замало.

Дістаю гачок, кидаю окуня назад в озеро. Він б'є хвостом і швидко пливе геть. Легкий вітерець жене хвилі по воді, на очереті тремтять бабки. Я розвертаюся до Тедді.

І він питає:

— Чому ти так на мене дивишся?

25

Сорок два євро чайових – непоганий урожай як на холодну грудневу неділю. Лілі помахала на прощання групі, з якою щойно ходила римським Форумом, і відчула, як на обличчя їй упала крижана крапля дощу. Вона подивилася вгору, на темні хмари, що висіли зловісно низько, і затремтіла. Завтра точно знадобиться дощовик.

Маючи в кишені згорток готівки, Лілі попрямувала до улюбленого торгового центру всіх жмикрутів римського студентства – блошиного ринку Порта Портезе в районі Трастевере. Була вже перша година, і торговці вже, певно, зачиналися, але, може, й буде час щось ухопити. Коли Лілі дісталася ринку, почалася мряка. Площею котилося відлуння стукоту ящиків, клацання дверей. Вона не марнувала часу, схопила старий вовняний светр лише за три євро. Він смердів тютюновим димом, але це могло легко вирішити прання. Віддала ще два євро за дощовик з капюшоном із невеликою чорною плямою. Тепер, тепло вбравшись у покупки й досі маючи гроші в кишені, можна було дозволити собі розкіш приглядання до інших товарів.

Лілі пройшла вузьким проходом між ятками, зупиняючись, щоб покопирсатись у кошиках з біжутерією та фальшованими римськими монетами, і далі, в напрямку площі Іпполіто Ньюво та антикваріату. Здавалося, вона щонеділі опинялася саме в цій частині ринку, бо її цікавили саме старовинні, прадавні речі. Шматок середньовічного гобелена чи бронзова скалка

змушували її серце битися частіше. Коли жінка дісталася до антикваріату, більшість торговців уже спакувалися, працювали лише кілька яток, на товари з яких крапав дощ. Лілі проминула їхній мізерний асортимент і втомлених похмурих продавців, уже збираючись іти геть із площі, коли на очі їй утрапила невелика дерев'яна скринька. Вона різко зупинилася, не зводячи з неї погляду.

На скриньці були вирізані три перевернуті хрести.

Її вологе від дощу обличчя раптом здалося скутим кригою. А тоді Лілі помітила, що петлі на кришці розміщені з її боку, і з сором'язливим смішком повернула скриньку як годиться. Хрести стали прямо. «Коли надто завзято шукаєш зло, бачиш його всюди. Навіть там, де його немає».

— Шукаєте щось, пов'язане з релігією? — спитав італійською торговець.

Лілі глянула на його зморшкувате обличчя, де очі майже губились у складках шкіри.

— Просто дивлюся, дякую.

— Ось, тут іще є.

Він підсунув до неї коробку, у якій вона побачила сплутані чотки, дерев'яну статуетку Мадонни та старі книжки з покрученими від вологи сторінками.

— Дивіться, дивіться! Не поспішайте.

На позір нічого цікавого в коробці не було. А тоді Лілі придивилася до корінця однієї з книжок. Золотом по шкіряній обкладинці писалося: *Книга Еноха*.

Вона взяла її, розгорнула на першій сторінці. Англійський переклад Р. Г. Чарльза, видання 1912 року, надруковане «Оксфорд Юніверсіті Прес». Два роки тому в паризькому музеї вона роздивлялась уривок ефіопського варіанта, якому було кількасот років. Книга Еноха — старовинний текст, з апокрифів.

— Дуже стара книжка, — сказав торговець.

— Так, — пробуркотіла Лілі. — Так воно і є.

— Пишуть, 1912 рік.

«А слова ще старші», — подумала вона, проводячи пальцями по пожовклих сторінках. Цей текст з'явився за дві сотні років до народження Христа. Він оповідав про еру до Ноя та його ковчега, до Матусаїла. Гортаючи сторінки, жінка зупинилася на підкресленому абзаці:

Злі духи вийшли з їхніх тіл, бо народжені вони від людей, і походять первинно від священних стражів; злими духами будуть вони на землі, і зватимуть їх злими духами.

— Маю й інші його речі, — сказав торговець.

Лілі підвела на нього очі.

— Чії?

— Чоловіка, якому належала ця книжка. Це все його, — махнув він на коробки. — Він помер минулого місяця, і тепер усе це треба продати. Якщо вас таке цікавить, у мене ще одна схожа є.

Він схилився над іншим ящиком, покопирсався в ньому й виринув з тонкою книжкою в пошарпаній та брудній шкіряній обкладинці.

— Автор той самий, — сказав. — Р. Г. Чарльз.

«Не той же автор, — подумала Лілі, — але той же перекладач». Це було видання Книги ювілеїв 1913 року — ще один священний текст дохристиянської епохи. Хоча назва була їй знайома, всю книгу вона раніше не читала. Перегорнула обкладинку, і книжка розгорнулася на п'ятому вірші десятого розділу, на абзаці, так само підкресленому чорнилом:

Знаєш ти, як стражі твої, родителі духів цих, чинили у мої дні: і цих духів, які живі, ув'язни і зв'яжи надійно у місці засудження, щоб вони не несли руйнувань сину слуги твого, Господи мій, бо ж вони зловмисні і створені на загибель.

На маргінесі тим же чорнилом було написано наступне: «Сини Сета. Дочки Каїна».

Лілі згорнула книжку й раптом помітила брунатні плями на обкладинці. «Кров?»

— Хочете купити?

Вона подивилася на торговця.

— Що сталося з цим чоловіком? Власником книжок?

— Я ж сказав. Він помер.

— Як?

Чоловік знизав плечима.

— Жив один, був дуже старий, дуже чудний. Його знайшли у квартирі під замком, а двері були підперті книжками. Він навіть вийти не міг. Божевільний, еге?

«Або нажаханий, — подумала Лілі, — тим, що могло ввійти».

— Хорошу ціну прошу. Хочете?

Вона подивилася на другу книжку, думаючи про її власника, який лежав мертвий, забарикадувавшись у своїй захаращеній квартирі, і майже відчула, як від сторінок повіяло смородом мертвої плоті. Їй хотілося знати, чому він написав ці слова й чи тільки їх він написав.

— П'ять євро, — запропонував торговець.

Цього разу вона не стала торгуватися, просто заплатила, скільки він просив, і пішла геть з книжкою.

Коли Лілі піднімалася вогкими сходами до своєї квартирки, дощ уже перішив. Увесь день лило, тож вона сиділа біля вікна в цьому сірому водянистому світлі й читала. Вона читала про Сета. Третій син Адама, Сет, породив Еноса, який породив Кенана. Від цього високого роду згодом пішли патріархи Яред та Енох, Матусаїл та Ной. Однак із цього ж роду постали й збочені, злі сини, які парувалися з дочками вбивчого прашура.

З дочками Каїна.

Лілі зупинилася на ще одному підкресленому абзаці, на словах, давно позначених чоловіком, чий привид, здається, майорів за її плечем, прагнучи поділитися таємницями, прошепотіти їй застереження.

І неправда зросла на землі, і всяка плоть спотворила свій шлях, рівною мірою люди, і худоба, і звірі, і птахи, і все, що ходить землею; усі вони спотворили шляхи свої та порядки свої, і почали пожирати одне одного, і неправда зросла на землі, і усі помисли усіх людей так зробилися злими повсякчас.

Світло дня згасало. Лілі просиділа так довго, що ноги заніміли. Дощ калатав у вікно знадвору, на вулицях Рима гуркотіли й сигналили машини. Але тут, у цій кімнаті, вона сиділа в німій тиші. За століття до Христа, до апостолів, ці слова були вже старі, написані про такий прадавній жах, що нинішнє людство більше не пам'ятало його, більше не помічало його присутності.

Вона знову глянула на сторінки Книги ювілеїв, на зловісні слова Ноя, звернуті до його синів:

Адже бачу я, що демони почали спокушати вас і ваших дітей, і тепер я страшуся за вас, щоб після моєї смерті ви не проливали крові людської по землі, і щоб так само вас не стерли з лиця землі.

«Демони досі серед нас, — подумала Лілі. — І кровопролиття вже почалося».

26

Джейн та Мора їхали на захід массачусетською магістраллю, через похмурий ландшафт зі снігу та голих дерев. Ріццолі керувала. Попри те що була неділя, шосе займав потік велетенських фур, поряд з якими її «субару» здавався карликом, хоч і обганяв їх, мов відчайдушна муха. Краще було на це не дивитися, тож Мора зосередилася на нотатках Джейн. То були поспіхом нашкрябані кривулі, однак не менш нерозбірливі, ніж класичні почерки лікарів, які докторка Айлс давно вже навчилася розшифровувати.

Сара Пармлі, 28 років. Востаннє бачили 23 грудня на виписці з мотелю «Оукмонт».

— Вона зникла два тижні тому, — завважила Мора. — А тіло знайшли тільки зараз?

— Її знайшли в порожньому будинку. Вочевидь, той стоїть дещо ізольовано. Доглядач помітив її автомобіль, а ще побачив, що парадні двері незамокнені, тож зайшов перевірити. Він і знайшов тіло.

— Що вона робила в порожньому будинку?

— Цього ніхто не знає. Сара приїхала до містечка двадцятого грудня на похорон тітки. Усі припустили, що одразу після служби вона повернулася до Каліфорнії. Невдовзі її керівник почав телефонувати з Сан-Дієго, розшукуючи її. Навіть тоді

ніхто в містечку й не подумав, що Сара могла й не виїхати звідси.

— Джейн, гляньте на мапу. Від штату Нью-Йорк до Бостона, між місцями злочину, три сотні миль. Для чого вбивці так далеко везти кисть? Може, вона належить не їй.

— Це її кисть. Я це знаю. Кажу вам, рентген покаже, що вони сходяться, як шматочки пазла.

— Звідки така впевненість?

— Подивіться, як називається містечко, у якому знайшли тіло Сари.

— П'юриті, штат Нью-Йорк. Назва незвична, але вона мені нічого не каже.

— Сара Пармлі виросла в П'юриті. Закінчила тут школу.

— І що?

— Вгадайте, в якій школі вчилася Лорі-Енн Такер?

Мора здивовано глянула на детектива.

— Вони з одного міста?

— Саме так. Лорі-Енн Такер так само було двадцять вісім років. Одинадцять років тому вони мали випуститися з одного класу.

— Дві жертви виросли в одному містечку, вчилися в одній школі. Вони мали бути знайомі.

— Можливо, саме тоді наш злочинець і зустрів їх. Так він їх обрав. Може, був одержимий ними ще зі школи. Може, вони його дражили й останні одинадцять років він тільки й думав про те, як помститься їм. Тоді раптом у П'юриті з'являється на похороні тітки Сара. Він її бачить, його знову охоплює злість. Він її вбиває, відрізає кисть на згадку. І отримує стільки кайфу, що вирішує повторити.

— Тож він їде аж до Бостона, щоб убити Лорі-Енн? Далека дорога для розваги.

— Але не для старої доброї помсти.

Мора дивилася на дорогу й міркувала.

— Якщо тут ідеться про помсту, чому він телефонував Джойс О'Доннел? Чому тоді звернув свою лють на неї?

— Відповідь на це запитання знала тільки вона. І відмовилася ділитися своєю таємницею.

— Для чого тоді писати в мене на дверях? Що він хотів цим сказати?

— Ви про «На мені гріх»?

Мора спалахнула. Згорнула теку, стисла над нею руки. Знову за старе. За єдину тему, яку вона не хотіла обговорювати.

— Я розповіла Фросту, — повідомила Джейн.

Докторка Айлс не відповідала, просто дивилася поперед себе.

— Він мусив знати. І вже мав поговорити з отцем Брофі.

— Треба було спершу дати мені поговорити з Денієлом.

— Для чого?

— Щоб він не був заскочений зненацька.

— Тим, що ми знаємо про вас?

— Не треба мене засуджувати.

— Я наче цього й не казала.

— Я це в голосі чую. І мені цього не треба.

— Тоді добре, що ви не чули, що про це сказав Фрост.

— Гадаєте, це так рідко трапляється? Джейн, люди закохуються. Роблять помилки.

— Але ж не ви! — Голос Ріццолі звучав майже люто, майже зраджено. — Я завжди гадала, що ви розумніша за все це.

— Настільки розумних не буває.

— Це ні до чого не приведе, ви ж знаєте. Якщо чекаєте, що він з вами одружиться...

— Шлюб я вже пробувала, пригадуєте? Дуже гучний успіх.

— І що ви думаєте отримати з цього?

— Я не знаю.

— А я знаю. Спочатку будуть перешіптування. Сусіди дивуватимуться, чого це авто священника постійно стоїть у вас перед будинком. Далі муситимете тікати з міста, просто щоб побути разом. Але зрештою хтось вас таки побачить. Отут почнуться плітки. Буде дедалі незручніше, буде соромно. І довго ви так протримаєтеся? Чи скоро він буде змушений робити вибір?

— Я не хочу про це говорити.

— Думаєте, він вас обере?

— Припиніть, Джейн.

— Чи не так?

Запитання було жорстоке без потреби, і на мить Мора замислилася: чи не вийти в наступному ж містечку, орендувати авто й поїхати додому самій.

— Я досить доросла, щоб робити власний вибір, — мовила вона.

— Але який вибір зробить він?

Мора розвернулася до вікна, за яким були засніжені поля, подивилася на повалений паркан, наполовину занесений снігом. «Якщо Деніел не вибере мене, чи буду я насправді здивована? Він може говорити знову і знову, що кохає. Але чи покине заради мене церкву?»

Ріццолі зітхнула.

— Вибачте.

— Це моє життя, не ваше.

— Так, маєте рацію. Це ваше життя. — Джейн похитала головою й засміялася. — Оце так, увесь світ з'їхав з глузду. Ні на що вже не можна покластися, жодної в біса надійної речі.

Вона трохи помовчала, кермуючи, мружачись проти сонця, що заходило.

— Я не поділилася своїми дивовижними новинами.

— Якими?

— Мої батьки розійшлися.
Мора нарешті глянула на неї.
— Коли це сталося?
— Одразу після Різдва. Тридцять сім років шлюбу, і раптом татові закортіло повпадати за білявкою з роботи.

— Мені дуже прикро.
— Тоді ви з Брофі — наче всі показалися на тому сексі. Ви. Мій тато-йолоп. Навіть мама. — Вона помовчала. — Вінс Корсак запросив її на побачення. Ось до чого дійшло.

Раптом Джейн аж застогнала.
— Господи Ісусе. Щойно допетрала. Ви розумієте, він же може стати мені вітчимом!
— Світ не настільки збожеволів.
— Але ж це можливо. — Вона здригнулася. — Навіть просто думати про цих двох моторошно.

— То не думайте про них.
Ріццолі заскреготала зубами.
— Намагаюся.
«А я намагатимуся не думати про Деніела».

Однак усю дорогу до заходу сонця, через містечко Спрінг-філд, до розлогих Беркширських пагорбів, він не йшов Морі з голови. Вдихаючи, відчувала його запах, схрещуючи руки, згадувала його дотик, наче ці спогади були викарбувані в неї на шкірі. І питала себе: «З тобою теж це відбувається, Деніеле? Стоячи вранці перед парафіянами, дивлячись на обличчя, які так пильно спостерігали за тобою, чекали твоїх слів, — чи шукав ти там моє лице, чи думав про мене?»

Коли вони перетнули кордон між штатами та вїхали до Нью-Йорку, було поночі. Задзвонив Морин мобільний, і в темряві машини вона не одразу знайшла його в безладі сумочки.

— Докторка Айлс.
— Моро, це я.

Вона відчула, як від голосу Деніела спалахнули щоки, і була рада, що темрява ховає її обличчя від погляду Джейн.

— До мене приходив детектив Фрост, — мовив він.

— Я мусила їм сказати.

— Авжеж мусила. Але якби ж ти зателефонувала мені, якби спочатку мене повідомила...

— Пробач. Певно, було дуже ніяково чути це від нього.

— Ні, я про написи на твоїх дверях. Я нічого не знав. Умить приїхав би до тебе. Ти не мала бути сама.

Мора помовчала, гостро свідомо того, що Джейн чула кожне слово. І, безсумнівно, збиралася висловити своє невдоволення одразу ж після дзвінка.

— Я був у тебе біля будинку, — сказав Деніел. — Сподівався, що ти будеш удома.

— Мене сьогодні не буде.

— А де ти?

— У машині з Джейн. Нещодавно проїхали Олбані.

— Ви в Нью-Йорку? Навіщо?

— Знайшли ще одну жертву. Ми вважаємо...

Рука Джейн раптом опинилася на Мориному плечі безпомилковим попередженням: що менше розкрито, то краще. Ріццолі йому вже не довіряла: він виявився занадто людиною.

— Не можу зараз про це говорити, — сказала Мора.

У слухавці було тихо. Тоді пролунало тихе:

— Розумію.

— Мусимо тримати подробиці в таємниці.

— Не треба нічого пояснювати, я знаю, як це працює.

— Можна я тобі пізніше зателефоную?

«Коли нас не слухатимуть чужі вуха».

— Моро, це не обов'язково.

— Я цього хочу.

«І потребую».

Вона дала відбій і вдивилась у ніч, яку прорізували лише промені їхніх фар. Магістраль лишилася позаду, і дорога вела їх на південний захід, крізь укриті снігом поля, де світло могло походити лише від рідкісних зустрічних автівок чи далекої ферми.

— Ви ж не обговорюватимете з ним справу? — запитала Джейн.

— Навіть якщо й так, він цілком надійний. Я йому завжди довіряла.

— Я теж довіряла.

— А тепер уже ні?

— Вас охопила пристрасть, док. Не найкращий час для того, щоб довіряти своїм судженням.

— Ми обидві знаємо його.

— І я ніколи не подумала б...

— Що він переспить зі мною?

— Просто буває, здається, що знаєш когось. А тоді людина тебе дивує. Робить щось зовсім неочікуване, і тоді розумієш, що повністю нікого не знаєш. Нікого. Якби мені кілька місяців тому сказали, що тато покине маму заради якоїсь блонди, я відповіла б, що це божевільна думка. Кажу вам, люди — суцільна загадка, чорт забирай. Навіть ті, кого ми любимо.

— То тепер ви не довіряєте Деніелу.

— Не в питаннях безшлюбності.

— Я не про це. Я про розслідування. Про те, щоб поділитися з ним деталями, які стосуються нас обох.

— Він не коп. І не повинен нічого такого знати.

— Уночі він був зі мною. Напис на дверях його теж стосується.

— Ви про «На мені гріх»?

Морине обличчя запалало.

— Так, — сказала вона.

Жінки трохи проїхали мовчки. Чути було лише шурхіт коліс по дорозі й сичання автомобільного обігрівача.

— Я поважала Бروفі, розумієте? — мовила Джейн. — Він робив багато добра для поліції Бостона. Коли на місці злочину був потрібен священник, він приїздив у будь-який час, хай і серед ночі. Мені він подобався.

— То чому ви тепер налаштовані проти нього?

Ріццолі подивилася на неї.

— Бо так сталося, що ви теж мені подобаєтеся.

— А так і не скажеш.

— Невже? Та, коли ви чините щось несподіване, як-от зараз, щось на межі саморуйнування, у мене виникають сумніви.

— У чому?

— Чи знаю я вас узагалі.

* * *

Уже після восьмої вони нарешті в'їхали на стоянку біля лікарні Лурдської Богоматері в Бінгемтоні. Мора не відчувала бажання теревенити й вийшла з машини з відчуттям здерев'янілості після довгої подорожі. Вони тільки одного разу зупинилися мовчки перекусити в «Макдональдсі», і тепер докторці Айлс крутило шлунок від манери кермування Ріццолі, від поспіхом поглинутої їжі, від напруження між ними, яке натяглося так сильно, що могло вибухнути від одного необережного руху. «Вона не має права мене судити», — думала Мора, поки жінки пробиралися поміж кучугурами. Джейн була щасливо заміжня, от звідки ця клята моральність. Що вона могла знати про Морине життя, про самотні вечори за старими фільмами чи грою на піаніно в порожньому будинку? Прірва, що розділяла їхні життя, була надто широка, щоб звести над нею місток справжньої дружби. «Та й що в нас спільного з цим прямим і безкомпромісним стервом? Анічогісінько».

Вони ввійшли в приймальне відділення, автоматичні двері зачинилися за ними, впустивши холодний вітер. Джейн рушила прямо до довідкового віконця, гукнула:

— Агов! Можна отримати інформацію?

— Ви детектив Ріццолі? — пролунав голос у них за спинами.

Вони не помітили чоловіка, який самотньо сидів у зоні очікування. Тепер же він підвівся — чоловік з блідим обличчям, у твідовому піджаку на темно-зелений светр. Мора завважила скуповжене волосся й подумала, що це не коп. Незнайомець підтвердив її здогадку.

— Я доктор Кіббі, — мовив він. — Вирішив зачекати на вас тут, щоб ви не шукали дороги до моргу.

— Дякую, що зустріли нас, — відповіла детектив. — Це докторка Айлс з нашої судово-медичної лабораторії.

Мора потисла йому руку.

— Уже зробили розтин?

— О ні. Я не патологоанатом, просто скромний лікар-терапевт. Ми тут учотирьох по черзі виконуємо функції коронера округу Шенанго. Я попередньо встановлюю причину смерті й вирішую, чи потрібен розтин. Саму аутопсію робитимуть завтра вдень, якщо судмедексперт з округу Онондага добереться сюди із Сиракуз.

— Округ мусить мати власного патологоанатома.

— Так, але в цьому конкретному випадку... — Кіббі похитав головою. — На жаль, ми знаємо, що це вбивство викличе цікавість. І неабияку. До того ж із цього одного дня може постати голосна кримінальна справа, і наш патологоанатом хотів залучити ще одного експерта. Просто щоб не було питань стосовно висновків. Розумієте, дві голови краще, ніж одна. — Чоловік узяв пальто зі стільця. — Ліфт у той бік.

— А де детектив Джуревич? — запитала Джейн. — Я думала, він нас тут зустріне.

— На жаль, Джо зовсім нещодавно викликали, тож сьогодні він з вами не зустрінеться. Сказав, що приїде завтра до будинку. Просто наберіть його. — Кіббі набрав повітря. — То що, готові?

— Усе так погано?

— Скажімо так: сподіваюся, нічого подібного я більше не побачу.

Вони рушили до ліфта, Кіббі натиснув кнопку виклику.

— Минуло два тижні, гадаю, вона в поганому стані, —пустила Джейн.

— Насправді тіло майже не розклалося. У будинку ніхто не живе, ані електрики, ані опалення. В середині, певно, трохи нижче нуля — все одно що м'ясо в морозилці.

— Як вона там опинилася?

— Не маємо жодного уявлення. Ознак вторгнення немає, тож вона мусила мати ключ. Або ж він був у вбивці.

Двері ліфта відчинилися, вони ввійшли. Кіббі стояв між двома жінками, наче буфер між Морою та Джейн, які не обмінялися навіть словом, відколи вийшли з автівки.

— Кому належить будинок? — запитала Ріццолі.

— Жінці, яка зараз живе поза межами штату. Вона успадкувала його від батьків і роками намагалася продати. Ми не змогли з нею зв'язатися. Навіть ріелторка не знає, де вона.

Вони вийшли з ліфта в підвалі. Кіббі повів їх коридором, відчинив двері до передпокою моргу.

— Нарешті ви, докторе Кіббі. — Молода білявка в лікарській формі відклала любовний роман у м'якій обкладинці, який саме читала, й підвелася привітатися з ними. — Я вже думала, ви до мене не спуститесь.

— Ліндсі, дякую, що зачекала. Про цих двох пані я тобі розповідав, вони з Бостона. Детектив Ріццолі та докторка Айлс.

— Ви приїхали аж сюди побачити нашу дівчинку? То я зараз вам її дістану.

Вона ввійшла до лабораторії, штовхнувши подвійні двері, клацнула вимикачем. Флуоресцентні лампи залили світлом порожній стіл.

— Докторе Кіббі, мені скоро треба йти. Повернете її до холодильника й замкнете, як закінчите тут? Просто зачиніть двері в коридор, як будете виходити.

— Спробуєш устигнути на кінець гри? — спитав Кіббі.

— Як не прийду, Ієн зі мною більше не розмовлятиме.

— А він уміє говорити?

Ліндсі закотила очі.

— Докторе Кіббі, та ну вас.

— Я тобі кажу, краще зателефонувала б моєму небожеві. Він у Корнеллі на підготовчих медичних курсах учиться. Як не поспішиш, якась краля з-під носа його забере.

Дівчина засміялася, відчинила холодильник.

— Авжеж, треба воно мені — за лікаря заміж.

— Оцим ти мені серце краєш.

— Маю на увазі, мені потрібен хлопець, який вечерятиме вдома. — Вона потягла каталку, витягла її з холодильника. — Покласти на стіл?

— Каталка годиться. Різати не будемо.

— Я перевірю, чи точно ту дістала.

Ліндсі глянула на бирку, тоді взялася за застібку. Без вагань, без гидливості розстібнула мішок, відкриваючи мертве обличчя.

— Так, вона, — сказала й випросталася, махнувши білявим волоссям. Її квітуче й рожеве юне обличчя різко контрастувало з позбавленим життям лицем та висохлими очима, що дивилися з отвору в мішку.

— Тут ми вже самі, Ліндсі, — мовив Кіббі.

Дівчина помахала на прощання.

— Не забудьте зачинити двері, — жваво сказала й вийшла, лишивши по собі недоречний шлейф парфумів.

Мора вдягнула латексні рукавички з коробки на столі. Тоді підійшла до каталки й розстібнула мішок до кінця. Поки пластик розходився, усі мовчали: те, що лежало на каталці, приголомшувало.

За температури 4 градуси за Цельсієм ріст бактерій зупиняється, розклад гальмується. Попри те що минуло принаймні два тижні, холод покинутого будинку зберіг м'які тканини тіла, тож не було потреби в ментоловій мазі, яка маскує нестерпні запахи. Різке світло лилося на значно жаскіші речі, ніж просте гниття. Горло було розкрито одним глибоким ударом, що перерізав трахею й доходив аж до хребта. Але увагу судмед-експертки привернув не смертельний удар леза; натомість вона витріщилася на оголений тулуб. На численні хрести, вирізані на грудях та животі. Священні символи, вирізані в пергаменті людської шкіри. У різьбленні запеклася кров, і цівки, що стікали від неглибоких порізів, висохли на боках лініями цегляно-червоного кольору.

Її погляд упав на праву руку трупа. Вона побачила кільце синців, що браслетом жорстокості позначало зап'ясток. Підвела очі й зустрівася поглядом з Ріццолі. Гнів, що висів поміж жінками, було на мить забуто, знищено відінням останніх хвилин Сари Пармлі.

— Це було зроблено, поки вона була ще жива, — сказала Мора.

— Стільки порізів... — Джейн зглитнула. — На це могли піти години.

Заговорив Кіббі:

— Коли ми знайшли її, на вцілілому зап'ястку та обох щиколотках були нейлонові мотузки. Вузли були прибиті до підлоги, щоб вона не могла поворухнутися.

— З Лорі-Енн Такер він такого не робив, — завважила Мора.

— Це бостонська жертва?

— Її розчленували, але не катували.

Докторка Айлс обійшла жертву, стала зліва й подивилася на кукусу руки. Пошкоджена шкіра висохла, потемнішала до брунатного кольору, м'які тканини зібгалися, оголивши розрізану кістку.

— Можливо, він чогось хотів від цієї жінки, — припустила Джейн. — Можливо, мав причини її катувати.

— Як на допиті? — перепитав Кіббі.

— Чи як покарання, — сказала Мора, зосереджуючись на обличчі жертви.

Вона думала про слова, видряпані на її дверях. На стіні спальні Лорі-Енн. «На мені гріх».

«То це розплата?»

— Це не просто порізи, — мовила Джейн. — Це хрести. Релігійні символи.

— Він і на стінах їх намалював, — додав Кіббі.

Мора подивилася на нього.

— Щось іще на стінах було? Інші символи?

— Так. Чимало всілякої дивини. Я вам скажу, моторошно було навіть просто заходити в той будинок. Джо Джуревич вам покаже, як поїдете туди. — Він подивився на тіло. — Тут більше нема на що дивитися. Цього досить, щоб зрозуміти, що ми маємо справу з дуже хворим.

Мора застігнула мішок з тілом, закриваючи запалі очі, рогівки, затуманені смертю. Не вона виконуватиме аутопсію, але скальпель та зонд були їй не потрібні, щоб сказати, як загинула жертва: відповідь була вирізьблена на тілі жінки.

Вони закотили каталку з тілом у холодильник і познімали рукавички. Миючи руки, Кіббі мовив:

— Коли я десять років тому переїхав до округу Шенанго, мені ці місця здавалися раєм. Свіже повітря, прекрасні пагорби. Усі з тобою вітаються, пригощають пирогами, як при-

їдеш на виклик. — Він зітхнув, закрутив кран. — Від цього не втечеш, еге ж? Велике місто чи мале містечко, чоловіки однаково стріляють у дружин, дітлахи лупцюють одне одного й хапають що завгодно. Та я ніколи не думав, що побачу якесь таке божевілля.

Він висмикнув з тримача паперовий рушник, витер руки.

— Точно не в селищі на зразок П'юриті. Зрозумієте, про що я, як приїдете туди.

— Далеко звідси?

— Години півтори, може, дві. Залежно від того, чи готові ви ризикувати, ганяючи по сільських дорогах.

— Тоді нам краще вже рушати, — вирішила Джейн, — якщо хочемо знайти там мотель.

— Мотель? — засміявся Кіббі. — Я на вашому місці зупинився б у Норвічі. У П'юриті ви мало що знайдете.

— Воно аж настільки мале?

Чоловік кинув рушник у сміття.

— Аж настільки.

Стіни в motelі були тонкі, наче паперові. Лежачи в ліжку, Мора чула, як Джейн говорила по телефону в сусідній кімнаті. «Як же приємно це має бути, — подумала жінка. — Зателефонувати чоловікові, посміятися разом. Поцілуватися, обійнятися на очах у людей, не роззираючись, не шукаючи в натовпі тих, хто може тебе знати й засудити». Її власна розмова з Деніелом була коротка й потайна. Було чути інші голоси, хтось у кімнаті слухав його, тому він і був таким стриманим. І тепер завжди буде так? Приватне життя відірване від публічного і вони ніколи не перетнуться? Ось справжня кара за гріх — не пекельне полум'я, не прокляття, а розбите серце.

Джейн у сусідній кімнаті закінчила розмову. За мить увімкнувся телевізор, і Мора почула, як у душі побігла вода. Їх розділяла лише стіна, але межа між ними була значнішою за дерево й тиньк. Після Бінгемтона вони заледве словом перекинулися, і тепер звук її телевізора дратував дедалі більше. Мора накрила голову подушкою, ховаючись від гамору, але шепіт сумнівів не замовкав. Навіть коли в сусідній кімнаті нарешті стало тихо, вона лежала без сну, рахуючи хвилини, а тоді й години.

Ще не було сьомої ранку, коли докторка Айлс нарешті вилізла з ліжка, виснажена неспокійною ніччю, й визирнула у вікно. Небо мало клаустрофобний сірий колір. За ніч випав сніг, і автівки на стоянці були закутані білим. Їй хотілося додому. До дідька вилупка, який обписав їй двері, — вона прагнула

затишку свого ліжка, своєї кухні. Але попереду був довгий день — ще один день обуреного мовчання й несхвальних кпинів Ріццолі. «Стисни зуби й переживи його».

Для готовності зустріти новий день знадобилося дві чашки кави. Підкріпившись черствою слойкою з сиром — слава континентальному сніданку мотелю, — Мора понесла свою сумку до стоянки, де Джейн уже заводила двигун.

— Джуевич зустріне нас у будинку, — сказала вона.

— Знаєте, як його знайти?

— Він пояснив. — Детектив глянула на Мору й звела брови. — Ого. Паскудний у вас вигляд.

— Погано спала.

— Матраци в них не дуже, еге ж?

— І це теж.

Мора кинула сумку на заднє сидіння й зачинила двері. Вони трохи посиділи мовчки. Гаряче повітря обдувало коліна.

— Ви на мене досі зла, — завважила Джейн.

— Щось не хочеться зараз теревенити.

— Я просто намагаюся бути вам подругою, ясно? А коли я бачу, що життя мого друга летить шкереберть, то вважаю за свій обов'язок щось про це сказати.

— Я вас почула. — Докторка Айлс клацнула ременем. — Можемо вже їхати?

Вони виїхали з містечка Норвіч і рушили на північний захід слизькими від свіжого снігу дорогами. Темні хмари загрожували новим снігопадом, і краєвид, що відкривався Морі з вікна, зливався в сірі смуги. Сніданок лежав у животі кулькою цементу, і вона відкинулася на спинку сидіння, заплющивши очі, щоб не нудило.

Прокинулася начебто за кілька секунд, але побачила, що вони вже продираються нечищеною дорогою, збиваючи шинами сніг. Обабіч дороги на них тиснули густі ліси, і хмари стали ще темніші, ніж були, коли Мора заснула.

— Далеко до П'юриті? — запитала вона.
— Селище ми вже проїхали, але ви нічого не пропустили.
— Це точно та дорога?
— Усе за вказівками.
— Джейн, ми тут застрягнемо.
— У мене повний привод, гаразд? І завжди можна викликати тягач.

Мора дістала мобільний.

— Успіхів, сигналу немає.
— Ось, це має бути поворот, — мовила Ріццолі, показуючи на табличку агенції нерухомості, наполовину засипану снігом. — Будинок продається, пам'ятаєте?

Вона дала газу, «субару» занесло, а тоді колеса знайшли точку опори й вони рвонули на дорогу, яка почала підніматися вгору. Дерева розступилися, відкриваючи будинок на пагорбі.

Джейн заїхала на під'їзну доріжку й витріщилася на триповерховий маєток у вікторіанському стилі, який височів над ними.

— Ого, — пробуркотіла вона. — Величенький.

На перилах великого ґанку тріпотіла поліційна жовта стрічка. Хоча вагонка, якою був обшитий будинок, дуже потребувала фарби, ознаки занедбаності не могли приховати того, що це колись був прекрасний дім з чудовим краєвидом. Вони вийшли з машини й піднялися сходами до будинку, поки сніг жалив їм обличчя. Зазирнувши у вікно, Мора побачила в сутінковій кімнаті хіба що обриси накритих меблів, схожих на привидів.

— Двері замкнені, — завважила Джейн.

— О котрій він мав нас зустріти?

— П'ятнадцять хвилин тому.

Мора видихнула хмарку пари.

— Вітер просто крижаний. І довго нам на нього чекати?

— Гляну, чи є сигнал. — Джейн насуплено подивилася на мобільний. — Одна поділлка. Може вистачити.

— Я посиджу в машині.

Мора спустилася сходами і вже простягнула руку до дверей, коли почула голос Джейн:

— Ось він.

Розвернувшись, вона побачила на дорозі червоний «джип черокі». Одразу за ним їхав чорний «мерседес». «Джип» став поряд із «субару» Джейн, з нього вийшов чоловік з коротко стриженим волоссям, убраний саме за погодою в об'ємну пухову куртку та важкі чоботи. Він простягнув Морі руку в рукавиці, і вона побачила серйозне обличчя й холодні сірі очі.

— Детектив Ріццолі? — спитав він.

— Ні, я докторка Айлс. Ви, певно, детектив Джуревич.

Той кивнув, потискаючи їй руку.

— Я з департаменту шерифа округу Шенанго. — Глянув на Джейн, яка саме спускалася з ганку йому назустріч. — Ви Ріццолі?

— Так. Ми приїхали кілька хвилин... — Детектив замовкла, не зводячи очей з чорного «мерседеса», з чоловіка, який саме вийшов із нього. — Якого дідька він тут робить?

— Він сказав, що ви саме так відреагуєте, — завважив Джуревич.

До них ішов Ентоні Сансоне, чорне пальто розвівалося від вітру. Він коротко кивнув Джейн, вітаючись і визнаючи очевидне: вона йому не рада. Тоді зосередився на Морі.

— Ви вже бачили тіло?

Судмедекспертка кивнула.

— Учора.

— Як гадаєте, ми маємо справу з тим же вбивцею?

— Звідки взялось оце «ми»? — втрутилася Джейн. — Не знала, що ви теж правоохоронець, містере Сансоне.

Чоловік незворушно розвернувся до неї.

— Я не плутатимуся під ногами.

— Це місце злочину. Вас тут не повинно бути.

— Навряд чи округ Шенанго у вашій юрисдикції. Вирішуватиме детектив Джуревич.

Ріццолі подивилася на копа.

— Ви даєте йому допуск?

Джуревич знизав плечима.

— Наші криміналісти вже оглянули будинок. Немає причин не пустити його з нами.

— То в нас тут тепер екскурсія.

— Департамент шерифа дав дозвіл за спеціальним запитом.

— Чиїм запитом?

Джуревич глянув на Сансоне, чиє обличчя здавалося кам'яним.

— Ми марнуємо час, — сказав той. — Певен, нам усім кортить забратися з цього вітру.

— Детективе? — натиснула Джейн.

— Якщо маєте заперечення, — мовив Джуревич, вочевидь не радий опинитися між двох вогнів, — можете звернутися до департаменту юстиції. А тепер, може, підемо всередину, доки остаточно не замерзли?

І він рушив угору сходами. Сансоне йшов слідом за ним.

Джейн подивилась їм услід і тихо мовила:

— Цікаво, хто ж його так підтримує?

— Може, спитаєте в нього, — запропонувала Мора й пішла до сходів.

Джуревич уже відімкнув парадні двері, тож вона ввійшла до будинку за чоловіками. Всередині було не набагато тепліше, але принаймні це був прихисток від вітру. Ріццолі зайшла за нею й зачинила двері. Після сліпучого снігу Морині очі не одразу звикли до сутінків у домі. Зазирнувши у вітальню крізь двері, вона побачила меблі, накриті покривалами, й тьмяний блиск дерев'яної підлоги. У вікно лилося бліде зимнє світло, забарвлюючи кімнату відтінками сірого.

Джуревич махнув на сходи.

— Зараз не видно, але люмінол виявив на сходинках та в передпокої численні розмазані плями крові. Здається, коли він ішов, то витер усе за собою, тож відбитки взуття доволі невиразні.

— Увесь будинок обробили люмінолом? — запитала Джейн.

— Люмінолом, ультрафіолетом, позмінним освітленням. Перевірили всі кімнати. Ті двері ведуть до кухні та їдальні, за вітальною є кабінет. Окрім слідів тут, у передпокої, на першому поверсі не було нічого цікавого. — Він знову розвернувся до сходів. — Усе відбувалося нагорі.

— Ви сказали, будинок стояв порожній, — мовив Сансоне. — Як убивця зміг увійти? Були ознаки зламу?

— Ні, сер. Вікна були міцно зачинені. І ріелторка присягалася, що завжди замикає двері, коли йде звідси.

— Хто має ключ?

— Ну, вона. І каже, що він постійно в неї в кабінеті.

— Замок старий?

— Та я не знаю. Років двадцять.

— Припускаю, власниця будинку так само має ключ.

— Вона не поверталася до П'юриті вже багато років. Чув, живе десь у Європі. Ми не змогли її знайти. — Джуревич кивнув на накриті меблі. — Тут на всьому товстий шар пороху. Помітно, що тут давно ніхто не жив. А шкода. Такий солідний будинок і століття може витримати, а цей стоїть порожній. Доглядач раз на місяць заходить, перевіряє. Так тіло і знайшов. Побачив надворі авто, яке орендувала Сара Пармлі, а тоді помітив, що двері незамкнені.

— Доглядача перевірили? — запитала Ріццолі.

— Ми його не підозрюємо.

— Чому?

— Ну, почнемо з того, що йому сімдесят один рік. І три тижні тому він виписався з лікарні. Простату оперували. — Джуревич глянув на Сансоне. — Бачите, що на чоловіків чекає?

— Отже, маємо кілька запитань без відповідей, — підсумував той. — Хто відімкнув двері? Чому жертва взагалі сюди приїхала?

— Будинок продається, — мовила Мора. — Може, вона побачила табличку. Приїхала глянути з цікавості.

— Це все самі припущення, — відповів Джуревич. — Ми багато про це говорили, і те, чому вона сюди приїхала, залишається загадкою.

— Розкажіть нам про Сару Пармлі, — попросив Сансоне.

— Виросла в П'юриті, закінчила місцеву школу. Але так само, як багато інших дітлахів, не знайшла тут нічого для себе, тож переїхала до Каліфорнії. Повернулася до містечка тільки через тітчину смерть.

— Від чого померла тітка? — запитав Сансоне.

— О, нещасний випадок. Скотилася зі сходів, зламала шию. Тож Сара прилетіла на панахиду. Зупинилася в motelі поблизу, виписалася на наступний день після похорону. Саме тоді її й бачили востаннє, аж до суботи, коли доглядач знайшов тут її авто. — Джуревич знову подивився на сходи. — Покажу вам кімнату.

Він пішов першим. На півдорозі зупинився, вказав на стіну.

— Це було перше, що ми помітили, — сказав. — Оцей хрест. Той же символ, який він вирізав у неї на тілі. Здається, намальований якоюсь червоною крейдою.

Докторка Айлс подивилася на символ і відчула, як заціпили пальці в рукавицях.

— Цей хрест перевернутий.

— Нагорі їх більше, — завважив Джуревич. — Значно більше.

Піднімаючись на другий поверх, вони бачили дедалі більше хрестів на стінах. Спочатку їх було небагато. А тоді, у похмурому коридорі другого поверху, хрести розмножилися, схожі на лютих паразитів, роїлися на стінах, ближче до дверей.

— Ось тут стає зовсім погано, — попередив коп.

Від цього попередження Мора завагалася на порозі. Навіть коли ввійшли інші, вона стояла там, готуючись до того, що чекало по той бік дверей.

А тоді вступила в кімнату жахів.

Її увагу привернуло не висохле озеро крові на підлозі, а відбитки рук, що вкривали всі стіни, наче безліч загублених душ лишили свої криваві підписи, проходячи крізь кімнату.

— Це все — відбитки однієї руки, — мовив Джуревич. — Ідентична долоня, ідентичні лінії. Не думаю, що вбивці вистачило дурості залишити власний відбиток.

Він глянув на Ріццолі.

— Готовий битися об заклад, це все зроблено відрізаною рукою Сари Пармлі. Тією, яка з'явилася на вашому місці злочину.

— Господи, — пробелькотіла Джейн. — Він скористався її долонею, наче печаткою.

«З кров'ю замість чорнил», — подумала Мора, оглядаючи стіни. Скільки годин він провів у цій кімнаті, вмочуючи долоню в калюжу крові, притискаючи її до стіни, як діти бавляться з набором печаток? Тоді зосередилася на найближчій стіні, на написі, який затуляли відбитки руки. Підійшла ближче, вдивилась у слова, що тягнулися через стіну. То була латина, ті самі три слова знову і знову. Мора стежила за текстом, який огинав усю кімнату безперервною лінією, через кути, наче змія, що стискає своє кільце.

Abyssus abyssum invocat abyssus abyssum invocat abyssus abyssum invocat...

Раптом вона усвідомила значення цих слів і відсахнулася, похолола.

— Безодня кличе до безодні, — пробуркотів Сансоне.

Мора й не помітила, що він опинився поруч із нею.

— Це значення напису? — запитала Джейн.

— Буквальне значення. Є ще інше.

— «Безодня кличе до безодні» звучить доволі зловісно.

— *Abyssus abyssum invocat* — це приказка, якій щонайменше тисяча років. Вона означає «Одне зло веде до іншого».

Мора вдивилась у слова.

— Він каже нам, що це лише початок. Він лише розігрується.

— І ці хрести... — Сансоне вказав на осине гніздо знаків, скупчених на одній стіні, наче готуючись до нападу. — Вони всі перевернуті. Це насмішка над християнством, зневага до церкви.

— Так. Нам сказали, що це сатанинський символ, — мовив Джуревич.

— Спочатку тут були намальовані слова й хрести, — зазначила Мора, не зводячи очей зі струмків крові на стіні, які почасти перекривали потік латини. Судмедекспертка читала плями, вигнуті аркою краплі артеріального фонтана. — Він не кваплячись прикрасив стіни ще до того, як убив її, як перерізав їй горло.

— Питання в тому, — сказав Джуревич, — чи він писав їх, поки вона лежала тут, чекаючи смерті. Чи кімната вже була підготовлена до вбивства, ще до прибуття жертви?

— А потім він заманив її сюди?

— Тут є свідчення підготовки. — Коп указав на підлогу, де кров зібралася в крижану калюжу. — Бачите цвяхи? Він прийшов з молотком та нейловою мотузкою. Так він знерухомив жертву — прив'язав за зап'ястки та щиколотки. А тоді вже міг і не поспішати.

Мора подумала про те, що вкривало тіло Сари Пармлі. Тоді подивилася на ті ж символи, намальовані на стінах червоною вохрою. Перевернуте розп'яття. Хрест Люцифера.

Заговорив Сансоне:

— Але як він її сюди заманив? Що могло привабити її до цього будинку?

— Ми знаємо, що їй телефонували в номер, — відповів Джуревич. — Того дня, коли вона виписалася з мотелю. Дзвінок перевели до неї з рецепції.

— Ви про це не казали.

— Бо ми не впевнені, що це має значення. Тобто Сара Пармлі виросла в цьому містечку, напевно знала багатьох місцевих — тих, хто міг би зателефонувати їй після похорону тітки.

— Дзвінок був місцевий?

— З автомата на заправці в Бінгемтоні.

— Туди їхати кілька годин.

— Саме так. Це одна причина, з якої ми не думаємо, що телефонував убивця.

— Є ще інша причина?

— Так. Телефонувала жінка.

— У motel в цьому впевнені? Минуло два тижні.

— Реєстраторка наполягає. Ми кілька разів питали.

— Зло не має статі, — заважив Сансоне.

— І яка ймовірність того, що це вчинила жінка? — запитала Ріццолі, показуючи на криваві відбитки на стіні.

— Я не відкидав би можливості того, що це жінка, — сказав Сансоне. — Чітких відбитків взуття ми не маємо.

— Я нічого не відкидаю. Просто аналізую варіанти.

— Так, це лишень варіанти.

— Скількох убивць ви вистежили особисто? — визвірилася на нього Джейн.

Він незмигну дивився на неї.

— Відповідь на це питання вас здивувала б, детективе.

Докторка Айлс розвернулася до Джуревича.

— Убивця мав провести в цьому будинку кілька годин. Мав лишити по собі якісь волосини, волокна.

— Наші криміналісти обробили всі кімнати.

— Невже нічого так і не знайшли?

— О, знахідок було чимало. Будинок старий, час від часу заселений останні сімдесят років. У всіх кімнатах було чимало волосся та волокон. Але знайшли дещо дивне. Ходімо, покажу вам решту будинку.

Вони вийшли назад у коридор, і Джуревич показав на інші двері.

— Там іще спальня. Багато пилу, трохи котячої шерсті, але нічого цікавого.

Він рушив далі коридором, повз іще одну спальню, повз ванну з чорно-білими кахлями, не надаючи їм уваги, і зупинився біля останніх дверей.

— Ось, — сказав. — Ця кімната виявилася дуже цікавою.

Мора вловила зловісну нотку в його голосі, але коли ввійшла до спальні, нічого тривожного не побачила — просто кімната, без меблів, з порожніми стінами. Тут підлога була в значно кращому стані, ніж у решті будинку, дерев'яні дошки нещодавно зазнали обробки. Два голі вікна виходили на вкритий деревами схил пагорба, що спускався до нині замерзлого озера.

— І що робить її такою цікавою? — спитала Ріццолі.

— Те, що ми знайшли на підлозі.

— Я нічого не бачу.

— Воно проявилось після люмінолу. Криміналісти оглянули весь будинок, шукали, куди вбивця міг занести сліди крові, — може, десь лишилося те, чого не видно в інших кімнатах. Нечіткі сліди були в коридорі, на сходах і в передпокої, непомітні для неозброєного ока. Так ми зрозуміли, що він дійсно прибрав за собою, виходячи з будинку. Але кров насправді не сховаєш. Варто побризкати люмінолом, і все підсвітиться. — Джуревич опустив погляд на підлогу. — І ось тут світилося все.

— Ще відбитки взуття? — мовила Джейн.

— І не тільки. Наче хвиля крові прокотилася всією кімнатою, виплеснулася на стіну. Її видно в щілинах між дошками. От на тій стіні були великі мазки: хтось намагався її змити, але не зміг. Хоча зараз її не видно, тут усе в крові. Ми стояли, дивилися, як сяє ця клята кімната, і, скажу вам, вона нас до біса налякала. Бо коли ми вимкнули світло, вона мала такий же

вигляд, як і зараз. Нічого. Ані сліду крові, помітного неозброєним оком.

Сансоне дивився на стіни, наче намагався побачити в них це шоківне відлуння смерті. Тоді опустил погляд до підлоги з гладенько зачищеними дошками.

— Ця кров не може бути свіжою, — тихо проговорив він. — У цьому будинку сталося щось іще.

Мора пригадала табличку «Продається», майже поховану в снігу біля підніжжя пагорба. Подумала про пошарпану обшивку, про фарбу, що вже відлущувалася. Чому такий прекрасний дім полишили на багато років?

— Тому ніхто його й не купує, — мовила вона.

Джуревич кивнув.

— Це було років дванадцять тому, саме перед тим, як я приїхав до цього регіону. Дізнався тільки від ріелторки. Їй не хотілося це оприлюднювати, бо ж будинок досі продається, але інакше це було б приховування інформації. Невеличка деталь, про яку волів би знати будь-який потенційний покупець. І яка відлякує їх усіх.

Докторка Айлс подивилася на підлогу, на щілини й проміжки між дошками, які ховали невидиму їй кров.

— Хто тут помер?

— У цій кімнаті сталося самогубство. Але якщо подумати про все інше, що в цьому будинку було, здається, вся ця клята будівля проклята.

— Були й інші смерті?

Джуревич кивнув.

— Тут на той час жила родина — лікар з дружиною, син та дочка. Плюс небіж, який проводив з ними літо. Всі кажуть, що Соли були хорошими людьми: дружна родина, багато друзів.

«Усе не так, як здається, — подумала Мора. — Усе завжди не так».

— Першим загинув їхній одинадцятирічний син. Страшний нещасний випадок. Малий пішов до озера рибалити й не повернувся додому. Вони вирішили, що він міг упасти у воду й запанікував. Тіло знайшли наступного дня. Відтоді ставало тільки гірше. За тиждень мати падає зі сходів і ламає ший. Вона була на заспокійливому, вирішили, що втратила рівновагу.

— Цікавий збіг, — завважив Сансоне.

— Який?

— Чи не так померла тітка Сари Пармлі? Теж падіння зі сходів, зламана шия?

Джуревич помовчав.

— Так. Я про це не подумав. Але ж просто збіг, еге ж?

— Ви не розповіли про самогубство, — нагадала Ріццолі.

Джуревич кивнув.

— Чоловік. Подумайте тільки, як він страждав. Спочатку тоне син. Тоді дружина падає зі сходів. Тож через два дні він бере пістолет, сідає тут, у своїй спальні, й розносить собі голову. — Коп глянув на підлогу. — Це його кров. Подумайте лишень. Цілої родини майже не стало за кілька тижнів.

— А що сталося з дочкою? — запитала Джейн.

— Переїхала до друзів. За рік закінчила школу й поїхала з міста.

— Це вона власниця будинку?

— Так, він досі записаний на її ім'я. Вона всі ці роки намагалася його позбутися. Ріелторка каже, що було кілька охочих, але, почувши про те, що тут сталося, вони зникали. А ви оселилися б у такому будинку? Мене й за гроші не заманиш. Прокляте місце. Це практично відчувається, від самого порога.

Докторка Айлс роззирнулась і здригнулася.

— Якщо бувають будинки з привидами, то це один із них.

— *Abyssus abyssum invocat*, — тихо повторив Сансоне. — Тепер ці слова набувають іншого значення.

Усі подивилися на нього.

— Якого? — спитав Джуревич.

— Ось чому він обрав для вбивства це місце. Він знав історію будинку, знав, що тут було, і це його вабило. Можна сказати, як двері до іншого виміру. Чи до прірви. У світі є темні місця, злі місця, які можна назвати лише проклятими.

Джейн тривожно засміялася.

— І ви справді в це вірите?

— Не має значення, у що я вірю. Але якщо в це вірить наш убивця, то цей дім було обрано, бо він кликав його. «Бездоня кличе до безодні».

— От же ж, — сказав Джуревич. — У мене через вас сироти по шкірі.

Він подивився на порожні стіни й здригнувся, наче відчув холод.

— Знаєте, що я думаю? Варто спалити цей будинок, геть-начисто. Людина при тямі його ніколи не купить.

— Ви сказали, тут жила родина лікаря, — мовила Ріццолі.

— Все так. Соли.

— І з ними проводив літо небіж.

Коп кивнув.

— П'ятнадцятилітній малий.

— А з ним що сталося? Після всіх цих трагедій?

— Ріелторка розповіла, що хлопець скоро після того залишив П'юриті. По нього приїхала мати.

— Щось іще про нього відомо?

— Не забувайте, це було дванадцять років тому. Ніхто його, по суті, не знав, він тільки на літо приїхав. — Джуревич помовчав. — Я знаю, про що ви думаєте. Тепер йому має бути вже двадцять сім. І він знає, що тут відбулося.

— А ще може мати ключа від парадних дверей, — додала Джейн. — Як нам більше про нього дізнатися?

— Гадаю, хіба що від кухні. Власниці будинку, Лілі Сол.
— Але ви не знаєте, як її знайти.
— Ріелторка намагалася.
— Я хотіла б переглянути поліцейні звіти про родину Солів, — мовила Джейн. — Гадаю, щодо всіх смертей велися розслідування.

— Зателефоную до відділку, вам усе скопіюють. Можете забрати, як їхатимете з міста. Повертаєтеся до Бостона сьогодні?

— Планували сьогодні, після обіду.

— Спробуємо все підготувати. Раджу завітати до кафе «Роксенн» — чудові клубні сандвічі з індичкою. Саме через дорогу від нас.

— Вистачить часу зробити всі копії?

— У досє не так багато документів окрім результатів розтину й звітів шерифа. У всіх трьох випадках причина смерті була доволі очевидна.

Сансоне стояв біля вікна й дивився надвір. Тепер він повернувся до Джуревича.

— Як називається ваша місцева газета?

— Практично всі події округу Шенанго висвітлює «Івнінг Сан», їхня контора в Норвічі. — Джуревич глянув на годинника. — Ну, більше немає чого вам тут показувати.

Надворі вони стояли під жалким вітром, поки коп замикав вхідні двері, добряче посмикавши їх, щоб переконатися, що все гаразд.

— Якщо з нашого боку станеться прорив, — звернувся він до Джейн, — я вам зателефоную. Але думаю, вбивця — ваша здобич.

Він застібнув куртку, вдягнув рукавиці.

— Тепер він бавиться на вашому майданчику.

— Приїздить у своєму крутому авто, і його запрошують просто на місце вбивства, — говорила Ріццолі, вимахуючи картоплю фрі в бік Мори. — От що це таке? Які в Сансоне знайомці в департаменті юстиції? Навіть Гебріел не зміг розкопати.

— Вони мусять мати причини йому довіряти.

— Авжеж.

Детектив кинула шматок картоплі до рота й схопила інший: хвилювання посилювало її апетит. За кілька хвилин від величезного сандвіча лишилося кілька крихт хліба та бекону, а тепер ще й останні шматки картоплі тонули в кетчупі.

— Довіряти якомусь мільйонеру, який захоплюється боротьбою зі злочинністю?

— Мультимільйонеру.

— Ким він себе вважає, Брюсом Вейном¹? Чи типом з того старого телесеріалу про багатія, який працює копом? Моя мама його дивилася.

— Здається, це про «Закон Берка»².

— Так. Ви от багато заможних копів знаєте?

Мора зітхнула, взяла чашку.

— Жодного.

¹ Мультимільйонер, який бореться зі злочинністю в особі Бетмена в коміксах DC.

² Американський телесеріал, що виходив з 1963 по 1966 р.

— Саме так. Це фантастика. Якийсь знуджений грошовитий тип вирішує побавитись у Брудного Гаррі, тільки от по-чесному забруднитися не бажає. Не хоче влезати в бійки чи писати звіти. Йому б просто кататись у своєму «мерседесі» та розповідати ідіотам, як діло робиться. Думаєте, я раніше не мала справи з такими? Усі вважають себе розумнішими за поліцію.

— Не думаю, що він просто аматор, Джейн. Гадаю, до нього варто прислухатися.

— Авжеж. Колишній викладач історії. — Ріццолі допила каву й вивернула шию з-за перегородки, виглядаючи офіціантку. — Агов, міс? Можна мені ще кави за...

Вона замовкла. Тоді сказала Морі:

— Ви тільки гляньте, хто щойно ввійшов.

— Хто?

— Наш із вами спільний приятель.

Докторка Айлс розвернулася до дверей, ковзнула поглядом по стійці, де скупчилися з кавою та бургерами чоловіки в шапках з козирками. Сансоне вона помітила тієї ж миті, як він побачив її. Коли ж він рушив до Мориного столика, пробираючись поміж інших, у їхній бік, за помітною постаттю зі срібним волоссям, хитнулися з десяток голів.

— Радий, що ви ще в місті, — мовив Сансоне. — Можна приєднатися до вас?

— Ми вже збиралися йти, — сказала Джейн і підкреслено потяглася по гаманець, забувши про свою каву.

— Це займе лише хвилину. Чи краще надіслати вам усе поштою, детективе?

Мора подивилася на папери в його руках.

— Що це все таке?

— Дещо з архівів «Івнінг Сан».

Він поклав папери на стіл перед нею. Мора посунулася, звільняючи для нього місце. Цей чоловік заганяв її в глухий

кут: сама його присутність наче переповнювала їхній тісний простір.

— Цифрові архіви вони почали вести лише п'ять років тому, — мовив він. — Це копії з підшивок, тому якість не надто вражає. Але тут є все, що треба.

Мора подивилася на перший аркуш. То була перша сторінка випуску газети дванадцятирічної давнини, датованого 11 серпня. Її увагу одразу привернула горішня стаття:

ЗІ СТАВКА ПЕЙСОН ДІСТАЛИ ТІЛО ХЛОПЧИКА

На фотографії до статті був зображений усміхнений малий зі смугастою кішкою на руках. Був такий підпис: «Тедді Солу щойно виповнилось одинадцять».

— Живим його останньою бачила сестра, Лілі, — сказав Сансоне. — І саме вона помітила його в ставку за день. Згідно зі статтею, усі були здивовані, бо хлопець був дуже вправним плавцем. І є ще одна цікава деталь.

Докторка Айлс підвела до нього очі.

— Що саме?

— Він начебто пішов до озера рибалити. Але його вудку й коробку зі знаряддям знайшли за добрих двадцять ярдів від води.

Мора передала аркуш Ріццолі й подивилася на наступну статтю, яка вийшла 18 серпня. За тиждень після того, як знайшли тіло Тедді, родину Сол знову спіткала трагедія.

СМЕРТЬ ЗГОРЬОВАНОЇ МАТЕРІ, НАЙІМОВІРНІШЕ ВИПАДКОВА

До статті додавалося ще одне фото, ще один підпис, який кравав серце. То був знімок осяйної Емі Сол у кращі часи,

з малюком на колінах — тим же Тедді, якого вона через одинадцять років утратить у водах ставка Пейсон.

— Її знайшли внизу сходів, — сказала Мора й подивилася на Джейн. — Її дочка, Лілі.

— Знову? Дівчина обох знайшла? — Детектив узяла копію статті. — Це вже скидається на якусь цілковите нещастя.

— Згадайте дзвінок до номера Сари Пармлі два тижні тому. Жіночий голос.

— Перш ніж робити поспішні висновки, — втрутився Сансоне, — знайте, що тіло її батька знайшла не Лілі Сол. То був її кузен. Перший і єдиний раз, коли в цих статтях з'являється ім'я Домініка Сола.

Мора взяла третій аркуш, зі знімка на якому їй усміхався лікар Пітер Сол. Знизу був підпис: «Зневірений після смерті дружини й сина». Вона глянула на Сансоне.

— А фото Домініка є?

— Ні. Але в цій статті згадується, що саме він знайшов дядькове тіло. Так само він викликав поліцію.

— А дівчина? — спитала Джейн. — Де в цей час була Лілі?

— Не пишуть.

— Гадаю, поліція перевірила її алібі.

— Можна припустити.

— Я нічого не припускала б.

— Сподіваюся, ця інформація є в поліційних досьє, — мовив Сансоне, — бо від слідчого ви нічого не почуєте.

— Чому?

— Він помер минулого року від серцевого нападу. Я знайшов його некролог в архівах газети. Тож усе, що ми маємо, — в цих досьє. Але уявіть собі цю ситуацію. Ви — місцевий коп, який має справу з шістнадцятилітньою дівчиною, яка саме втратила брата, матір, а тепер ще й батька. Вона, певно, шокована. Можливо, в істеричі. Чи причепитесь ви до неї з запитаннями

про те, де ж вона була, коли помер її батько, якщо це очевидне самогубство?

— Запитання — моя робота, — сказала Джейн. — Я причепилася б.

«Авжеж, вона змогла б», — подумала Мора, дивлячись на непохитне обличчя Ріццолі й згадуючи потік запитань, звернених до неї минулого ранку. Без жалю, без стриманості. Допоможи вам Боже, якщо Джейн Ріццолі вирішила, що ви в чомусь винні. Мора подивилася на фото Пітера Сола.

— Фотографії Лілі немає. Ми не знаємо, яка вона на вигляд.

— Насправді фото є, — сказав Сансоне. — І вас воно зацікавить.

Чоловік перегорнув до наступного аркуша й показав на статтю:

НА ПОХОРОН ЛІКАРЯ З'ЇХАЛИСЯ ЛЮДИ З УСЬОГО ОКРУГУ

Прекрасного серпневого дня на цвинтарі Ешленд зібралися друзі, колеги й навіть незнайомці, щоб пом'янути лікаря Пітера Сола, який помер минулої неділі від самочинної вогнепальної рани. Родину Солів спіткала вже третя трагедія за останні два тижні.

— Ось вона, — вказав Сансоне на фото в статті. — Ось Лілі Сол.

Зображення було нечітке, обличчя дівчини частково затуляли двоє інших жалобників. Мора бачила лише схилену голову в профіль, обрамлену довгим темним волоссям.

— Тут небагато видно, — завважила Джейн.

— Я хотів показати вам не фото, — сказав Сансоне. — Річ у підписі. Подивіться на імена дівчат, які стоять поруч із Лілі.

Лише тоді докторка Айлс збагнула, чому він так наполягав на тому, щоб показати їм ці сторінки. У підписі під знімком убитої горем Лілі Сол виринули два знайомі імені.

Лілі Сол утішають подруги, Лорі-Енн Такер та Сара Пармлі.

— Ось зв'язок між усім цим, — вказав Сансоне. — Три подруги. Дві з них уже мертві. Тільки Лілі Сол ще жива.

Він помовчав і додав:

— Та й у цьому ми не можемо бути впевнені.

Джейн згребла аркуш, вдивилася в нього.

— Може, вона просто не хоче, щоб ми це знали.

— Нам треба її знайти, — мовив Сансоне. — Вона має відповіді.

— Або ж вона сама може бути відповіддю. Ми майже нічого не знаємо про цю Лілі. Чи вона була в добрих стосунках з рідними. Чи хороший спадок отримала.

— Ви ж це не серйозно, — сказала Мора.

— Мушу визнати, містер Сансоне раніше правильно сказав. Зло не має статі.

— Але — вбити власну сім'ю, Джейн!

— Ми вбиваємо тих, кого любимо, ви це знаєте. — Джейн роздивлялася знімок трьох дівчат. — Можливо, дівчата теж це знали. Дванадцять років — це довго, якщо намагаєшся зберігати таємницю.

Вона глянула на годинник.

— Поїжджу містом, подивимося, що ще дізнаюся про Лілі. Хтось мусить знати, як її знайти.

— Якщо будете розпитувати, — втрутився Сансоне, — можете й про це запитати.

Він передав Джейн ще одну копію з таким заголовком: «Хлопець з Південного Плімута отримує відзнаку сільськогосподарської премії».

— Ем... мені розпитати про прозових бичків? — спитала Джейн.

— Ні, йдеться про замітку в поліційній колонці, — відповів чоловік. — Я сам мало не пропустив. Так би й не побачив, якби вона не була на тій же сторінці, що й історія про втоплення Тедді Сола.

— Ви про це? «До хліву вдерся вандал, зникла коза»?

— Прочитайте.

Детектив почала читати вголос.

— «До поліції надійшла скарга від Ібена Бонгерса з П'юриті: минулої суботи вночі до його хліву вторглися вандали. Чотири кози втекли, трьох було спіймано, але остання досі не знайдена. Також хлів осквернили вирізьбленими... — вона зупинилася, подивилася на Мору, — хрестами».

— Читайте далі.

Ріццолі зглитнула й проглянула замітку до кінця.

— «Подібні різьблення знайдено й на інших будівлях району. Всім, хто має якусь інформацію стосовно інциденту, прохання звернутися до департаменту шерифа округу Шенанго».

— Убивця був тут, — сказав Сансоне. — Дванадцять років тому він жив у цьому окрузі. І ніхто не усвідомлював, що він ходить поміж них. Ніхто не знав, що живе з ними поруч.

«Він говорить так, наче вбивця не людина, — подумала Мора. — Не “хто”, а “що”, не “хтось”, а “щось”».

— Тоді, два тижні тому, — вів далі Сансоне, — вбивця повертається туди, де колись жили Соли. Малює на стінах ті ж символи, вганяє цвяхи в підлогу. Готується до жертви. До того, що зробить із Сарою Пармлі.

Він нахилився, не зводячи очей із Джейн.

— Я не думаю, що Сара Пармлі була його першою жертвою. До неї були інші. Ви бачили, яким химерним було місце Сариної смерті, скільки планування, скільки церемоній. Це зрілий злочин, вчинений тим, хто мав місяці, а то й роки на вдосконалення своїх ритуалів.

— Ми дали запит у базу ФБР, шукаємо схожі вбивства.
— Параметри?
— Розчленування. Сатанинські символи. Є кілька справ з інших штатів, але, на жаль, повних збігів немає.
— То розширте пошук.
— Ширший пошук не матиме сенсу. Результат буде узагальнений.

— Я маю на увазі — до міжнародного.
— Надто великий масштаб.
— Для цього вбивці він не завеликий. Погляньте на залишені ним докази: написи латиною, малюнки червоною вохрою з Кіпру, мушля із Середземномор'я. Він практично оголошує, що жив за кордоном. І, певно, вбивав і там. Гарантую, якщо пошукати в базі даних Інтерполу, знайдете ще жертв.

— Як ви можете так впевнено... — Джейн замовкла, звузила очі. — Ви це вже знаєте. Вже перевірили.

— Узяв на себе сміливість. Цей убивця всюди залишає помітні сліди. Він не боїться поліції. Він цілковито впевнений у власному вмінні залишатися невидимим. — Сансоне вказав на аркуші з копіями. — Дванадцять років тому вбивця жив тут. Він уже плакав фантазії, уже малював ці хрести.

Джейн подивилася на Мору.

— Я залишуся тут ще принаймні на один вечір. Маю з ким поговорити.

— Але мені треба додому, — відповіла Мора. — Я не можу зникати так надовго.

— Доктор Брістол вас прикриє, чи не так?

— Я маю інші справи.

Докторці Айлс не сподобався погляд, який кинула на неї детектив. «Інші справи на ім'я Деніел Брофі?»

— Я сьогодні повертаюся до Бостона, — сказав Сансоне. — Можете поїхати зі мною.

— Детектив Ріццолі була не надто рада, коли ви пристали на мою пропозицію, — зауважив Сансоне.

— Вона зараз багато чому не рада, — відповіла Мора, дивлячись на поля, укриті сніговою ковдрою. День уже згасав, виходив місяць, і його світло на снігу було яскраве, мов у ліхтаря. — Зокрема мені.

— Я помітив напруження між вами.

— Це аж так очевидно?

— Вона нічого не намагається приховати, правда ж? — Чоловік кинув на неї погляд у сутінках авто. — Ви з нею максимально різні.

— Дедалі більше в цьому переконуюся.

— Давно знайомі?

— Майже два роки — відколи я почала працювати в Бостоні.

— І весь цей час маєте такі непрості стосунки?

— Ні. Просто....

Докторка Айлс замовкла. «Просто вона мене не схвалює. Просто вона така високоморальна, а мені не дозволено бути людиною, не дозволено навіть закохатися». Речення закінчила так:

— Останні кілька тижнів були важкими.

— Я радий нагоді поговорити наодинці, — мовив Сансоне. — Те, що я вам скажу, може здатися повним абсурдом, і вона відкинула б усе, не розмірковуючи.

Він знову глянув на неї.

— Сподіваюся, ви охочіше мене вислухаєте.

— Бо ви вважаєте мене менш скептичною? Не варто на це ставити.

— Що ви думаєте про це місце злочину? Що воно сказало вам про вбивцю?

— Я побачила свідчення серйозних психічних порушень.

— Це один із варіантів.

— А яка ваша інтерпретація?

— Що за цим стоїть неабиякий розум. Що це не просто божевільний, якого тішить катування жінок. Це людина зосереджена, з логічною мотивацією.

— Знову ваші міфічні демони.

— Знаю, ви не визнаєте того, що вони існують. Але ж ви бачили ту статтю про хлів, який осквернили дванадцять років тому. Ви більше ні на що в статті не звернули уваги?

— Хочете сказати, окрім вирізаних на стінах христів?

— Зникла коза. Звідти випустили чотирьох кіз, але фермер знайшов лише трьох. Що сталося з четвертою?

— Може, втекла. Може, загубилась у лісі.

— У Левіті, в шістнадцятому розділі, Азazel називається ще «офірним козлом», тобто цапом-відбувайлом. Тим, хто втілює всі гріхи, всі злі діяння людства. За традицією, обрану тварину ведуть у глушину, разом з усіма людськими гріхами, і там відпускають.

— Ми знову повертаємося до вашого символу Азazела.

— Зображення його голови з'явилось у вас на дверях. Ви не могли про це забути.

«Ні, я не забула. Хіба можна забути про те, що мої двері позначені вбивцею?»

— Знаю, ви налаштовані скептично, — сказав Сансоне. — Гадаєте, що все скінчиться так само, як і багато інших ваших

розслідувань, — приведе до звичайного, навіть жалюгідного персонажа, який живе тихим самотнім життям. До чергового Джеффрі Дамера чи Сина Сема. Можливо, вбивця чує голоси. Можливо, забагато читав «Сатанинську Біблію» Антона Ла-Вея¹ і взяв її близько до серця. Але зважте на іншу вірогідність, значно страшнішу.

Чоловік подивився на докторку Айлс.

— Що, як нефіліми — стражі — насправді існують? Завжди існували й досі живуть поміж нас?

— Діти палих янголів?

— Це біблійна інтерпретація.

— Це все біблійно. І ви знаєте, що я не вірянка.

— Ці істоти згадуються не лише в Старому Заповіті. Вони постають у міфології більш ранніх культур.

— Кожна цивілізація має своїх міфічних злих духів.

— Я говорю не про духів, а про істот з плоті й крові, з людськими обличчями. Паралельний вид хижаків, що еволюціонували поруч із нами, схрещувалися з нами.

— Хіба ми вже не знали б про їхнє існування?

— Ми знаємо їх за злом, яке вони чинять. Але не визнаємо за тих, ким вони насправді є. Ми звемо їх соціопатами чи тиранами. Або упирями, такими як Влад Цепеш. Вони отримують силу і владу, зачаровуючи й спокушаючи. Вони процвітають під час війн, революцій, безладу. І ми не розуміємо, що вони відмінні від нас. Докорінно інші, за генетичним кодом. Вони народжуються хижакими, і весь світ — їхні мисливські угіддя.

— Цим і займається фонд «Мефісто»? Пошуком міфічних істот? — Мора засміялася. — Ви однаково могли б і на єдиного рогів полювати.

¹ Антон Шандор Ла-Вей (1930–1997) — засновник і верховний жрець Церкви ви Сатани, один з ідеологів окультизму й сатанізму.

- Серед нас багато вірян.
- І що ви зробите, коли насправді знайдете одного з них? Застрелите й повісите його голову над каміном, як трофей?
- Ми суто дослідницька група. Наша робота — визначати й вивчати. І консультувати.
- Кого консультувати?
- Правоохоронців. Ми надаємо їм інформацію й аналітичні дані. А вони їх використовують.
- Правоохоронні органи вас справді слухають? — перепитала судмедекспертка з неприхованою недовірою.
- Так. До нас дослухаються, — просто відповів він. Спокійна заява людини, яка так упевнена у своїх словах, що не бачить потреби щось доводити.
- Мора пригадала, як легко цей чоловік отримав доступ до конфіденційних подробиць розслідування. Подумала про те, як запити Джейн щодо Сансоне до ФБР, Інтерполу та департаменту юстиції не отримали жодної відповіді. «Вони всі захищають його».
- Наша робота не залишилася непоміченою, — сказав він і тихо додав: — На жаль.
- Я думала, ви цього й хочете. Щоб вашу роботу помічали.
- Ідеться про не тих людей. Якимось чином вони нас викрили. Вони знають, хто ми, що ми робимо. — Він помовчав. — І вас вважають однією з нас.
- Я навіть не вірю в те, що «вони» існують.
- Вони позначили ваші двері. Вони визнали вас.
- Докторка Айлс дивилася на залитий місячним сяйвом сніг, дивовижно білий серед ночі. Від нього було майже так само світло, як удень. Ані сховку, ані темряви. Кожен порух здобичі буде помітним на цьому безжальному тлі.
- Я не входжу до вашого клубу, — сказала вона.
- Але могли б. Вас бачили в мене вдома. Бачили зі мною.

— Я так само була присутня на всіх трьох місцях злочину. Просто робила свою роботу. Вбивця міг помітити мене в один із тих вечорів.

— Я теж спочатку так подумав. Що ви просто потрапили до його поля зору, як випадкова дичина. Те саме я думав і про Єву Кассовіц — можливо, він побачив її на першому місці злочину на Святвечір і вона привабила його увагу.

— Більше ви так не вважаєте?

— Ні.

— Чому?

— Мушля. Якби я знав про неї раніше, ми вжили б заходів перестороги. І Джойс могла б бути жива.

— Думаєте, мушля — то послання особисто для вас?

— Багато століть чоловіки роду Сансоне йшли в бій під знаком мушлі. То був кпин, виклик, кинутий саме фонду. Попередження про те, що чекає попереду.

— І що то має бути?

— Наше винищення.

Сансоне промовив це тихо, наче самі ці два слова, вимовлені вголос, прирівнювалися до меча, що опускався йому на шию. Але Мора не почула страху в його голосі — тільки покору перед неунікною долею. Вона не знала, що йому відповісти. Розмова зайшла на зовсім чужу територію, і вона не могла зібратися з думками. Його всесвіт був таким похмурим, сповненим таких жахів, що, навіть сидючи з ним у його автомобілі, вона відчувала, що це змінює її погляд на світ. Робить його незнайомою територією, якою блукають почвари. «Деніеле, — подумала вона. — Ти мені потрібен. Потрібен твій дотик, твоя надія, твоя віра у світ. Цей чоловік — суцільна темрява, а ти — світло».

— Ви знаєте, як загинув мій батько? — запитав Сансоне.

Мора зсунула брови, спантеличена запитанням.

— Перепрошую?

— Повірте, це має стосунок до справи, як і вся моя родинна історія. Я намагався від неї відійти. Тринадцять років викладав у Бостонському коледжі, думаючи, що можу жити нормальним життям, як усі інші, переконаний, що мій батько був просто ексцентричним диваком, як і його батько, і що всі ті чудернацькі історії, які він мені розповідав, поки я ріс, були просто сімейними байками. — Він подивився на неї. — Я вірив у все це не більше, ніж ви зараз, тобто аж ніяк не вірив.

«Він говорить так розважливо. Утім, це не так. Не може бути так».

— Я викладав історію, тож знаюся на старовинних міфах. Але мене ніколи не переконати в тому, що на землі справді жили сатири, русалки чи летючі коні. То чом я мушу вірити в батькові історії про нефілімів?

— Що змусило вас передумати?

— О, я знав, що його оповіді містять дещицю правди. Наприклад, про смерть Ізабелли. У Венеції я зміг знайти в церковних документах записи про її полон та смерть. Вона справді згоріла живцем. Справді народила сина, саме перед стратою. Не все, про що йшлося у родинних байках Сансоне, було вигадкою.

— А та частина, у якій ваші пращури полювали на демонів?

— Мій батько в це вірив.

— А ви вірите?

— Я вірю, що існують ворожі сили, які воліли б знищити фонд «Мефісто». І тепер вони нас знайшли. Так само як знайшли мого батька.

Докторка Айлс дивилася на нього в очікуванні пояснень.

— Вісім років тому, — почав розповідь Сансоне, — він полетів до Неаполя. Збирався зустрітися зі старим другом, знайомцем ще з років навчання в коледжі Нью-Гейвена. Обидва були вдівцями, поділяли пристрасть до давньої історії. Зби-

ралися навідатися до місцевого археологічного музею, обмінятися новинами. Батько був у захваті від поїздки. Я вперше після смерті матері почув радість у його голосі. Але коли він долетів до Неаполя, його друга в аеропорту не було. І в готелі теж. Він зателефонував мені, сказав, що щось тут дуже не так, тож він збирається додому наступного ж дня. Я чув, що він засмучений, але подробиць він не розповів. Гадаю, вважав, що нашу розмову підслуховують.

— Він щиро думав, що його телефон прослуховується?

— От бачите? У вас та ж реакція, що й у мене тоді. Старий добрий ексцентричний татусь знову бачить своїх гоблінів. Його останніми зверненими до мене словами були: «Вони знайшли мене, Ентоні. Вони знають, хто я такий».

— «Вони»?

— Я точно знав, про що йому йдеться. Та ж маячня, яку я слухав змалку. Злі сили в уряді. Світова змова нефілімів, які допомагають один одному здобути владу. А маючи політичний контроль, вони можуть полювати скільки серцю заманеться, не страшачись покарання. Так, як полювали в Косові. І в Камбоджі. І в Руанді. Вони процвітають війною, безладом і кровопролиттям. Харчуються ними. Ось що таке для них Армагеддон — рай мисливця. Тому вони так його чекають, так сподіваються на нього.

— Звучить як марення параноїка.

— Це так само спосіб пояснити незбагненне: як люди можуть чинити одне з одним такі жахливі речі.

— Ваш батько вірив у все це?

— Він хотів, щоб я вірив. Але для того щоб мене переконати, знадобилася його смерть.

— Що з ним сталося?

— У цьому було просто вбачити невдале пограбування. Неаполь — місто суворе, туристи мають бути обережні. Але батько

йшов по Віа Партенопе, вздовж Неаполітанської затоки, — ця вулиця майже завжди повна мандрівників. Усе сталося так швидко, що він не мав часу покликати на допомогу. Просто упав. Нападника ніхто не бачив, ніхто не бачив, що саме сталося. Однак мій батько лежав на вулиці, стікаючи кров'ю. Лезо ввійшло під грудиною, пробило серцеву сумку й правий шлуночок.

— Єва Кассовіц загинула так само, — тихо мовила судмед-експертка.

Жорстоке й ефективне вбивство.

— Найгірше для мене, — провадив Сансоне, — те, що він помер, думаючи, що я йому не вірю. Після нашої останньої телефонної розмови я поклав слухавку й сказав своєму колезі: «Ну от старий і готовий до “Торазину”¹».

— Але тепер ви йому вірите.

— Навіть діставшись Неаполя за кілька днів, я ще думав, що то була випадковість. Туристу не пощастило опинитися не в тому місці, не в той час. Але поки я чекав у відділку поліції на копію звіту, до кімнати ввійшов старший джентльмен. Батько раніше згадував його ім'я. Тільки от я не знав, що Готтфрід Баум працює на Інтерпол.

— Звідки мені знайоме це ім'я?

— Він був одним із гостей у вечір убивства Єви Кассовіц.

— Чоловік, який поспішав до аеропорту?

— Мав устигнути на рейс до Брюсселя.

— Він член «Мефісто»?

Сансоне кивнув.

— Він змусив мене дослухатися, повірити. Усі ті історії, які мені розповідав батько, всі його скажені теорії про нефілімів — Баум повторив їх усі.

¹ «Торазин» — активна речовина хлорпромазин, перший синтезований нейрореплетик.

— *Folie à deux*, — сказала Мора. — Парна манія.

— Якби ж то була манія. Хотів би я відкинути все це так само, як ви. Але ви не бачили й не чули того, що бачили й чули я, Готтфрід та інші. «Мефісто» бореться за своє існування. Минуло чотири століття, ми лишились останні. — Він помовчав. — І я останній з роду Ізабелли.

— Останній мисливець на демонів, — промовила Мора.

— Я вас зовсім не переконав, чи не так?

— Є те, чого я не розумію. Убити людину не так уже й важко. Якщо ви ціль, чому вони просто не вб'ють вас? Ви не переховуєтеся. Потрібен лише постріл у ваше вікно, бомба у вашому авто. Для чого вести дурнуваті ігри з мушлями? Навіщо попереджати вас про те, що вас помічено?

— Я не знаю.

— Бачите, це не логічно.

— Бачу.

— І однаково думаєте, що ці вбивства крутяться навколо фонду «Мефісто».

Сансоне зітхнув.

— Я й не намагатимуся вас переконати. Просто хочу, щоб ви припустили ймовірність того, що я розповів вам правду.

— Про всесвітнє братерство нефілімів? Про те, що тільки фонд «Мефісто» знає про цю змову, і ніхто більше?

— Нас починають чути.

— Що ви робитимете для свого захисту? Зарядите пістолет срібними кулями?

— Я знайду Лілі Сол.

Мора спохмурніла.

— Ту дочку?

— Вам не здається дивним те, що ніхто не знає, де вона? Ніхто не може її знайти? — Він подивився на докторку Айлс. — Лілі щось знає.

— Чому ви так вважаєте?

— Бо вона не хоче, щоб її знайшли.

* * *

— Гадаю, мені варто зайти з вами, — сказав Сансоне. — Просто переконатися, що все гаразд.

Вони припаркувалися біля її будинку, і крізь завіси у вітальні Мора бачила світло гірлянд, які ввімкнулися за автоматичним таймером. Учора перед виїздом вона змила написи з дверей. І тепер, дивлячись крізь морок, питала себе, чи не з'явилися там нові, яких поки не видно, чи не ховаються в тінях нові погрози.

— Я теж думаю, що так буде краще, — визнала жінка.

Сансоне дістав ліхтарик з ящичка для рукавиць, і вони вийшли з автомобіля. Обоє мовчали, зосередившись натомість на тому, що їх оточувало, — на темній вулиці, далекому шурхоті шин на дорозі. Чоловік зупинився на тротуарі, немов намагаючись відчутися щось поки невидиме. Вони піднялися на ганок, і він увімкнув ліхтарика, щоб оглянути двері.

Вони були чисті.

У будинку дзвонив телефон. «Деніел?» Мора відімкнула двері, увійшла. За лічені секунди набрала код на панелі й вимкнула сигналізацію, але поки дісталася до телефона, той замовк. Натиснувши на кнопку перегляду історії дзвінків, вона впізнала номер його мобільного. Страшенно захотілося зняти слухавку й перетелефонувати йому. Але поруч із нею у вітальні стояв Сансоне.

— Що скажете, усе гаразд?

Докторка Айлс стримано кивнула.

— Усе добре.

— Може, оглянете дім, поки я ще тут?

— Авжеж, — погодилася вона й пішла далі коридором.

Сансоне йшов за нею, і вона відчувала на спині його погляд. Чи він прочитав усе на її обличчі? Упізнав погляд зголоднілої

за любов'ю жінки? Мора ходила від кімнати до кімнати, перевіряла вікна, смикала двері. Усе було надійно. Варто було б запропонувати йому кави, суто з гостинності: він же був такий люб'язний, довів її додому. Але настрої був не гостинний.

На її полегшення, Сансоне й сам не хотів залишатися, розвернувся, щоб піти.

— Зайду до вас зранку, — мовив він.

— Зі мною все буде гаразд.

— Мусите бути обачною, Мору. Як і всі ми.

«Але я не одна з вас, — подумала вона. — І ніколи не хотіла нею бути».

У двері подзвонили. Вони презирнулися.

Сансоне тихо сказав:

— Може, подивитеся, хто там?

Мора набрала повітря й вийшла до передпокою. Кинула один погляд у вікно й негайно відчинила. Навіть подих холоду не зігнав рум'янця з її щік, коли до будинку ввійшов Деніел, простягаючи до неї руки. А тоді побачив іншого чоловіка й завмер.

Сансоне вправно порушив тишу.

— Ви, певно, отець Брофі, — мовив він, простягаючи руку. — Я Ентоні Сансоне. Бачив вас нещодавно біля будинку докторки О'Доннел, коли ви приїздили по Мору.

Деніел кивнув.

— Чув про вас.

Чоловіки потисли один одному руки, стримано й сторожко. Тоді Сансоне вистачило тактовності попрощатися.

— Увімкніть сигналізацію, — нагадав він Морі.

— Обов'язково.

Перш ніж вийти з будинку, він кинув останній оцінливий погляд на Брофі. Сансоне не був сліпим чи нерозумним, напевно, здогадувався, що священник робить у неї вдома.

— Добраніч, — мовив він і пішов.

Мора замкнула двері.

– Я так скучила, – сказала, зробивши крок в обійми Деніела.

– Це був дуже довгий день, – пробубонів той.

– Я тільки про те й думала, як би скоріше дістатися додому.

Побути з тобою.

– Я теж лише про це думав. Пробач, що так з'явився, за-
скочив тебе зненацька. Але мусив заїхати.

– Такі несподіванки я люблю.

– Думав, ти повернешся значно раніше.

– Ми в дорозі зупинилися на вечерю.

– Знаєш, я хвилювався. Через те що ти їдеш додому з ним.

– Тут немає чого хвилюватися. – Вона відступила на крок,
усміхнулася. – Давай своє пальто.

Але Деніел не поворухнувся.

– Що ти дізналася про нього після проведеного разом дня?

– Гадаю, це просто ексцентрична людина, яка має чимало
грошей. І дуже дивне хобі.

– Пошук у всьому сатанинства? Для мене це трохи більше,
ніж просто «дивно».

– Насправді дивно те, що він зміг зібрати навколо себе тих,
хто вірить у те саме.

– Тебе це не турбує? Його зосередженість на темній стороні?
Те, що він насправді шукає Диявола? Ти ж знаєш, як кажуть:
«Коли дивишся в безодню...»

– «Безодня дивиться в тебе». Так, знаю.

– Не варто про це забувати, Мора. Про те, як легко темрява
спокушає нас.

Жінка засміялася.

– Це скидається на цитату з твоєї недільної проповіді.

– Я кажу серйозно. Ти надто мало знаєш про цього чоловіка.
«Я знаю, що ти хвилюєшся через нього. І ревнуєш».

Мора торкнулася його обличчя.

— Годі вже говорити про нього. Він неважливий. Ну ж бо, дай мені своє пальто.

Та Деніел навіть не потягнувся до ґудзиків. Тільки тоді вона зрозуміла.

— Ти не залишишся.

Він зітхнув.

— Не можу. Пробач.

— То навіщо приїхав?

— Кажу ж, я хвилювався. Хотів переконатися, що ти безпечно дісталася додому.

— Навіть на годину-дві не можеш лишитися?

— Я хотів би. Але мене в останню мить відправили на конференцію в Провіденсі. Мушу їхати туди сьогодні ж.

«Відправили». Вона не могла з цим змагатися. Авжеж, його життям керувала церква. Вони ним володіли.

Деніел обійняв її, тепло дихнув у волосся.

— Поїхали якось звідси, — пробуркотів він. — Подалі від міста.

«Туди, де нас ніхто не знає».

Поки він ішов до машини, Мора стояла з відчиненими дверима й холод повз до будинку, обтікаючи її. Навіть коли Деніел поїхав, вона залишилася на порозі, не зважаючи на жорстокий вітер. Це її покарання за те, що вона його хоче. Саме цього від них вимагає церква. Окремі ліжка, окремі життя. Невже Диявол міг бути жорстокішим?

«Якби я могла, то продала б душу Сатані за твоє кохання».

Місіс Кора Бонгерс налягла на двері хліву всією своєю значною вагою, і вони зі змученим стогоном відчинилися. З темряви всередині долинуло знервоване козяче мекання, і Джейн відчула тваринний запах вологої соломи й худоби.

— Не знаю, що ви зараз там роздивитесь, — сказала місіс Бонгерс, підсвічуючи ліхтарем хлів. — Шкода, що не отримала повідомлення раніше, коли було ще світло.

Ріццолі ввімкнула власний ліхтарик.

— Цього має вистачити. Я просто хочу побачити позначки, якщо вони ще збереглися.

— О, збереглися. Збіса дратували мого чоловіка щоразу, як він сюди заходив і бачив їх. Я все йому казала, щоб зафарбував і припинив скаржитися. А він казав, що лютуватиме ще більше, якщо муситиме фарбувати хлів ізсередини. Наче спеціальний козячий ремонт.

Жінка ввійшла до хліву, топчучи важкими черевиками земляну підлогу, вкриту соломою. Коротка дорога від будинку виснажила її, і вона зупинилася, голосно й важко дихаючи, спрямувала промінь світла на дерев'яний загін, де збилися на купу з десяток кіз.

— Знаєте, вони досі за ним скучують. О, Ібен увесь час скаржився через те, скільки з ними клопоту — доїти щоранку. Але він любив цих дівчаток. Його вже півроку немає, а вони ніяк не звикнуть, що їх доїть хтось інший. — Місіс Бонгерс

зняла засув і зиркнула на Джейн, яка трималася позаду. — Ви ж не боїтеся кіз, га?

— Обов'язково туди заходити?

— Та вони нічого вам не зроблять. Тільки пальто тримайте, бо люблять пожувати всяке.

«Будьте хорошими кізками, — думала Джейн, заходячи до загону, який зачинили за нею. — Не треба жувати копа». Вона пробиралася по соломі, намагаючись не забруднити взуття. Тварини дивилися на неї холодними бездушними очима. Востаннє таку близькість з козами вона мала в другому класі, на екскурсії до контактного зоопарку. Тоді вона глянула на козу, коза глянула на неї, і наступної миті Джейн уже лежала на землі, а однокласники реготали з неї. Вона не довіряла цим звірам, і вони, вочевидь, не довіряли їй і трималися на відстані, поки вона йшла через загін.

— Ось, — сказала місіс Бонгерс, світлячи на стіну. — Це частина.

Ріццолі присунулася ближче, не зводячи очей із символів, глибоко врізаних у дерев'яні дошки. Три голгофські хрести. Але це була спотворена версія: хрести були перевернуті.

— Тут ще трохи, — озвалася місіс Бонгерс і перевела промінь вище, показуючи більше хрестів на стіні. — Щоб вирізати їх, він мусив видертися на в'язанки сіна. Стільки зусиль. А здавалося б, цим бісовим малим є чим зайнятися.

— Чому ви вважаєте, що то були діти?

— А хто ж іще? Було літо, їм було нудно. Немає чого робити, тільки бігати довкола й різати стіни. Хіба ще ті дивні амулети на деревах розвішувати.

Джейн подивилася на неї.

— Які амулети?

— Ляльки з галузок, всякі такі моторошні штуки. У шерифа з цього тільки сміялися, але мені було неприємно бачити таке

поміж гілок. — Місіс Бонгерс перевела промінь на один із символів. — Ось, таке щось.

То була фігура людини з паличок, начебто з мечем у руці. Під нею було вирізано: RXX-VII.

— Хай що воно означає, — завважила жінка.

Джейн розвернулася до неї.

— У поліційній колонці писали, що одна з ваших кіз тієї ночі зникла. Вдалось її повернути?

— Ми її так і не знайшли.

— Жодного сліду?

— Ну, знаєте, тут дикі пси зграями бігають. Вони б усе підчистили.

«Але це зробив не пес», — подумала детектив, повертаючись до вирізьблених символів. Раптом задзвонив її мобільний, і кози переляканою купою чкурнули на інший бік загону.

— Перепрошую, — вибачилася Джейн і дістала з кишені мобільний, здивована тим, що тут узагалі був сигнал. — Ріццолі.

— Я старався як міг, — сказав Фрост.

— Чому це скидається на початок вибачення?

— Бо мені не щастить з пошуками Лілі Сол. Здається, вона чимало переміщується. Ми знаємо, що принаймні вісім місяців вона провела в Італії. Маємо записи про зняття в цей період готівки в банкоматах у Римі, Флоренції та Сорренто. Але вона не надто часто користується кредиткою.

— Вісім місяців туризму? Звідки в неї на це кошти?

— Вона економить. Тобто сильно економить. Зупиняється лише в найдешевших готелях. Плюс, можливо, нелегально підробляє. Відомо, що вона трохи працювала у Флоренції — допомагала куратору в музеї.

— Вона має для цього освіту?

— У коледжі вивчала античність. І поки вчилася, працювала на розкопках в Італії, у місці під назвою Пестум.

— Якого біса ми не можемо її знайти?

- Здається мені, що вона цього не хоче.
- Гаразд. Що там з її кузеном, Домініком Солом?
- О. Тут маємо справжню проблему.
- То сьогодні я від тебе хороших новин не дочекаюся?
- Маю копію його особової справи з Патнемської академії — це школа-інтернат у Коннектикуті. Він учився там близько шести місяців, у десятому класі.
- Скільки це йому було? П'ятнадцять, шістнадцять?
- П'ятнадцять. Він закінчив клас і мав повернутися наступної осені. Але не повернувся.
- Це після літа, яке він провів з родиною Солів, у П'юриті.
- Саме так. У хлопця тоді помер батько, тож лікар Сол узяв його на літо до себе. Коли у вересні він не повернувся до навчання, академія намагалася його знайти. Зрештою їм надійшов лист від його матері, яка забрала його зі школи.
- І де він учився після того?
- Ми не знаємо. У Патнемській академії кажуть, що запити на його справу не отримували. Це останній запис про нього, який я зміг знайти.
- А його мати? Де вона?
- Навіть не здогадуюся. Про цю жінку взагалі нічого не можу знайти. У школі ніхто її не бачив, мають лише листа, підписаного Маргарет Сол.
- Ці люди схожі на привидів. Його кузина. Його мати.
- Утім, я маю шкільне фото Домініка. Не знаю, чи зараз воно стане в пригоді: йому тоді було лише п'ятнадцять.
- І який він на вигляд?
- Дуже симпатичний парубок. Білявий, синьоокий. І в школі кажуть — обдарований до геніальності. Вочевидь, розумник. Але є й нотатка про те, що друзів він, здається, не мав.
- Джейн дивилася, як місіс Бонгерс заспокоювала кіз. Вона горнулася до них, воркотала в тому ж затіненому хліві,

де дванадцять років тому хтось вирізав дивні символи на стіні — хтось, хто міг легко перейти до різьблення на жінках.

— Є ще дещо цікаве, — вів далі Фрост. — Я зараз дивлюся на його вступну анкету.

— І що там?

— Там є окремих розділ про особливі нюанси, заповнений його батьком. Той пише, що Домінік уперше вчитиметься в американській школі, бо більшу частину життя провів за кордоном.

— За кордоном? — Джейн відчула, як серце забилося швидше. — Де саме?

— У Єгипті, Туреччині. — Фрост зробив паузу й вагомо додав: — Та на Кіпрі.

Ріццолі знову перевела погляд на стіну хліву, на вирізьблене там RXX-VII.

— Ти зараз де? — запитала вона.

— Вдома.

— Масш Біблію?

— А що?

— Треба, щоб ти дещо перевірив.

— Зараз, спитаю Еліс, де вона.

Джейн почула, як він гукає дружину, тоді пролунали кроки, і Фрост спитав:

— Версія короля Якова годиться?

— Цілком. Тепер глянь зміст і скажи, які частини починаються з літери R.

— Старий чи Новий Завіт?

— Обидва.

У слухавці зашурхотіли сторінки.

— Є Книга Рути. Послання до Римлян. І Одкровення Йоанна Богослова¹.

¹ Book of Ruth; Romans; Revelation (англ.).

- Знайди в кожній двадцятій розділ, сьомий вірш.
 - Зараз подивлюся. У Книзі Рути двадцятого розділу немає, їх лише чотири.
 - Послання до Римлян?
 - Закінчується шістнадцятим розділом.
 - А Одкровення?
 - Зажди. — Знову шурхіт сторінок. — Ось. Одкровення, розділ двадцятій, вірш сьомий. «А коли скінчиться тисяча років... — Фрост замовк, а коли заговорив знову, голос його був дуже тихий, — буде випущений сатана з темниці своєї».
- Джейн відчувала, як у неї калатає серце. Вона вдивилась у стіну хліва, на вирізьблену фігурку з мечем. «Це не меч. Це коса».
- Ріццолі? — гукнув її Фрост.
 - Здається, ми знаємо ім'я нашого вбивці, — відповіла вона.

31

Під базилікою Святого Климента гуркотіла вода, відлунюючи в чорноті. Лілі посвітила ліхтариком крізь залізні ґрати, що загороджували вхід до тунелю, — промінь відкрив старі цегляні стіни й слабкий блиск потоку далеко внизу.

— Під цією базилікою є підземне озеро, — сказала вона. — А тут видно підземну річку, яка ніколи не зупиняє свого потоку. Під Римом ховається інший світ, підземний край тунелів та катакомб.

Вона кинула погляд на лица, що дивилися на неї з мороку.

— Коли повернетесь на поверхню, коли ходитимете вулицями міста, подумайте про це, про темні й потайні місця просто у вас під ногами.

— А можна подивитися на річку? — спитала одна з жінок.

— Авжеж. Я потримаю ліхтарик, а ви всі можете зазирнути крізь ґрати.

Туристи по одному втискалися поруч із Лілі, щоб зазирнути до тунелю. Насправді там не було на що дивитися. Але якщо вже приїхав аж до Рима, можливо, єдиний раз за все життя, маєш обов'язок побачити все. Сьогодні людей у групі було небагато — двоє американців, двоє британців, пара німців. Не надто приголомшлива здобич — чайових буде небагато. Але на що ще очікувати холодного січневого четверга? Група Лілі наразі була єдиною в лабіринті, і вона їх не підганяла, чекаючи, поки кожен не притиснеться до металевих ґрат, поки всі плащі не прошур-

хають повз неї. З тунелю долинуло вологе повітря із затхлим запахом цвілі й мокрого каменю — запахом минувшини.

— А що це були за стіни з самого початку? — запитав німець.

Лілі охрестила його бізнесменом. Йому було за шістдесят, він говорив досконалою англійською й носив дороге пальто від «Берберрі». Однак Лілі підозрювала, що його дружина не так добре знає англійську: вона за весь ранок заледве слово сказала.

— Це фундаменти будинків, які стояли тут за часів Нерона, — пояснила Лілі. — Однак увесь район доценту згорів у великій пожежі 64 року.

— Це та пожежа, під час якої Нерон грав на скрипці, поки горів Рим? — запитав американець.

Лілі всміхнулася: вона вже десятки разів чула це запитання й майже завжди вгадувала, хто саме в групі про це питатиме.

— Насправді Нерон не міг грати на скрипці: цього інструмента тоді ще не винайшли. Кажуть, поки Рим палав, він грав на лірі та співав.

— А тоді звинуватив у пожежі християн, — додала дружина американця.

Лілі вимкнула ліхтарика.

— Ходімо. У нас попереду ще чимало цікавого.

Вона повела групу в темний лабіринт. Нагорі вулиці були повні ревучого транспорту, торговці продавали листівки й дрібнички туристам на руїнах Колізею. Але тут, під базилікою, було чути лише вічне дзюрчання води й шурхіт їхніх плащів, коли вони рухалися похмурим тунелем.

— Такий вид мурування називають *opus reticulatum*, — сказала Лілі, вказуючи на стіни. — У ньому цегла чергується з туфом.

— З туфом? — Знову американець. Усі дурні запитання йшли від нього. — Це що, з нього роблять туфлі?

Засміялася лише його дружина, високо, пронизливо заіржала.

— Туф — це насправді спресований вулканічний попіл, — заважив англієць.

— Саме так, — підтвердила Лілі. — Його часто використовували в Римі як будівельний матеріал.

— Чому ми ніколи раніше про цей туф не чули? — спитала чоловіка американка, маючи на увазі, що, якщо вони про щось не чули, це навряд чи могло існувати.

Навіть у напівтемряві Лілі бачила, як англієць закотив очі. Відповіла на це, здивовано знизавши плечима.

— Ви ж американка, так? — звернулася жінка до Лілі. — Міс? Та помовчала. Особисті запитання їй не подобалися.

— Я канадка, — збрехала вона.

— От ви знали про туф, поки не стали гідом? Чи це суто європейське слово?

— Багато хто з американців його не знає, — відповіла Лілі.

— Ну то й добре. Значить, щось європейське, — задоволено сказала жінка. Якщо американці не знають, то це не може бути важливо.

— Тут ви можете побачити, — швидко повернулася до екскурсії Лілі, — те, що лишилося від вілли Тіта Флавія Климента. У першому столітті нашої ери тут було місце таємних зустрічей християн, ще до того, як їх відкрито прийняли. Тоді це був зовсім молодий культ, він тільки набував популярності серед дружин знаті.

Вона знову ввімкнула ліхтарика, звернула їхню увагу промінцем.

— Ми переходимо до найцікавішої частини руїн. Її дослідили лише 1870 року. Тут ми побачимо таємне язичницьке капище.

Вони перетнули інший коридор, і попереду в тінях з'явилися коринфські колони. То був передпокій храму з кам'яними лавами, прикрашений старовинними фресками й ліпниною. Туристи занурилися у святилище, проминувши дві затінені ніші, де колись проходили обряди посвячення. У світі над ними час

змінив вулиці й небокрай, але в цьому старовинному гроті він завмер. Тут на стінах досі були різьблені зображення бога Мітри, який убивав бика. Тут досі шепотіла з тіней вода.

— Коли народився Христос, — мовила Лілі, — культ Мітри вже був прадавнім, його століттями вшановували перси. Тепер згадаймо історію життя Мітри, у яку перси вірили. Він був посланцем від Бога, носієм істини. Народився в печері на зимове сонцестояння. Його мати Анаїта була незаймана, і до неї прийшли вівчари з дарами. Його поховали в гробниці, а потім він воскрес із мертвих. І щороку його піднесення святкували як переродження.

Вона зробила драматичну паузу, оглянула їх.

— Вам це нічого не нагадує?

— Це ж християнське Євангеліє, — сказала американка.

— Однак усе це було частиною перських вірувань задовго до Христа.

— Ніколи про це не чула. — Туристка глянула на чоловіка. — А ти?

— Ні.

— Тоді вам варто відвідати храми Остії, — порадив англієць. — Або Лувр. Або археологічний музей у Франкфурті. Це може виявитися повчальним.

Американка розвернулася до нього.

— Не треба цієї зверхності.

— Повірте, мадам. Ніщо з того, що нам розповіла наша чарівна екскурсоводка, не є ані шоківним, ані неправдивим.

— Ви не гірше за мене знаєте, що Христос не був якимсь перським типом у смішному капелюсі, який убивав биків.

Лілі втрутилася:

— Я просто хотіла зауважити цікаві паралелі в іконографії.

— Що?

— Слухайте, це не так уже й важливо, — сказала Лілі, відчайдушно сподіваючись, що жінка просто покине цю розмову,

і усвідомлюючи, що надія на щедрі чайові від американської пари давно згасла. — Це просто міфологія.

— Біблія — не міфологія.

— Я цього не говорила.

— Що людям узагалі відомо про тих персів? Тобто де їхнє Святе Письмо?

Інші туристи мовчали, дивилися зніяковіло.

«Облиш уже. Це не варте сварки».

Утім, жінка ще не закінчила. Ще зранку, увійшовши до туристичного автобуса, вона почала скаржитися щодо всього, що стосувалося Італії та італійців. Дорожній рух у Римі був повним хаосом, не те що в Америці. Готелі були задорогі, не те що в Америці. Ванні кімнати такі маленькі, не те що в Америці. А тепер це, останнє роздратування. Вона прийшла до базиліки Святого Климента подивитися на одне з перших місць, де збиралися християни, а натомість отримала лекцію з пропагандою язичництва.

— Звідки нам знати, у що насправді вірували шанувальники Мітри? — спитала вона. — Де вони тепер?

— Винищені, — сказав англієць. — Їхні храми давно зруйновані. Як гадаєте, що сталося після того, як церква проголосила Мітру виродком Сатани?

— Мені це звучить як переписана історія.

— Як думаєте, хто її переписував?

Лілі знову втрутилася:

— На цьому нашу екскурсію завершено. Дуже дякую вам за увагу. Можете затриматися тут, водій чекатиме на вас в автобусі й відвезе вас до ваших готелів. Якщо маєте запитання, я радо на них відповім.

— Гадаю, вам слід попереджати туристів заздалегідь, — мовила американка.

— Заздалегідь?

— Тур називався «Світанок християнства». Але ж це не історія, а чиста міфологія.

— Насправді, — зітхнула Лілі, — це і є історія. Але історія не завжди така, як нам розповідали.

— А ви експертка?

— Я закінчила... — Лілі замовкла. «Обережно». — Я вивчала історію.

— Це й усе?

— А ще працювала в музеях по всьому світу, — відповіла вона, надто роздратована для обережності. — У Флоренції, в Парижі.

— А тепер водите екскурсії.

Навіть у тій підземній прохолоді Лілі відчула, як запекло обличчя.

— Так, — сказала вона після довгого мовчання. — Я лишень воджу екскурсії. Не більше. Перепрошую, я піду до водія.

Вона розвернулася й попрямувала назад, до лабіринту тунелів. Чайових їй сьогодні точно не отримати, тож можуть, чорт забирай, самі знайти дорогу назад.

Вона піднімалася з храму Мітри, з кожною сходинкою подорожуючи в часі, до рівня візантійських фундаментів. Тут, під сучасною базилікою Святого Климента, лежали закинуті зали церкви четвертого століття, яка вісім століть була похована під середньовічним храмом, що постав на її місці. Лілі почувала голоси, французьку мову: до храму Мітри спускалась інша туристична група. Вони вийшли з вузького коридору, і Лілі посунулася, пропускаючи трьох туристів та гіда. Їхні голоси ставали дедалі тихіші, і вона затрималася під облущеними фресками, раптом відчувши провину за те, що покинула власну групу. Чому вона дозволила зауваженням невігласки так себе засмутити? Про що тільки й думала?

Лілі розвернулася й завмерла: в дальньому кінці коридору височів силует чоловіка.

— Сподіваюся, вона вас не надто засмутила, — мовив він. Вона впізнала голос німецького туриста й видихнула з полегшенням. Напруження зникло.

— О, та нічого. Мені й гірші речі говорили.

— Ви цього не заслужили. Ви ж просто розповідали про історію.

— Деякі люди більше люблять власний варіант історії.

— Якщо не хочеш, щоб твоя впевненість похитнулася, не варто приїздити до Рима.

Лілі всміхнулася, хоча чоловік, певно, не бачив цієї усмішки з іншого кінця сутінкового тунелю.

— Так, Рим уміє кинути виклик нам усім.

Німець пішов до неї, повільно, наче наближався до пологливої лані.

— Можна вам дещо порадити?

Її серце впало в п'яти. То він теж її критикуватиме... Що ж його не влаштувало? Невже вона нікого сьогодні не задовольнить?

— Маю ідею, — мовив він, — для іншої екскурсії, яка, безумовно, привабить зовсім інший тип туристів.

— І яка ж тема?

— Ви знаєтеся на біблійній історії.

— Я не спеціалістка, але вивчала її.

— Кожна агенція пропонує тури по святих місцях для таких туристів, як наші американські друзі, — для людей, які хочуть пройти слідами святих. Але не всіх цікавлять святі люди й місця.

Чоловік наблизився до неї у вузькому тунелі, був так близько, що вона відчувала запах люлькового тютюну на його одязі.

— Деяким людям, — м'яко мовив він, — потрібно нечестиве. Лілі завмерла.

— Ви читали Одкровення Йоанна Богослова?

— Так, — прошепотіла вона.

— Ви знаєте Звіра.

Вона зглитнула. «Так».

— І хто цей Звір? — запитав німець.

Лілі повільно позадувала.

— Не він, а воно. Це... втілення Рима.

— О. Вам відоме наукове тлумачення.

— Звір був Римською імперією, — сказала Лілі, задкуючи. — Число 666 символізувало імператора Нерона.

— Ви справді в це вірите?

Вона озирнулася через плече, на вихід, — його ніхто не перегороджував.

— Чи вірите в те, що він справжній? З плоті й крові? — тиснув на неї чоловік. — Кажуть, Звір покоїться тут, у цьому місті. Що він чекає на свій час. Спостерігає.

— Це... це філософам вирішувати.

— А от ви, Лілі Сол, скажіть мені. У що ви вірите?

«Він знає моє ім'я».

Вона різко розвернулася, готова тікати. Але в тунелі за нею наче матеріалізувався хтось іще. То була черниця, яка пропустила групу Лілі до підземних переходів. Жінка стояла незворушно, дивлячись на неї. Закриваючи їй дорогу.

«Його демони знайшли мене».

Лілі ухвалила рішення негайно. Опустила голову й кинулася на жінку в чорному, збивши ту з ніг. Черниця вчепилась їй у щиколотку, Лілі спотикнулася, брикнула ногою, звільняючись.

«На вулицю!»

Вона була принаймні на три десятиліття молодша за німця. Опинившись на вулиці, вона зможе від нього втекти. Загубитись у натовпі, що товчється поблизу Колізею. Вона видряпалася сходинками нагору, вирвалася з дверей до дивовижного світла верхньої базиліки й помчала до нефа. До виходу. Однак вона зробила лише кілька кроків неймовірною мозаїкою підлоги й завмерла, нажахана.

З-за мармурових колон вийшли троє чоловіків. Вони мовчки наближалися до неї, закриваючи в пастці. Вона почула грюкіт дверей і кроки за спиною: німець та черниця.

«Чому тут немає туристів? Ніхто не почує мого крику».

— Лілі Сол, — мовив німець.

Вона розвернулася до нього, усвідомлюючи, що троє чоловіків усе ближчі до неї. «То ось де все скінчиться, — подумала вона. — У святому місці, під поглядом Христа на хресті». Вона й уявити не могла, що це станеться в церкві. Думала про темний провулок чи жахливий готельний номер. Але не тут, де стільки людей шукали світла.

— Нарешті ми вас знайшли, — сказав він.

Лілі виструнчилася, підвела голову. Якщо вже зустрінатися з Дияволом, то високо задерши носа, чорт забирай.

— То де він? — запитав німець.

— Хто?

— Домінік.

Вона витріщилася на нього. Це було несподіване запитання.

— Де ваш кузен? — повторив чоловік.

Лілі спантеличено похитала головою.

— Хіба не він вас прислав? — спитала вона. — Щоб убити мене?

Тепер спантеличений вигляд мав німець. Він кивнув одному з чоловіків за спиною Лілі. Вона здивовано здригнулася, коли її викрутили руки за спину і вдягли кайданки.

— Ви підете з нами, — сказав німець.

— Куди?

— У безпечне місце.

— Тобто... ви не будете...

— Вас убивати? Ні. — Він пройшов до віттаря й відчинив приховану панель. За нею був тунель, про існування якого вона й не підозрювала. — Але хтось інший може це зробити.

Лілі дивилася на тосканську провінцію крізь тоноване вікно лімузина. П'ять місяців тому вона їхала на південь цією ж дорогою, але за інших обставин — у торохкотливій вантажівці, за кермом якої сидів неголений чолов'яга, який тільки й хотів залізти їй у штани. Тієї ночі вона була виснажена й голодна, ноги боліли, бо пів ночі трюхикала пішки. Тепер вона прямувала цією дорогою на північ, назад, до Флоренції, і їхала не втомленою автостоперкою, а стильно. Усе, на що падав погляд із заднього сидіння лімузина, говорило про розкіш. Сидіння були оббиті чорною шкірою, м'якою, як шкіра людини. У кишеньці перед нею лежали на диво різноманітні газети — свіжі числа «Інтернешнл Геральд Триб'юн», лондонської «Таймс», «Ле Фігаро» та «Кор'єре делла Сера». З вентиляції йшло тепле повітря, у барі стояли пляшки газованої води та вина, лежали свіжі фрукти, сир, крекери. Та хай як затишно тут було, авто однаково було в'язницею, бо відчинити двері Лілі не могла. Від водія та його товариша на передньому сидінні її відокремлювало непробивне скло. За минулі дві години жоден із них навіть і не глянув у її бік. Вона навіть не могла бути впевнена, що це люди. Може, просто роботи. Їй було видно лише їхні потилиці.

Жінка розвернулася й подивилася крізь заднє вікно на «мерседес», що їхав за ними слідом. Німець дивився на неї в лобове скло. Її везли на північ троє чоловіків у двох дуже дорогих автівках.

Ці люди мали кошти й знали, що саме роблять. Чи були в неї шанси проти них?

«Я навіть не знаю, хто вони такі».

А от вони її знали. Хай яка обачна Лілі була в останні місяці, вони якимось чином змогли її вистежити.

Лімузин звернув з траси. То вони їдуть не до самої Флоренції... Натомість авто тепер прямувало вглиб провінції, на родючі пагорби Тоскани. Денне світло майже згасло, і в сутінках вона бачила голі виноградні лози, що тулилися до схилів, і пошарпані, давно закинуті кам'яні будинки. Чому саме ця дорога? Тут не було нічого, окрім занепалих ферм.

Може, в цьому й був сенс. Жодних свідків.

Її хотілося вірити німцеві, коли той сказав, що її везуть до безпечного місця, — так сильно хотілося, що Лілі дозволила тимчасово приспати себе цими розкошами, поїздкою в комфорті. А тепер, коли лімузин сповільнився й звертав на приватну ґрунтовку, вона відчула, як серце б'ється об ребра, як руки пітніють — так, що довелося витерти їх об джинси. Було вже досить темно. Її поведуть на прогулянку в поле і всадять кулю в голову. Троє чоловіків швидко впораються — викопують могилу, скинуть туди тіло.

Земля в січні холодна.

Лімузин піднімався, крутився між дерев, світло фар відбивалося від покрученого підліску. Лілі побачила червоний спалах в очах зайця. Тоді дерева розступилися, і машина зупинилася перед залізними воротами. На інтеркомі спалахнула камера. Водій опустил скло на своєму вікні й сказав італійською:

— Пакунок у нас.

Загорілися сліпучі прожектори, камера, здається, проглядала вміст машини. Тоді ворота з рипінням відчинилися.

Лімузин заїхав у двір, слідом за ним — «мерседес», який висів у них на хвості від самого Рима. Очі Лілі знову пристосу-

валися до темряви, і вона побачила силуети скульптур та підстрижений живопліт. А попереду, в кінці посипаної гравієм доріжки, виднілася вілла, у якій горіло світло. Лілі здивовано нахилилася вперед, витріщаючись на кам'яні тераси, велетенські кам'яні урни та високі кипариси, схожі на ряд довгих списів, націлених у зорі. Лімузин зупинився біля мармурового фонтана, який узимку був порожній і мовчазний. «Мерседес» став за ним, німець вийшов з нього й відчинив їй двері.

— Міз Сол, ходімо до будинку?

Жінка подивилася на двох чоловіків, що стояли обабіч нього. Ці люди не давали їй шансу на втечу. Вона не мала вибору, окрім як піти з ними. Тож вийшла з авто, залякла від довгої подорожі, і слідом за німцем піднялася кам'яними сходами на терасу. Холодний вітер замітав листям її шлях, розкидав його, мов попіл. Не встигли вони дійти до входу, як двері відчинилися і до них вийшов старший чоловік. Він побіжно глянув на Лілі й звернувся до німця:

— Кімната для неї готова.

Говорив він англійською, з італійським акцентом.

— Я теж лишуся на ніч, якщо можна. Він прибуде завтра?

Старший чоловік кивнув.

— Нічним рейсом.

«Хто прибуде завтра?» — здивувалася Лілі. Вони піднялися на другий поверх сходами з величною балюстрадою. Коли проходили повз гобелени на кам'яних стінах, вони заворушилися, затріпотіли. Та Лілі не мала часу милуватися мистецтвом. Чоловіки вели її довгим коридором, повз портрети, що, здавалося, стежили за кожним її кроком.

Старший чоловік відімкнув важкі дубові двері, подав їй знак заходити. Вона ввійшла до спальні, тісної від темного дерева й оксамиту.

— Це лише на сьогодні, — промовив німець.

Лілі розвернулася, раптом усвідомивши, що ніхто не ввійшов до кімнати слідом за нею.

— А що буде завтра? — запитала вона.

Двері зачинилися, і вона почула, як у замку повертається ключ, замикаючи її всередині.

«Чому ніхто не може відповісти хоч на одне кляте запитання?»

Залишившись сама, Лілі швидко підійшла до важких завіс, смикнула, виявляючи заґратоване вікно. Вона спробувала розігнути ґрати, тягнула й тягнула, поки не втомилися руки, та плоть і кістки не могли змагатися з міцно звареним залізом. Охоплена відчаєм, вона розвернулася й подивилася на свою оксамитову тюрму. Побачила велетенське дубове ліжко з різьбленням, вкрите винно-червоним покривалом. Підвела очі до вирізьблених з темного дерева херувимів та виноградних лоз, що мереживом укривали високу стелю. «Може, це й в'язниця, — подумала Лілі, — але, чорт забирай, у кращій спальні я ще не спала. Ця кімната годиться й для Медичі».

На вишуканому інкрустованому столику стояла накрита срібна таця, келих та пляшка к'янті, вже відкоркована. Вона підняла кришку й побачила холодну м'ясну нарізку, салат з помідорів та моцарели та прісний тосканський хліб. Налила вина, піднесла до вуст і зупинилася.

«Для чого їм труїти мене, якщо буде простіше вистрелити в голову?»

Тож Лілі випила й налила собі ще. А тоді сіла за стіл і налетіла на їжу — відривала руками шматки хліба, пхала до рота й запивала к'янті. Яловичина була така ніжна й тонко нарізана, що нагадувала масло. Жінка з'їла все до крихти й випила майже всю пляшку вина. Вставши з-за столу, почувалася такою незграбною, що ледь дошкутильгала до ліжка. «Я не отруєна, — подумала вона. — Просто п'яна». Їй було начхати на те, що буде завтра. І Лілі впала на багряне покривало, навіть не роздягаючись.

Її розбудив голос — глибокий, незнайомий чоловічий голос, що кликав її на ім'я. Лілі розплющила одне око й примружилася на світло, що сяяло з заґратованого вікна. Око швидко заплющилося. «Хто в біса відсунув завісу? Коли це сонце встигло піднятися?»

— Міз Сол, прокиньтесь.

— Ще трохи, — промимрила вона.

— Я летів усю ніч не для того, щоб подивитися, як ви спите.

Треба поговорити.

Лілі застогнала й перевернулася.

— Я не розмовляю з чоловіками, які не кажуть, як їх звати.

— Моє ім'я — Ентоні Сансоне.

— Я мушу його знати?

— Це мій дім.

Ці слова змусили її розплющити очі. Вона кліпнула, проганяючи сон, і розвернулася до срібноволового чоловіка, який дивився на неї згори вниз. Навіть похмільна, вона зауважила, що він був збіса привабливий, попри очевидну втому, яка лягла тінню на очі. Він сказав, що летів усю ніч, і, дивлячись на зім'яту сорочку та темну щетину на його підборідді, Лілі не мала в цьому сумнівів. Сансоне прийшов до її кімнати не сам — біля дверей стояв учорашній німець.

Вона сіла в ліжку, стиснула скроні, у яких калатав біль.

— Ця вілла справді належить вам?

— Вона вже багато поколінь належить моїй родині.

— Пощастило. — Лілі помовчала. — Ви говорите як американець.

— Я і є американець.

— А цей чоловік? — Вона підвела голову, примружившись, глянула на німця. — Він працює на вас?

— Ні. Містер Баум — мій друг. Він з Інтерполу.

Лілі завмерла. Опустила погляд на ліжко, щоб вони не бачили її обличчя.

— Міз Сол, — тихо мовив Сансоне. — Чому в мене складається відчуття, що поліція вас лякає?

— Це не так.

— Думаю, ви брешете.

— А я думаю, що ви не надто гостинний господар. Замкнули мене у своєму домі. Увірвалися, не постукавши.

— Ми стукали. Ви не прокинулися.

— Якщо ви мене заарештуєте, то хоч скажете за що? — спитала Лілі.

Вона збагнула, до чого це все. Вони якимось чином дізналися про те, що вона зробила дванадцять років тому, і вистежили її. Їй уявлялися різні варіанти кінця, але цього там не було. Холодна безіменна могила? Так. Але поліція? Їй захотілося зареготати. «О так, заарештуйте мене. Я бачила значно жакливіші речі, ніж загроза ув'язнення».

— Чи є причина, з якої нам варто вас заарештувати? — спитав містер Баум.

Чого він чекав — що вона покається йому просто на місці? Мусять докласти до цього трохи більше зусиль.

— Лілі, — звернувся до неї Сансоне, сідаючи на ліжко. Таке вторгнення в особистий простір змусило її негайно насторожитися. — Вам відомо, що сталося в Бостоні кілька тижнів тому?

— У Бостоні? Я не знаю, про що ви.

— Ім'я Лорі-Енн Такер вам щось каже?

Лілі мовчала, спантеличена запитанням. Невже Лорі-Енн говорила з поліцією? Це так вони дізналися? «Лорі-Енн, ти обіцяла. Ти сказала, що збережеш таємницю».

— Вона була вашою подругою, чи не так? — спитав він.

— Так, — визнала Лілі.

— А Сара Пармлі? З нею ви теж дружили?

Раптом вона збагнула: він говорить у минулому часі, не в теперішньому. В горлі пересохло. Усе це починало звучати дуже погано.

— Ви знали обох цих жінок? — тиснув Сансоне.

— Ми... ми росли разом. Утрюх. Чому ви питаєте про них?

— Отже, ви не чули.

— Я була поза зв'язком. Багато місяців уже не спілкувалася ні з ким у Штатах.

— І вам ніхто не телефонував?

— Ні.

«І не вийшло б. Я як проклята працювала над тим, щоб залягти на дно».

Сансоне подивився на Баума, тоді знову на неї.

— Мені дуже прикро вам про це говорити. Але ваші подруги — обидві — мертві.

Лілі похитала головою.

— Я не розумію. Вони потрапили в аварію? Як вони обидві могли...

— Не аварія. Їх убили.

— Разом?

— Окремо. Це сталося напередодні Різдва. Лорі-Енн убили в Бостоні, а Сару — в П'юриті, штат Нью-Йорк. Тіло Сари знайшли в будинку ваших батьків, який ви намагалися продати. Саме тому поліція вас шукає.

— Перепрошую, — прошепотіла Лілі. — Мене зараз знудить.

Вона вибралася з ліжка й кинулась у ванну кімнату, прилегла до спальні. Грюкнула дверима, впала на коліна над унітазом. Випите вчора вино пішло назовні, пропалюючи горло, мов кислота. Лілі чіплялася за унітаз, аж поки шлунок не спорожнів, поки вже не було чим блювати. Тоді спустила воду й, похитуючись, підійшла до вмивальника. Прополоскала рота, хлюпнула водою в обличчя. Дивлячись на своє мокре відображення, вона

заледве впізнавала жінку в дзеркалі. Скільки часу минуло, відколи вона востаннє по-справжньому дивилася в дзеркало? Коли встигла перетворитися на цю здичавілу істоту? Постійна втеча взяла своє. Коли надто довго тікаєш, зрештою можеш загубити душу.

Лілі витерла обличчя товстим бавовняним рушником, пальцями розчесала волосся, зібрала у хвіст. Містер Красень-Багатій чекав на неї зі своїми запитаннями, тож вона мала бути у формі. Розповісти йому досить, щоб задовольнити. «Якщо він не знає, що я вчинила, то я йому точно про це не скажу».

До обличчя поверталися барви. Вона підвела голову й побачила в очах давній войовничий блиск. Обидві її подруги мертві. Вона лишилася сама. «Допоможіть мені, дівчата. Допоможіть це пережити». Лілі глибоко вдихнула й вийшла з ванни.

Чоловіки дивилися на неї стурбовано.

— Пробачте, що так різко виклав вам цю новину, — мовив Сансоне.

— Розкажіть подробиці, — прямо сказала Лілі. — Що знайшла поліція?

Його, здається, заскочила її холодна прямота.

— Подробиці будуть неприємні.

— Я інших і не чекаю. — Вона сіла на ліжку й тихо додала: — Просто мушу знати. Я мушу знати, як вони померли.

— Можна спочатку дещо у вас запитати? — звернувся до неї німець, містер Баум. Він підійшов ближче, і тепер обидва чоловіки стояли над нею, спостерігаючи. — Ви знаєте, що означає перевернутий хрест?

На кілька секунд вона втратила здатність дихати. Тоді опанувала себе.

— Перевернутий хрест... це символ, яким висміюють християнство. Іноді вважається сатанинським.

Вона побачила, як Баум та Сансоне здивовано Perezирнулися.

— А цей символ? — Баум дістав з кишені піджака ручку й клапоть паперу, нашвидкуруч намалював щось і показав їй. — Його іноді називають усевидющим оком. Вам відоме його значення?

— Це уджат, — відповіла Лілі. — Око Люцифера.

Ще один обмін поглядами.

— А якби я намалював голову цапа з рогами? — припустив Баум. — Це щось би вам сказало?

Вона зустріла його м'який погляд.

— Припускаю, ви про символ Бафомета? Чи Азазела?

— Уся ця символіка вам відома.

— Так.

— Чому? Ви сатаністка, міз Сол?

Їй захотілося сміятися.

— Навряд чи. Просто знаю про них. Цікавилася.

— А ваш кузен Домінік — сатаніст?

Лілі завмерла, руки на колінах наче кригою скувало.

— Міз Сол?

— Це треба питати в нього, — прошепотіла вона.

— Ми залюбки, — сказав Сансоне. — Де його можна знайти?

Вона опустила очі на свої стиснуті руки.

— Я не знаю.

Він зітхнув.

— Ми чимало сил витратили на ваші пошуки. На те, щоб знайти вас, пішло десять днів.

«Лише десять? Боже, я стала легковажна».

— Якби ви могли сказати, де Домінік, то дуже полегшили б нам життя.

— Кажу вам, я не знаю.

— Чому ви його захищаєте? — запитав Сансоне.

Від цього вона різко скинула голову.

— Якого біса я мала б його захищати?

— Він ваш єдиний живий кровний родич. І ви не знаєте, де він?

— Дванадцять років його не бачила, — відрубала Лілі.
Сансоне звужив очі.

— Ви так точно пам'ятаєте скільки?

Вона зглитнула. «Помилка. Треба бути обачнішою».

— Те, що зробили з Лорі-Енн та Сарою... Це зробив Домінік, Лілі.

— Звідки ви знаєте?

— Хочете почути, як він повівся з Сарою? Скільки годин вона мала кричати, поки він вирізав у неї на шкірі хрести? І знаєте, що він намалював на стіні в спальні Лорі-Енн, у тій же кімнаті, де розчленував її тіло? Перевернуті хрести. Той же символ, який вирізав на стіні хліву в п'ятнадцятирічному віці, того літа, коли жив з вами, у П'юриті. — Сансоне наблизився, і це було загрозово. — Це від нього ви втікаєте? Від вашого ж двоюрідного брата?

Лілі не відповіла.

— Ви, вочевидь, від чогось утікаєте. Після Парижа ніде не жили довше шести місяців. І роками не поверталися до П'юриті. Лілі, що сталося того літа, коли ви втратили родину?

Жінка охопила себе руками, згорнулася клубком. Її почало трусити, саме в ту мить, коли їй, як ніколи, треба було триматися.

— Спочатку тоне ваш брат, Тедді. Тоді ваша мати падає зі сходів. Далі ваш батько вкорочує собі віку. Усе протягом кількох тижнів. Страшна трагедія для шістнадцятилітньої дівчини.

Лілі стиснула себе ще сильніше, страшачись, що інакше розколеться, розіб'ється на друзки.

— Це просто низка нещасних випадків, Лілі?

— Що ж іще це могло бути? — прошепотіла вона.

— Чи того літа відбувалося щось іще? Між вами з Домініком? Вона різко підвела голову.

— На що ви натякаєте?

— Ви відмовляєтеся допомогти нам знайти його. Можу тільки дійти висновку, що ви його захищаєте.

— Ви... ви гадаєте, що в нас були стосунки? — Вона заговорила високо, істерично. — Думаєте, я хотіла, щоб моя родина померла? Моєму братику було лише одинадцять!

Вона замовкла, тоді повторила пошепки:

— Йому було лише одинадцять.

— Можливо, ви не розуміли, як це небезпечно, — припустив Сансоне. — Можливо, приєдналися до нього в кількох закляттях, кількох невинних ритуалах. Знаєте, багато дітлахів так роблять — із цікавості. Може, показати, що вони унікальні, не такі, як інші. Може, шокувати батьків. Ваші батьки були шоковані?

— Вони не розуміли його, — прошепотіла Лілі. — Не усвідомлювали...

— А інші дівчата? Ваші подруги Лорі-Енн та Сара, вони приєднувалися до його ритуалів? Коли ця гра стала страшною? Коли ви збагнули, що деякі сили краще не пробуджувати? Бо сталося саме так, правда ж? Домінік вас затягнув.

— Ні, все було зовсім інакше.

— А тоді вам стало страшно. Ви намагалися все кинути, але було надто пізно, бо за вами вже стежили. І за вашою родиною. Одного разу запросивши темряву до свого життя, не так просто її позбутися. Вона поглиблюється, стає частиною вас. Так само як ви стаєте нею.

— Це не так. — Вона подивилася на нього. — Я не хотіла мати з нею справу.

— То чому ви й далі її шукаєте?

— Що ви маєте на увазі?

Сансоне глянув на Баума, той відчинив свого дипломата, дістав папери.

— Це інформація про ваше місцеперебування в останні роки, — сказав Баум. — Інтерв'ю з людьми, з якими ви працювали. Куратори музеїв у Флоренції та Парижі. Екскурсійне бюро в Римі. Антиквар у Неаполі. Здається, міз Сол, ви їх усіх уразили

своєю обізнаністю — в демонології. — Він кинув розшифровки бесід на стіл. — Ви чимало про це знаєте.

— Я вивчала її сама, — мовила Лілі.

— Для чого? — запитав Сансоне.

— Хотіла зрозуміти його.

— Домініка?

— Так.

— І розумієте тепер?

— Ні. Усвідомила, що ніколи не зрозумію. — Жінка зустріла його погляд. — Чи можливо повністю зрозуміти щось нелюдське?

Сансоне тихо відповів:

— Це неможливо, Лілі. Але ми можемо докласти всіх зусиль, щоб подолати його. Допоможіть нам.

— Ви його кузина, — сказав Баум. — Ви жили з ним того літа, тож можете знати його краще за будь-кого.

— Дванадцять років минуло.

— І він вас не забув, — мовив Сансоне. — Саме тому загинули ваші подруги. Він використовував їх, щоб знайти вас.

— Тоді він марно їх убив. Вони не знали, де я, і нічого не могли йому сказати.

— Можливо, тільки тому ви досі жива, — завважив Баум.

— Допоможіть його знайти, — сказав Сансоне. — Летімо зі мною до Бостона.

Лілі довго сиділа на ліжку мовчки, під поглядами двох чоловіків. «Я не маю вибору. Мушу їм підігравати».

Вона глибоко зітхнула й подивилася на Сансоне.

— Коли вилітаємо?

Лілі Сол скидалася на юну наркоманку, яку притягли з вулиці. Очі червоні, масне темне волосся зібране неохайним хвостом. Було помітно, що вона спала в цій блузі, а сині джинси, здавалося, розпадуться на лахміття, якщо ще раз опиняться в пральній машинці. Чи це в підлітків тепер такий стиль?.. А тоді Ріццолі згадала, що дивиться не на підлітка. Лілі Сол було двадцять вісім років — доросла жінка, утім, зараз вона здавалася значно молодшою і вразливішою. Масивне крісло робило її ще тоншою, їй було до болю не місце в розкішній їдальні Ентоні Сансоне, і Лілі це розуміла. Її погляд знервовано перебігав від Джейн до Сансоне й назад, наче вона намагалася здогадатися, з якого боку чекати нападу.

Джейн розгорнула теку, дістала збільшену копію знімка з фотоальбому Патнемської академії.

— Ви можете підтвердити, що це ваш двоюрідний брат, Домінік Сол? — запитала детектив.

Лілі опустила очі до фото й не змогла їх відвести. На неї дивився справді дивовижний портрет: обличчя, мов виліплене скульптором, золоте волосся, блакитні очі — рафаелівський янгол.

— Так, — відповіла вона. — Це мій кузен.

— Цій фотографії понад дванадцять років, новіших ми не маємо. Ви не знаєте, де можна було б дістати таку?

— Ні.

— Дуже впевнено говорите.

— Я не підтримую зв'язку з Домініком. Багато років його не бачила.

— А коли бачили востаннє?

— Того літа. Він поїхав за тиждень після похорону мого батька. Я тоді жила в Сари, і він навіть не потурбувався зі мною попрощатися — написав записку й поїхав. Сказав, що по нього приїхала мати й вони їдуть геть.

— І відтоді ви його не бачили й не мали звісток?

Лілі завагалася. Пауза була коротенька, але вона змусила Ріццолі насторожено нахилитися вперед.

— Щось було, чи не так?

— Я не певна.

— Що ви маєте на увазі?

— Минулого року, коли я жила в Парижі, отримала листа від Сари. Їй прийшла листівка, яка її дуже засмутила. Вона передала її мені.

— Від кого була листівка?

— Не було ані зворотної адреси, ані підпису. То була листівка з картиною з Королівського музею в Брюсселі. Портрет кисті Антуана Вірца, «Янгол Зла».

— Що там було написано?

— Ані слова, самі символи. Ми із Сарою впізнали їх, бо бачили того літа вирізьбленими на деревах.

Джейн передала Лілі ручку й записник.

— Намалюйте їх.

Жінка взяла ручку. Трохи затрималася, наче вагаючись, чи варто відтворювати побачене. Нарешті притиснула ручку до паперу. Від намальованого Джейн відчула, як усім її тілом прокотилася хвиля холоду: три перевернуті хрести й напис R17:16.

— Це посилання на цитату з Біблії? — запитала Джейн.

— З Одкровення Йоанна Богослова.

Ріццолі глянула на Сансоне.

– Можете знайти?

– Я можу процитувати, – тихо мовила Лілі. – «Десять рогів, що ти бачив, і звір – ці зненавидять блудницю і спустошення вчинять їй і роздягнуть, і плоть її з'їдять і її спалять огнем».

– Ви знаєте ці слова напам'ять.

– Так.

Джейн перегорнула сторінку й повернула записник Лілі.

– Напишіть для мене, будь ласка.

Якусь мить вона просто дивилася на порожню сторінку. Тоді нерішуче почала писати – повільно, наче кожне слово завдало їй болю. Повернула записник, зітхнувши з полегшенням.

Ріццолі подивилася на слова й знову відчула холодну хвилю по спині.

«І плоть її з'їдять і її спалять огнем».

– Мені це скидається на застереження, на погрозу, – сказала вона.

– Так і є. Впевнена, це призначалося мені.

– Чому тоді листівку отримала Сара?

– Бо мене було надто важко знайти. Я стільки разів переїжджала, по стількох містах.

– Отже, листівка прийшла Сарі, а вона вже знала, як вас знайти. – Джейн помовчала. – Це від нього, чи не так?

Лілі похитала головою.

– Я не знаю.

– Та ну, Лілі. Хто, крім Домініка, це міг бути? Це ж майже те саме, що він вирізав у тому хліві дванадцять років тому. Чому він шукає вас? Чому погрожує?

Лілі опустила голову. Тихо відповіла:

– Бо я знаю, що він зробив того літа.

– З вашою родиною?

Вона подивилася на Джейн, в очах яскраво бриніли сльози.

— Я не могла нічого довести. Але була впевнена.

— Чому?

— Мій батько ніколи б не вкоротив собі віку! Він знав, що був мені потрібен. Але мене ніхто не послухав би. Ніхто не прислухається до шістнадцятирічного дівчиська!

— Що сталося з тією листівкою із символами?

Лілі гордо скинула голову.

— Я спалила її. І поїхала з Парижа.

— Чому?

— А ви що робили б, отримавши таку погрозу? Сиділи й чекали б склавши руки?

— Ви могли повідомити поліцію. Чому не зробили цього?

— І що б я їм сказала? Що хтось надіслав мені цитату з Біблії?

— Ви навіть не подумали про все розповісти? Відчували, що ваш кузен — вбивця, але так і не доповіли про це владі? Ось чого я ніяк не збагну, Лілі. Він вам погрожував. Налякав настільки, що ви поїхали з Парижа. Але ви не пішли по допомогу, просто втекли.

Лілі опустила очі. Запала тривала тиша, чути було, як у сусідній кімнаті голосно цокає годинник.

Детектив глянула на Сансоне. Він, здається, був так само спантеличений. Знову зосередилася на Лілі, яка вперто не хотіла зустрічатися з нею поглядом.

— Гарзд, — зітхнула Ріццолі. — Чого ви нам не кажете?

Лілі не відповіла.

У Джейн скінчилося терпіння.

— Чому, чорт забирай, ви не допоможете його спіймати?

— Ви не зможете його спіймати, — сказала Лілі.

— Чому?

— Бо він не людина.

У довгій тиші Джейн чула, як відлунує по кімнатах дзвін годинника. Холод, який вона відчувала, раптом перетворився на кригу, що скувала їй спину.

Не людина. «Десять рогів, що ти бачив, і звір»...

Сансоне нахилився до жінки в кріслі й м'яко запитав:

— Що він таке, Лілі?

Вона здригнулася й охопила себе руками.

— Я не можу його випередити. Він завжди мене знаходить.

І тут знайде.

— Гаразд, — мовила Ріццолі, опанувавши себе.

Ця розмова зовсім вийшла за розумні межі й змусила її піддати сумніву все те, що ця жінка казала до того. Лілі Сол або брехала, або марила, і Сансоне не лише ковтав химерні подробиці, одну за іншою, а й підживлював її марення власними.

— Годі марновірства, — сказала вона. — Я шукаю не диявола, а людину.

— Тоді вам його ніколи не впіймати. І я не можу вам допомогти. — Лілі подивилася на Сансоне. — Мені треба до вбиральні.

— Ви не можете нам допомогти? — перепитала Джейн. — Чи не хочете?

— Слухайте, я втомилася, — відрубала Лілі. — Щойно зійшла з літака, у мене джетлаг, і я два дні не приймала душ. Більше не відповідатиму на жодні запитання.

Вона вийшла з кімнати.

— Вона анічогісінько корисного нам не сказала, — завважила детектив.

Сансоне дивився на двері, у яких зникла Лілі.

— Помиляєтеся, — заперечив він. — Як на мене — сказала.

— Вона щось приховує.

Джейн замовкла. Дзвонив її мобільний.

— Перепрощую, — пробуркотіла вона й дістала його з сумочки.

Вінс Корсак не обтяжив себе вступним словом.

— Ти мусиш приїхати негайно, — гавкнув він.

Зі слухавки було чути музику й голосну розмову. «Господи, — подумала Ріццолі, — я зовсім забула про ту дурну вечірку».

— Слухай, пробач, — сказала вона. — Я сьогодні не зможу.
У мене зараз допит.

— Але тільки ти можеш з цим розібратися!

— Мені треба йти.

— Це твої батьки. Що мені в біса з ними робити?

Джейн заклякла.

— Що?

— Вони тут верещать одне на одного. — Він помовчав. — Йой, вони пішли на кухню. Треба ховати всі бісові ножі.

— Мій тато в тебе на вечірці?

— Щойно з'явився. Я його не запрошував! Він приїхав одразу після твоєї мами, і вони вже хвилин двадцять сваряться. То ти їдеш? Бо якщо вони не заспокояться, доведеться викликати 911.

— Ні! Господи Ісусе, не роби цього!

«Моїх тата й маму забирають у кайданках? Я цього не переживу».

— Гаразд, зараз приїду. — Вона дала відбій і глянула на Сансоне. — Мені треба їхати.

Той провів її до передпокою, де лишилось її пальто.

— Ви ще повернетесь?

— Вона наразі не надто схильна до співпраці. Спробую завтра.

Сансоне кивнув.

— Тут вона буде в безпеці.

— У безпеці? — Ріццолі пирхнула. — Може, просто не дасте їй утекти?

Надворі стояв холодний ясний вечір. Джейн перейшла через дорогу до свого «субару» й саме відмикала його, коли почула, як ляснули дверцята іншого авто. Озирнулася й побачила, що до неї прямує докторка Айлс.

— А ви що тут робите? — спитала Джейн.

— Чула, він знайшов Лілі Сол.

— Та знайшов.

— Ви її вже розпитали?

— І вона нічого корисного не сказала. Ми ані на крок не ближчі до правди. — Джейн глянула туди, куди саме під'їжджав фургон Олівера Старка. — Що тут відбувається?

— Ми всі приїхали зустрітися з Лілі Сол.

— Ми? Тільки не кажіть, що й справді приєдналися до цих скажених.

— Я ні до кого не приєднувалася, Джейн. Але мій дім було позначено, і я хочу знати чому. Хочу почути, що може сказати ця жінка.

Мора розвернулася й попрямувала до будинку Сансоне.

— Агов, док? — гукнула Джейн.

— Так?

— Будьте обачні з цією Лілі Сол.

— Чому?

— Вона або несповна розуму, або щось приховує. — Детектив помовчала. — Або і те, і інше.

* * *

Навіть крізь зачинені двері Корсакової квартири Джейн чула гупання танцювальної музики, наче калатання серця в стінах. Чоловікові було п'ятдесят п'ять років, він пережив серцевий напад, і «Staying Alive»¹, певно, пасувала йому найкраще. Ріццолі постукала, страшачись побачити у дверях Корсака в облягальному диско-костюмі.

Він відчинив, і Джейн витріщилася на його мерехтливу шовкову сорочку з колами поту під пахвами. Комір було розстібнуто,

¹ Пісня гурту «Bee Gees», ритм якої відповідає швидкості, з якою слід виконувати непрямий масаж серця.

з нього визирали горілячі пасма волосся на грудях. Бракувало лише золотого ланцюга на товстій шиї.

— Дякувати Богу, — зітхнув він.

— Де вони?

— Досі на кухні.

— Припускаю, обоє досі живі.

— Але горляють голосно. Господи, аж не віриться, що твоя ма знає такі слова!

Джейн ступила через поріг у психоделічне світлове шоу з диско-кулею. У напівмороці було видно з десяток млявих тусівників, які стояли по кімнаті з напоями чи розвалилися на канапі, механічно вмочуючи чіпси в соус. Вона вперше опинилась у холостяцькому барлозі Корсака й мусила затриматися на порозі, ошелешена цим видовищем. Побачила хромовий журнальний столик зі стільницею із затемненого скла, пухнастий білий килим, великий телевізор та велетенські стереоколонки — якби на таку прибити дах, вона зійшла б за будинок. І чорна шкіра — всюди чорна шкіра. Джейн майже бачила тестостерон, що сочився зі стін.

А тоді почула за бадьорим ритмом пісні вереск двох голосів на кухні.

— Ти тут у такому вигляді не залишишся. Якого дідька? Вирішила, що тобі знову сімнадцять?

— Ти не маєш права вказувати мені, що робити, Френку.

Джейн увійшла до кухні, але батьки навіть не помітили її, повністю зосередившись одне на одному. «Що мама із собою зробила?» — подумала вона, витріщившись на тісну червону сукню Анджели. Коли це вона відкрила для себе підборишпильки та зелені тіні для повік?

— Ти ж бабуся, заради Бога! — соромив її Френк. — Як ти можеш виходити з дому в такому вбранні? Тільки глянь на себе!

— Принаймні хтось на мене дивиться. Ти ж ніколи не дивився.

— У тебе цицьки з сукні мало не випадають.
— Бо маю чим похвалитися!
— Що ти намагаєшся довести? Невже ти з цим детективом Корсаком...

— Вінс чудово до мене ставиться, дякую.
— Мамо? — втрутилася Джейн. — Тату?
— Вінс? То тепер ти його Вінсом кличеш?
— Агов!

Батьки подивилися на неї.

— О, Джейні! — вигукнула Анджела. — Ти нарешті приїхала!
— Ти про це знала? — люто глянув на дочку Френк. — Ти знала, що твоя мати — розпусниця?

— Ха! — реготнула Анджела. — Чия б мукала.
— І ти дозволяєш матері виходити в такому вигляді?
— Їй п'ятдесят сім років, — завважила Джейн. — Мені що, міряти довжину її спідниць?

— Це... це непристойно!

— Я тобі скажу, що непристойно, — мовила Анджела. — Те, що ти забрав у мене молодість і красу й викинув на сміття. Те, що ти суєш свій хер у якусь чужу дупу, якою перед тобою погойдали!

«Це моя мама таке щойно сказала?»

— Те, що тобі стає нахабства розповідати мені, що пристойно, а що ні! Йди звідси, повертайся до неї. А я залишуся. І вперше в житті погуляю на повну. У мене вечірка!

Анджела розвернулася й поцокала підборами геть із кухні.

— Анджело! А ну повернися!

— Тату, — схопила Джейн батька за руку. — Не треба.

— Хтось мусить її зупинити, поки вона себе не осоромила!

— Хочеш сказати, тебе не осоромила.

Френк струсив доньчину руку.

— Вона твоя мати. Ти мусиш їй пояснити, що так не годиться.

- Вона прийшла на вечірку? То й що? Це ж не злочин.
- Ця її сукня — справжній злочин. Добре, що я приїхав, поки вона не встигла зробити нічого такого, про що потім пошкодує.
- Що ти взагалі тут робиш? Як дізнався, що вона буде тут?
- Вона мені сказала.
- Мама?
- Телефонує мені, каже, що пробачила. Що я можу йти розважатися, бо вона теж розважатиметься. Іде сьогодні на вечірку. Каже, те, що я пішов, — найкраще, що з нею було. Ти скажи, що в біса коїться в її голові?
- «Що коїться? — подумала Ріццолі. — Мама йому мстить. Вона показує йому, що їй начхати на його відсутність».
- А цей Корсак, — пирхнув Френк. — Він же молодший за неї!
- На кілька років.
- То ти на її боці?
- Я не стаю на чийсь бік. Мені здається, вам потрібна перерва. Тримайтеся одне від одного подалі. Просто йди звідси, добре?
- Я не хочу звідси йти, поки ми з нею не розберемося.
- Ти справді не маєш права щось їй указувати. І знаєш це.
- Вона моя дружина.
- А що про це скаже твоя дівчина, га?
- Не називай її так.
- А як мені її називати? Блондою?
- Ти не розумієш.
- Я розумію, що мама нарешті розважається. У неї цього небагато було.
- Френк махнув у бік музики.
- І ти називаєш це просто розвагою? Оту оргію?
- А як ти назвеш те, чим сам займаєшся?
- Батько важко зітхнув і опустився на стілець. Поклав голову на руки.
- Повна лажа. Величезна, йобана помилка.

Джейн витріщилася на нього, більше шокована вибором слів, аніж визнанням шкоди.

— Я не знаю, що робити, — сказав він.

— А що ти хочеш робити, тату?

Він підвів голову, подивився на неї змучено.

— Не можу вирішити.

— Так. Мама буде просто в захваті, як таке почує.

— Я більше її не знаю! Вона наче прибулиця з цицьками вперед. Усі ті мужики, певно, їй під сукню заглядають. — Він різко підвівся. — Годі. Я їй зараз покажу.

— Ні, не покажеш. Ти підеш звідси, негайно.

— Ні, поки вона лишається тут.

— Ти тільки гірше робиш. — Джейн узяла його за руку й вивела з кухні. — Тату, просто йди.

Коли вони перетинали вітальню, Френк подивився на Анджелу, яка стояла з келихом у руках, і диско-куля обсипала її сукню кольоровими блискітками світла.

— Щоб до одинадцятої була вдома! — загорлав він до дружини, а тоді вийшов з квартири, грюкнувши дверима.

— Ха, — кинула Анджела. — Не дочекаєшся.

* * *

Джейн сиділа за кухонним столом, на якому були розкладені папери, і дивилася на настінний годинник, на якому хвилинка стрілка пройшла позначку за чверть одинадцятая.

— Ти не можеш просто притягнути її додому, — завважив Гебріел. — Вона доросла. Якщо хоче провести там цілу ніч, то має на це право.

— Навіть. Не. Говори про таке.

Вона стиснула скроні, намагаючись вичавити з голови думку про те, що мати може переночувати в Корсака. Але Гебріел відчинив цю браму і образів неможливо було позбутися.

— Краще мені повернутися туди, поки нічого не сталося. Поки...

— Що? Поки вона не розважилась як слід?

Він устав у неї за спиною, поклав руки їй на плечі, розминаючи зсудомлені м'язи.

— Ну ж бо, кохана, легше. Невже ти встановиш для матері комендантську годину?

— Я про це вже думаю.

Раптом у дитячій заверещала Реджина.

— Щось мої жінки сьогодні незадоволені, — зітхнув Гебріел і вийшов з кухні.

Джейн знову зиркнула на годинник. Одинадцята. Корсак обіцяв посадити Анджелу в таксі. Може, вже й посадив. «А може, варто зателефонувати й дізнатися, чи вона вже поїхала».

Натомість вона змусила себе повернутися до паперів. То було її досьє на невловимого Домініка Сола — кілька неясних указівок на юнака, який дванадцять років тому неначе розчинився в тумані. Детектив знову вдивилася в його шкільне фото, в обличчя майже янгольської вроди. Золоте волосся, пильні сині очі, орлиний ніс. «Палий янгол».

Ріццолі потяглася до рукописного листа від матері хлопця, Маргарет, яка забрала сина з академії.

Домінік не повернеться на осінній семестр. Я забираю його з собою до Каїра...

І там вони просто зникли. Інтерпол не знайшов слідів їхнього прибуття, жоден документ не вказував на те, що Маргарет чи Домінік Сол узагалі повернулися до Єгипту.

Вона потерла очі, раптом відчувши себе надто втомленою, щоб зосередитися на документах, і почала збирати папери назад у теку. Та, потягнувшись по записник, раптом завмерла, дивлячись на розгорнуту сторінку. Там була цитата з Одрокро-

вення, написана рукою Лілі Сол: «Десять рогів, що ти бачив, і звір – ці зненавидять блудницю і спустошення вчинять їй і роздягнуть, і плоть її з'їдять і її сплять огнем».

Утім, не самі слова змусили серце Джейн битися сильніше, а почерк, яким їх було написано.

Вона погортала аркуші й знову дістала лист Маргарет Сол, яким та забрала сина з Патнемської академії. Поклала аркуш поряд із записником, переводячи погляд з одного на інший, з біблійної цитати на лист Маргарет Сол.

Тоді скочила на ноги й гукнула:

– Гебріеле? Мені треба йти.

Її чоловік вийшов з кімнати з Реджиною на руках.

– Ти ж розумієш, що їй це не сподобається. Чому б не дати їй погуляти ще годинку?

– Я не по маму.

Джейн вийшла до вітальні. Гебріел спохмурнів, дивлячись, як вона відмикає шухляду, дістає й застібає на собі кобуру.

– Ідеться про Лілі Сол.

– Що саме?

– Вона збрехала. Їй точно відомо, де ховається її кузен.

34

— Я розповіла вам усе, що знала, — сказала Лілі.

Ріццолі стояла в їдальні Сансоне, де зі столу ще не прибрали десертні тарілки. Джеремі тихо поставив перед нею чашку кави, але детектив до неї не торкнулася. І не дивилася на інших гостей, які сиділи за столом. Вона не зводила очей з Лілі.

— Може, вийдемо до іншої кімнати, Лілі, поговоримо наодинці?

— Мені немає чого вам сказати.

— А я думаю, ви багато чого можете розповісти.

Втруtilась Едвіна Фелвей:

— То ставте запитання тут, детективе. Нам усім цікаво буде послухати.

Джейн глянула через стіл на Сансоне та його гостей. Так званий клуб «Мефісто». Хоча Мора й казала, що не входить до нього, сиділа вона в їхньому колі. Ці люди, може, й думали, що розуміються на злі, але були неспроможні його впізнати, навіть якщо воно сиділо за тим же столом. Погляд Ріццолі знову звернувся до Лілі Сол, яка вперто не рушила з місця. «Гаразд, — подумала вона. — Ти хочеш грати так? То так ми й гратимемо, на публіку».

Вона розгорнула принесену теку, дістала аркуш і припечатала його до столу долонею так, що келихи й тарілки мелодійно задзвеніли. Лілі подивилася на аркуш із рукописом.

— Домінікова мати цього не писала, — мовила Джейн.

— Що це? — спитала Едвіна.

— Це лист, яким п'ятнадцятирічного Домініка забрали з Патнемської академії в Коннектикуті. Начебто написаний його матір'ю, Маргарет Сол.

— Начебто?

— Маргарет Сол цього листа не писала. — Джейн подивилася на Лілі. — Це були ви.

Та реготнула.

— Невже я можу зійти за його матір?

Детектив поклала на стіл записник, розгорнутий на сторінці з цитатою з Одкровення.

— Ви сьогодні написали це для мене, Лілі. Ми знаємо, що це ваш почерк. — Вона тицьнула в лист. — Отже, і це — так само.

Тиша. Вуста Лілі зійшлися в тонку лінію.

— Того літа, коли вам було шістнадцять, ваш кузен Домінік хотів зникнути, — заговорила Джейн. — Можливо, після скоєного в П'юриті йому потрібно було зникнути.

Вона глянула на Лілі, небезпечно примружившись.

— І ви йому допомогли. Розповіли всім зручну історію: до міста раптом приїхала його мати й забрала його. Потім вони виїхали з країни. Але то була брехня, чи не так? Маргарет Сол ніколи не приїздила по сина. Вона не приїздила взагалі. Чи не так?

— Я не мушу відповідати, — сказала Лілі. — Я знаю свої права.

— Де він? Де Домінік?

— Коли знайдете його, розкажете мені.

Лілі відсунула свій стілець і підвелася.

— Що відбулося між вами того літа?

— Я йду спати.

Вона розвернулася й рушила до дверей їдальні.

— Він зробив усю брудну роботу за вас? Тому ви його захищаєте?

Лілі зупинилася. Повільно розвернулася, і очі її сяяли небезпечним вогнем.

— Коли померли ваші батьки, вам дістався непоганий спадок, — зауважила Ріццолі.

— Я успадкувала будинок, який ніхто ніколи не купить. І банківський рахунок, яким заплатила за свою освіту, і ще дещо, але небагато.

— Ви мали добрі стосунки з батьками, Лілі? Чи сварилися?

— Якщо ви думаєте, що я...

— У всіх підлітків таке буває. Але можливо, ваші сварки зайшли дещо далі. Можливо, ви не могли дочекатися, щоб вийти з цього мертвого містечка й почати жити по-справжньому. Тоді приїздить на літо ваш двоюрідний брат і підкидає вам ідеї, як можна реалізувати цю втечу трохи простіше й швидше.

— Ви й гадки не маєте про те, що сталося!

— То розкажіть мені. Розкажіть, чому ви знайшли тіло Тедді в озері, чому саме ви знайшли свою матір під сходами.

— Я ніколи їх не скривдила б. Якби я знала...

— Ви були коханцями? Ви з Домініком?

Обличчя Лілі пополотніло від люті. Протягом однієї гострої мов лезо миті Джейн думала, що жінка зараз кинеється на неї.

Але тишу порушив гучний дзвін. Усі перевели погляд на Сансоне.

— Це сигналізація проти вторгнення, — мовив він і підвівся. Підійшов до контрольної панелі на стіні. — Спрацювала на вікні в сад.

— До будинку хтось увіз? — спитала Ріццолі.

— Це він, — тихо мовила Лілі.

До їдальні ввійшов Джеремі.

— Містере Сансоне, я перевірів. Вікно зачинене.

— Тоді це може бути проста несправність. — Сансоне подивився на присутніх. — Гадаю, вам усім краще лишатися тут, поки я перевірю систему.

— Ні, — відповіла Лілі. Її погляд метався від дверей до дверей, наче вона очікувала, що до кімнати от-от увірветься нападник. — Я тут не залишуся. Не в цьому домі.

— Ви в безпеці. Ми захистимо вас.

— А хто захистить вас? — Вона подивилася на Мору, Едвіну та Олівера. — Усіх вас? Ви навіть не знаєте, з чим маєте справу!

— Слухайте, заспокойтесь усі, добре? — мовила Джейн. — Я піду на вулицю, перевірю.

— Я з вами, — сказав Сансоне.

Детектив завагалася, майже готова відмовитися. А тоді подумала про Єву Кассовіц, яку, скривавлену, тягнули по крижаній доріжці, і зброя досі висіла в неї на поясі.

— Гаразд, ходімо, — відповіла вона.

Вони вдягнули пальта й вийшли надвір. Плями світла під ліхтарями блищали від льоду. То був крижаний світ, усі поверхні здавалися наглянсованими й блищали, мов скло. Навіть якби хтось удерся сюди, вони не побачили б слідів. Промінь «Меглайта» Джейн ковзав по бруківці, неначе вкритій діамантами. Вони з Сансоне обійшли дім до залізної хвіртки й увійшли у вузький бічний дворик. Тут убивця напав на Єву Кассовіц. Цією доріжкою він тягнув її тіло, і кров з рани на голові розмазувалася по граніту, замерзаючи червоними смугами.

Джейн уже дістала зброю з кобури — пістолет матеріалізувався в неї в руці, наче продовження її тіла. Вона просувалася до заднього двору, розрізаючи тіні світлом, ковзаючи на кризі. Промінь уперся в покручені холодом лози плюща. Вона знала, що Сансоне йде за нею, але чоловік крокував так тихо, що Ріццолі мусила озирнутися через плече, щоб підтвердити для себе, що він справді там, прикриває її спину.

Вона обережно пройшла до рогу будинку й мазнула променем ліхтаря по закритому садку, по подвір'ю, де лише кілька тижнів тому лежала, ціпеніючи, Єва і її кров замерзала

на холодному камінні. Жодного руху, жодного згущення тіні, жодного демона в чорній накидці.

— Ось це вікно? — запитала детектив. Спрямувала промінь і побачила, як світло відбивається від скла. — Система каже, що вторгнення було тут?

— Так.

Вона перетнула подвір'я, щоб придивитися ближче.

— Сітки немає?

— Джеремі знімає їх на зиму.

— І воно завжди замкнуте зсередини?

— Завжди. Безпека для мене надзвичайно важлива.

Джейн провела променем по підвіконню й побачила красномовну подряпину на дереві. «Свіжа».

— Маємо проблему, — тихо промовила вона. — Хтось намагався його відчинити.

Сансоне подивився на підвіконня.

— Від цього сигналізація не спрацювала б. Вона реагує саме на відчинення вікна.

— Але ваш дворецький каже, що воно замкнене зсередини.

— Це означає... — Сансоне замовк. — Господи.

— Що?

— Він заліз усередину й замкнув його. Він уже в будинку!

Чоловік розвернувся й побіг назад бічним подвір'ям так швидко, що ледь не впав на доріжці, однак утримався й побіг далі. Поки Джейн дісталася вхідних дверей, він був уже в їдальні, спонукаючи всіх до виходу.

— Прошу, беріть пальта. Ви мусите негайно покинути будинок. Джеремі, я допоможу Оліверу спуститися, візьми, будь ласка, його візок.

— Та що тут відбувається? — спитала Едвіна.

— Просто робіть як кажуть, ясно? — звеліла Джейн. — Хапайте пальта й виходьте через головний вхід.

Їхню увагу привернула зброя Ріццолі — те, що вона була не в кобурі, а в неї в руках. Подробиця, що наче кричала: це не забавка, все серйозно.

Лілі скочила першою. Прожогом вибігла з кімнати до вітальні, інші поспішили за нею, метушливо вбираючись. Коли всі нарешті висипалися на холод з парадного входу, Джейн прикривала їх іззаду, уже викликаючи підкріплення. Може, вона й озброєна, але не дурна: в неї не було жодного бажання обшукувати будинок самій.

Скоро прибув перший патруль, блимаючи вогнями, однак без сирени. Авто зупинилося, з'явилися двоє копів.

— Потрібен периметр, — скомандувала Джейн. — Щоб ніхто не вийшов з будинку.

— Хто там?

— Це ми скоро дізнаємося.

Вона підвела голову до вогнів другої патрульної машини. Прибули ще двоє копів.

— Ти, — показала вона на молодшого. Сьогодні їй потрібні були хороші рефлексії й гострий зір. — Ходи зі мною.

Ріццолі ввійшла до будинку перша, патрульний за нею, зі зброєю напоготові. Коли ввійшли до вітальні, той швидко роззирнувся, оглянув елегантні меблі, картину над каміном. Вона точно знала його думки: «Оце так дім багатія».

Джейн відсунула приховану панель і швидко зазирнула до шафи, щоб переконатися, що там порожньо. Тоді вони рушили далі, через їдальню та кухню, до солідної бібліотеки. Та часу витріщатися на заповнені книжками полиці від підлоги до стелі не було. Вони полювали на почвару.

Піднялися вгору сходами, пройшли вздовж різьбленої балюстради. З портретів на них пильно дивилися намальовані очі. Вони проминули замисленого чоловіка, жінку з великими дитячими очима, двох схожих на янголят дівчаток за клавесином.

Нагорі був укритий килимом коридор, ряд дверей. Джейн не знала планування будинку, не знала, чого чекати. Хоча її й прикривав патрульний, хоча надворі було ще троє офіцерів, долоні в неї спітніли й серце наче калатало десь у горлі. Вони просувалися, кімната за кімнатою, відчиняли шафи, прослизали у двері. Чотири спальні, три ванні кімнати.

Тоді дісталися вузьких сходів.

Детектив зупинилася, дивлячись на двері, що вели на горище. «От же ж, — подумала вона. — Я не хочу туди підніматися».

Утім, узялася за перила й стала на першу сходинку. Почула, як та рипнула під її вагою, і збагнула, що нагорі це теж чутно, зрозуміло, що вона наближається. Дихання патрульного в неї за спиною стало частішим.

«Він теж відчуває. Присутність зла».

Ріццолі піднялася рипливими сходами до дверей. Взялася мокрою рукою за клямку, глянула на своє підкріплення — він швидко, напружено кивнув.

Вона розчахнула двері й увалилася всередину, описавши променем ліхтаря арку в темряві, серед затінених силуетів. Світло відбилося від міді, зіщулені фігури готувалися напасти.

А тоді коп нарешті знайшов вимикач за її спиною й увімкнув світло. Джейн кліпнула від спалаху. Нападники вмить перетворилися на меблі, лампи й згорнуті килими. Тут була справжня скарбниця антикваріату. Сансоне був такий збіса багатий, що навіть його вживані меблі, певно, коштували цілого статку. Джейн пішла горищем — пульс сповільнювався, страхи зникали, поступаючись місцем полегшенню. Чудовиськ тут немає.

Вона вклала пістолет до кобури й стала серед усіх тих скарбів, почувуючись украй безглуздо. Певно, таки сигналізація спрацювала помилково. «Але що залишило слід на підвіконні?»

Рація патрульного раптом ожила.

— Греффеме, який ваш статус?

— Здається, тут усе чисто.

— Ріццолі там?

— Так, поруч.

— Тут, унизу, халепа.

Джейн запитально глянула на копа.

— Що там у вас? — запитав він у рацію.

— Докторка Айлс просить її вийти якнайшвидше.

— Ідемо.

Детектив кинула останній погляд на горище й рушила вниз сходами, до коридору, до обшуканих спалень, повз ті ж портрети, які щойно дивилися на них. Серце знову почало калатати, коли вона вийшла з будинку в ніч, оміту спалахами вогнів. Прибуло ще два патрулі, і калейдоскоп саява на мить осліпив її.

— Джейн, вона втекла.

Ріццолі зосередилася на докторці Айлс, яку вогні підсвічували зі спини.

— Що?

— Лілі Сол. Ми стояли там, на тротуарі. А коли розвернулися, її вже не було.

— Бляха.

Джейн просканувала поглядом вулицю, схожі на тіней силуети патрульних, цікавих роззяв, які повиходили на холод, щоб побачити, з чого стільки гамору.

— Минуло кілька хвилин, — сказала Мора. — Вона не могла втекти далеко.

Лілі Сол промчала однією вузькою вулицею, звернула на іншу, заглиблюючись усе далі в лабіринт незнайомого району. Вона не знала Бостона й навіть не уявляла, куди біжить. Було чути сирени поліційних патрулів, вони кружляли навколо, мов акули. Помітивши спалах фар, вона забила у провулок, присіла за сміттєвими баками: вулицею повільно проїхав патруль. Тієї ж миті, як він зник за рогом, жінка схопилася на ноги й побігла в інший бік. Тепер вона спускалася, ковзаючи на вкритій кригою брукувці, і наплічник боляче бив по лопатках. Її одяг не годився на таку люту погоду, ступні вже пекло від холоду, а руки заніміли без рукавиць. Підшви кросівок роз'їхались, і Лілі приземлилася на куприк. Від удару по спині прокотилася хвиля болю. Кілька секунд вона посиділа, ошелешена, у голові гуло. Коли зір нарешті знову став чіткий, вона побачила, що перебуває біля підніжжя пагорба. Через дорогу був парк, обрамлений кущами: на блискучому від льоду снігу лежали довгасті похмурі тіні дерев. Однак її увагу привернув сяйливий знак.

Станція метро.

Треба просто заскочити в потяг, і за кілька хвилин вона вже буде в будь-якій точці міста. І зігріється.

Лілі видряпалася на ноги: болів від падіння куприк, у подряпаних долонях пекло. Вона покульгала через вулицю, зробила кілька кроків тротуаром і завмерла.

З-за рогу вивернуло патрульне авто.

Вона чкурнула в парк, зіщулилася за кущами. Поки чекала, серце калатало в горлі, але машина так і не проїхала повз неї. Визирнувши з-поміж гілок, Лілі побачила, що авто стоїть припарковане біля станції метро. Чорт забирай. Доведеться змінити план.

Жінка роззирнулася й помітила осяйний знак іншої станції метро по той бік парку. Підвелася й рушила до нього, тримаючись у тіні дерев. Сніг укрила кірка льоду, і кожен крок супроводжувався голосним тріскотом, коли взуття провалювалось у глибокі замети. Вона пробиралася вперед, важко дихаючи від зусиль, мало не загубивши одну кросівку. А тоді, крізь хрипіння власного подиху, почула щось за спиною — тріскіт, хрупання. Зупинилася, розвернулася, і серце завмерло.

За деревом стояла постать — безлика, майже безформна, радше тінь, а не плоть. «Це він».

Схлипнувши, Лілі побігла, спотикаючись у снігу, трощачи крижану кірку. Вона не могла чути звуків переслідування за власним диханням, за гупанням серця, але знала, що він іде за нею. Він постійно був трохи позаду — щохвилини, щоподиху, йшов по її слідах, нашіптуючи біду. Але ж не так близько! Лілі не озиралася, не хотіла бачити, як наближається істота з її кошмарів, — просто неслася вперед, загубивши-таки кросівку, у шкарпетці, наскрізь мокрій від крижаної води.

Тоді вона раптом вивалилася на тротуар. Знак входу до метро був просто попереду. Лілі швидко кинулася вниз сходами, майже чекаючи, коли за спиною зашурхотять крила й гострі пазурі встромляться в спину. Натомість відчула тепло тунелю метро на обличчі й побачила, як на неї хвилюю сунуть інші пасажери.

«Немає часу вовтузитися з грішми. Перестрибуй турнікет!»

Лілі перебралася через нього, хлюпнула мокрою шкарпеткою. Зробила два кроки й різко спинилася.

Перед нею стояла Джейн Ріццолі.

Лілі розвернулася до турнікета, який щойно перестрибнула. Ще один коп перекривав їй відхід.

Вона божевільно роззирнулася по станції, шукаючи істоту, яка її переслідувала, та побачила лише здивовані погляди пасажирів.

На її зап'ястку замкнулися кайданки.

* * *

Вона сиділа в машині Джейн Ріццолі, надто виснажена, щоб навіть просто думати про втечу. Мокра шкарпетка стискала ногу, наче шмат криги, і навіть увімкнений обігрівач не міг її зігріти, вгамувати її тремтіння.

— Добре, Лілі, — мовила Ріццолі. — Тепер ви розповісте мені правду.

— У правду ви не повірите.

— А ви спробуйте.

Лілі сиділа нерухомо, сплутане волосся затуляло обличчя. Це вже не мало значення. Вона так утомилася втікати. «Я здаюся».

— Де Домінік? — запитала Джейн.

— Він мертвий, — відповіла Лілі.

Детектив мовчки обробляла інформацію, доходила власних висновків. Крізь зачинене вікно долинуло завивання пожежної машини, але тут, у салоні, хіба що сичав обігрівач.

— Це ви його вбили? — спитала Ріццолі.

Лілі зглитнула.

— Так.

— То його мати ніколи по нього не приїздила, так? Не забирала його за кордон. Саме тому ви написали того листа для школи.

Лілі опустила голову ще нижче. Не було сенсу заперечувати, ця жінка вже склала два і два.

— Зі школи все телефонували й телефонували, питали, чи він повернеться до навчання. Я мусила написати того листа, щоб вони припинили питати, де він.

— Як ви його вбили?

Лілі, тремтячи, набрала повітря.

— То був тиждень після батькового похорону. Домінік був у нашому гаражі, роздивлявся мамине авто. Сказав, що їй воно більше не потрібне, то, може, він його забере. — Голос жінки стишився до шепоту. — Тоді я їй сказала, що знаю. Знаю, що це він їх убив.

— Звідки ви це знали?

— Знайшла його записник. Він тримав його під матрацом.

— Що було в тому записнику?

— Там було все про нас. Сторінки за сторінками про нудну родину Солів. Що ми робили щодень, що говорили одне одному. Він занотував, якою дорогою Тедді завжди ходив до озера. Які пігулки зберігалися в шафці у ванні. Що ми їли на сніданок, як казали одне одному добраніч. — Вона замовкла. Знову зглитнула. — І він знав, де батько тримав ключ від сховку з пістолетом.

Лілі подивилася на Джейн.

— Він вивчав нас, наче сам був науковцем, а ми — лише піддослідними пацюками.

— У записнику було прямо написано, що він убив ваших рідних?

Вона завагалася.

— Ні. Останній запис було датовано восьмим серпня, коли Тедді... — Пауза. — Він був надто розумний, щоб писати про це прямо.

— Де зараз той записник? Досі у вас?

— Я спалила його разом з іншими його книжками. Нестерпно було їх бачити.

Лілі розуміла погляд детектива. «Ти знищила докази. Чому я маю тобі вірити?»

— Гарзд, — сказала Ріццолі. — Ви кажете, що заскочили Домініка в гаражі й виступили проти нього.

— Я була така засмучена, що не подумала про те, що буде далі.

— І що ж було?

— Коли я сказала йому, що все знаю, він просто витріщився на мене. Без страху, без провини. Сказав: «Ти не зможеш цього довести».

Вона вдихнула, повільно видихнула.

— Навіть якби й могла, йому було лише п'ятнадцять. За ґрати він би не сів і звільнився б за кілька років. А мої рідні так і лишилися б мертві.

— Що було далі?

— Я запитала його чому. Для чого йому чинити такі жахи. І знаєте, що він сказав?

— Що?

— «Ти мала б бути зі мною приятніша». Оце й уся відповідь. Усе, що він сказав. Потім усміхнувся й пішов до виходу, наче ніщо у світі його не обходило. — Лілі помовчала. — Тоді я це й зробила.

— Як?

— Взяла лопату, що стояла попід стіною. Навіть не пам'ятаю, як тягнулася по неї. Не відчувала її ваги. Здавалося, наче... наче руки стали чужі. Він упав, але був ще притомний і почав відповзати. — Вона видихнула й тихо мовила: — Тоді я вдарила його знову.

Надворі стало тихо. Люта погода вигнала перехожих з вулиць, лише час від часу повз них проїздило якесь авто.

— А потім? — спитала Ріццолі.

— Я могла думати тільки про те, як позбутися тіла. Запхнула його в материне авто. Подумала, може, це зійде за нещасний випадок. Була ніч, тож ніхто нічого не побачив би. Я поїхала до

кар'єру за кілька миль від міста й скинула машину у воду. Припустила, що хтось її рано чи пізно знайде.

Лілі зневірено засміялася.

— Але не знайшли. Уявляєте? — Вона подивилася на Джейн. — Ніхто її так і не знайшов.

— І після цього ви просто повернулися до свого життя.

— Я закінчила школу й поїхала геть із міста. Не хотіла бути там, коли тіло таки знайдуть.

Жінки подивились одна на одну. Джейн промовила:

— Ви усвідомлюєте, що зізнались у вбивстві Домініка Сола? Я мушу вас заарештувати.

Лілі й оком не змигнула.

— Я радо зробила б це знову. Він заслужив.

— Хто про це знав? Про те, що ви його вбили?

Лілі завагалася. За вікном авто проминула пара, схиливши голови під вітром, зіщулившись у зимових пальтах.

— Сара та Лорі-Енн знали?

— Вони були моїми найкращими подругами, я мала їм розповідати. Вони зрозуміли, чому я це зробила. Присягнулися зберегти таємницю.

— А тепер ваші подруги мертві.

— Так. — Вона здригнулася, охопила себе руками. — Це я винна.

— Хто ще знає?

— Я більше нікому не говорила, думала, що з цим покінчено. — Лілі набрала повітря. — А тоді Сара отримала ту листівку.

— З посиланням на Одкровення?

— Так.

— Хтось іще мусить знати про те, що ви вчинили. Хтось бачив вас тієї ночі чи щось чув. І тепер веселиться, катуючи вас.

Лілі похитала головою.

— Цю листівку міг надіслати лише Домінік.

— Але ж він загинув. Як це можливо?

Лілі мовчала, знаючи, що її слова здаватимуться абсурдом цій украй логічній жінці. Тоді запитала:

— Ви вірите в життя після смерті, детективе?

Як і можна було передбачити, Ріццолі пирхнула.

— Я вірю, що життя в нас одне, тож не варто його паскудити.

— А давні єгиптяни вірили в посмертя. Вони вірили, що всі люди мають ба, яку зображали птахою з людським обличчям. Ба — це душа. Після смерті вона звільняється й може літати світом живих.

— Як ці єгипетські штуки стосуються вашого двоюрідного брата?

— Він народився саме в Єгипті. Мав багато книжок від матері, подекуди — дуже старих, із текстами з єгипетських гробниць, магічними закляттями, які можуть повернути ба до життя. Гадаю, він знайшов спосіб.

— Ви говорите про воскресіння?

— Ні. Про одержимість.

Здавалося, тиша триватиме вічно.

— Ви про одержимість демонами? — нарешті перепитала Джейн.

— Так, — тихо відповіла Лілі. — Ба знаходить інший дім.

— Займає тіло когось іншого? Змушує вбивати?

— Душа не має фізичної форми. Їй потрібно керувати справжніми плоттю й кров'ю. Сама ідея одержимості зовсім не нова. Католицька церква завжди про неї знала, є задокументовані випадки. Ритуали екзорцизму.

— То ви кажете, що ба вашого двоюрідного брата перехопила чуже тіло й саме так він зміг вас переслідувати і вбити двох ваших подруг?

Лілі почула скепсис у голосі детектива й зітхнула.

— Немає сенсу про це говорити. Ви не вірите.

— А ви? Ну — по-справжньому?

— Дванадцять років тому не вірила, — неголосно відповіла Лілі й подивилася на Ріццолі. — А тепер вірю.

«Дванадцять років під водою», — подумала Джейн. Вона стояла, тремтячи, на краю кар'єру; гуркотіли двигуни, натягнутий струною трос стогнав від ваги давно похованого під водою автомобіля. Що відбувається з тілом, яке пролежало на дні протягом дванадцяти літ з цвітінням водоростей та дванадцяти зим з кригою та таненням? Інші присутні похмуро мовчали і, безсумнівно, так само, як вона, страшилися того, яким з'явиться перед ними Домінік Сол. Судмедексперт округу, доктор Кіббі, підняв комір і натягнув шалик на обличчя, наче намагаючись зникнути всередині свого пальта, опинитися де завгодно, тільки не тут. У деревах над їхніми головами каркало тріо ворон, наче прагнуло побачити мертвечину, посмакувати. «Сподіваюся, плоті там не залишилося», — подумала Джейн. З чистими кістками можна мати справу. Скелети — то, по суті, гелловінські прикраси, що торохкотять пластиком. Зовсім не люди.

Вона кинула погляд на Лілі, яка стояла поруч. «Тобі має бути ще гірше. Ти його знала. Ти його вбила». Та Лілі не відверталася, лишалася біля Джейн, не зводячи очей з кар'єру.

Трос знову натягнувся, піднімаючи свій вантаж з чорної води, в якій плавали шматки криги. Водолаз уже підтвердив, що авто на дні, але вода надто каламутна, осад надто густий, щоб побачити, що всередині. Тепер здалося, що вода закипіла, й авто виринуло на поверхню. Повітря в шинах змусило його перевернутися в падінні, тож спочатку з'явилось дно — з іржавого металу лилася вода. Виринув з води, наче кит, задній бампер, номер ховався під багаторічним нашаруванням осаду й водоростей. Двигун заревів голосніше, пронизливе виття техніки неначе просвердлювало мозок. Ріццолі відчула, як зіщулилася поряд з нею Лілі, і подумала, що зараз ця молода жінка точно розвернеться й піде до машини. Та Лілі змогла втриматися, поки кран витягав авто з кар'єру і обережно опускав на сніг.

Робітник звільнив трос. Знову заревли двигуни, кран смикнувся, авто перевернулося дахом догори. З нього линула вода, фарбуючи сніг брудним коричневим.

Спочатку до машини ніхто не підходив, усі чекали, доки вода витече. Тоді доктор Кіббі вдягнув рукавички й потрюхикав кашею зі снігу й болота до дверей з боку водія. Потягнув, але двері не відчинилися. Тоді обійшов до пасажирського боку, смикнув за ручку й відстрибнув, коли двері несподівано розчахнулись і з-за них йому на чоботи й штани полилася вода.

Судмедексперт подивився на інших, тоді знову зосередився на відчинених дверях, з яких і далі скрапувала вода. Набрив повітря, готуючись до неприємного видовища, й нахилився, зазираючи всередину. Трохи постояв, зігнувшись у попереку, так, що зад визирав з машини, а тоді різко виструнчився і обернувся до присутніх.

— Там нічого немає, — оголосив він.

— Що? — перепитала Джейн.

— Там порожньо.

— Ви не бачите жодних решток?

Доктор Кіббі похитав головою.

— У цьому автомобілі тіла немає.

* * *

— Водолази нічого не знайшли, Лілі. Ані тіла, ані скелета. Жодних доказів того, що ваш кузен узагалі там був.

Вони сиділи в припаркованому авто Джейн, і сніжинки м'яко опускалися на лобове скло дедалі товщим шаром мережива.

— Мені це не наснилося, — сказала Лілі. — Я знаю, що це справді сталося.

Вона подивилася на Ріццолі переляканими очима.

— Навіщо мені це вигадувати? Навіщо зізнаватись у вбивстві, якого не було?

— Ми підтвердили, що це авто вашої матері. Реєстрацію не поновлювали вже дванадцять років, і ключ досі в замку запалювання.

— Я ж казала, що так і буде. Точно казала, де шукати машину.

— Так, усе сказане вами підтвердилося, за винятком дрібної деталі. Тіла немає.

— Воно могло згнити.

— Тоді мав би лишитися скелет. Але немає нічого. Ані одягу, ані кісток. — Джейн помовчала. — Ви розумієте, що це означає.

Лілі зглитнула, пильно вдивилась у скло, уже вкрите снігом.

— Він живий.

— Ви втікали не від привида, не від злого духа. Він досі плоть і кров і, підозрюю, збіса лютий на вас за те, що ви намагалися його вбити. Ось про що тут ідеться, Лілі. Про помсту. Дванадцять років тому це був лише пацан. Але тепер він дорослий чоловік і нарешті може помститися. Минулого серпня він загубив ваш слід в Італії, не знав, як вас знайти, тож пішов по інформацію до Сари та Лорі-Енн. Але вони так само не знали, де ви, з них не було користі. Довелося шукати іншого шляху встановити ваше місцеперебування.

— Фонд «Мефісто», — пробелькотіла Лілі.

— Якщо до фонду дослуховуються так, як стверджує Сансоне, то про нього мають знати не лише правоохоронці. Вочевидь, Домінік теж почув про них і точно знав, як їх зацікавити. Взяти той дзвінок до Джеймс О'Доннел. Слова латиною, мушля, сатанинські символи змусили «Мефісто» думати, що вони нарешті вистежують Сатану. Але я думаю, що їх просто обдурили.

— Домінік використав їх, щоб знайти мене.

— І вони непогано впоралися, чи не так? «Мефісто» знайшли вас всього за десять днів.

Лілі трохи подумала. Тоді сказала:

— Тіла немає. Ви не можете висунути мені звинувачення, тож і затримувати більше не можете.

Джейн подивилася в очі, що блищали страхом, і подумала: «Вона хоче втекти».

— Я вільна, правильно?

— Вільна? — Ріццолі засміялася. — І ви називаєте свободою це життя переляканого кролика?

— Я ж вижила, чи не так?

— А коли відбиватися почнете? Коли захистите себе? Ми говоримо не про диявола, а про людину. Його можна перемогти.

— Вам просто говорити, це ж не на вас він полює!

— Ні, але я полюю на нього й потребую вашої допомоги. Співпрацюйте зі мною, Лілі. Ви знаєте його краще, ніж будь-хто.

— Тому він і не хоче залишити мені життя.

— Обіцяю, ви будете в безпеці.

— Ви не зможете дотримати слова. Думаєте, він ще не знає, де я? Ви не знаєте, який він педантичний. Не пропустить жодної деталі, жодної нагоди. Він може бути живий, але вам ніколи не переконати мене в тому, що він людина.

Задзвонив телефон Джейн, злякавши їх обох. Відповідаючи, вона відчувала на собі погляд Лілі, напружений і допитливий. «Вона припускає найгірше».

То був Баррі Фрост.

— Де ви зараз?

— Ще в Норвічі. Уже пізно, то ми, певно, заночуємо в motelі, а завтра повернемося до міста.

— Гадаю, краще тобі її не привозити.

— Чому?

— У нас тут серйозна проблема. Олівер Старк мертвий.

— Що?

— Хтось скористався його телефоном, викликав 911 і лишив слухавку висіти. Так ми й дізналися. Я зараз у нього вдома. Господи, тут просто кривава лазня. Він прив'язаний до свого

візка, але його майже не впізнати. Бідолашний не мав шансів. — Він трохи зачекав, поки вона щось скаже. — Ріццолі?

— Треба застерегти інших. Сансоне та місіс Фелвей.

— Я їм уже зателефонував, і докторці Айлс так само. У «Мефісто» є люди в Європі, вжито всіх заходів.

Джейн подумала про щойно сказане Лілі. «Вам ніколи не переконати мене в тому, що він людина». Яких заходів можна вжити проти вбивці, який, здається, вміє проходити крізь стіни?

— Він полює на них, — сказала вона.

— Скидається на це. Масштаб більший, ніж ми думали. Йдеться не просто про Лілі Сол. Про весь фонд.

— Якого дідька він це робить? Чому полює на них усіх?

— Знаєш, як Сансоне це назвав? — спитав Фрост. — Винищенням. Можливо, ми помилилися щодо Лілі Сол. Можливо, не вона справжня мішень.

— У будь-якому разі її зараз привозити не можна.

— Лейтенант Маркетт вважає, що за межами Бостона їй буде безпечніше, і я з ним згоден. Намагаємося зараз знайти їй довгостроковий сховок, але на це піде день-два.

— І що мені до того з нею робити?

— Сансоне запропонував Нью-Гемпшир. Будинок у Білих горах. Каже, безпечний.

— Чий будинок?

— Товариша місіс Фелвей.

— І ми довіримося Сансоне?

— Маркетт згодився. Каже, керівництво в ньому не сумнівається.

«Тож вони знають про Сансоне більше за мене».

— Гаразд, — сказала вона. — Як знайти той дім?

— Місіс Фелвей зателефонує й усе розповість.

— А Сансоне та Мора? Що вони робитимуть?

— Вони теж туди їдуть. Зустрінуть вас там.

36

О першій годині вони перетнули кордон штату Массачусетс і вїхали до Нью-Гемпширу, а Лілі заледве хоч слово сказала, відколи вони вранці виписалися з мотелю в Онеонті. Тепер же, дорогою на північ до Білих гір, єдиним звуком в автівці був шурхіт двірників, що змахували сніг з лобового скла. «Надто нервується для балачок», — подумала Джейн, зиркаючи на свою мовчазну супутницю. Вночі в спільному номері вона чула, як та вовтузиться й крутиться в сусідньому ліжку, і сьогодні очі Лілі були запалі, обличчя витягнуте, кістки мало не просвічувалися крізь бліду шкіру. Якби Лілі Сол набрала кілька кілограмів ваги, вона була б гарненькою. Але зараз, дивлячись на неї, Джейн бачила живого мерця.

«Може, вона саме така і є».

— Ви сьогодні залишитеся зі мною?

Запитання пролунало так тихо, що мало не загубилось у шурхоті двірників.

— Подивлюся за ситуацією, — відповіла Ріццолі. — Там вирішу.

— То можете не залишитися.

— Ви там будете не сама.

— Вам, певно, додому хочеться. — Лілі зітхнула. — Маєте чоловіка?

— Так, я заміжня.

— І дітей?

Джейн завагалася.

— У мене дочка.

— Не хочете розповідати про себе. Не довіряєте мені.

— Я мало вас знаю.

Лілі подивилась у вікно.

— Усі, хто мене по-справжньому знали, мертві. — Пауза. —

Окрім Домініка.

Завіса снігу за вікном ставала дедалі щільніша. Вони пробиралися крізь густий сосновий ліс. І вперше Джейн засумнівалася, що її «субару» впорається з дорогою, якщо й далі сніжитиме.

— Та й чому ви мали б мені довіряти? — гірко засміялася Лілі. — Тобто ви знаєте про мене тільки те, що я намагалася вбити двоюрідного брата. І облажалася.

— Той напис на стіні Лорі-Енн, — сказала детектив. — Він призначався вам, так? «На мені гріх».

— Бо так і є, — пробуркотіла Лілі. — І я ніколи не припиню за нього платити.

— І стіл було накрито на чотирьох. Це символізувало родину Солів, я правильно розумію? Вас було четверо.

Лілі потерла очі, подивилась у вікно.

— Я остання. Четверта за столом.

— Знаєте, я теж убила б того сучого сина, — сказала Джейн.

— Вам це краще вдалося б.

Почався підйом. «Субару» важко видирався на гору, буксуючи в усе глибшому свіжому снігу. Ріццолі глянула на свій мобільний і побачила, що зв'язку немає. В останні миль п'ять вони жодного будинку не проминули. «Може, варто розвернутися, — подумала вона. — Я мушу оберігати цю жінку, а не завести її в гори, де вона замерзне до смерті».

Чи це взагалі та дорога?

Вона примружилася, дивлячись уперед, намагаючись побачити вершину. А тоді помітила хатину, що сиділа на самій верхівці скелі, мов орляче гніздо. Інших будинків поблизу не було, і на гору вела лише ця дорога. Безперечно, звідти відкривається дивовижний краєвид долини. Вони поїхали у ворота, відчинені спеціально для них.

Джейн промовила:

— Мені здається, що тут максимально безпечно. Коли ворота замкнені, сюди неможливо пробратися. Він вас тут не дістане, хіба що крила відростить.

Лілі подивилася вгору на скелю.

— І ми не зможемо втекти, — тихо завважила вона.

Біля хатини стояло два автомобілі. Джейн стала за «мерседесом» Сансоне, і жінки вийшли з машини. Ступивши на під'їзну доріжку, Ріццолі оглянула грубо оброблені колоди, з яких було складено будинок, гострий дах, що підносився в повне снігу небо. Тоді підійшла до багажника по речі й, щойно захляснула його, почула за спиною гарчання.

З-за дерев чорними привидами вигулькнули двоє доберманів, так тихо, що вона їх до останнього не помічала. Жінки зазмерли на місці, а пси наближалися, вишкіривши ікла.

— Не біжіть, — пошепки застерегла Ріццолі. — Навіть не ворухіться.

І дістала пістолет.

— Балане! Баку! Назад!

Пси зупинилися, озирнулися на господарку, яка з'явилася на порозі хатини.

— Пробачте, якщо вони вас налякали, — сказала Едвіна Фелвей. — Випустила їх погуляти.

Джейн не сховала зброю. Вона не довіряла цим тваринам, а вони помітно не довіряли їй, бо не зрушили з місця, тільки й дивилися на неї чорними зміїними очима.

— Вони захищають свою територію, але швидко розбираються, хто друг, а хто ворог. Тепер усе буде добре. Просто заберіть зброю та йдіть до мене. Але не поспішайте.

Ріццолі неохоче повернула пістолет до кобури. Вони з Лілі поволі проминули псів, піднялися на ґанок: добермани стежили за кожним їхнім кроком. Едвіна впустила жінок у велику простору вітальню, у якій пахнуло димом. Над головою вигинались арками балки, а на стінах, обшитих вузлуватими сосновими дошками, висіли голови лося та оленя. У кам'яному каміні потріскували березові колоди.

Мора підвелася з дивана, вітаючи їх.

— Нарешті ви доїхали, — сказала вона. — З цим снігопадом ми вже почали хвилюватися.

— Дорога сюди паршива, — відповіла Джейн. — Ви коли приїхали?

— Вночі, одразу після дзвінка Фроста.

Ріццолі підійшла до вікна, яке виходило на долину. Крізь завісу снігопаду виднілися далекі гори.

— Їжі тут удосталь? — запитала вона. — Пального?

— Вистачить на кілька тижнів, — відповіла Едвіна. — Мій приятель постійно поповнює запаси, разом з винним погребом. Маємо багато дров і генератор на випадок, якщо пропаде електрика.

— І я озброєний, — додав Сансоне.

Джейн не почувала, як він увійшов до кімнати. Розвернулася й була дещо спантеличена тим, який він похмурий. Остання доба сильно його змінила. Тепер вони з друзями були в облозі, і це залишило відбиток на його виснаженому лиці.

— Я радий, що ви залишитесь з нами, — мовив він.

— Насправді... — Ріццолі глянула на годинник. — Ситуація здається мені доволі безпечною.

— Ви ж не думаєте виїжджати сьогодні, — втрутилася Мора.

— Я сподівалася на це.
— За годину буде вже темно. Дороги не чиститимуть до ранку.
— Вам варто лишитися, — погодився з нею Сансоне. — Їхати буде погано.

Джейн знову визирнула з вікна, на сніг. Подумала про буксування шин та порожні гірські дороги.

— У цьому є сенс, — визнала вона.
— Отже, вся банда лишається ночувати? — спитала Едвіна. — Тоді піду замкну ворота.

* * *

— Пропоную випити, пом'янути Олівера, — сказала Едвіна. Усі зібрались у великій вітальні, навколо велетенського каміна. Сансоне підкинув у вогонь чергову березову колоду, тонка кора засичала, заіскрила. Надворі стало темно. Стогнав вітер, постукували вікна. Раптовим протягом з каміна до кімнати вийшло хмарку диму. «Наче Люцифер проголошує своє прибуття», — подумала Джейн. Двоє доберманів, які лежали поряд з кріслом Едвіни, раптом підвели голови, мов відчули запах чужого.

Лілі встала з дивана, підійшла до вогнища. Попри ревіння вогню, в кімнаті було прохолодно, і, накинувши ковдру на плечі, жінка дивилась у вогонь, що кидав оранжевий полиск на її обличчя. Вони всі були тут мов у пастці, але справжньою бранкою була саме Лілі. Та людина, навколо якої вирувала темрява. За весь вечір вона майже нічого не сказала, ледь торкнулася вечері й не взяла келих вина, коли всі підняли тост.

— За Олівера, — тихо мовив Сансоне.

Келихи було піднято в мовчазному, сумному вшануванні. Ріццолі трохи сьорбнула й посунула свій келих до Мори: їй хотілося пива.

Едвіна сказала:

— Ентоні, нам потрібна свіжа кров. Я маю кількох кандидатів.

— Я не можу нікого до нас запрошувати. Не зараз. — Чоловік подивився на докторку Айлс. — Мені прикро, що вас у це втягнули. Ви ніколи цього не хотіли.

— Знаю одного чоловіка в Лондоні, — вела далі Едвіна. — Впевнена, він захоче до нас. Уже запропонувала його кандидатуру Готтфрідові.

— Вінні, зараз це недоречно.

— А коли ж? Він працював з моїм чоловіком багато років тому. Сам єгиптолог і, певно, зможе дати інтерпретацію всьому, що Олівер...

— Ніхто не замінить Олівера.

Коротка відповідь Сансоне, здається, заскочила Едвіну.

— Звісно ні, — нарешті відповіла та. — Я не мала цього на увазі.

— Він учився у вас, у Бостонському коледжі? — запитала Джейн.

Чоловік кивнув.

— Йому було лише шістнадцять, наймолодший першокурсник у кампусі. Я зрозумів його обдарованість того ж дня, коли він уїхав до моєї аудиторії. Ніхто інший не ставив стільки запитань. Те, що він спеціалізувався на математиці, допомагало йому вкрай якісно робити свою справу. Він міг подивитися на якийсь таємничний стародавній код і негайно побачити за ним схему. — Сансоне поставив свій келих. — Я не знав нікого подібного. З першої ж зустрічі було зрозуміло, що він геній.

— Не те що ми, — криво всміхнулась Едвіна. — Я одна з радювих, тих, кого спочатку хтось мусить порекомендувати.

Вона подивилася на Мору.

— Думаю, ви знаєте, що вас запропонувала Джойс О'Доннел?

— У Мори це викликає неоднозначні почуття, — завважив Сансоне.

— Джойс вам не дуже подобалася, так?

Докторка Айлс допила вино детектива.

— Не хочу говорити зле про померлих.

— А я можу висловитися прямо, — втрутилася Ріццолі. — Будь-який клуб, до якого входить Джеймс О'Доннел, не викликав би в мене бажання до нього вступати.

— Я й так не думаю, що ви могли б до нас приєднатися, — сказала Едвіна, відкорковуючи нову пляшку. — Ви ж не вірите.

— У Сатану? — засміялася Джейн. — Його немає.

— І ви кажете так навіть після всіх тих жахів, які бачили у своїй роботі, детективе? — спитав Сансоне.

— Їх чинять звичайні люди. І ні, у сатанинську одержимість я так само не вірю.

Сансоне нахилився до неї, на його обличчі виблискував вогонь.

— Ви знайомі зі справою Чайного отруйника?

— Ні.

— Це був англійський хлопець на ім'я Грем Янг. У чотирнадцять років він узявся труїти власних родичів — матір, батька, сестру. Зрештою опинився за ґратами за вбивство матері. Коли ж вийшов, кілька років по тому, знову взявся за отруту. Коли його спитали, чому він це робив, він сказав — задля розваги. І слави. Це була не просто людина.

— Радше соціопат, — знизала плечима Джейн.

— Приємне, втішне слово: якщо є психіатричний діагноз, ним можна пояснити непояснюване. Але бувають такі страхотливі вчинки, що їх не можна пояснити. І збагнути не можна. — Чоловік помовчав. — Те, що робив Грем Янг, надихнуло іншу юну вбивцю. Шістнадцятилітню японку, з якою я розмовляв минулого року. Вона прочитала опублікований щоденник Янга й була така вражена його злочинами, що вирішила його наслідувати. Спочатку вбивала тварин. Розчленовувала їх, бавилася з частинами тіла. Вела електронний журнал, ретельно й детально за-

писувала, як це — встромляти ножа в живу плоть. Як відчувається тепло крові, тремтіння істоти, що помирає. Тоді перейшла до вбивства людей. Вона отруїла свою матір талієм і занотувала в щоденнику всі болісні симптоми, від яких та страждала.

Сансоне відкинувся на спинку крісла, не зводячи очей з Джейн.

— Ви назвали б її просто соціопаткою?

— А ви — демоном?

— Її сутність не описати іншим словом. Чи сутність такого, як Домінік Сол. Ми знаємо, що вони існують. — Він розвернувся до вогню й тихо додав: — Біда в тому, що вони, здається, знають про те, що ми існуємо.

— Ви чули про Книгу Еноха, детективе? — запитала Едвіна, наповнюючи келихи.

— Ви про неї вже згадували.

— Її знайшли серед сувоїв Мертвого моря. Це старовинний, ще дохристиянський текст, частина апокрифічної літератури. Він передбачає знищення світу. Розповідає нам про те, що земля заражена іншою расою, так званими стражами, які першими навчили нас робити мечі, ножі, щити. Вони дали нам інструменти для нашого ж знищення. Навіть у стародавні часи люди, вочевидь, знали про цих істот і визнавали, що вони не такі, як ми.

— Сини Сета, — тихо додала Лілі. — Нащадки третього сина Адама.

Едвіна подивилася на неї.

— Ви про них знаєте?

— Знаю, що вони мають багато імен.

— Ніколи не чула, що в Адама був третій син, — мовила Джейн.

— Про нього йдеться в Книзі Буття, але Біблія на стільки всього навела глянцею, — сказала Едвіна. — Величезну частину

історії було цензоровано, заборонено. Тільки зараз, через дві тисячі років, ми можемо прочитати Євангеліє від Юди.

— А ці нащадки Сета, це вони стражі?

— За минулі століття їх багато як називали. Елогіми, нефіліми. У Єгипті — Шемсу-Гор. Ми знаємо лише, що їхня кров дуже стара, коріння її в Леванті.

— Де?

— У Святій землі. Книга Еноха розповідає, що зрештою ми муситимемо битися з ними за власне існування. І страждатимемо від страшних нещасть, поки вони нищитимуть, придушуватимуть і вбиватимуть нас. — Едвіна долила Ріццолі вина. — Однак усе це буде вирішено в кінці. Буде останній бій. Апокаліпсис.

Вона подивилася на Джейн.

— Вірите ви в це чи ні, насувається буря.

Полум'я розмивалося перед утомленими очима детектива. Вона на мить уявила море вогню, яке поглинає все. «То в такому світі ви живете, — подумала вона. — Мені він незнайомий».

Ріццолі подивилася на Мору.

— Будь ласка, док, не кажіть, що й ви в це вірите.

Та докторка Айлс просто допила вино й підвелася.

— Я виснажена, — сказала вона. — Піду спати.

На самому краю свідомості Лілі хтось стукав, просився ввійти до таємного краю її снів. Жінка прокинулася у темряві й на мить запанікувала: усе навколо було незнайоме. Тоді побачила сяйво місяця й пригадала, де вона. У вікно їй було видно приголомшливо яскравий сніг. Буревій минув, і місяць світив на досконалий білий пейзаж, тихий і магічний. Уперше за останні місяці Лілі почувалась у безпеці. «Тепер я не сама, — подумала вона. — Я з тими, хто розуміє мої страхи, з тими, хто захистить мене».

Вона почувала, як за дверима щось заклацало, віддаляючись. Подумала, що то має бути один з доберманів. Баку і Балан — потворні імена. Лілі лежала, дослухаючись, чи не процокає щось знову повз двері, але пес не повернувся.

І добре. Бо їй треба було до ванни й не хотілося наштовхнутися на одного з цих звірів.

Вона вибралася з ліжка й підійшла до дверей. Визирнула в коридор, роззирнулася, але не побачила псів, не почувала цокання кігтів. На сходах горіло слабке світло, якого було досить, щоб знайти дорогу до ванни. На порозі нога Лілі торкнулася чогось мокрого. Вона подивилася вниз, побачила полиск калюжі та з огидою відсмикнула ногу. Авжеж пси. Які ще сюрпризи вони лишили на підлозі? Не хотілося вступити в щось гірше.

Вона намацала вимикач, клацнула, оглянула підлогу. Побачила ще калюжі, але усвідомила, що вони залишені не псами: то був розталий сніг, у формі відбитків ніг. Хтось був на

вулиці й наніс снігу в будинок. Лілі підвела голову, з дзеркала на неї глянули власні зіщулені й сонні очі. І ще дещо, те, від чого шкіра взялася сиротами, — відображення малюнка червоним на стіні позаду неї.

Три перевернуті хрести.

Зойкнувши, жінка позадувала й вибігла з ванни. У паніці помчала коридором до найближчих дверей, ковзаючи босими ногами по вологій підлозі. То була спальня Мори.

— Прокиньтесь! — шепотіла вона. — Ви мусите прокинутися!

Вона трусила заснула жінку так, що торохтіло узголів'я ліжка й протестували пружини. Докторка Айлс хіба що зітхнула, але навіть не поворухнулася.

«Що з тобою не так? Чому я не можу тебе розбудити?»

У коридорі щось рипнуло. Лілі різко розвернулася. Вона відчувала, що серце гупає так сильно, що ребра мало не тріскаються, але пройшла до дверей і завмерла там, слухаючи, намагаючись щось почути за калатанням свого серця.

Тиша.

Вона визирнула з-за одвірка, у коридор. Там було порожньо.

«Розбудити інших! Вони мають знати, що він у домі!»

Лілі вислизнула до коридору й поспішила босоніж до кімнати, де, як їй здалося, мала бути Джейн. Взялася за клямку дверей, коротенько схлипнула, коли виявилось, що двері замкнені. «Може, постукати, щоб її розбудити? Та чи наважусь я на гучні звуки?» Тоді вона почула скавучання пса й цокання пазурів у вітальні внизу. Обережно просунулася до сходів. Визирнувши за перила, мало не засміялася від полегшення.

Унизу в каміні палав вогонь. На дивані перед ним сиділа Едвіна Фелвей.

Лілі поспішила вниз, двоє доберманів глянули на неї, один застережливо загарчав. Лілі завмерла.

— Спокійно, Балане, — мовила Едвіна. — Що це з тобою?

— Едвіно! — прошепотіла Лілі.

Жінка розвернулася до неї.

— О, ти не спиш. Я саме збиралася підкинути дров.

Лілі глянула у вогонь — той уже ревів, полум'я танцювало, зжираючи небезпечно велику купу дерева.

— Послухайте, — прошепотіла вона, роблячи крок уперед. Та один з псів підвівся, вишкірюючи ікла, і вона завмерла. — Він у будинку! Треба всіх розбудити!

Едвіна спокійно взяла дві колоди й кинула їх у вогонь, що буяв, наче полум'я пекла.

— Я завважила, Лілі, що ти сьогодні ледве торкнулася вина.

— Домінік тут!

— Могла б проспати все це, як решта. Але так буде значно краще. Якщо ти не спатимеш.

— Що?

Пес знову загарчав, Лілі подивилася на його зуби з оранжевим полиском від вогню. «Пси», — раптом спливла думка. Вони сьогодні зовсім не гавкали. До будинку вліз чужий. Наслідив мокрим взуттям по підлозі. А пси ніяк не відреагували. «Бо вони його знають».

Поки Едвіна розверталася до неї, Лілі кинулася вперед і вихопила кочергу з вогню.

— Ви його сюди привели, — сказала вона, задкуючи, виставивши кочергу вперед для захисту. — Ви йому розповіли.

— О, в цьому не було потреби. Він був уже тут, у горах, чекав на нас.

— Де він?

— Домінік прийде, коли це буде потрібно.

— Чорт забирай! — скрикнула Лілі, стискаючи кочергу міцніше. — Де він ховається?

Вона надто пізно помітила атаку. Почула завивання, клацання кігтів по дереву й глянула вбік, коли до неї вже летіли дві

чорні тіні. Від удару вона заточилася, кочерга з голосним гу-панням упала на підлогу. На її руці зімкнулися щелепи, зуби вгризлись у плоть. Лілі закричала.

— Балане! Баку! Фу!

Команду віддала не Едвіна, то був інший голос — голос із кошмарів Лілі. Пси відпустили її, ошелешену й скривавлену, позадували. Жінка спробувала спертися на руки й підвестися, але ліва рука зовсім не слухалася: могутні щелепи пошкодили зв'язки. Вона зі стогоном перекотилася на бік і побачила власну кров, що збиралася калюжею на підлозі. А за калюжею крові до неї йшли чоловічі черевики. Лілі важко дихала, схлипувала, та все ж змогла сісти. Він зупинився біля каміна й став, підсвічений полум'ям ззаду, наче темна постать, породжена пеклом.

— Тобі це завжди якось вдавалося, Лілі, — мовив він, дивлячись на неї згори вниз. — Ти завжди створювала мені проблеми.

Вона поповзла спиною вперед, відступаючи, але наштотхнулася плечима на стілець, і далі повзти було нікуди. Завмерши, вона дивилася на Домініка, на те, яким він став. Він мав те ж золоте волосся, ті ж дивовижні сині очі. Але став вищий, плечі стали ширші, а колись янгольське обличчя набуло гострих, жорстоких рис.

— Дванадцять років тому ти мене вбила, — сказав він. — Тепер я поверну борг.

— За нею треба наглядати, — завважила Едвіна. — Вона швидка.

— Хіба я тобі цього не казав, мамо?

Погляд Лілі метнувся до Едвіни, тоді знову на Домініка. «Один зріст. Одні очі».

Домінік побачив, яка вона шокована, й мовив:

— До кого ще може звернутися п'ятнадцятирічний хлопець у біді? Після того як вибрався з автівки під водою, маючи лише той одяг, що на ньому? Я мусив залишатися мертвим, подалі

від чужих очей, інакше ти напустила б на мене поліцію. Ти забрала в мене всі варіанти, Лілі. Окрім одного.

«Його мати».

— Мій лист дійшов до неї за кілька місяців. Хіба ж я не казав, що вона по мене приїде? А твої батьки в це не вірили.

Едвіна лагідно торкнулася синового обличчя.

— Але ти знав, що я з'явлюся.

Домінік усміхнувся.

— Ти завжди дотримувалася слова.

— І цього дотрималася, чи не так? Я привела її. Ти просто мав бути терплячим і завершити навчання.

Лілі подивилася на Едвіну.

— Але ж ви — з фонду «Мефісто».

— Я знала, як їх використати, — мовила вона. — Знала, як залучити до гри. Ти, Лілі, думаєш, що річ тільки в тобі, але насправді йдеться про них. Про шкоду, якої вони з роками завдали нам. Ми їх скинемо.

Едвіна подивилась у вогонь.

— Потрібні ще дрова. Піду принесу.

— Навряд чи це необхідно, — сказав Домінік. — Цей будинок сухий, мов порохова бочка. Одна іскра — і все спалахне.

Лілі похитала головою.

— Ви хочете вбити їх усіх...

— Такий план, — погодилась Едвіна. — Вони й не прокинуться.

— Це не так весело, як було вбивати Джейс О'Доннел, — сказав Домінік. — Але принаймні ти, Лілі, не спиш і насолодишся вповні.

Він узяв кочергу, сунув глибоко в полум'я.

— Вогонь такий зручний. Він повністю поглинає плоть, не лишає нічого, крім почорнілих кісток. Ніхто не дізнається, якою насправді була твоя смерть, бо ніхто не побачить порізів. Опіків. Усі думатимуть, що ти загинула так само, як інші, — уві сні. Страшний нещасний випадок, у якому змогла вижити лише моя

мати. Вони не знатимуть, як ти кричала годинами, перш ніж померти.

Домінік дістав розпечену кочергу.

Лілі видерлася на ноги, по руці текла кров. Вона кинулася до дверей, та, перш ніж добігла, добермани опинилися перед нею. Жінка завмерла, дивлячись на вишкірені ікла.

Едвіна схопила її за плечі й потягла назад, до каміна. Лілі верещала, борсалася, вимахувала руками й дуже потішилася, коли її кулак угатив тій по щоці.

Але пси знову збили її з ніг, кинулись їй на спину.

— Фу! — наказав Домінік.

Пси позадкували. Едвіна притиснула долоню до побитої щоки й помстилася, копнувши Лілі по ребрах. Та відкотилася, неспроможна навіть удихнути в агонії. Крізь завісу болю побачила, як Домінікові черевики підійшли ближче. Відчула, як Едвіна схопила її за зап'ястки й притиснула їх до підлоги. Підвела погляд до кузенового обличчя, до очей, у яких розпеченими жаринками відбивалося сяйво вогню.

— Вітаємо в пеклі, — прорік він.

У нього в руках була розпечена кочерга.

Лілі закричала, закрутилася, намагаючись вивільнитися, але Едвіна була надто сильна. Домінік опускав кочергу, і вона відвернулася, притислася щокою до підлоги, заплющивши очі перед неминучим болем.

Вибух бризнув теплом їй на обличчя. Вона почула, як зойкнула Едвіна, як гупнула на підлогу кочерга. І руки раптом були вільні.

Лілі розплющила очі й побачила, як двійко доберманів мчать через вітальню до Джейн Ріццолі. Та підняла пістолет і вистрелила знову. Один із псів упав, але інший уже стрибнув, уже летів, мов чорна ракета. Ріццолі вистрелила востаннє, коли пес урізався в неї. Пістолет покотився геть, обоє впали — Джейн учепилася в пораненого добермана.

— Ні, — простогнала Едвіна. Вона стояла навколішки біля пораненого сина й пестила його обличчя, його волосся. — Ти не можеш померти! Ти обраний.

Лілі спробувала сісти, і кімната навколо попливла. У світлі буйного полум'я вона побачила, як Едвіна зводиться на ноги, мов янгол помсти. Побачила, як вона простягає руку й бере пістолет Джейн.

Кімната закрутилася сильніше, однак Лілі таки звелася на ноги. Картинки витанцьовували навколо, відмовлялися стояти на місці. Вогонь. Едвіна. Калюжа крові Домініка, що все більшала, виблискуючи від вогню.

І кочерга.

Пес востаннє здригнувся, Джейн скинула його з себе. Тіло звалилося на підлогу з висолопленим язиком. Тільки тоді Ріццо-лі зосередилася на Едвіні, яка стояла над нею, на зброї в її руках.

— Це скінчиться тут. Сьогодні, — мовила Едвіна. — І ти, і «Мефісто».

Вона підняла зброю, міцно стиснула руків'я. Її увага була прикута до Джейн, тож вона не бачила наближення власної смерті.

Кочерга пробила їй голову, і Лілі почула тріскіт кістки, який передався через залізо просто їй у руку. Едвіна впала без жодного звуку. Руки Лілі ослабли, кочерга дзенькнула об дерев'яну підлогу. Лілі дивилася на те, що накоїла. На голову Едвіни з проламаним черепом. На кров, яка текла чорною рікою. Раптом кімната стала темна, ноги затремтіли й підкосилися. Вона опустила на підлогу, поклала голову на коліна й нічого вже не відчувала — ані болю, ані кінцівок. Просто плавала без тіла на краю чорноти.

— Лілі. — Джейн доторкнулася до її плеча. — Лілі, у тебе кров. Покажи руку.

Лілі різко вдихнула. Навколо стало світліше. Вона повільно підвела голову, зосередившись на обличчі детектива.

— Я її вбила, — пробелькотіла вона.

— Просто не дивися туди, гаразд? Ну ж бо, сідай на диван.

Джейн потяглася до неї, щоб допомогти підвестися, і раптом завмерла. Рука на плечі Лілі задерев'яніла.

Лілі теж почула шепіт, і кров у жилах перетворилася на лід. Вона витріщилася на Домініка й побачила, що його очі розплющені й горять свідомістю. Вуста ворухнулися, але говорив він так тихо, що вона ледве чула.

— Не... не...

Ріццолі схилилася над ним, прислухалася. Лілі не наважилася наблизитися, страшачись того, що Домінік раптом стрибне на неї, мов та кобра. Вони можуть знову і знову вбивати його, але він завжди повертатиметься. Ніколи не помре.

«Зло не помирає».

Світло відбивалося в калюжі крові, що розтікалася навколо нього, наче це полум'я текло, наче пекло поширювалося, витікаючи з Домініка.

Його вуста знову ворухнулися.

— Ми не...

— Кажі, — спонукала Джейн. — Скажи мені.

— Ми не... єдині.

— Що? — Джейн опустила на коліна, схопила його за плечі й струснула. — Хто ще?

З Домінікових легень вийшов останній подих. Щелепа зм'якла, риси обличчя розгладилися, мов текучий віск. Ріццолі відпустила тіло, випросталася. Тоді глянула на Лілі.

— Що він хотів цим сказати?

Лілі вдивилась у нефокусовані очі кузена, в обличчя, яке тепер було розслаблене, позбавлене життя.

— Він щойно сказав нам, що це не кінець.

Снігоочисна машина видряпувалася на гору, гуркіт двигуна відлунював у долині. Стоячи на засніженій терасі хатини, Джейн перекилася через поруччя, намагаючись роздивитися дорого вниз. Машина вперто повзла до них, розчищаючи шлях крізь свіжий сніг. Детектив удихнула холодне й чисте повітря й підвела обличчя до сонця, намагаючись позбутися решток туману в голові. Щойно дорога буде чиста, на гору виїде ціла зграя транспорту: поліція штату, судмедексперт, криміналісти. Вона мусить бути бадьора й готова до запитань.

Хоч і не має всіх відповідей.

Ріццолі струсила сніг із чобіт, відсунула скляні двері й повернулася до хатини.

Ті, хто пережив цю ніч, сиділи за столом на кухні. Хоча у вітальні, де палав вогонь, було тепліше, ніхто не хотів туди йти. Ніхто не хотів сидіти в одній кімнаті з мерцями.

Докторка Айлс закінчила перев'язувати руку Лілі.

— Пошкоджені сухожилля згиначів. Знадобиться операція чи, щонайменше, антибіотики. — Вона подивилася на Джейн. — Коли розчистять дорогу, передусім треба доправити її до лікарні.

— Недовго лишилося, — відповіла Ріццолі. — Очисник уже начпівдорозі.

Вона сіла, подивилася на Лілі.

— Ти ж розумієш, що поліція матиме до тебе запитання. І чимало.

Втрутилася Мора:

— Це зачекає, доки вона не отримає медичної допомоги.

— Звісно. Але Лілі, тебе розпитуватимуть про те, що тут сталося вночі.

— А ви не можете підтвердити її слова? — спитала Мора.

— Я не все бачила, — визнала Джейн. — Половину проспала.

— Дякувати Богу, ви не допили вино. Інакше ми всі перетворилися б на попіл.

— Це я винен, — мовив Сансоне. — Я ж узагалі не збирався спати. Було помилкою дозволяти Едвіні підливати собі вина.

Детектив подивилася на нього, зсунувши брови.

— Ви планували не спати всю ніч?

— Подумав, що хтось мусить чергувати. Про всяк випадок.

— То ви вже підозрювали Едвіну?

— Соромно це визнавати, але ні. Зрозумійте, ми вдаємося до численних пересторог, коли приводимо нових членів фонду. Вони приходять винятково за рекомендаціями від тих, кого ми добре знаємо, а тоді самі все перевіряємо. Я не сумнівався в Едвіні. — Він подивився на Лілі. — Це вам я не довіряв.

— Чому Лілі? — спитала Джейн.

— Пам'ятаєте ніч, коли хтось відчинив вікно до саду і я сказав, що воно завжди замкнене?

— Так.

— Тобто хтось відімкнув його зсередини, хтось із тих, хто був того вечора в будинку. Я припустив, що це Лілі.

— Все одно не розумію, — сказала Мора. — Якщо ви так обачно ставитеся до того, хто приєднується до вашого фонду, як ви могли так помилитися щодо Едвіни?

— Це ми з Готтфрідом мусимо збагнути. Як вона втерлася в довіру. Який був план і як його було виконано. Вона ж не просто з'явилася у нас на порозі — мала допомогу від когось із «Мефісто», того, хто витер усі підозрілі місця з її біографії.

— Це були останні слова Домініка, — завважила Лілі. — «Ми не єдині».

— Я певен, що є й інші. — Сансоне перевів погляд на Джейн. — Розумієте ви це, детективе, чи ні, але ми ведемо війну. Вона триває століттями, і ця ніч — лишень одна з битв. Найгірше попереду.

Ріццолі струснула головою, втомлено засміялася.

— Ми знову говоримо про цих ваших демонів.

— Я в них вірю, — виголосила Лілі й упевнено стиснула щелепи. — Я знаю, що вони існують.

Вони почули, як снігоочисна машина дряпає бруківку, як гудуть, наближаючись, двигуни. Дорога була нарешті чиста, і можна було поїхати геть із цієї гори, повернутися до своїх життів. Морі — в обійми Деніела Брофі, який міг дати їй надію або ж розбити серце. Джейн — до обов'язків мирного посередника між матір'ю та батьком.

«І я поїду додому, до Гебріела. Він на мене чекає».

Вона підвелася, підійшла до вікна. Надворі сонце сяяло на ідеальному снігу. На небі — ані хмаринки, і дорогу вже мали розчистити й посипати піском. Прекрасний день для поїздки додому. Обійняти чоловіка, поцілувати доньку. «Так уже хочеться вас побачити».

— Ви так і не вірите мені, детективе? — спитав Сансоне. — Не вірите в те, що йде війна.

Ріццолі глянула на небо й усміхнулася.

— Сьогодні мій вибір — у це не вірити.

Темні хмари висіли низько, Лілі відчувала в повітрі наближення снігу. Вона дивилася на будинок, у якому виросла, і бачила не його нинішній — закинутий панцир з просілим ґанком, з посірілою від негоди вагонкою. Ні, вона бачила його таким, яким він бував улітку, коли квітучий клематис обвивав ґратки, а з карнизів звисали горщики з червоною геранню. Бачила, як із дому виходить її братик Тедді, чула, як риплять і ляскають за ним сітчасті двері, коли він, усміхаючись, збігає вниз сходами ґанку. Бачила матір у вікні, яка махала рукою й гукала: «Тедді, не запізнюйся на обід!» І засмаглого батька, який ніс сапу через двір до свого виплеканого городика. Колись вона була тут щаслива. Хотілося пам'ятати ці дні, триматися за них.

«Усе інше, що відтоді сталося, я перетворю на попіл».

— Ви в цьому впевнені, міз Сол? — перепитав бригадир пожежників.

Його команда, у повному спорядженні, чекала наказу. Нижче пагорбом зібралася невелика купка допитливих містян. Але Лілі дивилася на Ентоні Сансоне та Готтфріда Баума. Вона довіряла їм, і тепер вони стояли тут разом з нею, щоб засвідчити вигнання її демонів.

Жінка розвернулася до будинку. Усі меблі винесли й пожертвували місцевим благодійним організаціям. Перед нею була порожня оболонка, за винятком тюків соломи, які пожежники склали в спальні нагорі.

— Міз Сол? — повторив бригадир.

— Спалить його, — сказала Лілі.

Він дав сигнал, і його підлеглі рушили до будинку зі своїми пожежними рукавами й каністрами із сумішшю керосину та дизельного палива. Нечасто такого розміру будинок пропонували для тренувального підпалювання, тож чоловіки взяли-ся до справи зі справжнім запалом. Для практики вони погасять його, тоді підпалять знову і знову, аж поки не прийде час повного тріумфу полум'я.

Чорний дим спіраллю піднімався в небо, Лілі позадкувала й стала між двома чоловіками, у яких убачала наставників чи навіть батьків. Сансоне та Баум мовчали, але Лілі почула, як Баум різко набрав повітря, коли у вікні нагорі з'явилися перші язики полум'я, і відчула заспокійливу руку Сансоне на своєму плечі. Вона не потребувала підтримки; стояла з прямою спиною, не зводячи очей з вогню. В середині полум'я пожирало дошки, досі залиті кров'ю Пітера Сола, облизувало стіни, осквернені нечестивими хрестами. Таким місцям не можна стояти. Таке зло не можна стерти — лише знищити.

Пожежники повибігали з будинку, щоб засвідчити великий вогонь. Полум'я тріскотіло на даху, сніг танув, перетворювався на пару. З вікон тягнулись оранжеві пазурі, дряпали суху вагонку. Пожежники позадкували від жару, а полум'я жилося й росло, ревла переможно, наче звір.

Лілі вдивилась у серце вогню, який поглинав рештки її дитинства, і побачила в його сяйві, наче в рамі, єдиний момент. Літній вечір. Її батьки разом з Тедді стоять на ганку. Дивляться, як вона гасає по траві, вимахуючи сіткою. І світляки — стільки світляків, наче сузір'я, що підморгують їй уночі. «Дивися, твоя сестра ще одного спіймала!» — каже мати, і Тедді сміється, простягає їй банку для свого призу. Вони всміхаються до неї крізь роки з того місця, якого

полум'я не може торкнутися, бо воно в безпеці в її власному серці.

Провалився дах, у небо злетіли іскри, і Лілі почула зойки людей у первісному захопленні вогнем серед зими. Полум'я помалу згасало, і глядачі з міста потяглися до підніжжя пагорба, до своїх машин: захопливе видовище скінчилося. Лілі з двома друзями лишилися на місці й дивилися, як гаснуть останні язички полум'я, як піднімається з чорного попелу дим. Коли рештки розгребуть, вона посадить тут сад. Квітучі вишні й дикі яблуні. «Але на цьому пагорбі не може постати інший будинок».

Щось холодне поцілувало її в ніс, вона підвела очі й побачила, як із неба пурхають великі сніжинки. Останнє сніжне благословення, священне й чисте.

— Готова йти, Лілі? — запитав Баум.

— Так. — Вона всміхнулася. — Я готова.

Тоді розвернулася слідом за ними, і троє мисливців на демонів разом почали спускатися з пагорба.

ПІСЛЯМОВА

Коли я вчилась у Стенфордському університеті, спеціалізуючись на антропології, мене зачаровували міфи стародавнього світу. Мені подобається думати, що історії, які прийшли до нас крізь віки, мають у собі зерно правди. Тумани часу могли змінити деталі, але навіть найнеймовірніша оповідь цілком може базуватися на справжніх людях і справжніх подіях.

Кілька років тому, в Англії, блукаючи книжковою крамницею в Оксфордї, я натрапила на переклад Книги Еноха Р. Г. Чарльза, не змогла встояти й купила його. Книга Еноха – стародавній текст, написаний, імовірно, за двісті років до народження Христа. Хоча це історія Еноха, старозавітного патріарха, прадіда Ноя, отці ранньої християнської церкви викреслили її з єврейського Святого Письма й проголосили апокрифом. Вона зникла з історії і протягом століть вважалася втраченою.

Одначе текст не загубився. Книга Еноха вижила, схована в різних потайних місцях. У XVIII столітті в Ефіопії було знайдено цілі екземпляри, перекладені з грецької. А 1947 р. в печері на північно-західному березі Мертвого моря пастух-бедуїн зробив неймовірне відкриття: він знайшов глики зі стародавніми сувоями. З цих печер постало сім уривків Книги Еноха, написаних арамейською.

Сторінки цього надовго втраченого тексту містять загадку, яка й дотепер бентежить науковців. Це історія стражів, палих

янголів, що злягалися з жінками, породивши нечисту расу, яка довіку переслідуватиме людство:

Злі духи вийшли з їхніх тіл, бо народжені вони від людей, і походять первинно від священних стражів; злими духами будуть вони на землі, і зватимуть їх злими духами.

Ці істоти змішаної раси, також відомі як нефіліми, з'являються ще в одному прадавньому тексті – у Книзі ювілеїв. Тут вони так само описані як злі та згубні. Згідно з цим текстом, більшість нефілімів було знищено в часи Ноя, але Господь дозволив одній десятій частині їхньої раси залишитися підданими Сатани. Їхній рід і надалі шкодитиме землі.

Янголи та смертні жінки породжують гібридних потвор? Воістину фантастична оповідь, і деякі науковці, які вивчають Біблію, розважливо припускають, що йшлося насправді про заборонені шлюби між різними племенами. Що «янголи» походили з високого роду Сета, а жінки – зі значно менш шляхетних нащадків Каїна.

Утім, як романістка, я не могла не думати: що, як оповідь про стражів не алегорія, а історія? Що, як нефіліми існують насправді та їхні нащадки досі серед нас, досі сіють хаос?

Протягом історії людства з'являлися люди, які чинили такі нечувані жорстокості, що виникає сумнів у тому, що вони справді належать до людської раси, а не є лютим підвидом, який керується іншими потребами й інстинктами. Якщо вірити в написане в Книзі Еноха та Книзі ювілеїв, цим можна пояснити вчинки справжніх чудовиськ, таких як кривавий диктатор Пол Пот та Влад Цепеш. Просто нефіліми завжди існували поміж нас – невидимі хижачки поміж дичини. І коли трапляється нагода, коли суспільство розколюється під час

війни чи заворушень, коли сили закону не можуть нас уберегти, ці хижакі виходять на полювання.

Тільки тоді ми бачимо, хто вони насправді.

Зло не має простого пояснення. Сьогодні, через більше ніж дві тисячі років після того, як було написано Книгу Еноха, ми не стаємо ближчі до розуміння того, чому існує зло. Знаємо лише, що воно існує.

Літературно-художнє видання

ГЕРРИТСЕН Тесс
Клуб «Мефісто»
Роман

Головний редактор *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *С. В. Півень*
Художній редактор *В. О. Трубочанінов*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *О. Є. Шишацький*

Підписано до друку 01.04.2021.
Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «FranklinGothic». Ум. друк. арк. 20,16.
Наклад 7000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cor@bookclub.ua

Віддруковано згідно з наданим оригінал-макетом
у друкарні «Фактор-Друк»
61030, м. Харків, вул. Саратовська, 51
Тел.: + 3 8 057 717 53 57

- за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

- на сайті Клубу: bookclub.ua
- у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

**Для гуртових
клієнтів**

Харків
тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Запрошуємо до співпраці авторів

e-mail: publish@ksd.ua

Геррітсен Т.

Г39 Клуб «Мефісто»: роман / Тесс Геррітсен; пер. з англ. О. Оксеніч. — Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 384 с.

ISBN 978-617-12-8954-3 (PDF)

Це Різдво мало стати дивом. А перетворилося на кошмар. На очах Джейн Ріццолі руйнується багаторічний шлюб її батьків, а подруга Мора зізнається у гріховних стосунках зі священником. Одне за одним відбуваються моторошні вбивства, схожі на ритуальні жертвоприношення. Шокована детектив Ріццолі починає свою звичну роботу — пошук убивці. Розслідування виводить Джейн на таємничий фонд «Мефісто», члени якого переконані: ці вбивства — справа рук демона, що ходить поміж людей. Що в їхніх словах правда, а що — вигадка?

УДК 821.111(73)

Убивця вдирається в домівки самотніх жінок. Він не просто їх вбиває. Він виробляє з ними таке, через що здобув прізвисько Хірург... Душогуб ретельно відтворює стиль серійного маніяка, вбитого два роки тому. А головною його ціллю стає остання жертва попередника, якій дивом удалося вціліти. Життя Кертрін Корделл знову під загрозою...

Минув рік з того дня, як детектив Джейн Ріццолі відправила за ґрати серійного вбивцю Воррена Гойта на прізвисько Хірург. Тоді вона дивом урятувалася від його скальпеля. І от на вулицях міста з'явився новий убивця. Він так само, як і Гойт, залишає на місці злочину акуратно складену нічну сорочку. Джейн здогадується, що в Хірурга з'явився асистент. А незабаром приходить звістка: Гойт втік із в'язниці. Злочинці об'єдналися. Детектив розуміє, що наступною жертвою має стати вона...

Мора Айлс бачила чимало страшних речей. Коли працюєш судмедекспертом, уже не боїшся смерті. На секційний стіл потрапило тіло жінки, як дві краплини води схожої на Мору. Судмедексперта охопив справжній жах. Хто ця незнайомка? Загадкова сестра-близнючка? Чи це просто збіг? Але якщо так, то на кого насправді полював убивця: на цю дівчину чи на Мору? Можливо, це попередження? Час знайти відповіді на всі запитання, випередивши вбивцю та вийшовши на слід того, хто роками уникав правосуддя...

Бостон приголомшує жахлива звістка: у місцевому монастирі жорстоко вбито молоду послушницю. А незабаром стається ще одне вбивство: у закинутому ресторані знайдено понівечене тіло невідомої жінки. Здається, що ці два злочини аж ніяк не пов'язані між собою. Детектив Ріццолі та судмедексперт Айлс починають складне розслідування. Крок за кроком вони заглиблюються в минуле жертв. Незабаром вони дізнаються, що у священних стінах монастиря коїлося таке, про що черниці воліли б мовчати. Спокуси та страшні секрети, таємниці індійського селища Бара, моторошні події минулого... І тепер прийшов час спокути...

Мертва дівчина в морзі виявляється... живою. Патологоанатом Мора Айлс помічає це випадково і рятує її. Проте смертниця не квапиться дякувати. Вона вбиває охоронця й бере у заручники працівників та пацієнтів лікарні. Серед них — вагітна детектив Джейн Ріццолі. Мора і чоловік Джейн, ФБР-івець Гебріел, намагаються з'ясувати, кому і за що мститься незнайомка. Але вашингтонський спецзагін, який вривається до лікарні, розстрілює смертницю. В останню мить дівчина встигає шепнути Джейн одну-єдину фразу. Це — ключ, за допомогою якого можна відімкнути двері від злочинних секретів найвищих владних ешелонів США.